

Manvydas Vitkūnas

**Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių
komplekso (28049), Draugystės g. 1, 4, Veliuona, Jurbarko r.,
žvalgomųjų archeologinių tyrimų ir archeologinių žvalgymų 2014 m.**

ATASKAITA

Vilnius, 2015

TURINYS

Įvadas.....	3
Veliuonos bažnyčios statinių komplekso ir piliakalnių komplekso istorinė raida.....	7
Ankstesni archeologiniai tyrimai.....	9
Tyrimų eiga.....	11
Išvados.....	58
Radinių sąrašas.....	62
Informacija apie neinventorintą masinę medžiagą.....	104
Brėžinių sąrašas.....	107
Fotonuotraukų sąrašas.....	108
Brėžiniai.....	118
Fotonuotraukos.....	145
PRIEDAI:	
<i>Priedas Nr. 1.</i> Archeologinių tyrimų projektas	280
<i>Priedas Nr. 2.</i> Leidimo vykdyti archeologinius tyrimus kopija.....	289
<i>Priedas Nr. 3.</i> Paveldosauginė pažyma (titulinis lapas ir išvados) ¹	291
<i>Priedas Nr. 4. J. Kozakaitė.</i> Žmonių palaikų iš Veliuonos bažnyčios šventoriaus (2014 m. archeologiniai tyrimai) antropologinė ataskaita.....	294
<i>Priedas Nr. 5.</i> Radinių perdavimo – priėmimo aktas (LNM Viduramžių ir naujųjų laikų archeologijos skyrius).....	304
<i>Priedas Nr. 6.</i> Radinių perdavimo – priėmimo aktas (LNM Archeologijos skyrius).....	308
<i>Priedas Nr. 7.</i> Radinių perdavimo – priėmimo aktas (LNM Numizmatikos skyrius).....	310
<i>Priedas Nr. 8.</i> Kompaktinis diskas	

¹ Priede Nr. 3 pateikta tik dalis Paveldosauginės pažymos – titulinis lapas ir išvados. Pateikti šioje ataskaitoje visą pažymą netikslinga, nes pažymos apimtis yra didelė (33 psl.), o joje esantis tekstas, brėžiniai ir fotonuotraukos dubliuotų ataskaitoje esančią informaciją. Pilnas Paveldosauginės pažymos variantas yra prie šis ataskaitos pridedamoje laikmenoje (kompaktiniame diske; *priedas Nr. 8*).

ĮVADAS

2014 m. rugsėjo – lapkričio mėnesiais buvo atlikti Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049), Veliuonos piliakalnio II su papiliu (23902) papilio (23903) teritorijos (Draugystės g. 1, 4, Veliuonos mstl. ir sen., Jurbarko r.) žvalgomieji archeologiniai tyrimai ir archeologiniai žvalgymai. Tirtas buvusio papilio teritorijoje esančios bažnyčios šventorius. Atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai (iširtos trys žvalgomosios perkastos, bendras tyrimų plotas – 32,4 m²), taip pat atlikti archeologiniai žvalgymai nuogrindų įrengimo vietose, nuotekų išvado vamzdžio tiesimo vietose ir betoninėmis plytelėmis klotų takų įrengimo vietose (bendras atliktų archeologinių žvalgymų plotas – 184,8 m²).

Tyrimų pagrindimas: UAB „Telšių meistras“ 2014 m. rugpjūčio 1 d. kreipėsi dėl archeologinių tyrimų Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049) teritorijoje (Draugystės g. 1, 4, Veliuonos mstl. ir sen., Jurbarko r.). Šis kultūros paveldo objektas iš dalies taip pat patenka į Veliuonos piliakalnio II su papiliu (23902) papilio (23903) ribas. Kultūros paveldo objektų teritorijos dalinai persidengia.

UAB „Telšių meistras“ vykdė projektą „Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios, Jurbarko r., pamatų ir fasadų tvarkybos darbai“. Darbų metu buvo atliekami bažnyčios fasadų tvarkybos, lietaus nuotekų drenažo ir naujų nuogrindų įrengimo beveik visu bažnyčios pastato perimetru (išskyrus paradinio įėjimo laiptus), lietaus kanalizacijos išvado nuo bažnyčios pastato per šventoriaus teritoriją link Draugystės g. ir betono trinkelų dangos prieš pagrindinį bažnyčios fasadą įrengimas. Suplanuotų žemės judinimo darbų vietose buvo būtina atlikti archeologinius tyrimus (*žr. brėžinį Nr. 1*).

Aplink bažnyčią beveik visu perimetru buvo numatoma įrengti apie 105 m ilgio, 70-80 cm pločio (75 m²) ir 70 cm gylio alsuojančią nuogrindą, o lietaus nuotekas, susirenkančias nuogrindomis, nuo bažnyčios šiaurės vakarinio kampo nuvesti iki Draugystės g. vamzdžiu, jo nutiesimui kasant 10,5 m ilgio, apie 40 cm pločio ir 70 cm gylio griovį. Be to, šventoriaus priekinėje, vakarinėje dalyje buvo numatyta esamų takų, vedančių nuo šventoriaus vartų link bažnyčios durų (apie 12,5 m ilgio) ir jos šiaurės vakarinio kampo (irgi 12,5 m) bei palei bažnyčios šiaurės vakarinį kampą (11 m), senąją betoninių trinkelų (2-3 m pločio) dangą pakeisti nauja, po ja, vietoj esamo, galimai nekokybiško, suformuojant vidutiniškai apie 30 cm storio naują apsauginio grunto sluoksnį.

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės TP 2007-11-09 rašte (1.27.T)-2-84 „Dėl projektavimo sąlygų“ buvo numatyta, jog „būtina numatyti archeologinius tyrimus žemės darbų kasimo vietoje“. Tvarkybos darbų projekto Aiškinamajame rašte nurodyta, jog, siekiant „sumažinti tvarkybos darbų kainą, mažinant archeologinių tyrimų apimtį“, ankstesnis tvarkybos darbų projektas (2008 m.) pakeistas vėlesniu (2014 m.). Ten pat numatyta, kad „visi darbai šventoriuje vykdomi rankiniu būdu, dalyvaujant archeologui“.

Tyrimų tikslai: 1) nustatyti, ar planuojamų žemės judinimo darbų vietoje yra susidaręs archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis ir ištirti žvalgomųjų perkasų plote galimai esančius kapus; 2) nustatyti kultūrinio sluoksnio intensyvumą, datavimą, surinkti archeologinius radinius; 3) remiantis tyrimų rezultatais nustatyti, kokie tolimesni archeologiniai tyrimai (detalieji archeologiniai tyrimai ar archeologiniai žvalgymai) reikalingi suplanuotų žemės judinimo darbų vietose.

Tyrimų organizavimas: Atsižvelgiant į tai, kad bažnyčios šventoriuje iki šiol nebuvo vykdomi jokie archeologiniai tyrimai, nebuvo žinomas kultūrinio sluoksnio storis, intensyvumas ir datavimas, šventoriaus teritorijoje esančių kapų gylis, buvo nuspręsta, kad tikslinga pirmiausia dalyje suplanuotų žemės judinimo darbų teritorijos atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrimus, o vėliau, remiantis jų rezultatais, spręsti, kokio pobūdžio tolimesni archeologiniai tyrimai (detalieji archeologiniai tyrimai ar archeologiniai žvalgymai) yra reikalingi.

Vadovaujantis: 1. B. Dakanio įmonės „Senų senovė“ 2014-09-10 Mokslinių tyrimų sutartimi Nr. 15 su UAB „Telšių meistras“; 2. Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049), Veliuonos piliakalnio II su papilium (23902) papilio (23903) teritorijos (Draugystės g. 1, 4, Veliuonos mstl. ir sen., Jurbarko r.) žvalgomųjų archeologinių tyrimų ir archeologinių žvalgymų projektu, aprobuotu Mokslinėje archeologijos komisijoje prie Kultūros paveldo departamento 2014 m. rugsėjo 23 d.; 3. Leidimu vykdyti archeologinius tyrimus Nr. LA-363, 2014 m. rugsėjo 23 d. išduotu Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos archeologui dr. Manvydui Vitkūnui; 4. Intelektualiųjų paslaugų sutartimi Nr. 01, sudaryta 2014 m. kovo mėn. 17 d. tarp B. Dakanio įmonės „Senų senovė“ ir archeologo dr. Manvydo Vitkūno; įmonė 2014 m. rugsėjo - lapkričio mėn. atliko numatytus archeologinių tyrimų lauko darbus.

Tyrimams vadovavo, fiksaciją atliko, radinius tvarkė ir ataskaitą parengė archeologas M. Vitkūnas. Tyrimuose dalyvavo ir dalį archeologinių radinių nufotografavo archeologas Bronius Dakanis. Matavimus

tacheometru *Spectra Precision Focus 6* atliko archeologas Darius Kontrimas. Perkasų ir kapų brėžinius parengė Virginija Novolinskienė.

Tyrinėjimų metu buvo naudoti metalo iešikliai „Garrett ACE250“ (*nuotrauka Nr. 116*). Žemės kasimo darbus žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu atliko B. Dakanio įmonės „Senų senovė“ samdyti darbininkai, o archeologinių žvalgymų metu - UAB „Telšių meistras“ darbininkai.

Tyrimus lankė gausios ekskursantų grupės (*nuotrauka Nr. 268*) bei pavieniai smalsuoliai, istorijos mylėtojai. Tyrimus plačiai aprašė Jurbarko miesto ir rajono laikraštis „Mūsų laikas“², reportažai apie tyrimus 2014 m. spalio mėnesį buvo rodomi Lietuvos televizijos informacinėje laidoje „Panorama“ bei televizijos kanale „Balticum“. Apie tyrinėjimus Veliuonoje šios ataskaitos autorius 2014 m. spalio 24 d. pasakojo radijo stoties „Laisvoji banga“ klausytojams.

Tvarkant ir identifikuojant masinę medžiagą (buitinę keramiką, čerpes, koklius ir kt.), konsultavo LNM Viduramžių ir naujųjų laikų archeologijos skyriaus darbuotojas dr. Kęstutis Katalynas. Monetas ir religinį medalikėlį identifikavo Lietuvos nacionalinio muziejaus Numizmatikos skyriaus darbuotojai Eduardas Remecas bei Regina Ablėnienė.

Registruoti archeologiniai radiniai (324 vnt.) perduoti Lietuvos nacionalinio muziejaus (LNM) padaliniams - Viduramžių ir naujųjų laikų archeologijos skyriui (didžioji radinių dalis; *priedas Nr. 5*), Archeologijos skyriui (penkios titnago nuoskalos; *priedas Nr. 6*) bei Numizmatikos skyriui (38 monetos ir vienas medalikėlis; *priedas Nr. 7*).

Neregistruota masinė medžiaga (dalis keramikos indų šukių, stiklo šukių, čerpių fragmentų, vinių, XIX – XX a. datuojami skardos, vielos fragmentai ir kt.) perduota Veliuonos parapijos klebonui Šarūnui Leskauskui ir bus saugoma bei eksponuojama Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios bokšte įrengtoje ekspozicijoje.

Kokius radinius inventorinti bei perduoti saugoti LNM, o kuriuos neinventorinti, buvo sprendžiama konsultuojantis su LNM Viduramžių ir naujųjų laikų archeologijos skyriaus vedėju Valdu Steponaičiu bei šio skyriaus darbuotoju dr. K. Katalynu. Nuspręsta, kad LNM bus perduoti visi ypatieji radiniai, taip pat kokliai (jų rasta labai mažai) ir visos kapuose rastos viny.

² **Mazur O.** Arbaletu strėlės antgaliai mena laikus, kai Veliuona buvo vienas iš svarbiausių Lietuvoje kovos su kryžiuočiais centrų // *Mūsų laikas*. 2014 m. spalio 10 d., Nr. 41 (985), p. 9 – 10.

Tuo tarpu iš masinės medžiagos (vinys, buitinė keramika, plytos, čerpės, stiklas) nuspręsta atrinkti geriausiai išlikusius, reprezentatyviausius, moksliniu požiūriu informatyviausius radinius, o kitus radinius, surinkus apie juos statistinę informaciją (žr. skyrių „*Informacija apie neregistruotą masinę medžiagą*“), perduoti saugoti Veliuonos bažnyčioje. Perduoti šie neregistruoti radiniai: iš viso perduota 645 keramikos šukės, 372 vinys, kilpvinės bei tvirtinimo elementai, 74 čerpių fragmentai, 69 langų stiklo šukės, 5 stiklinių indų fragmentai, keli menkaverčiai metaliniai dirbiniai (skardos atraižos, geležinės vielos fragmentai, bato pasagėlės dalis, XIX a. pab. – XX a. pirmosios pusės alaus butelio kamščio viela ir kt.).

Aptikti žmonių palaikai buvo perduoti Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedrai, vizualios palaikų lyties, amžiaus diagnostikos atlikimui ir patologijų įvertinimui, kuri atliko ir ataskaitą (*priedas Nr. 4*) pateikė dokt. Justina Kozakaitė. Mirusiųjų palaikai perlaidoti perkasoje Nr. 3 vietoje.

Tyrimų metu tirtose perkasoje (daugiausia – perkasoje Nr. 1), permaišytuose sluoksniuose aptikta labai mažai, vos apie 30 gyvūnų kaulų bei keletas paukščių kaulų. Atsižvelgiant į medžiagos fragmentiškumą, nuspręsta, kad atlikti paleozoologinę ir paleornitologinę analizę nėra tikslinga.

Ataskaita parengta penkiais egzemplioriais. Du egzemplioriai perduoti Kultūros paveldo departamentui, vienas egzempliorius – LNM Viduramžių ir naujųjų laikų archeologijos skyriui, vienas - Veliuonos parapijos klebonui Š. Leskauskui, o dar vienas saugomas ataskaitos autoriaus asmeniniame archyve.

VELIUONOS BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO IR PILIAKALNIŲ KOMPLEKSO ISTORINĖ RAIDA

Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių kompleksas (28049) rytinė dalis yra Veliuonos piliakalnio II su papilium (23902) teritorijos vakariniame pakraštyje, papilyje (23903). Pats bažnyčios statinių kompleksas (28049) yra abipus Draugystės gatvės. Į rytus nuo Draugystės gatvės, šventoriaus tvoros su vartais (28050) ribojamoje erdvėje yra (ir į papilio teritoriją patenka) bažnyčia (1361), šarvojimo pastatas (28051), archyvo pastatas (28052). Į šiaurę nuo šventoriaus yra parapijos namų pastatas (28053).

Vakarinėje Draugystės gatvės pusėje yra klebonijos pastatas (10877), patenkantis tik į bažnyčios statinių kompleksas (28049) teritoriją, tačiau nepatenkantis į papilio(23903) teritoriją.

Veliuonos II piliakalnio papilys (23903) yra į vakarus nuo Veliuonos II piliakalnio, už griovio, gretimose aukštumoje (ji 200 m ilgio vakarų – rytų kryptimi ir iki 120 m pločio šiaurės – pietų kryptimi). Veliuonos II piliakalnis, dar vadinamas Ramybės kalnu, Pilies kalnu, sudaro bendrą piliakalnių kompleksą su Veliuonos piliakalniu, vadinamu Gedimino kapo kalnu. Pastarasis piliakalnis 1912 m. tyrinėtas Liudviko Kšyvičio ir Tado Daugirdo. Ištirtas apie 1000 m² plotas, rastas XI - XIV a. datuojamas archeologinis sluoksnis. Veliuonoje XIII - XIV a. stovėjo Junigedos (Veliuonos) pilis, daugelį kartų tapusi Vokiečių ordino puolimų taikiniu. Du kartus visiškai sunaikinta, paskutinį kartą Veliuonos pilis atstatyta 1411 m. Manoma, kad paskutinė Veliuonos pilis stovėjo ant vadinamojo Ramybės kalno (Veliuonos II piliakalnio). Piliakalnių kompleksas pietinėje ir vakarinėje papėdėse yra fiksuotas viduramžių gyvenvietės kultūrinis sluoksnis.³

Po pergalės Žalgirio mūšyje Veliuona, ilgą laiką buvusi svarbiu panemunių gynybiniu centru, ir vėliau neprarado savo reikšmės. 1421 m. įsteigta Veliuonos parapija ir pastatyta bažnyčia. 1421 m. birželio 22 d. Vytautas išplėtė fundaciją, dovanojęs bažnyčiai žemių su valstiečiais aukštutinėje ir žemutinėje Veliuonos miesto dalyse.

³ Lietuvos piliakalniai. Atlasas. T. I. (sud. Z.Baubonis, G.Zabiela). Vilnius, 2005, p. 236.

1636-1644 m. pastatyta dabartinė Veliuonos bažnyčia, kurios fundatoriumi buvo Olykos ir Nesvyžiaus kunigaikštis, LDK kancleris Albrechtas Stanislovas Radvila (1595–1656). XVII a. pabaigoje Veliuonos bažnyčia remontuota, kiek pakeičiant jos išorę ir vidų.

1887 m. bažnyčia kapitaliai suremontuota, vienoje bokšto pusėje pristatytas eklektinių formų prieangis. 1891 m. pristatytas mūrinis vargonų choras, o pačioje XIX a. pabaigoje iškilo šventoriaus vartai ir akmenų mūro tvora.⁴ Taip pat įvairiais laikotarpiais vykdyti gausūs smulkesni bažnyčios remonto darbai.

⁴ Kultūros vertybių registras. *Prieiga internete:*
<http://kvr.kpd.lt/heritage/Pages/KVRDetail.aspx?MC=1361&lang=lt> [Tikrinta 2014 m. rugsėjo 17 d.].

ANKSTESNI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI

Įvairiose Veliuonos miestelio vietose, kurios patenka į kelių kultūros paveldo objektų ribas, anksčiau jau yra vykdyti gausūs archeologiniai tyrimai: Veliuonos (17122), Veliuonos senojo miesto vietos (13099), magazino (16625), Veliuonos piliakalnio, vad. Gedimino kapu (2053), Veliuonos kapinyno (2057), Veliuonos dvaro sodybos (149) teritorijose. Dalis šių kultūros paveldo objektų teritorijų persidengia. Apžvelgsime tik bažnyčios statinių komplekso teritorijoje bei artimiausioje aplinkoje anksčiau vykdytus tyrimus.

Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049) teritorijoje archeologiniai tyrimai iki šiol buvo vykdomi tik jos šiauriniame ir vakariniame pakraščiuose. Platesni archeologiniai tyrinėjimai atlikti Veliuonos piliakalnio II su papilium (23902) papilio (23903) teritorijoje (žr. brėžinį Nr. 1).

1999 m. ir 2003 m. archeologinius tyrimus vykdė *Algirdas Žalnierius*. 1999 m. papilio teritorijoje stovinčio buvusios mokyklos pastato aplinkoje, tarp šio pastato, į šiaurę nuo jo buvusių pastato pamatų bei buv. ligoninės (dab. parapijos namų; patenka į bažnyčios statinių komplekso teritoriją) pastato, esančio į šiaurę nuo bažnyčios šventoriaus, buvo ištirta į tris atskiras dalis (perkasa Nr. 1-3) suskirstyta bendro 132,4 m ilgio ir 1 m pločio perkasa (iš viso – 134 m² plotas) projektuojamos vandentiekio trasos vietoje. Archeologiniame sluoksnyje, datuojamame XIV - XVIII/XIX a., aptikta labai nedaug radinių. Aptiktos vos kelios šukės, datuojamos XIV - XV a. Kiek daugiau radinių (puodų šukių, koklių fragmentų), datuojamų XVI - XVIII/XIX a. A. Žalnierius, apibendrinamas tyrimų rezultatus, atkreipė dėmesį, kad tyrinėtoje teritorijoje beveik nerasta archeologinių struktūrų ar radinių, susijusių su piliakalnių komplekso klestėjimo laikotarpiu XIII - XV a., ir spėjo, kad čia galėjo būti apsauginė pilių zona, kurioje galėjo būti draudžiama statyba, arba čia buvęs gynybinio komplekso laikotarpio archeologinis sluoksnis sunaikintas šioje vietoje vėlesniais laikais dirbant žemę.⁵

2003 m. A. Žalnierius toje pačioje teritorijoje (buvusios mokyklos pastato aplinkoje) tęsė archeologinius tyrimus. Iširtos dvi perkasos (Nr. 4-5) ir du šurfai (Nr. 7-8), bendras tyrimų plotas - 58 m². Perkasoje Nr. 4, tirtoje prie pietinio buvusios mokyklos pastato fasado, fiksuotas iki 66 cm storio juodos žemės sluoksnis su gausiomis plytų duženomis, viena XIV - XV a. keramikos šuke, kiek

⁵ *Žalnierius A.* 1999 m. Veliuonos piliavietės (AR-270) archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro (toliau – KPC) Paveldosaugos biblioteka. F. 39, ap. 1, b. 619, p. 12.

gausesnėmis XVI - XVIII a. buitinės keramikos ir koklių duženomis. Perkasoje Nr. 5, kuri tirta tarp buvusios ligoninės pastato ir buvusios mokyklos teritorijos, fiksuotas 30-120 cm storio kultūrinis sluoksnis, kuriam rasta keletas XVII - XVIII a. keramikos šukių ir fiksuotas piltinis XX a. grunto sluoksnis. Šurfe Nr. 6, kuris yra arčiausiai (apie 20 m) nuo bažnyčios šventoriaus, archeologinių radinių nerasta. Šurfe Nr. 7, tirtame pietrytiniame buvusios mokyklos teritorijos kampe, fiksuotas XX a. piltinis sluoksnis. Taip pat vykdyti archeologiniai žvalgymai statomų laiptų vietoje, šiauriniame buvusios mokyklos teritorijos pakraštyje. Žvalgytas apie 13 m² plotas, rasta tik smulkių plytų duženų.⁶

Nijolė Vaitiekūnaitė 2008 m. atliko archeologinius žvalgymus tiesiamų elektros kabelių vietose Vytauto, P.Cvirkos, A.Juškos ir Draugystės gatvėse. Į bažnyčios pastatų komplekso teritoriją patenkanti žvalgyta vieta buvo šiaurės vakarinėje Draugystės g. pusėje ir rytiniame Vytauto g. gale, apie 20 m į šiaurės vakarus ir vakarus nuo šventoriaus vartų. Čia fiksuotas XIX - XX a. kultūrinis sluoksnis.⁷

⁶ *Žalnierius A.* Veliuonos II piliakalnio (A691KP) papilio (A691K2P) archeologinių tyrinėjimų ataskaita 2003 m. Kultūros paveldo centro (toliau – KPC) Paveldosaugos biblioteka. F. 39, ap. 1, b. 1535, p. 3-8; *Žalnierius A.* Veliuonos II piliakalnio papilys // Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2003 metais. Vilnius, 2005, p. 72-74.

⁷ *Vaitiekūnaitė N.* Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų Veliuonos senojo miesto vietos (A694P), adresu Gedimino g. 44 ir Vytauto g., A.Juškos g, P.Cvirkos ir Draugystės gatvėse ataskaita. Kultūros paveldo centro (toliau – KPC) Paveldosaugos biblioteka. F. 39, ap. 1, b. 2805, p. 8-9.

TYRIMŲ EIGA

Archeologinių tyrimų projekte buvo numatyta, kad pamatų nuogrindos ir lietaus nuotekų nuvedimo vamzdžio klojimo vietose šventoriuje ir šalia bažnyčios ketinama iširti tris 2x5 m dydžio (10 m²) perkakas, jas išdėstant įvairiose žemės darbų vietose (PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, 19.4.2 ir 20.4 punktai). Viena perkasa (Nr. 1) buvo numatyta klojamo lietaus nuotekų vamzdžio vietoje, tarp šventoriaus tvoros ir bažnyčios šiaurės vakarinio kampo. Antroji (Nr. 2) ir trečioji (Nr. 3) perkastos buvo planuojamos pamatų nuogrindos įrengimo vietose: perkasa Nr. 2 – šalia bažnyčios šiaurinės sienos, arčiau jos rytinio galo, o perkasa Nr. 3 – šalia bažnyčios pietinės sienos. Perkastos turėjo būti tiriamos iki įžemio – nejudinto grunto. Numatyta, kad žvalgomosiose perkasose radus kapus, jie būtų pilnai ištiriami, išskyrus tuos atvejus, jei į perkasą pateks mažiau nei ¼ bendro griaučių ilgio, o pats kapas bus giliau, nei suplanuotas žemės judinimo darbų projektinis gylis (70 cm).

2014 m. rugsėjo mėnesį atvykus atlikti bažnyčios šventoriaus archeologinių tyrimų, šalia bažnyčios rytinio, dalies šiaurinio ir didžiosios dalies pietinio fasadų statybininkų jau buvo sumontuotos 3-6 aukštų masyvios pastolių konstrukcijos (*nuotrauka Nr. 75*). Virš suplanuotų perkasų Nr. 2 ir Nr. 3 vietų laikinai nuimti pastolius, sujungtus į vieną tvirtą masyvą, techniškai buvo neįmanoma, juolab skubiai, naudojantis gerais orais, vyko bažnyčios fasado restauravimo darbai. Apie susidariusią situaciją buvo informuoti Kultūros paveldo departamento Tauragės teritorinio padalinio atstovai, atvykę į tyrimų vietą. Surengus pasitarimą, nuspręsta tyrimus vykdyti nelaukiant, kol bus nuimti pastoliai, antraip būtų labai susivėlinę darbai (tyrimai vyko rudenį).⁸

Dėl pastolių labai nežymiai pakito tyrimų projekte numatytos perkasų Nr. 2 ir Nr. 3 vietos. Tiriant šias perkakas, du kapai (kapas Nr. 11 perkasoje Nr. 2 ir kapas Nr. 16 perkasoje Nr. 3) buvo iširti tik dalinai, užfiksuoti ir palikti *in situ* (neišimti) perkasose, nes daryti išpjovas buvo neįmanoma dėl sumontuotų pastolių atramų. Abu palikti kapai buvo giliau, nei planuojami žemės judinimo darbai, todėl sunaikinimo pavojus jiems negrėsė.

Taip pat tik dalinai atidengti, fiksuoti ir palikti neišimti perkastos Nr. 1 išpjovoje aptikti kapai Nr. 9, 10, 13 ir 14. Daryti išpjovą išpjovoje būtų buvę metodiškai netikslinga.

⁸ Mokslinei archeologijos komisijai (MAK) tyrimų projekto papildymas nebuvo teikiamas, nes numatytos perkasų Nr. 2 ir Nr. 3 vietos koreguotos labai nežymiai, o perkastos Nr. 1 vieta nekito. Dėl kai kurių tyrimų metodikos klausimų buvo telefonu konsultuojamasi su MAK pirmininku doc. dr. Gintautu Zabiela ir MAK nare prof. dr. Ilona Vaškevičiūte.

Kapų numeracija tęstinę visoms trimis perkasoms. Žemiau pateikiamoje lentelėje nurodyta, kokiose perkasose kurie kapai yra rasti, bei koks jų iširtumo laipsnis (pilnai iširti ar tik dalinai atidengti, fiksuoti ir palikti *in situ*).

Kapo Nr.	Perkasa	Kapo iširtumas
1	1	pilnai iširtas
2	1	pilnai iširtas
3	1	pilnai iširtas
4	1	pilnai iširtas
5	1	pilnai iširtas
6	2	pilnai iširtas
7	1	pilnai iširtas
8	1	pilnai iširtas
9	1	paliktas <i>in situ</i>
10	1	paliktas <i>in situ</i>
11	2	paliktas <i>in situ</i>
12	2	pilnai iširtas
13	1	paliktas <i>in situ</i>
14	1	paliktas <i>in situ</i>
15	3	pilnai iširtas
16	3	paliktas <i>in situ</i>
17	3	pilnai iširtas

Taip pat dėl sumontuotų pastolių nebuvo galimybės atlikti iškart visų archeologinių žvalgymų būsimų nuogrindų įrengimo vietose. Todėl nuspręsta archeologinius žvalgymus vykdyti dviem etapais. Pirmame žvalgymų etape buvo žvalgomos tos tranšėjos, kurių vietose nebuvo sumontuoti pastoliai (tranšėjos Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, Nr. 4), o taip pat tranšėjos, kastos lietaus nuotekų vamzdžio tiesimo vietoje (Nr. 5, Nr. 6 ir dalis tranšėjos Nr. 1). Likusios tranšėjos nuogrindų vietose (tranšėjos Nr. 7 – 11), o taip pat

plytelių takų klojimo vietose kastos tranšėjos Nr. 12 – 14 buvo žvalgomos antrame tyrimų etape (kai jau buvo pašalinti pastoliai).

Tirtų žvalgomųjų perkasų ir žvalgytų tranšėjų vietos nurodytos *brėžinyje Nr. 2*.

Tyrimų metu buvo fiksuojami ne tik kapai, bet ir pavienės kaulų sandraupos, atskiros kaukolės ar stambesnės jų dalys (nefiksuoti tik visiškai paskiri kaulai iš suardytų kapų). Vengiant galimos painiavos, ir kaulų sandraupos, ir pavienės kaukolės buvo dokumentuojamos kaip „kaulų sandraupos“. Jos buvo fotografuojamos, žymimos brėžiniuose, joms suteikiamas atskiras numeris. Kaulų sandraupos buvo paruošiamos ir kaulai dedami į atskirus maišelius su numeriais bei perduotos antropologiniams tyrimams. Antropologinių tyrimų ataskaitoje (*priedas Nr. 4*) buvo pateikta tik apibendrinta informacija apie osteologinės medžiagos iš suardytų kapų tyrimų duomenis, neišskiriant atskirų kaulų sandraupų. Tik kaulų sandraupos Nr. 7, kurioje buvo vieno individo kaulai bei pavyko aptikti patologijos pėdsakus, antropologinių tyrimų duomenys detalizuoti. Antropologinės medžiagos iš nesuardytų arba nežymiai apardytų kapų tyrimų išvados gautos išsamios.

Šios ataskaitose tekste, aprašant tyrimų eigą, permaišytame sluoksnyje aptiktų atsitiktinių radinių tikslios radimo vietos – perkasų arba tranšėjų kvadratai ir aptikimo gylis – nurodomi radinių sąrašo lentelėse. Tai daroma siekiant bereikalingai neperkrauti ataskaitos teksto.

Perkasa Nr. 1

Brėžiniai Nr. 2, 4 - 13. Nuotraukos Nr. 2 – 47.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*.

Perkasos vieta ir matmenys

Perkasa tirta suplanuotos lietaus kanalizacijos vamzdžio tiesimo trasos dalyje, tarp bažnyčios šiaurės vakarinio kampo ir šventoriaus tvoros. Per perkasos Nr. 1 vietą ėjo dalis lietaus kanalizacijos vamzdžio trasos (5,0 m ilgio atkarpa). Likusi trasos dalis ėjo žvalgytomis tranšėjomis Nr. 1, Nr. 5, Nr. 6 bei po šventoriaus tvora. Perkasa iš pradžių buvo užmatuota 2x5 m dydžio, vėliau jos šiaurės rytinėje pusėje, siekiant pilnai ištirti čia aptiktus kapus, buvo suformuota papildoma 2,0 m ilgio ir 1,2 m pločio išpjova. Bendras perkasos plotas – 12,4 m².

Perkasa ilgąją ašimi orientuota šiaurės vakarų – pietryčių kryptimi 330° – 150°. Perkasos šiaurės rytinis kampas buvo 2,1 m į pietus (150°) nuo šventoriaus tvoros ir 10,2 m į vakarus (150°) nuo šventoriuje stovinčios Švč. Mergelės Marijos skulptūros postamento vakarinės sienelės. Perkasos pietrytinis kampas buvo 2,1 m į šiaurę (340°) nuo bažnyčios šiaurės vakarinio kampo. Perkasos pietvakarinis kampas buvo 11,5 m į rytus (80°) nuo šventoriaus vartų šiaurės rytinio kampo. Perkasos paviršius buvo lygus, atskirų fiksacijos taškų aukščių skirtumai labai neįdomūs. Habs. svyravo nuo 50,08 iki 50,14 m. Perkasos koordinatės (LKS) ir matavimo taškų aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*. Perkasa iš šiaurės į pietus suskirstyta kvadratais 1-5, iš vakarų į rytus – kvadratais A-B (o su išpjova – ir C).

Tyrimų eiga

Pradedant perkamos Nr. 1 tyrimus, pietinėje perkamos dalyje pirmiausia buvo pašalintos betoninės pėsčiųjų tako trinkelės, o likusioje – velėna (*nuotrauka Nr. 2*).

Iškart po velėna fiksuotas iki 10-20 cm storio povėlininis humusingos tamsiai pilkšvos žemės sluoksnis, kuriame rasta pavienių smulkių XX a. radinių – plastiko gabalėlis, džinsų saga. Taip pat šiame sluoksnyje rastos trys 1962, 1964 ir 1970 m. kaldintos SSRS monetos (Rad. Nr. 80 - 82, *nuotrauka Nr. 183*), 1661 m. ir 1666 m. kaldinti LDK Jono Kazimiero Vazos šilingai (Rad. Nr. 83 - 84, *nuotrauka Nr. 183*), geležinė bato pasagėlė (Rad. Nr. 122, *nuotrauka Nr. 188*), fabrikinės gamybos keturkampio skersinio pjūvio ir apvalaus skerspjūvio vinys (neinventorintos), kalvio darbo kaltinių vinys (dvi iš jų inventorintos – Rad. Nr. 175 - 176, *nuotrauka Nr. 206*), storiasienės apžiestos keramikos šukė (Rad. Nr. 239, *nuotrauka Nr. 223*), nedidelio neaiškios paskirties indelio fragmentas, datuojamas XVII – XIX a. (Rad. Nr. 244, *nuotrauka Nr. 223*), XVI-XVII a. datuojamos pilkos ploniasienės keramikos šukės (inventorinti du puodų pakraštėliai – Rad. Nr. 240 ir 242, *nuotrauka Nr. 223*), neaiškios chronologijos neglazūruotos žiestos keramikos šukės (inventorinti du puodų pakraštėliai – Rad. Nr. 241 ir 243, *nuotrauka Nr. 223*). Čia taip pat rasta kelios dešimtys labai smulkių XX a. skaidraus lango stiklo šukių ir keliolika labai smulkių XVI-XVIII a. būdingų lango stiklo šukių (neinventorintos; *nuotrauka Nr. 252*). Pavienių žmonių kaulų povėlininiame sluoksnyje rasta vos keletas.

Nuo 10 – 20 cm gylio (*nuotrauka Nr. 3*) iki pat įžemio visame perkamos plote fiksuota maišyta žemė su griautiniais palaidojimais, gausiais žmonių kaulais iš suardytų kapų, archeologiniais radiniais ir vos dešimčia pavienių gyvūnų bei paukščių kaulų. Žemė daugelyje perkamos vietų, kasant duobes kapams, perkasta. Laidojant mirusiuosius, suardyta daug senesnių kapų. Tai, kaip smarkiai permaišyta žemė ir

sujaukti kapai, liudija 130 cm gylyje, po kaukole iš suardyto kapo (kaulų sankaupa Nr. 11) rastas stiklinio butelio, datuojamo XVIII – XIX a., priedugnis (Rad. Nr. 305, *nuotrauka Nr. 237*).

Giliau, nei povelėniniame sluoksnyje (nuo 10 – 20 cm gylio) jau nepasitaikė XX a. datuojamų radinių. Absoliuti dauguma pavienių radinių datuoti XVI – XVIII a., kai kurie buvo ankstyvesni. Kovų su Vokiečių ordinu epochos palikimas – įmovinis arba leto strėlės antgalis (Rad. Nr. 125, *nuotrauka Nr. 189*).

Permaišytoje žemėje rastos monetos – lietuviški bei lenkiški Jono Kazimiero Vazos šilingai (Rad. Nr. 85, 87-88, 90-96, *nuotraukos Nr. 183 - 184*), Rygoje kaldinti Švedijos karalienės Kristinos Vazos 1658 m. šilingai (Rad. Nr. 86, 89; *nuotrauka Nr. 183*). Taip pat aptikta XVII – XIX a. datuotina keramikinė pypkės galvutė (Rad. Nr. 124, *nuotrauka Nr. 186*), XVI – XVII a. – kaolininis olandiškos pypkės kotelis (Rad. Nr. 118, *nuotrauka Nr. 186*), XVI – XVIII a. – švininės langų stiklo tvirtinimo juostelės (Rad. Nr. 119 - 121, *nuotrauka Nr. 187*). Taip pat permaišytame sluoksnyje rasta geležinė bato pasagėlė (Rad. Nr. 123, *nuotrauka Nr. 188*). Gausi radinių grupė – geležinės vinys, kurių būdingiausi pavyzdžiai perduoti muziejui (Rad. Nr. 177 - 187, *nuotraukos Nr. 206 - 207*), o kitos neinventorintos (*nuotrauka Nr. 240*). Taip pat perkasoje rasta statybinės keramikos – lovinių čerpių („vienuolių“), puoštų žalia glazūra, fragmentai (Rad. Nr. 211, 215, *nuotraukos Nr. 212 - 213*), glazūruotos ir neglazūruotos žvyninės čerpės (Rad. Nr. 212-214, 216, *nuotraukos Nr. 212 - 213*). Vienas žvyninės čerpės fragmentas neinventorintas (*nuotrauka Nr. 243*).

Gausiausia radinių grupė – buitinės keramikos šukės. Vyravo pilkos plonasienės keramikos šukės, datuojamos XVI – XVII a. (Rad. Nr. 245-249, 251-252, 255-256, 258-259, *nuotraukos Nr. 223 - 225*). Taip pat aptikta juodosios keramikos lėkštės dalis (Rad. Nr. 257, *nuotrauka Nr. 225*), XVIII a. datuojamo žalia glazūra dengto bokalo fragmentas (Rad. Nr. 253, *nuotrauka Nr. 224*), apžiestos keramikos puodo pakraštėlis (Rad. Nr. 250, *nuotrauka Nr. 224*). Dalis buitinės keramikos šukių neinventorintos (*nuotraukos Nr. 246 - 248*).

Tarp inventorintų stiklinių radinių – neskaidrios žalsvos spalvos lango stiklo šukės (Rad. Nr. 307-309, *nuotrauka Nr. 237*), datuojamos XVI – XVIII a., taip pat stiklinio butelio, datuojamo XVIII – XIX a., priedugnis (Rad. Nr. 305, *nuotrauka Nr. 237*) ir XVIII – XIX a. stiklinio indo pakraštėlis (Rad. Nr. 306, *nuotrauka Nr. 237*). Smulkios lango stiklo šukės neinventorintos (*nuotrauka Nr. 252*).

Perkasoje Nr. 1 rasta didžioji dalis visų tyrimų metu aptiktų koklių fragmentų (8 iš 11). Daugiausia tai buvo dubeninių koklių dalys, datuojamos XVI – XVII a. (Rad. Nr. 230-235, *nuotraukos Nr.*

221, 226), taip pat rasta XVII a. datuojamo plokštinio koklio dalis (Rad. Nr. 228, *nuotrauka Nr. 221*). Panašu, kad, tvarkant bažnyčios šventorių XVII-XVIII a., į jo teritoriją buvo supilta dalis grunto iš už šventoriaus teritorijos, dabartinės Draugystės gatvės. Gali būti, jog aukštinant ir lyginant šventoriaus teritoriją, čia kartu su supiltiniu gruntu pateko ir suardyto Veliuonos miestelio kultūrinio sluoksnio.

Kapai ir kaulų sandrauba

Visame perkasoje plote rasti pavieniai žmonių kaulai iš suardytų kapų.

Aptiktus nesuardytus kapus gana santykinai galima suskirstyti į du horizontus. Pirmasis, viršutinis kapų horizontas buvo susiformavęs virš jau buvusių ankstesnių kapų. Šis kapų horizontas fiksuotas tik šiaurinėje perkasoje Nr. 1 dalyje bei jos išpjovoje. Viršutiniame kapų horizontui priskirtini kapai Nr. 3, 4, 5, 9 ir 10, o taip pat didesnė dalis perkasoje aptiktų kaulų sandraubų (Nr. 2-5, 7-11). Viršutiniame horizonte buvę kapai pasiekti 108-124 cm (Habs. 48.91-49.03) gylyje.

Antrojo, žemutinio horizonto kapai siekė žemę. Tai kapai Nr. 1, 2, 7, 8, 13, 14. Šiam horizontui taip pat priskirtinos kaulų sandraubos Nr. 6, 12, 14-18, 20. Apatinio kapų horizonto kapai pasiekti 116-148 cm (Habs. 48.63-48.95) gylyje.

Be kapų, perkasoje Nr. 1 rastos gausios kaulų sandraubos ir pavienės kaukolės (abiem atvejais fiksuotos kaip kaulų sandraubos, suteikiant joms numerius).

Kv. A-2, 49 cm gylyje (Habs. 49.44) rasta **kaulų sandrauba Nr. 1** (*nuotraukos Nr. 4 – 6*) – suaugusio žmogaus kaukolė ir pavieniai skeleto kaulai, smulkūs kitų asmenų kaukolių fragmentai.

Kapas Nr. 1 (*brėžiniai Nr. 5, 9; nuotrauka Nr. 9*)

Kapas Nr. 1 (50 – 59 metų amžiaus vyro) rastas kv. A/B-2/3, 116 cm (kaukolė; Habs. 48.95); 135 cm (kojūgalis; Habs. 48.76) gylyje. Mirusysis palaidotas paguldintas ant nugaros, orientuotas galvūgaliu į vakarus 270°. Griaučių ilgis 165 cm, pečių plotis 42 cm, dubens plotis neaiškus (dešinysis dubenkaulis neišlikęs), tarpas tarp kelių 8 cm, tarpas tarp pėdų 10 cm. Mirusiojo galva pasukta į kairę. Rankos ištiestos, plaštakos padėtos ant šlaunikaulių. Kojos ištiestos, dešinės kojos šlaunikaulis ir pėdos kaulai neišlikę. Karsto kontūras išryškėjo beveik aplink visą mirusįjį. Karsto pėdsakų plotis buvo 50 cm ties juosmeniu, 35 cm ties kojūgaliu. Šiam karstui priskirtinos trys dešiniojo šlaunikaulio srityje rastos kaltinės vinys (Rad. Nr. 2 – 4; *nuotrauka Nr. 171*), tačiau gali būti, kad jos galėjo likti ir nuo kito karsto, iš toje pat kapo duobėje esančio kapo Nr. 2. Vienintelė įkapė kape Nr. 1 – diržo sagtis (žalvarinė, D formos lankeliu,

su geležiniu liežuvėliu ir išlikusio diržo odinės juostos fragmentu; Rad. Nr. 1; *nuotrauka Nr. 171*), rasta prie pat kairiojo dubenkaulio, po kairės rankos dilbio kaulais. Atrodo, mirusysis buvo apjuostas šiuo diržu, tačiau saktis buvo pasislinkusi į kairę juosmens pusę. Visgi negalima atmesti ir kitos versijos - kad diržas buvo susuktas ir padėtas prie mirusiojo kairiojo šono.

Kapo Nr. 1 duobės dugnas (įžemis – priemolis) pasiektas 142 cm (Habs. 48.69) gylyje. Kapas Nr. 1 ir Nr. 2 turėjo bendrą duobę, kurios plotis ties kapo Nr. 1 galvūgaliu – apie 80 cm, plotis ties kapo Nr. 2 galvūgaliu – taip pat apie 80 cm. Kapo duobė įgilinta į žemį apie 45 cm, o nuo dabartinio žemės paviršiaus kapo duobės dugnas buvo apie 142 cm gylyje. Duobės kampai į perkasą beveik nepatenka, išskyrus ties kapo Nr. 2 kojūgalio dešinę pusę. Atrodo, kad duobės kampai buvo užapvalinti.

Kapas Nr. 2 (brėžiniai Nr. 5, 9; nuotrauka Nr. 9)

Kapas Nr. 2 (5 metų ± 16 mėnesių vaiko) rastas kv. A/B-3/4, 120 cm (kaukolė; Habs. 48.96); 137 cm (kojūgalis; Habs. 48.79) gylyje. Vaikas buvo palaidotas dešinėje suaugusio vyro (kapas Nr. 1) pusėje, arčiau jo kojūgalio. Mirusysis palaidotas paguldytas ant nugaros, orientuotas galvūgaliu į vakarus 270°. Griaučių ilgis 120 cm, pečių plotis 30 cm, dubens išlikusios dalies apytikslis plotis 18 (dubenkauliai smarkiai sunykę), tarpas tarp kelių 8 cm, tarpas tarp pėdų 7 cm. Mirusiojo galva pasukta į kairę, palenкта žemyn. Dešinė ranka ištiesta, kairės rankos kaulai neišlikę. Kojos ištiestos, kairės kojos pėdos kaulai neišlikę. Karsto pėdsakai labai sunykę, tikslūs karsto matmenys neaiškūs. Šiam karstui priskirtinos šešios vinys (Rad. Nr. 5 – 10; *nuotrauka Nr. 172*). Įkapių neaptikta. Kapo Nr. 2 duobės (įžemis – priemolis) pasiektas 138 cm (Habs. 48.73) gylyje.

Gali būti, kad kapas Nr. 2 yra tiesiogiai susijęs su kapu Nr. 1 – laidota iš esmės į tą pačią duobę. Galima kelti prielaidą, jog kape Nr. 2 palaidotas individas galėjo būti susijęs artimais giminystės ryšiais su kape Nr. 1 palaidotu suaugusiu individu (buvo vaikas ar anūkas?). Sprendžiant pagal kapų stratigrafiją ir tarpusavio santykį, pirmiausia palaidotas suaugęs individas, o kiek vėliau – vaikas.

Kv. B-4, 26 cm į pietryčius nuo kapo Nr. 2 kojūgalio, perkastos Nr. 1 pietrytinėje sienelėje 107 cm (Habs. 49.04) rasta žmogaus kaukolė, fiksuota kaip ***kaulų sankaupa Nr. 18 (brėžinys Nr. 5; nuotrauka Nr. 30)***. Kaukolė palikta *in situ*. Tikėtina, kad tai ir nesuardyto kapo dalis.

Kapas Nr. 3 (brėžiniai Nr. 4, 10; nuotrauka Nr. 10)

Kapas Nr. 3 (9 metų ± 3 mėnesių kūdikio) rastas kv. A/B-1/2, 124 cm (kaukolė; Habs. 48.91); 134 cm (kojūgalis; Habs. 48.77) gylyje. Vaikas buvo paguldytas ant nugaros, ištiestomis rankomis ir kojomis.

Mirusysis palaidotas paguldytas ant nugaros, orientuotas galvūgaliu į vakarus 250°. Griaučių ilgis 50 cm, pečių plotis 15 cm, dubens plotis, tarpai tarp kelių ir tarp pėdų neaiškaus pločio. Kapo duobės kontūras labai nežymiai išryškėjo tik ties galvūgaliu. Kapo duobės ilgis galėjo būti apie 110 cm, plotis neaiškus (kontūras susiliejo su aplinkine permaišyta žeme). Karsto pėdsakų nepastebėta. Įkapių neaptikta. Kapo duobės dugnas (permaišyta žemė) pasiektas 139 cm gylyje (Habs. 48.72).

Kapas Nr. 4 (*brėžiniai Nr. 4, 10; nuotraukos Nr. 11-13*)

Kapas Nr. 4 (5 metų ± 16 mėn. vaiko) rastas kv. B/C-2, 120 cm (kaukolė; Habs. 48.91); 123 cm (kojų galis; Habs. 48.88) gylyje. Vaikas buvo palaidotas kairėje suaugusio vyro (kapas Nr. 5) pusėje, arčiau jo galvūgaliu. Mirusysis palaidotas paguldytas ant nugaros, orientuotas galvūgaliu į vakarus 265°. Griaučių ilgis 70 cm, pečių plotis neaiškus (kapas apardytas), dubens išlikusios dalies apytikslis plotis 17 (dubenkauliai smarkiai sunykę), tarpas tarp kelių 11 cm, tarpas tarp pėdų 10 cm. Kaukolė sutraiškita žemių svorio. Atrodo, mirusiojo galva buvo nežymiai pasukta į dešinę. Rankų padėtis neaiški – daugelis kaulų neišlikę. Kojos ištiestos, pėdų kaulai neišlikę. Kapo duobės kontūras išsiskyrė nežymiai, labiau išryškėjo tik kojūgalyje. Kapo duobės ilgis galėjo būti apie 85 cm, plotis apie 35 cm. Karsto pėdsakų nepastebėta. Kapo duobė labai siaura, todėl tikėtina, kad vaikas buvo palaidotas be karto, tik įvyniotas į drobulę (?). Įkapių neaptikta. Kapo Nr. 4 duobės (permaišyta žemė) pasiektas 125 cm (Habs. 48.86) gylyje. Kapų Nr. 4 ir Nr. 5 santykis iki galo neaiškus, tačiau veikiausiai jie susiję – kapai rasti labai arti vienas kito, tame pačiame gylyje. Mirusieji veidais pasukti vienas į kitą. Gali būti, kad vaikas (kapas Nr. 4) buvo sąmoningai palaidotas šalia kapo Nr. 5 (suaugusio vyro, galbūt vaiko tėvo). Galime spėti, jog vaikas mirė tuo pat metu, kaip ir suaugęs vyras, arba kiek vėliau, ir buvo įlaidotas į kapo duobę be karsto, šalia karste palaidoto suaugusio vyro.

Po kapu Nr. 4, Kv. B-2 135 cm gylyje (Habs. 48.76) rasta **kaulų sankaupa Nr. 17** (*brėžinys Nr. 5; nuotraukos Nr. 14, 16*) – medinio karsto likučiai (44 cm ilgio, 16 cm pločio, 3-4 mm storio, labai sutrūniję) ir keli mirusiojo kaulai (suaugusio individo stipinkaulis, pirštikaulis). Šis kapas buvo visiškai suardytas, kasant kapo duobę kapui Nr. 4.

Kv. B-2, 15 cm į šiaurės vakarus nuo kapo Nr. 4 kairiojo šono, 16 cm nuo perkasos pietrytinės sienelės (vėliau šioje vietoje buvo padaryta išpjova), 120 cm gylyje (Habs. 48.91) rasta **kaulų sankaupa Nr. 11** (*brėžinys Nr. 4; nuotrauka Nr. 27*) – žmogaus kaukolė ir keli pavieniai kaulai iš suardyto kapo. Neatmestina galimybė, kad kaulų sankaupos Nr. 11 ir Nr. 17 yra to paties suardyto kapo dalys. Taip pat po

kaulų sancaupa Nr. 11, 130 cm gylyje rastas XVIII – XIX a. datuojamo stiklinio butelio dugnas (Rad. Nr. 305; *nuotrauka Nr. 237*).

Kapas Nr. 5 (brėžiniai Nr. 4, 10; nuotraukos Nr. 11- 15)

Kapas Nr. 5 (40 – 45 metų amžiaus vyro) rastas kv. B/C-2/3, 115 cm (kaukolė; Habs. 48.96); 133 cm (kojų galis; Habs. 48.70) gylyje. Mirusysis palaidotas paguldytas ant nugaros, orientuotas galvūgaliu į vakarus 260°. Griaučių ilgis 171 cm, pečių plotis 43 cm, dubens plotis 34 cm, tarpas tarp kelių 2 cm, tarpas tarp pėdų 3 cm. Mirusiojo galva pasukta į kairę. Kairė ranka ištiesta, plaštakos kaulai pasklidę (plaštaka buvo pasukta į dešinę pusę ir padėta ant dubens). Dešinė ranka sulenkta stačiu kampu, plaštaka padėta ant dubens. Karsto kontūras išryškėjo beveik aplink visą mirusįjį. Kontūrą žymi ir 25 karsto viny (Rad. Nr. 11 – 36; *nuotrauka Nr. 173*), išdėstytos ne stačiakampiu, bet puslankiu galvūgalyje, o link kojūgalio karstas siaurėjo. Karstas buvo daugmaž 180 – 190 cm ilgio, vidutiniškai 50 cm pločio. Tarp mirusiojo blauzdikaulių rasti labai menki karsto medienos likučiai. Įkapių neaptikta. Kapo duobės dugnas (permaišyta žemė) pasiektas 141cm gylyje (Habs. 48.78). Po karsto likučiais aptiktas žvyninės čerpės fragmentas (Rad. Nr. 214; *nuotrauka Nr. 212*).

Kapo Nr. 5 kojūgalyje, 13 cm į šiaurę nuo kairiojo blauzdikaulio, 131 cm gylyje (kaukolė; Habs. 48.80) rasta ***kaulų sancaupa Nr. 14 (brėžinys Nr. 5; nuotrauka Nr. 28)*** - pavienė kaukolė ir keli kiti žmogaus kaulai iš suardyto kapo.

Kapas Nr. 7 (brėžiniai Nr. 5, 11; nuotraukos Nr. 17- 19, 44)

Kapas Nr. 5 (45 – 50 metų amžiaus vyro) rastas kv. A/B-4/5, 124 cm (kaukolė; Habs. 48.87); 140 cm (kojų galis; Habs. 48.71) gylyje. Mirusysis palaidotas paguldytas ant nugaros, orientuotas galvūgaliu į vakarus 260°. Griaučių ilgis 170 cm, pečių plotis 33 cm, dubens plotis 22 cm (dubenkauliai smarkiai aptrupėję), tarpas tarp kelių 7 cm, pėdos suglaustos. Mirusiojo galva pasukta į dešinę. Rankos sulenktos buku kampu, sudėtos ant dubens. Dešinės rankos plaštaka buvo padėta ant kairės rankos plaštakos. Kojos nežymiai palenktos į kairę. Karsto pėdsakai nepastebėti, medienos likučių ar vinių nerasta. Kapo duobės ilgis apie 200 cm, plotis iki 60-70 cm. Vienintelė įkapė – prie dešinės rankos plaštakos kaulų rastas žalvarinis medalikėlis su kilpele (Rad. Nr. 47; *nuotraukos Nr. 19, 176*). Medalikėlio aversas beveik neižiūrimas, o reverse vaizduojamas Šv. Pranciškus Ksaveras. Medalikėlis datuotinas XVII-XVIII a. Kapo duobės dugnas (įžemis – priemolis) pasiektas 142 cm gylyje (Habs. 48.69).

Greta kapo Nr. 7, Kv. B-4, 111 cm gylyje (Habs. 49.00) rasta **kaulų sankaupa Nr. 12** (*brėžinys Nr. 5; nuotraukos Nr. 17 – 18*) – mirusiojo kaukolė, blauzdikaulis, keli smulkūs kaulai. Po kaukole aptiktas žvyninės čerpės fragmentas (Rad. Nr. 213; *nuotrauka Nr. 212*). Šis kapas buvo visiškai suardytas, kasant kapo duobę kapui Nr. 7.

Kapas Nr. 8 (*brėžiniai Nr. 5, 12; nuotraukos Nr. 20 – 22*)

Kapas Nr. 8 (30 – 40 metų amžiaus moters) rastas kv. A/B/C-1/2, 142 cm (kaukolė; Habs. 48.69); 154 cm (kojūgalis; Habs. 48.57) gylyje. Virš mirusiosios kojūgalio srities buvo kapai Nr. 4, Nr. 5 ir kaulų sankaupa Nr. 17. Mirusioji palaidota paguldyta ant nugaros, orientuota galvūgaliu į vakarus 260°.

Griaučių ilgis 142 cm, pečių plotis 38 cm, dubens plotis 26 cm, tarpas tarp kelių 9 cm, tarpas tarp pėdų 14 cm. Mirusiosios galva pasukta į dešinę. Dešinė ranka ištiesta, plaštakos kaulai pasklidę (plaštaka buvo pasukta į kairę pusę ir padėta ant dubens). Kairė ranka sulenкта buku kampu, plaštaka padėta ant dubens. Labai menki karsto pėdsakai (apie 40 cm pločio visiškai sunykusių medžio trūnėsių sluoksnelis) fiksuoti mirusiosios dubens srityje. Vinių nerasta – karstas buvo skobtinis. Kapo duobė buvo stačiakampė, 177 cm ilgio, 62 cm pločio (ties dubeniu), kampai neužapvalinti. Įkapių neaptikta. Kapo duobės dugnas (įžemis – priemolis) pasiektas 166 cm gylyje (Habs. 48.45).

Kapo Nr. 8 kojūgalyje, Kv. B/C-1/2, 149 cm gylyje (Habs. 48.52) rasta **kaulų sankaupa Nr. 20** (*brėžinys Nr. 5; nuotrauka Nr. 20*), dalinai patenkanti po perkasos sienele. Fiksuoti žmogaus šlaunikaulis bei smulkesni žmonių kaulai, o taip pat stambaus žolėdžio gyvūno žandikaulis. Taip pat kapo Nr. 8 kojūgalyje, preparuojant kapą, aptikta **duobė Nr. 1** (toliau aprašyta atskirai).

Kapas Nr. 9 (*brėžiniai Nr. 4, 13; nuotraukos Nr. 11 – 12, 24, 31-32*)

Kapas Nr. 9 rastas kv. C/D-1 (išpjovoje), 108 cm (kaukolė; Habs. 49.03) gylyje. Atsižvelgiant į tai, kad kapas atidengtas perkasos išpjovoje, o taip pat į tai, kad sunaikinimo pavojus žemės judinimo darbų metu šiam kapui negrėse, papildoma išpjova nebuvo daroma, kapas paliktas *in situ*. Atidengtas tik galvūgalis. Mirusysis orientuotas galvūgaliu į vakarus 260°. Mirusiojo galva pasukta į kairę. Atidengtoje kapo dalyje įkapių ar karsto pėdsakų nerasta.

Šalia kapo Nr. 9 galvūgalio, 23 cm į pietus nuo kapo Nr. 9 kaukolės, 110 cm gylyje (kaukolė; Habs. 49.01) rasta pavienė kaukolė, fiksuota kaip **kaulų sankaupa Nr. 15** (*brėžinys Nr. 5; nuotrauka Nr. 28*). Tikėtina, kad ji gali būti iš kapo, kuris suardytas kasant duobę kapui Nr. 9.

Kapas Nr. 10 (*brėžiniai Nr. 4, 10; nuotraukos Nr. 12 – 13*)

Kapas Nr. 10 rastas kv. C/D-3 (išpjovoje), 108 cm (kaukolė; Habs. 49.03) gylyje. Kaip ir kapo Nr. 9 atveju, atsižvelgiant į tai, kad kapas atidengtas perkastos išpjovoje, o taip pat į tai, kad sunaikinimo pavojus žemės judinimo darbų metu šiam kapui negrėse, papildoma išpjova nebuvo daroma, kapas paliktas *in situ*. Atidengtas tik galvūgalis. Mirusysis orientuotas galvūgaliu į vakarus apytiksliai 260°. Mirusiojo galva palenkta į priekį, nežymiai pasukta į kairę. Atidengtoje kapo dalyje įkapių ar karsto pėdsakų nerasta.

Kapai Nr. 13 ir Nr. 14 (*brėžiniai Nr. 5, 13; nuotraukos Nr. 31 – 32*)

Kapai Nr. 13 ir Nr. 14 rasti perkastos Nr. 1 išpjovoje, kv. C/D-2. Kapo Nr. 13 kaukolė rasta 145 cm (Habs. 48.66) gylyje, kapo Nr. 14 – 148 cm (Habs. 48.63) gylyje. Abu mirusieji orientuoti galvūgaliu į vakarus 260°. Abu kapai rasti bendroje kapo duobėje, kurios atidengtos dalies plotis – 61 cm. Vaikas, palaidotas kape Nr. 14, buvo paguldytas ties suaugusio žmogaus (kapas Nr. 13) galvūgaliu, kairėje pusėje. Vaiko kapo galvūgalis buvo apie 10 cm labiau nutolęs į vakarus, nei suaugusio individo galvūgalis. Mirusiojo iš kapo Nr. 13 galva palenkta į priekį, pečių plotis apie 30 cm. Mirusiojo iš kapo Nr. 14 kaukolė sutrupėjusi, pečių plotis apie 18 cm.. Abipus abiejų mirusiųjų rastos trys karsto (ar dviejų atskirų karstų) viny (Rad. Nr. 50 – 52; *nuotrauka Nr. 177*). Kapai atidengti perkastos Nr. 1 išpjovoje. Papildoma išpjova nebuvo daroma, kapai palikti *in situ*.

Perkasoje Nr. 1, ypač jos šiaurės vakarinėje dalyje rasta visa eilė kaulų sankaupų ir pavienių kauliukų (kurios taip pat fiksuotos kaip kaulų sankaupos).

Kaulų sankaupa Nr. 2 (*brėžinys Nr. 4; nuotrauka Nr. 25*) - pavienė (?) kaukolė fiksuota perkastos Nr. 1 pietvakarinėje sienelėje, kv. A-1/2, 88 cm (Habs. 49.23) gylyje. Iš perkastos sienelės kyšo tik kaukolės viršugalvis, todėl kaukolė nebuvo išimta, palikta *in situ*. Tikėtina, kad ši kaukolė yra iš suardyto kapo, nes priešingu atveju šio kapo erdvinė orientacija būtų priešinga, nei visų tirtų kapų.

Kaulų sankaupa Nr. 3 (*brėžinys Nr. 4; nuotrauka Nr. 25*) fiksuota prie pat perkastos Nr. 1 pietvakarinės sienelės, kv. A-1, 98 cm (Habs. 49.13) gylyje. Tai pavienė kaukolė ir du šonkauliai iš suardyto kapo.

Kaulų sankaupa Nr. 4 (*brėžinys Nr. 4; nuotrauka Nr. 25*) fiksuota perkastos Nr. 1 pietvakarinėje sienelėje, kv. A-2, 104 cm (Habs. 49.07) gylyje. Iš perkastos sienelės kyšo žmogaus mentikaulis ir keli kiti smulkesni kaulai. Visi jie palikti *in situ*.

Kaulų sandauga Nr. 5 (*brėžinys Nr. 4; nuotrauka Nr. 25*) fiksuota perkamos Nr. 1 pietvakarinėje sienelėje, kv. A-1, 114 cm (Habs. 48.97) gylyje. Iš perkamos sienelės kyšojo žmogaus kaukolės fragmentas, paliktas *in situ*.

Kaulų sandauga Nr. 6 (*brėžinys Nr. 5; nuotrauka Nr. 25*) fiksuota prie perkamos Nr. 1 pietvakarinės sienelės, kv. A-1, 122 cm (Habs. 48.89) gylyje. Tai pavienės kaukolės fragmentai.

Kaulų sandauga Nr. 7 (*brėžinys Nr. 4; nuotrauka Nr. 25*) fiksuota prie perkamos Nr. 1 pietvakarinės sienelės, kv. A-1/2, 118 cm (Habs. 48.93) gylyje. Tai 2 metų ± 8 mėnesių vaiko skeleto fragmentai. Atlikta jų antropologinė analizė (*žr. priedą nr. 4*).

Kaulų sandauga Nr. 8 (*brėžinys Nr. 4; nuotrauka Nr. 25*) fiksuota perkamos Nr. 1 kv. A-1, 116 cm (Habs. 48.95) gylyje. Tai pavienės kaukolės fragmentas.

Kaulų sandauga Nr. 9 (*brėžinys Nr. 4; nuotrauka Nr. 25*) fiksuota perkamos Nr. 1 kv. A-1/2, 123 cm (Habs. 48.95) gylyje. Tai kaukolės fragmentas ir keli kiti suaugusio individo kaulai.

Kaulų sandauga Nr. 10 (*brėžinys Nr. 4; nuotrauka Nr. 26*) rasta perkamos Nr. 1 kv. B-2, 127 cm gylyje (Habs. 48.84). Tai vaiko kojų kaulai bei kaukolės fragmentas.

Kaulų sandauga Nr. 16 (*brėžinys Nr. 5; nuotrauka Nr. 29*) rasta perkamos Nr. 1 kv. B-2, šalia perkamos šiaurės vakarinės sienelės, 143 cm gylyje (Habs. 48.68). Tai kaukolė, šlaunikaulis, blauzdikaulis, šonkauliai. Dalis šių kaulų pateko po perkamos sienie, todėl nebuvo išimti. Po kaukole rastas nedidelis žvyninės čerpės fragmentas (neinventorintas).

Duobė Nr. 1 (*brėžinys Nr. 5; nuotraukos Nr. 31 – 34*)

Perkasoje Nr. 1, kv. A/B/C-2 ir išplatinime, 180-235 cm gylyje po kapais fiksuota 137x105 cm skersmens, iki 55 cm gylio duobė Nr. 1 su degėsinu užpildu. Jame rasta apdegusių iki 20 cm skersmens akmenų (koncentravosi duobės rytiniame pakraštyje), labai smulki žalvarinio (?) dirbinio (skardelės) dalis (visiškai sutrupėjo, neinventorinta), dubeninio (?) koklio pakraščio šukė (Rad. Nr. 235; *nuotrauka Nr. 226*), šukės nuo dviejų apžiestų puodų (Rad. Nr. 260; kelios smulkios šukės neinventorintos; *nuotrauka Nr. 226*), žiestų pilkosios plonasienės keramikos indų (smulkios šukės neinventorintos). bei dvi šukės nuo žiestų indų (Rad. Nr. 261; *nuotrauka Nr. 226*; dar viena smulki šukė neinventorinta). Duobėje taip pat rasti keli gyvūnų kaulų fragmentai. Ši duobė sietina su dabartinės Veliunos bažnyčios statybos (XVII a.

pirmoji pusė) laikotarpiu. Galbūt, tai statybininkų naudoto lauko ugniakuro vieta? Vėliau, jau baigus dabartinės bažnyčios statybą, šioje šventoriaus dalyje pradėta laidoti mirusiuosius.

Perkasos sienelės (*brėžiniai Nr. 6 - 8; nuotraukos Nr. 36 – 43*)

Perkasos Nr. 1 sienelių stratigrafija nesudėtinga – nuo velėnos iki pat žemio daugelyje absoliučioje daugumoje vietų fiksuota permaišyta žemė. Tik vienoje vietoje, perkastos pietvakarinėje dalyje, kv. A-4/5 prie pat perkastos sienelės ir joje fiksuotas labai nedidelis galimai pirminio papilio paviršiaus fragmentas (*brėžinys Nr. 7; nuotrauka Nr. 38*). Po maišytos žemės sluoksniu, daugmaž 30 cm gylyje atidengtas iki 70 cm pločio neperkasto grunto plotas. Jį 30-50 cm gylyje sudarė juodos humusingos žemės sluoksnis be jokių radinių, giliau – 5-10 cm storio maišyto smėlio intarpas, o 45 – 105 cm gylyje jau fiksuotas nejudintas žemės – molis. Po juo, ties perkastos pietvakarine sienele vėl atsidengė 2-3 cm storio maišytos žemės sluoksnis, susidaręs greta kasant kapo duobę su platesniu jos dugnu. Po kapo duobės maišytos žemės sluoksniu vėl sekė toks pat žemės. Tikėtina, kad juoda humusinga žemė gali būti sietina su pirminiu šios vietos paviršiumi, viduramžių priešpilio sluoksniu, tačiau tyrimu metu ištirtas tik labai menkas išlikęs jos plotelis be radinių.

Perkasa Nr. 1 visame plote tirta iki žemio, išskyrus tas vietas, kuriose palikti *in situ* dalinai atidengti kapai Nr. 9, 10, 13, ir 14. Daugelyje vietų žemės – priemolis - pasiektas 130 – 170 cm (Habs. 48,85 – 48,45) gylyje. Perkastos pietrytiniame gale, kv. A/B-5, prie pat pietrytinės sienelės, kur nebuvo kapų, žemės pasiektas 60 – 70 cm (Habs. 49,55 – 49,45) gylyje. Perkastos pietiniame kampe, kv. A-5, 20 cm gylyje fiksuota apie 40 cm gylio ir iki 50 cm skersmens duobė, į kurią buvo suversti plytgaliai ir 50 cm skersmens bei iki 37 cm aukščio akmuo (*nuotraukos Nr. 43-44*).

Baigus tyrimus, per perkasą Nr. 1 buvo nutiestas lietaus nuotekų išvado vamzdis. Perkasa Nr. 1 užpilta žemėmis, jos paviršius išlygintas (*nuotrauka Nr. 47*).

Perkasa Nr. 2

Brėžiniai Nr. 2, 14 - 19. Nuotraukos Nr. 48 – 74.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2.*

Perkasos vieta ir matmenys

Perkasa tirta suplanuotos bažnyčios pastato nuogrindos vietoje, prie pat bažnyčios priestato (zakristijos) šiaurinio fasado (*48 nuotrauka*). Perkasa buvo 2x5 m dydžio. Bendras perkastos plotas – 10,0 m². Perkasa ilgąją ašimi orientuota vakarų – rytų kryptimi 280° – 100°. Perkastos pietrytinis kampas buvo 3,2 m į vakarus nuo bažnyčios priestato (zakristijos) šiaurės rytinio kampo. Perkastos paviršius buvo lygus, atskirų fiksacijos taškų aukščių skirtumai labai nežymūs. Habs. svyravo nuo 50,31 iki 50,33 m. Perkastos koordinatės (LKS) ir matavimo taškų aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2.* Perkasa iš rytų į vakarus suskirstyta kvadratais 1-5, iš pietų į šiaurę (nuo bažnyčios sienos į išorę) – kvadratais A-B.

Tyrimų eiga

Perkastos Nr. 2 vietoje prieš pradėdant tyrimus jau stovėjo sumontuoti statybininkų pastoliai (*nuotrauka Nr. 48*). Kai kurios atramos buvo pačios perkastos teritorijoje, todėl teko daryti specialias atramas iš medžio balkių bei plytų (*nuotrauka Nr. 51*). Prieš pradėdant tyrimus, perkastos teritorijoje (*nuotrauka Nr. 48*) buvo veja apaugusi šventoriaus dalis, o palei bažnyčios sieną įrengta apie 80 cm pločio betoninė nuogrinda, kurią statybininkai buvo pašalinę dar iki atvykstant archeologams. Palei bažnyčios sieną iškart po velėna ir plonu, vos 1 - 5 cm storio piltinio smėlio (buvusio po betonine nuogrinda) sluoksniu atidengta 140 – 150 cm pločio iš akmenų klota **nuogrinda** (*nuotrauka Nr. 49*), nežymiai žemėjanti (iki 10 cm per 1,5 m plotį) į išorę nuo bažnyčios sienos. Nuogrindos išoriniame pakraštyje suformuotas iki 5 – 10 cm aukščio nežymiai akcentuotas akmeninis bordiūras. Nuogrinda klota iš netašytų vidutiniškai 20 cm skersmens akmenų (pasitaikė ir smulkesnių, daugiaž 10 cm skersmens, ir stambesnių, iki 40 cm skersmens akmenų). Vietomis nuogrinda nebuvo išlikusi, žiojėjo iki 70 cm skersmens tarpai. Atlikus nuogrindos fotofiksaciją, ji buvo demontuota, o vėliau statybininkų atstatyta.

Beveik iškart po nuogrinda pietinėje perkastos dalyje, palei bažnyčios sieną fiksuotas iki 65 cm pločio pamato išplatėjimas (daugiau apie jį – perkastos sienelių aprašyme). Likusioje perkastos dalyje fiksuota daugelyje vietų maišyta žemė su gausiomis statybinėmis griuvenomis, o vakarinėje perkastos dalyje – ir mažiau maišytos tamsiai pilkos smėlingos žemės intarpai. Pilkoje maišytoje žemėje radinių

buvo mažiau, nei rusvoje žemėje su gausiomis statybinėmis griuvenomis, tačiau abiem atvejais atsitiktiniai radiniai buvo viena laikiai. Akivaizdu, kad abu sluoksniai yra susiformavę dabartinės bažnyčios statybos metu, tik kai kuriose vietose į perkasimus pateko ypač daug statybinių griuvenų.

Perkasoje Nr. 2, permaišytame sluoksnyje rastas geležinis įtveriamasis arba leto strėlės antgalis (Rad. Nr. 126; *nuotrauka Nr. 189*), iš vario lydinio padarytas apkalėlis (Rad. Nr. 127; *nuotrauka Nr. 190*), du lenkiški Jono Kazimiero Vazos šilingai, kaldinti 1664 ir 1666 m. (Rad. Nr. 97 ir Nr. 98; *nuotrauka Nr. 184*), Švedijos karaliaus Karolio X Gustavo 1658 m. šilingas, kaldintas Rygoje (Rad. Nr. 99; *nuotrauka Nr. 184*). Gausi radinių grupė – kalvio darbo vinys, likusios nuo suardytų karstų arba sietinos su bažnyčios statybos laikotarpiu (Rad. Nr. 188 - 196; *nuotrauka Nr. 208*). Rasta ir vinių nuo arklių pasagų (Rad. Nr. 197; *nuotrauka Nr. 208*). Dalis vinių neinventorinta (*nuotrauka Nr. 241*).

Perkasoje Nr. 2 rasta itin daug čerpių bei plytų duženų. Inventorintos XVI a. datuojama kraiginė (?) čerpė, dengta žalia glazūra (Rad. Nr. 217; *nuotrauka Nr. 214*), neglazūruotos XVI – XVII a. žvyninės čerpės su braukais (Rad. Nr. 218 - 221; *nuotraukos Nr. 215 - 216*), plytos su braukais (Rad. Nr. 222; *nuotrauka Nr. 217*), apdailos elemento arba figūrinės plytos dalis (Rad. Nr. 223; *nuotrauka Nr. 217*). Dalis čerpių bei plytų fragmentų neinventorinta (*nuotraukos Nr. 244 - 245*).

Rasta vos keletas koklių fragmentų – spėjamo dubeninio koklio angokraščio dalis (Rad. Nr. 236; *nuotrauka Nr. 222*), neaiškaus tipo koklio kaklo dalis (Rad. Nr. 237; *nuotrauka Nr. 222*) bei dubeninio koklio angokraščio dalis (Rad. Nr. 238; *nuotrauka Nr. 222*).

Gausiausia radinių grupė – buitinės keramikos indų šukės. Vyravo XVI-XVII a. datuojamos pilkos plonasiene neglazūruotos keramikos šukės (Rad. Nr. 262 – 284; *nuotraukos Nr. 227 - 230*). Gana išskirtinis radinys – masyvus neaiškios paskirties indas – spėjamas troškintuvas (Rad. Nr. 288; *nuotrauka Nr. 233*). Labai dailus ir gražiai dekoruotas kalkinio fajanso puodelis (Rad. Nr. 287; *nuotrauka Nr. 232*), datuojamas XVI a. pab. – XVII a. vid.

Taip pat rasta apžiestos neglazūruotos keramikos šukių, puoštų aštriabriaunių bangelių ornamentu (Rad. Nr. 285; *nuotrauka Nr. 231*), voleliu su įkartomis ir įkypų aštriabriaunių bangelių ornamentu (Rad. Nr. 286; *nuotrauka Nr. 231*). Šios šukės gali būti siejamos su viduramžių laikotarpiu (XIV – XV a.).

Dalis keramikos šukių neinventorinta (*nuotrauka Nr. 249*), kaip ir smulkios stiklo (daugiausia – langu) šukės (*nuotrauka Nr. 253*). Muziejui perduotos dvi geriausiai išlikusios, stambiausios neskaidrios

žalsvos spalvos langų stiklo šukės (Rad. Nr. 311 – 312; *nuotrauka Nr. 238*), datuojamos XVI - XVIII a., bei XVII a. datuojamo stiklinio butelio priedugnį (Rad. Nr. 310; *nuotrauka Nr. 238*).

Kapai ir kaulų sandėjos

Visame perkasoje plotė rasti pavieniai žmonių kaulai iš suardytų kapų. Pasiekus 50 cm gylį, rytinėje perkasoje dalyje aiškiai išryškėjo kapų kontūrai.

Kapas Nr. 6 (brėžiniai Nr. 14, 18; nuotraukos Nr. 50 – 51, 56, 68-69)

Kapas Nr. 6 (35 - 40 metų amžiaus vyro) rastas kv. A/B-1/2/3, 66 cm (kaukolė; Habs. 48.66); 88 cm (kojų galis; Habs. 49.44) gylyje. Mirusysis palaidotas paguldytas ant nugaros, orientuotas galvūgaliu į vakarus 280°. Griaučių ilgis 173 cm, pečių plotis 40 cm, dubens plotis 34 cm, tarpas tarp kelių 14 cm, tarpas tarp pėdų 14 cm. Mirusiojo galva nežymiai pasukta į dešinę. Rankos ištiestos, plaštakos padėtos ant šlaunų. Kape rasti daugelyje vietų gana ryškūs karsto kontūrai - labai sunykę medžio trūnėsiai. Karsto pėdsakai buvo 194 cm ilgio, 35 cm pločio ties galvūgaliu, 42 cm pločio ties kojų galiumi. Rastos devynios karsto vinys (Rad. Nr. 38 - 46; *nuotrauka Nr. 175*), iš kurių penkios buvo T formos, o trys – apskritomis kūginės formos galvutėmis. Kapo duobė buvo stačiakampė, kampai labai nežymiai užapvalinti. Kapo duobės ilgis 225 cm, plotis ties galvūgaliu 62 cm, ties juosmeniu 64 cm, ties kojų galiumi – 50 cm. Dešinėje mirusiojo pusėje, prie pat dubenkaulio (beveik po juo) rastas geležinis įteriamasis peilis (Rad. Nr. 37; *nuotrauka Nr. 174*), orientuotas smaigaliu link galvūgalio, ašmenimis į kapo vidų. Kapo duobės dugnas (įžemis – smėlis) pasiektas 89 cm gylyje (Habs. 48.43) ties galvūgaliu, 97 cm gylyje (Habs. 49.35) ties kojų galiumi.

Kapas Nr. 11 (brėžiniai Nr. 14, 19; nuotraukos Nr. 52 – 53, 70-71)

Kapas Nr. 9 rastas kv. B-1/2, 98 cm (kaukolė; Habs. 49.34) gylyje. Atsižvelgiant į tai, kad dalis kapo pateko po perkasoje sienelės, o daryti išpjovą nebuvo galimybės dėl čia įrengtų pastolių, atidengtas, o taip pat į tai, kad sunaikinimo pavojus žemės judinimo darbų metu šiam kapui negrėse, išpjova nebuvo daroma, kapas paliktas *in situ*. Atidengta tik dešinė griaučių pusė. Mirusysis orientuotas galvūgaliu į šiaurės vakarus 300°. Mirusiojo galva nežymiai palenkta į priekį. Rankos sulenktos buku kampu, sudėtos ant dubens. Dešinės kojos išlikę tik šlaunikaulis, dešinės kojos kaulai neatkasti. Kojų galis suardytas. Karsto pėdsakai itin menki. Ties mirusiojo dešiniuotu petimi rasta viena karsto vinių (Rad. Nr. 49; *nuotrauka Nr. 176*), o virš dešiniojo šlaunikaulio, arčiau dubens kaulo rasta moneta - LDK Jono Kazimiero Vazos 1666 m. šilingo falsifikatas (Rad. Nr. 48; *nuotrauka Nr. 176*). Visgi, nėra aišku ar ši

moneta tikrai sietina su kapu Nr. 11, nes šlaunikaulis buvo kiek išjudintas ir gulėjo ne visiškai anatomicinėje padėtyje. Kapo duobės dugnas (įžemis – smėlis) pasiektas 127 cm gylyje (Habs. 49.05) cm gylyje.

Kape Nr. 11 palaidoto mirusiojo kojūgalis rastas nuardytas. Jo vietoje, kv. B-2 sandūroje, 120 cm gylyje (Habs. 49.11) gulėjo pavienė kaukolė (fiksiuota kaip *kaulų sankaupa Nr. 21*; *brėžiniai Nr. 14, 19*; *nuotrauka Nr. 72*). Ji palikta neišimta, nes iš dalies pateko po perkasos sienelės.

Kapas Nr. 12 (brėžiniai Nr. 14, 19; nuotraukos Nr. 55, 70)

Kapas Nr. 12 (2 m. ± 8 mėn. vaiko) rastas kv. B-1, 128 cm (kaukolė; Habs. 49.04); 140 cm (kojūgalis; Habs. 48.92) gylyje. Mirusysis palaidotas paguldytas ant nugaros, orientuotas galvūgaliu į šiaurės vakarus 300°. Griaučių ilgis 83 cm, pečių plotis 20 cm, dubens išlikusios dalies apytikslis plotis 16 cm, tarpas tarp kelių 5 cm, tarpas tarp pėdų 5 cm. Kaukolė sutraiškyta žemių svorio. Atrodo, mirusiojo galva buvo nežymiai palenkta į priekį. Rankos ištiestos (dešinė ranka labai nežymiai palenkta), dešinės rankos plaštaka padėta ant dubens, kairės rankos – šalia dubens. Kojos ištiestos, pėdų kaulai neišlikę. Mirusysis buvo palaidotas mediniame karste. Išliko jo pėdsakai (89 cm ilgio, plotis neaiškus). Ties mirusiojo kojūgaliu rastas kalvio darbo vinies fragmentas (labai smulkus, neinventorintas). Visgi gali būti, kad jis yra atsitiktinis, nesusijęs su kapu Nr. 12, o mirusysis buvo palaidotas skobtiniame karste. Kapo duobės ilgis 95 cm, plotis apie 50 cm (ties kojūgaliu). Kapo duobė buvo ovalo formos. Kapo duobės dugnas (įžemis – smėlis) pasiektas 143 cm gylyje (Habs. 48.89).

Duobės Nr. 1 – 7 (brėžinys Nr. 14; nuotraukos Nr. 59 – 67)

Perkasos vakarinėje dalyje fiksuotos į žemio smėlį įkastos septynios duobės (*nuotrauka Nr. 60*). Daugelis duobių plokščiadugnės. Duobė išryškėjo tik perkasoje pasiekus įžemį, į kurią duobės buvo įgilintos gana nedaug (giliausiai - iki 23 cm; duobė Nr. 5), arba perkasų sienelėse (duobės Nr. 4, 5, 7). Kol buvo kasamas permaišytas gruntas, duobės, taip pat užpildytos maišyta žeme, nebuvo identifikuotos.

Duobė Nr. 1 (brėžiniai Nr. 14, 16; nuotrauka Nr. 61) fiksuota prie perkamos pietinės sienelės (bažnyčios pamato), kv. A-4, 76 cm (Habs. 49,54) gylyje. Duobės skersmuo 35 cm Š-P, 35 cm R-V kryptimi. Duobė buvo įglinta į žemį 9 cm. Duobės dugnas pasiektas 87 cm gylyje (Habs. 49,39). Duobė plokščiadugnė.

Duobė Nr. 2 (brėžiniai Nr. 14, 16; nuotrauka Nr. 62) fiksuota prie perkamos pietinės sienelės (bažnyčios pamato), kv. A-4/5, 77-78 cm (Habs. 49,56-49,55) gylyje. Duobės skersmuo 38 cm Š-P, 56 cm

R-V kryptimi. Duobė buvo įglinta į žemį 17 cm. Duobės dugnas pasiektas 91 cm gylyje (Habs. 49,39). Duobė plokščiadugnė.

Duobė Nr. 3 (*brėžiniai Nr. 14, 16; nuotrauka Nr. 63*) fiksuota prie perkasos pietinės sienelės (bažnyčios pamato), kv. A-5, 72-73 cm (Habs. 49,56-49,57) gylyje. Duobės skersmuo 51 cm Š-P, 80 cm R-V kryptimi. Duobė buvo įglinta į žemį 18 cm. Duobės dugnas pasiektas 91 cm gylyje (Habs. 49,39). Duobė plokščiadugnė.

Duobė Nr. 4 (*brėžiniai Nr. 14, 17; nuotraukos Nr. 59, 64*) fiksuota perkasos vakarinėje sienelėje, kv. B-5, 72-73 cm (Habs. 49,57-49,56) gylyje. Perkasos vakarinės sienelės pjūvyje duobės kontūras išryškėjo daugmaž 31 cm gylyje. Tai daugmaž 40 cm pločio (Š-P kryptimi) stulpavietė, sustiprinta akmenimis. Buvusios stulpo vietos plotis – apie 20 cm. Akmenų skersmuo nuo 8x15 iki 10x20 cm. Jokių stulpo medienos fragmentų nerasta, stulpavietės užpildas – maišyta žemė. Duobė buvo įglinta į žemį 19 cm. Duobės dugnas pasiektas 98 cm gylyje (Habs. 49,37). Duobė plokščiadugnė.

Duobė Nr. 5 (*brėžiniai Nr. 14, 15; nuotrauka Nr. 65*) fiksuota prie perkasos šiaurinės sienelės, kv. B-4/5, 72-75 cm (Habs. 49,55-49,52) gylyje. Duobės skersmuo 40-44 cm Š-P, 62 cm R-V kryptimi. Duobė buvo įglinta į žemį 23 cm. Duobės dugnas pasiektas 95 cm gylyje (Habs. 49,31). Duobė išžesta šiaurės rytų – pietvakarių kryptimi. Duobės dugnas pusapvalės formos.

Duobė Nr. 6 (*brėžinys Nr. 14; nuotrauka Nr. 66*) fiksuota kv. B-3/4, 72 cm (Habs. 49,58) gylyje. Duobės skersmuo 43 cm Š-P, 29 cm R-V kryptimi. Duobė buvo įglinta į žemį 18 cm. Duobės dugnas pasiektas 90 cm gylyje (Habs. 49,40). Duobės dugnas nelygus, dvigubai gilesnis pietvakarinėje, nei šiaurės rytinėje dalyje. Duobės šiaurės vakarinėje dalyje rastas 18x11 cm dydžio, iki 11 cm aukščio akmuo.

Duobė Nr. 7 (*brėžinys Nr. 14; nuotrauka Nr. 67*) fiksuota prie perkasos šiaurinės sienelės, 12 cm į vakarus nuo kapo Nr. 11 galvūgalio, kv. B-3, 89-92 cm (Habs. 49,41-49,38) gylyje. Perkasos šiaurinės sienelės pjūvyje duobės kontūras išryškėjo jau daugmaž 16 cm gylyje. Duobės skersmuo 33 cm R-V. Duobė buvo įglinta į žemį apie 7 cm. Duobės dugnas pasiektas 96 cm gylyje (Habs. 49,34). Duobė plokščiadugnė.

Bent dalis šių duobių yra stulpavietės (pvz. duobės Nr. 4, 7), sietinos su bažnyčios statybos laikotarpiu šioje vietoje stovėjusiais pastoliais. Dalies duobių paskirtis neaiški. Tai gali būti paprasčiausi žemės kasimo darbų, vietomis labiau pažeidusių žemio paviršių, pėdsakai.

Perkasos sienelės (*brėžiniai Nr. 15 - 17; nuotraukos Nr. 52 – 59*)

Perkasos šiaurinės sienelės (*brėžinys Nr. 15; nuotraukos Nr. 52 – 54*) stratigrafija gana smarkiai skyrėsi rytinėje bei vakarinėje dalyje. Rytinėje dalyje, kv. 1, 2 ir dalyje kv. 3 fiksuotas maišytos žemės sluoksniu nuo povelėninio sluoksnio iki pat perkastos dugno daugmaž 140 cm gylyje. Žemė permaišyta kasant duobe kapui Nr. 11 ir kitiems palaidojimams. Vakarinėje sienelės dalyje, dalyje kv. 3 bei kv. 4 ir 5, 10 – 20 cm gylyje fiksuotas pilkšvai rusvos žemės su gausiomis smulkiomis statybinėmis griuvenomis sluoksniu, vietomis siekiantis 50-60 cm storį. Taip pat fiksuoti pilkos smėlingos žemės sluoksniai, kurių storis siekia 30-40 cm.

Rytinėje sienelėje (*brėžinys Nr. 17; nuotrauka Nr. 55*) po povelėniniu sluoksniu kv. B-1 fiksuota permaišyta žemė (perkasimas atsirado kasant duobę kapui Nr. 12), o kv. A-1 fiksuoti nuogrindos akmenys, po jais buvęs piltinis 5 – 20 cm storio geltono smėlio sluoksniu („pagalvė“). Prie pamato išplatėjimo 20 – 50 cm gylyje fiksuotas tamsiai pilkos smėlingos žemės tarp sluoksniu, gana masyvus 21 cm pločio ir 17 cm aukščio pilkas akmuo. 80 cm gylyje pasiektas gelsvo smėlio sluoksniu – įžemis.

Pietinėje perkastos sienelėje (*brėžinys Nr. 16; nuotraukos Nr. 56 – 58*) fiksuotas bažnyčios pastato pamatas. Rytiniame perkastos gale, 15 – 20 cm gylyje fiksuotas iki 65 cm pločio pamato išplatėjimas, kuris vakariniame perkastos gale priartėjo prie pat bažnyčios sienos. Gali būti, kad tai senesnio, šioje vietoje iki dabartinės bažnyčios pastatymo stovėjusio pastato pamatas arba prie dabartinės bažnyčios pastato primūryto priestato – zakristijos pamatas, kuris ne visiškai tiksliai įrengtas statybų metu. Pamatas 110-120 cm aukščio, mūrytas iš raudono molio plytų (vidutinis jų ilgis – 25 cm, plotis – 12 cm, storis 6-7 cm), riedulių ir kalkių skiedinio. Pamatui mūryti naudoti įvairaus dydžio akmenys – nuo 13x20 cm iki 28x40 cm skersmens dydžio. Kv. 5 pamate fiksuotas labai masyvus, 60 cm aukščio ir 54 cm pločio pilkos spalvos riedulys.

Vakarinėje sienelėje (*brėžinys Nr. 17; nuotraukos Nr. 59*) taip pat fiksuoti iki 30 cm storio griuvenų bei iki 45 cm storio tamsiai pilkos smėlingos žemės sluoksniai. Kv. B-5 fiksuota duobė Nr. 4 – stulpavietė. Tačiau ženklesnių perkasimų, susijusių su kapų įrengimu, nefiksuota.

Ties pietinė perkastos sienie, kv. A-1/2 buvo nuspręsta padaryti bandomąjį pagilinimą ties pamatu (*nuotrauka Nr. 58*). Pagilinimas buvo 160 cm ilgio ir 35-40 cm pločio. Paaiškėjo, kad po iš akmenų ir plytų mūrytu daugmaž 40 cm aukščio pamatu buvo įrengta dar 70-80 cm storio pamato „pagalvė“ – į žemėje po būsimu pamatu iškastoje drėbtas kalkių skiedinio, molio, akmenų ir plytų sluoksniu. Šiam sluoksniui susigulėjus, sustingus, ant jo buvo sumūrytas pagrindinis pamatas.

Kasant pagiliniamą, paaiškėjo ir geologinė šios vietos struktūra. Po maišytos žemės sluoksniu 80-85 cm gylyje nuo dabartinio paviršiaus pasiektas nesuardytas pirmasis žemio horizontas – gana kietas, prastai byrantis smėlis (ar priemėlis). 105-115 cm gylyje pasiektas antrasis žemio horizontas - labai kietas raudonas molis. Pagilinimas kastas iki 130 cm gylio nuo dabartinio žemės paviršiaus.

Perkasa Nr. 2 visame plote tirta iki žemio, išskyrus tas vietas, kuriose palikti *in situ* dalinai atidengtas kapas Nr. 11 bei kaulų sandrauba Nr. 21. Žemis – smėlis – rytinėje perkastos dalyje, kur rasti kapai, pasiektas 130 (Habs. 49,00), o vakarinėje perkastos dalyje, kur nebuvo kapų - daugmaž 100 cm (Habs. 49,30) gylyje.

Baigus tyrimus, perkasa Nr. 2 buvo nutiestas iš dalies (šiaurinė pusė, įskaitant palikto *in situ* kapo Nr. 11 ir kaulų sandraubos Nr. 21 vietą) užpilta žemėmis (*nuotrauka Nr. 74*), o pietinė dalis, prie bažnyčios sienos, užpilta vėliau, baigus tvarkyti pamatų hidroizoliaciją.

Perkasa Nr. 3.

Brėžiniai Nr. 2, 20 - 127. Nuotraukos Nr. 75 – 100.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*.

Perkastos vieta ir matmenys. Perkasa tirta prie pat bažnyčios pastato pagrindinio korpuso pietinio fasado. Perkasa buvo 2x5 m dydžio. Bendras perkastos plotas – 10,0 m². Perkasa ilgąją ašimi orientuota vakarų – rytų kryptimi 280° – 100°. Perkastos šiaurės rytinis kampas buvo 3,3 m į vakarus nuo bažnyčios pagrindinio korpuso pietrytinio kampo. Perkastos paviršius buvo lygus, atskirų fiksacijos taškų aukščių skirtumai labai nežymūs. Habs. svyravo nuo 50,13 iki 50,15 m. Perkastos koordinatės (LKS) ir matavimo taškų aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*. Perkasa iš vakarų į rytus suskirstyta kvadratais 1-5, iš šiaurės į pietus (nuo bažnyčios sienos į išorę) – kvadratais A-B.

Tyrimų eiga

Perkastos Nr. 3 vietoje prieš pradėdant tyrimus jau stovėjo sumontuoti masyvūs, šešių aukštų statybininkų pastoliai (*nuotrauka Nr. 75*). Prieš pradėdant tyrimus, perkastos teritorijoje (*nuotrauka Nr. 76*) buvo veja apaugusi šventoriaus dalis, o palei bažnyčios sieną įrengta apie 80 cm pločio betoninė nuogrinda, kurią statybininkai buvo pašalinę dar iki atvykstant archeologams. Palei bažnyčios sieną iškart

po velėna ir plonu, vos 1 - 5 cm storio piltinio smėlio (buvusio po betonine nuogrinda) sluoksniu atidengta 130 – 140 cm pločio iš akmenų klota **nuogrinda** (*nuotraukos Nr. 77-78*), nežymiai žemėjanti (iki 15 cm per 1,4 m plotį) į išorę nuo bažnyčios sienos. Nuogrindos išoriniame pakraštyje suformuotas iki 5 cm aukščio nežymiai akcentuotas akmeninis bordiūras. Nuogrinda klota iš netašytų vidutiniškai 20 - 25 cm skersmens akmenų (pasitaikė ir smulkesnių, daugmaž 10 cm skersmens, ir stambesnių, iki 30 cm skersmens akmenų). Vietomis nuogrinda nebuvo išlikusi, žiojėjo iki 60 cm skersmens tarpai. Atlikus nuogrindos fotofiksaciją, ji buvo demontuota, o vėliau statybininkų atstatyta.

Beveik iškart po nuogrinda šiaurinėje perkastos dalyje, palei bažnyčios sieną kv. 1 – 2 fiksuotas iki 30 cm pločio pamato išplatėjimas (daugiau apie jį – perkastos sienelių aprašyme). Skirtingai nei perkasoje Nr. 2, perkasoje Nr. 3 išplatėjimas nebuvo toks ženklus (perkasoje Nr. 2 – iki 65 cm) ir fiksuotas tik dalyje perkastos, toje vietoje, kur yra vienas iš pietinės bažnyčios sienos piliastų. Taip pat šioje perkastos dalyje, kv. A/B-1/2, 19-48 cm gylyje gulėjo trys **masyvūs akmenys** (iki 63x64 cm skersmens; *nuotraukos Nr. 79-80, 83, 91, 97*) bei dar keli smulkesni akmenys. Nepanašu, kad tai būtų kito, čia stovėjusio medinio statinio pamatas. Tarpai tarp akmenų buvo užpildyti permaišyta žeme su priesmėliu, kurioje nebuvo radinių. Tik virš akmenų, maišytoje žemėje aptikta pavienių kalvio darbo vinių, o šalia akmenų, 65 cm gylyje rasta moneta – LDK Aleksandro denaras (Rad. Nr. 110; *nuotrauka Nr. 185*). Patys akmenys gulėjo ant iki 20 cm storio juodos žemės su priemoliu sluoksnio, kurio vietose, tirtuose šalia akmenų, neaptikta jokių sluoksnį datuojančių radinių. Masyvių akmenų šalia šios išorinės bažnyčios sienos buvo ir įrengiamos nuogrindos tranšėjoje, ties bažnyčios piliastrais. Galbūt, šie akmenys buvo specialiai guldomi šalia pamatų, siekiant juos sustiprinti svarbiausiose vietose.

Likusioje perkastos dalyje fiksuota daugelyje vietų maišyta žemė su gausiomis statybinėmis griuvenomis – plytų, čerpių duženomis, kalkių skiedinio fragmentais, akmenų nuoskalomis.

Kv. B-5, šalia perkastos rytinės sienelės aptikta **duobė Nr. 1** (*brėžinys Nr. 22; nuotraukos Nr. 88-90*). Tai apvali plokščiadugnė stulpavietė, kurios skersmuo 26x23 cm. Šios stulpavietės kontūras permaišytoje žemėje atidengtas daugmaž 70 – 80 cm gylyje, o į žemį, kuris šioje vietoje pasiektas daugmaž 125 cm gylyje (Habs. 49,56 - 49,57) duobė stulpavietė buvo įgilinta iki 20 cm (iki Habs. 49,37). Kasant duobę šiai stulpaviveitei, buvo dalinai apardytas kapo Nr. 16 kojūgalis (stulpavietės vietoje turėjo būti mirusiojo dešinysis blauzdikaulis). Galbūt ši stulpavietė galėjo likti nuo šalia bažnyčios kadaise stovėjusio masyvaus kryžiaus?

Perkasoje Nr. 3, permaišytame sluoksnyje aptikti gana gausūs *pavieniai radiniai*. Povelėniniame sluoksnyje rasta Lietuvos Respublikos 1925 m. 10 centų nominalo moneta (Rad. Nr. 100; *nuotrauka Nr. 184*), kiek giliau, 20 – 40 cm gylyje – 1903 m. Rusijos imperijos 1 kapeikos nominalo moneta (Rad. Nr. 101; *nuotrauka Nr. 184*), tačiau didžioji dalis perkasoje aptiktų monetų buvo kur kas ankstyvesnės, XV a. pab./XVI a. - XVII a. Tai du sulipę LDK Aleksandro denarai (Rad. Nr. 107 (A-C); *nuotrauka Nr. 185*), du LDK Žygimanto Augusto denarai (Rad. Nr. 108-109; *nuotrauka Nr. 185*) bei pusgrašis (Rad. Nr. 106; *nuotrauka Nr. 185*), LDK Zigmanto III Vazos dvidenaris (Rad. Nr. 105; *nuotrauka Nr. 185*), Lenkijos Karalystės Jono Kazimiero Vazos šilingas (Rad. Nr. 104; *nuotrauka Nr. 185*). Kelios monetos buvo labai sunykusios, sulipusios (Rad. Nr. 102 (A-C, 103; *nuotrauka Nr. 184*), kol kas jų nepavyko identifikuoti. Neabejotina, kad bent dalis monetų yra iš suardytų kapų. LDK Žygimanto Augusto pusgrašio (Rad. Nr. 106; *nuotrauka Nr. 185*) vienoje pusėje oksidaciniame sluoksnyje buvo įsispaudę audinio pėdsakai.

Įkapėmis buvo ir bent dalis kitų ypačiųjų radinių. Rasta žalvarinio klaustuko formos auskaras (Rad. Nr. 136; *nuotrauka Nr. 190*), žalvarinis juostinis žiedas (Rad. Nr. 129; *nuotrauka Nr. 190*), žalvarinis žvangutis (Rad. Nr. 155; *nuotrauka Nr. 198*), sidabrinio papuošalo, tikriausiai plokštinės segės dalis (Rad. Nr. 132; *nuotrauka Nr. 190*), žalvarinės plokštinės segės fragmentas (Rad. Nr. 143; *nuotrauka Nr. 190*), žalvarinio apkalo fragmentas (Rad. Nr. 138; *nuotrauka Nr. 190*), žalvarinis segės liežuvėlis (Rad. Nr. 130; *nuotrauka Nr. 192*) ir dar vienas segės ar sagties liežuvėlis (Rad. Nr. 141; *nuotrauka Nr. 192*), penkios diržų sagtys (Rad. Nr. 146-150; *nuotrauka Nr. 196*), tarp kurių viena buvo žalvarinė, o kitos – geležinės. Rastos dvi geležinės adatos (Rad. Nr. 137, 140; *nuotrauka Nr. 194*), kaulinės rankenos (?) dalis (Rad. Nr. 145; *nuotrauka Nr. 195*), geležiniai įtveriamieji (Rad. Nr. 128, *nuotrauka Nr. 191*; bei Rad. 153-154, *nuotrauka Nr. 197*), o taip pat kriauniniai (Rad. Nr. 151-152; *nuotrauka Nr. 197*) peiliai, švininė kulka (Rad. Nr. 142; *nuotrauka Nr. 195*). Taip pat rastos kelios neaiškių žalvarinių (Rad. Nr. 144; *nuotrauka Nr. 192*) bei geležinių (Rad. Nr. 131, 139; *nuotrauka Nr. 191*) dirbinių dalys. Galimai su ankstyvuoju šios vietos apgyvendinimu yra sietinos trys titnago nuoskalos (Rad. Nr. 133-135; *nuotrauka Nr. 193*), tačiau daugiau jokių radinių, sietinų su akmens amžiumi ar ankstyvuoju metalų laikotarpiu, nerasta.

Kaip ir kitose perkasoje, perkasoje Nr. 3 gausią radinių grupę sudarė kalvio darbo vinyai bei kilpvainės, likusios nuo suardytų karstų arba sietinos su bažnyčios statybos laikotarpiu (Rad. Nr. 198 - 206; *nuotraukos Nr. 209 - 210*). Dalis vinių neinventorinta (*nuotrauka Nr. 242*).

Perkasoje Nr. 3, permaišytame sluoksnyje rasta daug plytų bei čerpių duženų. Inventorintos dvi XVII-XVIII a. olandiškos čerpės (Rad. Nr. 224-225; *nuotrauka Nr. 218*). Keli čerpių fragmentai

neinventorinti (*nuotrauka Nr. 243*). Koklių perkasoje Nr. 3 nerasta. Aptikta žalsvos spalvos neskaidraus langų stiklo šukių (Rad. Nr. 313-315; *nuotrauka Nr. 238*). Dalis smulkių šukių neinventorintos (*nuotrauka Nr. 254*).

Tarp buitinės keramikos šukių vyravo, kaip ir kitose perkasose, XVI-XVII a. datuojamos pilkos plonasiinės neglazūruotos keramikos šukės (Rad. Nr. 289, 291, 299-304; *nuotraukos Nr. 234 - 236*), tačiau šioje perkasoje, gausiau nei perkasose Nr. 1 ir Nr. 2, rasta neglazūruotos apžiestos keramikos šukių (Rad. Nr. 290, 295-298; *nuotraukos Nr. 234-235*), dalis kurių buvo puoštos horizontalių linijų ornamentu. Tokia keramika gali būti datuojama labai plačiai – nuo viduramžių iki naujųjų laikų. Kaimo vietovėse tokia keramika buvo naudojama ir XIX a. Tarp retesnių keramikos pavyzdžių paminėtini XVI/XVII – XIX a. datuojamų iš abiejų pusių glazūruotų, kvadratinių šampelių ornamentu puoštų bokalų fragmentai (Rad. Nr. 293-294; *nuotrauka Nr. 234*). Dalis keramikos šukių neinventorinta (*nuotrauka Nr. 251*).

Kapai ir kaulų sandaupos

Visame perkastos plote rasti pavieniai žmonių kaulai iš suardytų kapų.

Perkastos Nr. 3 kv. A/B-4/5, 51 cm gylyje (Habs. 49,61) aptikta **kaulų sandaupa Nr. 19** (*brėžinys Nr. 20*; *nuotraukos Nr. 80 – 81*) – suaugusio žmogaus kaukolė, šlaunikauliai, blauzdikaulis, mentikaulis ir kai kurie kiti kaulai.

Kv. B-3, 76 cm gylyje (Habs. 49,38) aptikta **kaulų sandaupa Nr. 22** (*brėžinys Nr. 20*; *nuotrauka Nr. 82*) – kaukolės fragmentai, kelių šonkaulių dalys, pirštikauliai.

Kv. B-3/4, 71 cm gylyje (Habs. 49,43) aptikta **kaulų sandaupa Nr. 24** (*brėžinys Nr. 20*; *nuotrauka Nr. 82*) – beveik kvadratinio vieno kvadratinio metro plote pasklidę mažiausiai dviejų žmonių palaikai – dvi kaukolės, ilgieji rankų ir kojų kaulai, šonkauliai bei kitos skeltų dalys.

Kv. A/B-3/4, 110 cm gylyje (Habs. 49,04) aptikta **kaulų sandaupa Nr. 23** (*brėžinys Nr. 21*; *nuotraukos Nr. 85 – 87*) – taip pat beveik vieno kvadratinio vieno kvadratinio metro plote esantys ne mažiau kaip trijų žmonių palaikai – kaukolės, dubens kaulai, ilgieji rankų bei kojų kaulai, šonkauliai, stuburo slanksteliai bei kitos skeletų dalys. Jos rastos vos keliolika centimetrų į vakarus nuo kapo Nr. 16 galvūgalio bei iš dalies dengė kapo Nr. 17 galvūgalį. Preparuojant šią kaulų sandaupą, paaiškėjo, kad ji iš dalies užima suardyto kapo duobę. Šios duobės vakarinio galo kontūras išryškėjo kv. A/B-3, duobės dugnas pasiektas 125 cm gylyje (Habs. 48,97). Duobė sudaro bendrą kontūrą su kapų Nr. 16 bei Nr. 17 duobėmis ir yra bendro 220 cm ilgio (rytinis duobės galas patenka po perkastos sienelę). Kaulų sandaupos

Nr. 23 vakariniame pakraštyje, kv. B-4, daugmaž 110 cm gylyje, buvusios kapo duobės pakraštyje (tikėtina – buvusio kapo galvūgalio srityje) rasti keli radiniai – akmeninis galūstuvus (Rad. Nr. 158; *nuotrauka Nr. 198*), geležinė kapšelio pakabinimo (?) detalė (Rad. Nr. 156; *nuotrauka Nr. 198*) bei žalvarinis žvangutis su akmenėliu viduje (Rad. Nr. 155; *nuotrauka Nr. 198*).

Kapas Nr. 15 (brėžiniai Nr. 21, 26; nuotraukos Nr. 87, 92)

Kapas Nr. 15 (45 - 50 metų amžiaus vyro) rastas kv. A-3/4/5, 102 cm (kaukolė; Habs. 49.12); 108 cm (kojūgalis; Habs. 49.06) gylyje. Mirusysis palaidotas paguldytas ant nugaros, orientuotas galvūgaliu į vakarus 280°. Kairė griaučių dalis (kairės rankos ir kojos kaulai, kairysis dubenkaulis) nuardyti, įrengiant bažnyčios pamatus. Tai aiškiai rodo, kad mirusysis palaidotas dar iki statant dabartinę bažnyčią (iki XVII a. ketvirtojo dešimtmečio). Išlikusios griaučių dalies ilgis 168 cm, pečių plotis apie 36 cm. Mirusiojo galva labai nežymiai pasukta į kairę. Dešinė ranka ištiesta, plaštaka padėta prie šlaunies. Dešinė koja, atrodo, buvo kiek palenkta į vidų (kaulai išjudinti). Karsto medienos pėdsakų nerasta, tačiau aptiktos šešios karto vinys (Rad. Nr. 56 - 61; *nuotrauka Nr. 179*). Vienos vinies galvutė neišlikusi, visų kitų vinių galvutės T formos. Dvi vinys rastos 20 -22 cm į pietus (į išorę) nuo kaukolės, viena – 10 cm į išorę nuo dešinės dilbio distalinio galo, dar viena – 14 cm į išorę nuo dešinės kojos kelio. Kape aptiktos kelios įkapės. Prie dešinės rankos dilbio kaulo, arčiau alkūnės rasta sidabrinė moneta (Aleksandro pusgrašis, Lenkija, 1501 – 1506; Rad. Nr. 53; *nuotrauka Nr. 178*). Po dešiniuoju šlaunikauliu, arčiau proksimalinio galo rastas geležinis įtveriamasis peilis (Rad. Nr. 55; *nuotrauka Nr. 178*), kuris buvo orientuotas ašmenimis į kapo vidų, smaigaliu link kojūgalio. Prie dešiniojo šlaunikaulio (arčiau jo distalinio galo), 4 cm nuo jo į kapo išorę gulėjo žalvarinė kniedės galvutė ar apkalėlis su skylute (Rad. Nr. 54; *nuotrauka Nr. 178*). Kapo duobės dugnas pasiektas 115 cm gylyje (Habs. 48.99).

Kapas Nr. 16 (brėžiniai Nr. 21-22, 27; nuotraukos Nr. 87 – 88)

Kapas Nr. 16 rastas kv. A/B-4/5, 109 cm gylyje (kaukolė; Habs. 49.05). Kapo Nr. 16 duobė sudaro bendrą kontūrą su kapu Nr. 17 (rytinėje dalyje; čia duobės galas patenka po perkastos sienelės) bei kaulų sandrauba Nr. 17 ir yra bendro 220 cm ilgio. Duobės dugnas pasiektas 125 cm gylyje (Habs. 48.97). Mirusysis palaidotas paguldytas ant nugaros, orientuotas galvūgaliu į vakarus 290°. Kapo Nr. 16 kojūgalis(kv. B-5) praeityje buvo apadytas, kasant duobę Nr. 1 (stulpavietę), kuri fiksuota toje vietoje, kurioje turėjo būti mirusiojo dešinysis blauzdikaulis. Kairysis blauzdikaulis pateko po perkastos Nr. 3 rytine sienelės. Daryti išpjovą buvo neįmanoma dėl įrengtų masyvių pastolių konstrukcijų, todėl nuspręsta,

atlikus fiksaciją, mirusiojo palaikus palikti *in situ*. Sunaikinimo pavojus palaikams negrėšė – šioje vietoje kapo gylyje jokie žemės judinimo darbai nebuvo numatyti.

Atidengtos griaučių dalies ilgis buvo 120 cm, pečių plotis 47 cm. Mirusiojo galva pasukta į kairę. Kairė ranka ištiesta, plaštaka (kaulai neišlikę) buvo padėta šalia kairiojo šlaunikaulio. Dešinės rankos išlikęs tik žastikaulio proksimalinio galo fragmentas. Kairė koja ištiesta, dešinės kojos kaulai neišlikę. Nuo karsto atidengtoje kapo dalyje liko devynios vinys (Rad. Nr. 62 - 70; *nuotrauka Nr. 180*), iš kurių šešios buvo T formos galvutėmis. Vinių rasta iš visų mirusiojo pusių. Įkapių nerasta. Kapas tirtas iki 117 cm gylio (Habs. 48.97). Kapo duobės dugnas nepasiektas – kapas paliktas nepreparuotas.

Kapas Nr. 17 (brėžiniai Nr. 22, 27; nuotrauka Nr. 88)

Kapas Nr. 17 (35 - 40 metų amžiaus vyro) rastas kv. A/B-3/4/5, 121 cm (kaukolė; Habs. 48.93); 128 cm (kojų galis; Habs. 48.77) gylyje. Kapas iš dalies (dešinė kojūgalio pusė) pateko po kapu Nr. 16. Kapo duobės kontūras susilieja su kapo Nr. 17 ir kaulų sandraupos Nr. 23 duobės kontūru. Mirusysis palaidotas paguldytas ant nugaros, orientuotas galvūgaliumi į vakarus 280°. Griaučių ilgis 170 cm, pečių plotis 45 cm, dubens plotis 37 cm, tarpas tarp kelių 5 cm (netikslus – kaulai išjudinti), tarpas tarp pėdų 18 cm. Mirusiojo galva nežymiai pasukta į dešinę. Dešinė ranka ištiesta, plaštaka padėta prie šlaunikaulio. Kairė ranka sulenкта stačiu kampu, plaštaka padėta dešinėje juosmens srityje, virš apatinių šonkaulių. Kojos ištiestos, dešinės kojos kaulai išjudinti, tikriausiai kasant duobę kapui Nr. 16. Ryškesnių karsto medienos pėdsakų nepastebėta. Kape rastos devynios vinys (Rad. Nr. 71 - 79; *nuotrauka Nr. 182*), iš kurių penkios buvo T formos galvutėmis. Vinių rasta iš visų mirusiojo pusių. Vienintelė įkapė - prie kairiojo žastikaulio, vidinėje jo pusėje rastas gana primityviai padarytas sidabrinis žiedelis neuždaru lankeliu (Rad. Nr. 70A; *nuotrauka Nr. 181*). Atrodo, jog šis papuošalas į kapą mirusiajam įdėtas kaip atsisveikinimo dovana. Kapo duobės dugnas (įžemis – priemolis) pasiektas 137 cm gylyje (Habs. 48.77).

Sprendžiant pagal aptiktus radinius, perkasoje Nr. 3 aptikti kapai datuoti XV/XV - XVII a.

Perkasos sienelės (brėžiniai Nr. 23 - 25; nuotraukos Nr. 91 - 97)

Perkasos šiaurinė sienelė (*brėžinys Nr. 23; nuotraukos Nr. 91 - 92*) sutapo su bažnyčios pastato pamatu. Jo dugnas perkasoje Nr. 3 nebuvo pasiektas (tai padaryta tik perkasoje Nr. 2). Pamatas atidengtas iki 100-105 cm gylio. Jis mūrytas iš raudono molio plytų (vidutinis jų ilgis 24 - 25 cm, plotis - 12 cm, storis 6-7 cm), riedulių (kai kurie masyvūs, iki 45x55 cm skersmens) bei kalkių skiedinio. Masyvūs

akmenys pamate išdėstyti 25 – 40 cm tarpais. Akmenys pamate rasti daugmaž 70 cm gylyje nuo dabartinio paviršiaus. Taigi, akmenimis buvo sustiprinta apatinė pamato dalis.

Vakarinėje perkasos dalyje, kv. 1-3, 25 – 35 cm gylyje šiaurinėje sienelėje fiksuotas iki 35 cm pločio pamato išplatėjimas iš plytų bei kalkių skiedinio bei kelių įmūrytų smulkesnių akmenų. Šis išplatėjimas buvo įrengtas ties piliastru. Tuo tarpu rytinėje perkasos dalyje, virš kapo Nr. 15, kuris dalinai buvo nuardytas įrengiant bažnyčios pamatus, išplatėjimo nebuvo padaryta.

Rytinėje perkasos sienelėje (*brėžinys Nr. 25; nuotrauka Nr. 93*) kv. A-B po velėna iškart fiksuotas iki 10 cm storio pilkos spalvos humusingas povelėninio grunto sluoksnis su smulkiomis statybinėmis griuvenomis, susiformavęs tvarkant šventoriaus teritoriją, daugelį metų šioje vietoje buvus šienaujamai pievelei, įrengiant gėlynus. Po juo rastas iki 10 cm storio pilkos žemės bei smulkių statybinių griuvenų sluoksnis, fiksuotas ir pietinėje bei vakarinėje sienelėse. Šis sluoksnis galėjo susiformuoti bažnyčios remonto darbų metu.

Daugmaž nuo 20 cm gylio fiksuotas iki 50 – 80 cm storio pilkos žemės su gausiomis statybinėmis griuvenomis bei pavieniais akmenimis sluoksnis, susiformavęs dabartinės bažnyčios statybos laikotarpiu. Sienelėje fiksuoti iki 30 cm skersmens rieduliai, smulkios bei stambios plytų ir čerpių duženos. 70 – 120 cm gylyje fiksuotas tamsiai pilkos žemės sluoksnis su retomis ir daug smulkesnėmis statybinėmis griuvenomis, pavieniais žmonių kaulais. Tai kapų horizontas, apardytas statybos darbų metu. Po perkasos Nr. 3 rytine sienele pateko ir *in situ* palikto kapo Nr. 16 kojūgalis (*nuotraukos Nr. 89-90*).

Perkasos pietinėje sienelėje (*brėžinys Nr. 24; nuotraukos Nr. 94 – 96*) po velėna fiksuotas iki 15 cm storio pilkos žemės bei smulkių statybinių griuvenų sluoksnis. Po juo fiksuotas iki 50 - 65 cm storio pilkos žemės su gausiomis statybinėmis griuvenomis sluoksnis, susiformavęs dabartinės bažnyčios statybos laikotarpiu. 70 – 110 cm gylyje fiksuotas pilkos žemės sluoksnis su retomis ir daug smulkesnėmis statybinėmis griuvenomis, pavieniais žmonių kaulais (kapų horizontas), o 110-130 cm gylyje kv. 3 – 5 pasiektas įžemio molis su šlynu.

Perkasos vakarinė sienelė (*brėžinys Nr. 25; nuotrauka Nr. 97*) savo stratigrafija buvo panaši į rytinę sienelę, tik vakarinėje sienelėje beveik nefiksuotas tamsiai pilkos žemės (ir jame esančių kapų) horizontas. Menkas šio horizonto fragmentas aptiktas tik kv. A, šalia bažnyčios pamato, 85 – 95 cm gylyje. Vakarinėje perkasos dalyje, ties bažnyčios piliastru buvo aukščiau jau aprašyta masyvių akmenų grupė. Kai kurie akmenys pateko ir į vakarinę sienelę, kurioje 18 cm gylyje buvo atidengtas 41 cm aukščio ir 65 cm pločio akmuo bei keli smulkesni rieduliai.

Perkasa Nr. 3 iki žemio buvo iširta ne visame plote. Vakarinėje perkastos dalyje, kv. A/B-1/2 visur pasiekti žemį nepavyko dėl čia buvusios masyvių akmenų, kurie palikti nejudinti, grupės. Rytinėje perkastos dalyje žemis pasiektas daugelyje vietų, išskyrus *in situ* palikto kapo Nr. 16 vietą. Taip pat žemis (molis su šlynu) pasiektas centrinėje perkastos dalyje, daugelyje kv. kv. A/B-3/4

Baigus tyrimus, perkasa Nr. 3 iš pradžių buvo užkasta (*nuotrauka Nr. 98*) tik dalinai (pietinė dalis, įskaitant neišimtą kapą Nr. 16). Baigiant tvarkybos darbus, perkasa Nr. 3 pilnai užkasta, atstatyta palei bažnyčios sieną buvusi nuogrinda. Taip pat perkastos Nr. 3 vietoje buvo perlaidoti po antropologinių tyrimų į Veliuoną parvežti mirusiųjų palaikai (*nuotraukos Nr. 99-100*).

Žvalgytos tranšėjos

Lietaus nuotekų drenažo įrengimo, lietaus nuotekų surinkimo šulinėlio, lietaus nuotekų išvado vamzdžio tiesimo ir betoninėmis plytelėmis klotų takų įrengimo vietose buvo rankiniu būdu kasamos tranšėjos Nr. 1 - 14. Atlikti jų archeologiniai žvalgymai.

Prieš tai vykdytų žvalgomųjų perkasų Nr. 1, Nr. 2 ir Nr. 3 tyrimų metu paaiškėjo, kad iki sekiausiai esantys kapai yra 66 cm gylyje (kapas Nr. 6, perkasoje Nr. 2). Rekomenduota nuogrindai kasamų tranšėjų projektinį gylį sumažinti iki 40-50 cm gylio. Projektuotojams ir darbus vykdančiai įmonei sutikus tai padaryti, leista kasti iki 50 cm gylio ir iki 80 cm pločio tranšėjas išilgai bažnyčios pastato sienų, vykdant archeologinius žvalgymus.

Pirmasis archeologinių žvalgymų etapas (tranšėjos Nr. 1 – 6) vyko lygiagrečiai su žvalgomaisiais archeologiniais tyrimais, dar nebaigus tirti perkasų Nr. 1 – 3. Kai šiose perkasose buvo pasiektas suplanuotų žemės judinimo darbų projektinis gylis ir paaiškėjo, kad nesuardyti kapai yra giliau, nei planuojami žemės judinimo darbai, leista pradėti kasti tranšėjas lietaus nuotekų drenažo įrengimo, lietaus nuotekų surinkimo šulinėlio, lietaus nuotekų išvado vamzdžio tiesimo vietose bažnyčios šventoriuje (tranšėjos Nr. 1-5) bei kitapus šventoriaus tvoros, tarp jos ir Draugystės gatvės (tranšėja Nr. 6).

Antrasis archeologinių žvalgymų etapas (tranšėjos Nr. 7 – 14) vyko baigus žvalgomuosius archeologinius tyrimus (perkasos Nr. 1 – 3) ir atlikus dalį archeologinių žvalgymų (žvalgius tranšėjas Nr. 1-6). Antruoju etapu palei bažnyčios pastato sienas buvo žvalgomos tranšėjos Nr. 7 – 11, kurių vietose turėjo būti įrengiamas lietaus nuotekų drenažas ir atstatomos demontuotos akmenų nuogrindos. Šių

tranšėjų žvalgymai vykdyti ten, kur pirmojo archeologinių žvalgymų etapo metu stovėjo pastoliai: į šiaurę nuo bažnyčios ir jos priestato (zakristijos), ties zakristijos durimis (tranšėja Nr. 7), į šiaurę nuo priestato ties jo šiaurės rytiniu kampu ir į rytus nuo priestato (tranšėja Nr. 8), į pietus ir vakarus nuo bažnyčios ties jos pietvakariniu kampu (tranšėja Nr. 9), į pietus ir rytus nuo bažnyčios ties jos pietrytiniu kampu (tranšėja Nr. 10) ir rytiniame bažnyčios gale, aplink apsidę (tranšėja Nr. 11). Visos tranšėjos kastos apie 80 cm (ties į išorę nuo bažnyčios fasado išsikišančiais piliastrais – apie 70 cm) pločio.

Archeologiniai žvalgymai taip pat vykdyti vakarinėje šventoriaus dalyje, kur buvo įrengiami betoninėmis plytelėmis dengti pėsčiųjų takai ir aikštelė. Tarp šventoriaus vartų ir pagrindinių durų žvalgyta tranšėja Nr. 12, tarp šventoriaus vartų ir bažnyčios šiaurinių (šoninių) durų – tranšėja Nr. 13, o aikštelėje tarp šių durų ir paminklo Šv. Mergelei Marijai - tranšėja Nr. 14.

Tranšėjose Nr. 1 – 4 ir Nr. 7 – 11 beveik visame jų plote, 5/10-15/20 cm gylyje išilgai išorinės bažnyčios sienos atidengtos nuogrindos, nelabai tvarkingai klotos iš 5-10 / 30-40 cm skersmens akmenų (absoliuti jų dauguma – netašyti). Daugelyje vietų nuogrindos buvo platesnės (iki 140 cm pločio), nei kasamos tranšėjos (70 – 80 cm pločio), todėl atkasta tik arčiau bažnyčios sienų esanti nuogrindų dalis.

Sovietmečiu arčiau bažnyčios sienos esanti nuogrindų dalis (apie 60 – 70 cm pločio) buvo užbetonuota (prieš pradėdant restauravimo darbus, betono sluoksnis nuardytas), o toliau nuo senos esanti nuogrindų dalis, atsidūrusi po 2 – 5 cm storio žemės sluoksniu, buvo apaugusi velėna.

Nuogrindos, kaip ir žvalgomųjų archeologinių tyrimų etape, atlikus fiksaciją buvo išardytos, nes kitaip buvo neįmanoma įrengti lietaus nuotekų drenažo ir bažnyčios pamatų hidroizoliacijos. Vėliau, baigus archeologinius tyrimus bei bažnyčios restauravimo darbus ir tvarkant šventorių, išardytos nuogrindos beveik visur buvo atstatytos (*nuotrauka Nr. 100*). Tik prie bažnyčios šiaurės vakarinės dalies nuogrindos neatkurtos, čia dalyje šventoriaus įrengta betoninėmis trinkelėmis klotą aikštelė (*nuotrauka Nr. 170*).

Po nuogrindomis daugelyje palei bažnyčios sieną kastų tranšėjų vietų, 25 – 30 cm gylyje aptikti iki 30-35 cm pločio iš plytų arba iš plytų ir akmenų klotų, kalkių skiediniu rištų pamatų išplatinimai. Didžioji dalis plytų – su braukais. Plytos daugiausia vienodo dydžio: 25-30 cm ilgio, 11-13 cm pločio, 6-7 cm aukščio.

Archeologinių žvalgymų metu aplink visą bažnyčios pastatą aptiktos nuogrindos bei po jomis fiksuoti pamatų išplatinimai savo konstrukcija buvo beveik identiški, todėl aprašant kiekvieną tranšėją,

atskiras detalus juose aptiktų nuogrindų bei pamatų išplatinimų aprašymas nebus pateikiamas (nebent buvo pastebėti kažkokie šių statybinių elementų įrengimo ypatumai).

Tranšėja Nr. 1

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 101 – 106.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2.*

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 1 buvo kasama prie bažnyčios pagrindinio (vakarinio) fasado, tarp bažnyčios durų prieangio ir bažnyčios šiaurės vakarinio kampo. Pietinis tranšėjos galas buvo šalia bažnyčios bokšte esančio centrinio įėjimo prieangio, o likusi tranšėjos dalis kasta šalia 1887 m. pristatyto papildomo šoninio prieangio vakarinės sienos. Bendras tranšėjos plotas – 9,8 m². Tranšėjos bendras ilgis buvo 7,8 m, plotis didžiojoje dalyje – 0,8 m, gylis – nuo 0,4 m. Tranšėjos plotis pietinėje dalyje siekė 1,5 m (šioje vietoje paliktas neardytas senosios nuogrindos fragmentas; *nuotrauka Nr. 105*). Įrengiamo lietaus nuotekų šulinėlio vietoje tranšėjos gylis siekė 0,95 m, o plotis – 1,0 m. Tranšėja iš pietų (nuo bažnyčios durų prieangio) į šiaurę suskirstyta kvadratais 1 – 8. Tranšėjos šiaurės vakarinėje dalyje suformuotas 2,1 m ilgio, 50 cm pločio atsišakojimas (*nuotrauka Nr. 106*) nuo pagrindinės tranšėjos dalies, esančios šalia bažnyčios sienos, link perkastos Nr. 1 pietinio galo. Atsišakojimas šiaurės vakarų kryptimi žemėjo iki 0,7-0,8 m gylio, nes reikėjo suformuoti nuolydį lietaus kanalizacijos išvado vamzdžiui. Tranšėjos atsišakojimas kvadratais neskirstytas.

Žvalgymų eiga: Palei bažnyčios sieną buvo sovietmečiu įrengta daugmaž 0,6 m pločio betoninė nuogrinda, kuri buvo demontuota iki pradėdant tyrimus. Iškart po ja pietiniame tranšėjos gale palei bažnyčios sieną daugmaž 2,2 metrų ilgio atkarpoje (kv. 1–3) atidengta iš akmenų klota nuogrinda. Likusioje tranšėjos dalyje išlikę tik nuogrindos fragmentai (kiek didesnis – kv. 4). Visi nuogrindos likučiai buvo demontuoti, tik pietinėje tranšėjos dalyje, kv. 1-2, arčiausiai bažnyčios durų, suderinus su restauravimo darbus vykdžiusia bendrove, nuspręsta palikti apie 2,6 kv. m dydžio gerai išlikusį senosios nuogrindos fragmentą (*nuotrauka Nr. 105*). Žemės kasimo darbai šioje vietoje nebuvo vykdomi.

Kv. 3 tarp demontuojamos nuogrindos dalies akmenų, šalia bažnyčios sienos, daugmaž 10 cm gilyje rasta SSRS 1952 m. 20 kapeikų nominalo moneta (Rad. Nr. 112; *nuotrauka Nr. 185*).

1887 m. pristatyto bažnyčios prieangio pamatas klotas iš skaldytų bei neskaldytų akmenų, antrinio panaudojimo plytų bei kalkių skiedinio. Pamatas išplatintas iki 15 cm, o ties kampiniais piliastrais – iki 30-32 cm (*nuotrauka Nr. 104*). Pamatas atidengtas iki 110 cm gylio (tik lietaus nuotekų šulinėlio įrengimo vietoje, *nuotrauka Nr. 102*; kitose vietose – iki 40 cm gylio).

Didžiojoje tranšėjos Nr. 1 dalyje fiksuotas iki 10 cm storio povėlininis pilkai rusvos humusingos žemės sluoksnis su smulkiomis statybinėmis griuvenomis, o po juo – apie 20 cm storio statybinių griuvenų sluoksnis, sietinas su bažnyčios statybos laikotarpiu. Giliau fiksuota permaišyta žemė, o kv. 5-6, lietaus nuotekų šulinėlio įrengimo vietoje (*nuotrauka Nr. 104*), kur pasiektas 95 cm gylis, apie 60 cm gylyje fiksuotas plonas, iki 10 cm storio juodos humusingos žemės sluoksnis – pirminis šios vietos paviršius, o po juo vienoje vietoje pasiektas įžemio molis. Jis fiksuotas mažame, apie 0,7 kv. m dydžio plote kv. 5-6, o likusioje tranšėjos dalyje fiksuota permaišyta žemė (beveik neabejotina, kad giliau daugelyje vietų yra kapai). Prie pat bažnyčios pamato fiksuotas iki 25 – 30 cm pločio tamsesnės žemės sluoksnis, susiformavęs kasant tranšėją pamatams ir vėliau likusią laisvą jos dalį užpilant gruntu.

Tranšėjos kv. 4, 20-30 cm gylyje rastos dvi karsto (?) rankenos su tvirtinimo plokštelėmis (Rad. Nr. 159 - 160; *nuotrauka Nr. 199*). Radiniai datuojami XIX a. pabaiga – XX a. pirmąja puse. Tame pačiame kv. 4, prie pat bažnyčios pamato 35 cm gylyje rastas lenkiškas 1665 m. Jono Kazimiero Vazos šilingas (Rad. Nr. 111; *nuotrauka Nr. 185*).

Tranšėjos atsišakojime link perkasos Nr. 1 iškart po povėlininiu sluoksniu, o taip pat po šioje vietoje buvusio betoninių plytelių tako pagrindui sovietmečiu suformuotu iki 10 cm storio piltinio geltono smėlio sluoksniu fiksuotas maišytos žemės sluoksnis. Jame 40-45 cm gylyje rastas masyvus vienašmenis geležinis peilis – durklas (Rad. Nr. 161; *nuotrauka Nr. 200*), pagamintas iš labai kokybiškos geležies ir beveik nepalietas korozijos.

Tranšėjos atsišakojimo šiauriniame gale (*nuotrauka Nr. 106*), prie pat perkasos Nr. 1 pietinio galo 40 – 60 cm gylyje pasiektas įžemis – molis. Kitose tranšėjos dalyse įžemis (išskyrus minėta lietaus nuotekų šulinėlio vietą kv. 4-5) įžemis nepasiektas.

Neregistruoti radiniai (*nuotrauka Nr. 255*), rasti statybinių griuvenų sluoksnyje bei permaišytoje žemėje tranšėjoje Nr. 1 – dvi žvyninių čerpių dalys, viena pilkos plonasienės keramikos puodo sienelės šukė, du storos geležinės vielos fragmentai (susukti U raidės forma), dvi geležinės skardelės, kaltinės vinys (tarp jų - dvi apskrita galvute, dvi T formos galvute ir dviejų kaltinių vinių koteliai).

Tranšėja Nr. 2

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 107 – 111.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2.*

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 2 buvo kasama prie bažnyčios šiaurės vakarinio priestato (1887 m. pristatyto bažnyčios prieangio), kuriame įrengtas šoninis įėjimas į bažnyčią, bei šoninės laiptinės bokštelio (jo viduje yra sraigtiniai laiptai). Vakaruose tranšėja siekė bažnyčios šiaurės vakarinį kampą (čia ji pasiekė tranšėjos Nr. 1 šiaurinį galą ir tranšėjos Nr. 13 šiaurės rytinį galą), centrinėje dalyje juosė betonuotą aikštelę prie šoninio įėjimo į bažnyčią, rytinėje dalyje beveik pilnai juosė šoninės laiptinės bokštelį ir siekė tranšėjos Nr. 3 vakarinį galą. Prie pat durų buvo 1x1,2 m dydžio betonuota aikštelė. Restauravimo darbus atlikusios bendrovės specialistai nusprendė šios aikštelės neardyti, o pastato pamatą atkasti tik aplink šoninės laiptinės bokštelį. Taip pat tranšėja buvo kasama (nesiekiant bažnyčios pamato) link tranšėjos Nr. 1, į kur įrengtą lietaus nuotekų šulinuką turėjo būti atvestas per tranšėją Nr. 2 einantis lietaus nuotekų kanalizacijos išvadas. Tranšėjos ilgis buvo 15,1 m, plotis apie 0,7 - 0,8 m (tik vakarinėje dalyje, ties jungtimi su tranšėja Nr. 1 jis pasiekė iki 1,1 m plotį), gylis 0,4 – 0,5 m. Bendras tranšėjos plotas – 11,5 m². Tranšėja suskirstyta iš vakarų į rytus kv. 1-14. Tarp betonuotos aikštelės prie bažnyčios šoninio įėjimo ir šoninės laiptinės bokštelio, šalia šio bokštelio pamato buvo padarytas 1,3 m ilgio ir 0,65 m pločio tranšėjos atsišakojimas (*nuotrauka Nr. 111*), kuris neskirstytas kvadratais.

Žvalgymų eiga: Tranšėjos Nr. 2 vakarinėje bei centrinėje dalyje iki pradedant žemės kasimo darbus buvo trinkelį danga, sovietmečiu įrengta prie bažnyčios šoninio įėjimo. Trinkelės pašalintos. Pojomis fiksuotas plonas, 2 – 5 cm storio piltinio geltono smėlio sluoksnis, po kuriuo pasiekta maišyta žemė.

Palei bažnyčios sieną buvo sovietmečiu įrengta daugmaž 0,6 m pločio betoninė nuogrinda, kuri buvo demontuota iki pradedant tyrimus.

Po šoninės laiptinės bokštelio kampais buvo atidengti pamate įmūryti kertiniai 60 – 70 cm skersmens ir iki 45 cm aukščio akmenys (*nuotraukos Nr. 109, 111*). Ties bokštelio pamatu aptikti labai fragmentiškai išlikę akmenų nuogrindos fragmentai, kurie demontuoti. Iškart po buvusią nuogrinda 15 – 20 cm gylyje palei šiaurinę ir rytinę bokštelio sieną atidengtas iki 20 – 30 cm pločio pamatų išplatinimas iš plytų. Palei vakarinę bokštelio sieną, tarp jos ir betoninės aikštelės prie bažnyčios durų, tranšėjos atsišakojime 15-22 cm gylyje atidengtas išsistinis grindinys iš plytų bei jų fragmentų (*nuotrauka Nr. 111*). Jis nebuvo ardomas. Atrodo, kad šis grindinys buvo įrengtas ne tik kaip pamato išplatinimas, bet ir kaip

aikštelė prie bažnyčios šoninio įėjimo. Pilnai to išsiaiškinti nebuvo įmanoma, nes cementuota aikštelė nebuvo ardoma, o dalis grunto šalia jos taip pat palikta nenukasta – žemės judinimo darbai čia nebuvo vykdomi.

Nuo pamato išplatinimo ir plytų grindinio laisvoje tranšėjos dalyje gruntas buvo kasamas iki 0,4 – 0,5 m gylio. Visur fiksuota tamsiai pilka maišyta žemė, vietoje – šviesesnės smėlingos žemės intarpai. Įžemis tranšėjoje Nr. 2 niekur nebuvo pasiektas.

Vertingų ypačiųjų radinių tranšėjoje Nr. 2 rasta labai nedaug. Įdomus statybinės keramikos pavyzdys – kv. 13, iki 20 cm gylyje rasta XIX a. antrąja puse – XX a. pradžia datuojama cementinė grindų plytelė, puošta rudos, tamsiai pilkos, melsvos, rusvos ir smėlinės spalvų geometrinio ir augaliniu ornamentu. Apatinėje pusėje yra įgilintas užrašas CARL / VERMANN&C^o / RIGA (Rad. Nr. 226; *nuotrauka Nr. 219*). Taip pat inventorinta kv. 6, 20 – 40 cm gylyje rasta XVI – XVII a. datuojama pilkos plonasienės keramikos šukė – puodo sienelės dalis, puošta bangele ir horizontalia linija (Rad. Nr. 303; *nuotrauka Nr. 219*)

Neregistruoti radiniai (*nuotrauka Nr. 256*), rasti permaišytoje žemėje tranšėjoje Nr. 2 – žvyninės čerpės profiliuotas galas, penkios pilkos plonasienės keramikos puodų šukės (keturi sienelių fragmentai ir vienas pakraštėlis), storos geležinės vielos fragmentas (dar du beveik identiški fragmentai, susukti į U raidės formą rasti tranšėjoje Nr. 1), trys kaltinės vinys (dvi apskrita galvute, viena T formos galvute), neskaidri lango stiklo šukė.

Tranšėja Nr. 3

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 112 – 117.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*.

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 3 buvo kasama prie bažnyčios šiaurinio fasado. Vakarinis tranšėjos galas rėmėsi į bažnyčios šoninės laiptinės bokštelį ir siekė tranšėjos Nr. 2 rytinį pakraštį. Rytinis tranšėjos galas jungėsi su tranšėja Nr. 7. Tranšėjos ilgis – 12,5 m, plotis 0,7 - 0,8 m, gylis 0,4 – 0,5 m. Bendras tranšėjos plotas – 10,0 m². Tranšėja suskirstyta iš vakarų į rytus kv. 1-13.

Žvalgymų eiga: Palei bažnyčios sieną buvo sovietmečiu įrengta daugmaž 0,6 m pločio betoninė nuogrinda, kuri buvo demontuota iki pradedant tyrimus. Po ja buvo plonas, apie 2 cm storio betono

trupinių ir žvyro sluoksnelis (*nuotrauka Nr. 112*), po kuriuo buvo maišytos žemės su gausiomis statybinėmis griuvenomis sluoksnis. Giliau, daugmaž 15 cm gylyje rytinėje perkastos dalyje, 7,7 m ilgio atkarpoje (kv. 6-13) atidengta akmenų nuogrinda (*nuotrauka Nr. 113*). Vakarinėje perkastos dalyje, kv. 1 – 5 maišytoje pilkos spalvos žemėje buvo išlikę tik pavieniai buvusios nuogrindos akmenys. Nuogrinda buvo demontuota, o vėliau atstatyta.

Tranšėjos kv. 10, 15 cm gylyje (virš nuogrindos) aptiktos XVII – XIX a. datuotinos geležinės žnyplės žvakių dagtims gesinti (Rad. Nr. 162; *nuotrauka Nr. 201*). Kv. 7, taip pat virš nuogrindos rastas iš vario lydinio pagamintas šampuotas kryželis (Rad. Nr. 163; *nuotrauka Nr. 202*), datuotinas XIX a. – XX a. pirmąja puse. Kv. 7, iki 20 cm gylyje rasta geležinė kalvio darbo vinis (Rad. Nr. 207; *nuotrauka Nr. 211*) su prie jos likusiais medienos fragmentais.

Taip pat tranšėjoje Nr. 3, kv. 5-6, iki 20 cm gylyje rasti keli marselinių čerpių fragmentai. Pavyko suklijuoti du vienos čerpės fragmentus. Čerpėje yra įgilintas užrašas PONIEWIEZYK ir ONUFRY (Rad. Nr. 227; *nuotrauka Nr. 220*).

Per visą tranšėjos ilgį palei bažnyčios sieną daugmaž 20 cm gylyje nuo dabartinio paviršiaus fiksuotas 20 – 32 cm pločio pamato išplatinimas iš plytų ir pavienių nedidelių (iki 20 cm skersmens) akmenų (*nuotraukos Nr. 114-115*). Pamato išplatinimas nebuvo ardomas. Ties piliastrais pamatas bažnyčios statybos metu buvo sustiprintas į gruntą šalia pamato padėtais masyvesniais (30 – 48 cm skersmens) akmenimis (*nuotrauka Nr. 115*).

Nuo pamato išplatinimo laisvoje tranšėjos dalyje gruntas buvo kasamas iki 0,35 – 0,5 m gylio (tranšėja buvo gilesnė vakariniame gale, nes reikėjo formuoti nuolydi lietais kanalizacijai). Visur fiksuota tamsiai pilka maišyta žemė su statybinėmis griuvenomis. Įžemis tranšėjoje Nr. 2 niekur nebuvo pasiektas. Baigus archeologinius žvalgymus bei pamatų hidroizoliacijos ir lietaus nuotekų kanalizacijos įrengimo darbus, tranšėja užpilta smėliu (*nuotrauka Nr. 118*), o vėliau čia, kaip ir kitose palei bažnyčios sieną kastose tranšėjose, buvo atstatyta akmenų nuogrinda.

Neregistruoti radiniai (*nuotrauka Nr. 257*), rasti permaišytoje žemėje tranšėjoje Nr. 3 – 13 žvyninių čerpių fragmentų (visi neglazūruoti), 13 vinių, keli storos geležinės vielos fragmentai, kelios smulkios keramikos šukės – apžiesto (?) indo priedugnio fragmentas, žalsva glazūra dengto indo pakraštėlis, pilkos plonasienės keramikos sienelės dalis. Taip pat aptiktos trys langų stiklo šukės žalsvos ir gelsvos spalvos langų stiklo šukės bei vėlyvo (XIX – XX a.) rudos spalvos stiklinio butelio šukė.

Tranšėja Nr. 4

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 118 – 123.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2.*

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 4 buvo kasama prie bažnyčios pagrindinio (vakarinio) fasado, tarp bažnyčios durų ir nenaudojamo įėjimo į bažnyčia pietinėje pagrindinio bažnyčios fasado dalyje, išilgai prienavio vakarinės (1,6 m atkarpa) ir pietinės (6,7 m atkarpa) sienos bei ties minėtu nenaudojamu įėjimu (3,2 m ilgio atkarpa). Pietinėje dalyje tranšėja Nr. 4 jungėsi su tranšėja Nr. 9. Tranšėjos Nr. 4 bendras ilgis – 11,5 m, plotis – 0,8 m, gylis 0,3 – 0,4 m. Bendras tranšėjos plotas – 7,0 m². Tranšėja suskirstyta iš šiaurės vakarų į pietryčius kv. 1-12.

Žvalgymų eiga: Palei bažnyčios sieną buvo sovietmečiu įrengta daugmaž 0,6 m pločio betoninė nuogrinda, kuri buvo demontuota iki pradedant tyrimus. Po ja buvo plonas, apie 2 cm storio betono trupinių ir žvyro sluoksnelis (*nuotrauka Nr. 118*). Giliau atidengta maišyta žemė su gausiomis statybinėmis griuvenomis (daugiausia - čerpių ir plytų duženomis), gausiais kalkių skiedinio trupiniais, žvyru.

Ties bažnyčios prienavio pietiniu (šoniniu) fasadu, į rytus nuo piliastro, kv. 5-6 žemės paviršiuje prie pat bažnyčios sienos fiksuotas labai masyvus, 90x65 cm dydžio, 15-18 cm storio plokščias tašytas akmuo, dalinai iškeltas į paviršių (*nuotrauka Nr. 119*). Į rytis nuo jo gulėjo beveik identiškas (kiek mažesnis ir plonesnis) antras akmuo. Kitose tranšėjose tokių akmenų nebuvo rasta.

Kv. 4–5, iki 5 cm gylyje nuo dabartinio paviršiaus atidengtas išlikęs iki 130 cm ilgio akmenų nuogrindos fragmentas (*nuotrauka Nr. 120-121*), kuris po fotofiksacijos buvo demontuotas. Taip pat suardytos nuogrindos fragmentai fiksuoti pietiniame tranšėjos gale, kv. 11 – 12. Kitose tranšėjos vietose nuogrinda neišlikusi, aptikta tik pavienių akmenų. Šioje tranšėjoje buvo fiksuoti itin gausūs XX a. suardymai – gruntas čia permaišytas vedant žaibolaidį į bažnyčios bokštą, elektros kabelį į bažnyčią.

Kv. 3, 18 cm gylyje fiksuotas 60x56 cm skersmens masyvus akmuo, skirtas sustiprinti bažnyčios bokšto pamatą. Pats pamatas šiaurinėje bei vakarinėje tranšėjos dalyje, kv. 1 - 4 buvo išplatintas iki 25 cm (*nuotrauka Nr. 120*), o rytinėje bei pietinėje tranšėjos dalyje, kv. 5 – 12 pamato išplatinimas iš plytų, atidengtas 35 – 45 cm gylyje, užėmė visą tranšėjos plotą, jo išorinis kraštas liko po nejudinto grunto sluoksniu. Panašu, kad čia, ties dešiniuoju šoniniu įėjimu į bažnyčią bažnyčios statybos laikotarpiu buvo įrengta plytomis klota aikštelė (kaip ir prie kairiojo šoninio įėjimo, kur identiškas plytų klojinys fiksuotas

tranšėjoje Nr. 2). Tarsi pamato išplatinimo tęsiniu tapęs plytų klojinys (*nuotraukos Nr. 122-123*) nebuvo ardomas.

Tranšėjoje Nr. 4, skirtingai nei tranšėjoje Nr. 2, statybininkai demontavo prie šoninio bažnyčios įėjimo (kuris, bažnyčios tarnautojų teigimu, jau mažiausiai tris dešimtmečius nenaudojamas) buvusią betonuotą aikštelę. Po betono sluoksniu buvo daugiausia iš plytų duženų įrengtas pamatas, po kuriuo taip pat fiksuotas plytų klojinys (*nuotrauka Nr. 123*).

Tranšėja Nr. 4 buvo kasama iki 0,3 – 0,4 m gylio. Įžemis niekur nebuvo pasiektas.

Vertingų ypačiųjų radinių tranšėjoje Nr. 4 buvo labai negausu. Muziejui perduotas kv. 1, 15 cm gylyje rastas geležinis kalvio darbo kalamas tvirtinimo elementas (Rad. Nr. 208; *nuotrauka Nr. 211*). Kv. 3, iki 20 cm gylyje rastas XVI-XVII a. datuojamos pilkos plonasienės neglazūruotos keramikos puodo pakraštėlis (Rad. Nr. 300; *nuotrauka Nr. 236*).

Neregistruoti radiniai (*nuotrauka Nr. 258*), rasti permaišytoje žemėje tranšėjoje Nr. 4 – trys neglazūruotų žvyninių čerpių ir vienas neglazūruotos olandiškos čerpės fragmentas, trys pilkos plonasienės keramikos indų sienelių šukės, viena kalvio darbo vinis keturkampe galvute, dar vienos vinies kotelis, taip pat sulenkta keturkampio skerspjuvio kalvio darbo vinis arba kabliukas ir nedidelis geležinės bato pasagėlės fragmentas.

Tranšėja Nr. 5

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 124 – 128.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*.

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 5 buvo kasama tarp perkastos Nr. 1 šiaurinio galo (ties jos kv. A/B-1 sandūra) ir šventoriaus tvoros, tarp dviejų betoninėmis plytelėmis klotų aikštelių, kuriose įrengti suoliukai (*nuotrauka Nr. 124*). Tranšėjos ilgis buvo 2,0 metro, plotis – 0,7 m, gylis - nuo 1,2 m iki 1,3 m. Tranšėja žemėjo link šventoriaus tvoros, net turėjo būti suformuotas nuolydis lietaus nuotekų išvado vamzdžiui, kuris nuo tranšėjoje Nr. 1 įrengto šulinėlio per šios tranšėjos atsišakojimą, toliau – per perkastos Nr. 1 teritoriją, tranšėją Nr. 5, po šventoriaus tvora padarytą skylę ir jau kitapus šventoriaus tvoros kastą tranšėją Nr. 6 buvo išvestas į Draugystės gatvę. Bendras tranšėjos plotas – 1,5 m². Tranšėja Nr. 5 suskirstyta iš šiaurės vakarų į pietryčius kv. 1-2.

Žvalgymų eiga: Pradedant kasti tranšėją, pirmiausia buvo pašalinta velėna, po kuria fiksuotas vientisas pilkšvai rusvos spalvos permaišytos žemės sluoksnis. Šiaurės rytinėje ir pietvakarinėje sienelėse buvo atidengti suoliukų pastatymui skirtų aikštelių betoniniai bordiūrai. Pietinėje tranšėjos dalyje, tarp tranšėjos ir perkastos Nr. 1 iš pradžių buvo palikta 30 cm pločio grunto sienelė (tarsi kontrolinė juosta; *nuotrauka Nr. 125*), nes tuo metu dar nebuvo baigti perkastos Nr. 1 tyrimai ir neatlikta perkastos sienelių fotofiksacija. Vėliau ši tranšėjos sienelė buvo nuardyta.

Šiaurinėje tranšėjos dalyje atidengtas iš skaldytų akmenų labai netvarkingai mūryta šventoriaus tvoros apatinė dalis (*nuotrauka Nr. 128*), kurioje buvo padaryta skylė lietaus nuotekų vamzdžio prastūmimui.

Tranšėjos tyrimų metu kv. 1, daugmaž 50 cm gylyje aptiktas XVIII – XIX a. datuojamo stiklinio puodelio pakraštėlis (Rad. Nr. 316; *nuotrauka Nr. 239*).

Kv. 2, 60 cm gylyje (Habs. 49.77) prie pat tranšėjos šiaurės rytinės sienelės buvo atidengta **kaulų sankaupa Nr. 13** – kaukolė (be apatinio žandikaulio) ir keli kiti skeleto kaulai (raktikaulis, šonkaulio dalis ir kt.). Ji buvo išimta ir perduota antropologiniams tyrimams (jų metu kaulų sankaupos Nr. 13 duomenis nedetalizuoti, osteologinė medžiaga įvertinta kartu su visa kita medžiaga iš suardytų kapų).

Įžemis tranšėjoje nepasiektas.

Neregistruoti radiniai (*nuotrauka Nr. 259*), rasti permaišytoje žemėje tranšėjoje Nr. 5 – viena kalvio darbo vinis keturkampės formos galvute, dvi kalvio darbo viny T formos galvutėmis bei dar dviejų kalvio darbo vinių kotelių fragmentai, taip pat viena fabrikinė apskrito skerspjuvio vinis ir geležinės skardelės fragmentas. Tranšėjoje taip pat aptiktos šešios pilkos plonasienės keramikos šukės (indų sienelių fragmentai), smulki žalsvos lango stiklo šukė ir du čerpių fragmentai: lovinės neglazūruotos čerpės dalis, ištepliota kalkių skiediniu, bei neglazūruotos žvyninės čerpės dalis.

Tranšėja Nr. 6

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 129 – 131.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*.

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 6 buvo kasama ties tranšėjos Nr. 5 šiauriniu galu, bet jau kitoje šventoriaus pusėje, tarp šventoriaus tvoros ir Draugystės gatvės. Šioje vietoje buvo palei šventoriaus tvorą įrengtas pėsčiųjų takas, nuo gatvės pusės sustiprintas betoninių blokų bordiūru su cemento skiedinio pagrindu. Tranšėjos Nr. 6 ilgis buvo 1,6 m, plotis 0,7 - 0,8 m, gylis – iki 0,6 m. Bendras tranšėjos plotas – 1,3 m². Atsižvelgiant į tai, kad tranšėja buvo labai trumpa, o žemės judinimo darbai – nedidelės apimties (kasta tiek, kad būtų galima prastumti lietaus nuotekų vamzdį), tranšėja kvadratais neskirstyta.

Žvalgymų eiga: Pradedant kasti tranšėją, buvo suardyta pėsčiųjų tako danga (*nuotrauka Nr. 129*). Paaiškėjo, kad takas buvo suformuotas iš sutankinto maišyto grunto, kuriame buvo daug statybinių griuvenų, žvyro. Po daugmaž 15 cm storio kieta, žvyringa tako danga visame tranšėjos plote fiksuota smėlinga pilkšvai gelsva žemė sus statybinėmis griuvenomis, o arčiau šventoriaus tvoros pasitaikė iki 30 cm skersmens akmenų (*nuotrauka Nr. 130*). Įžemis tranšėjoje nepasiektas.

Jokių vertingesnių, muziejui tinkamų perduoti archeologinių radinių tranšėjoje Nr. 6 nerasta. Aptikti tik pavieniai neinventorintini radiniai (*nuotrauka Nr. 130*). Statybinių griuvenų sluoksnyje prie šventoriaus tvoros rastas vienas kraiginės (?) čerpės fragmentas, ištepilotas kalkių skiedinių ar kalkiniais dažais, taip pat vienas neglazūruotos žvyninės čerpės ir vienas smulkus žaliai glazūruotos žvyninės čerpės fragmentas. Taip pat aptiktos keturios smulkios pilkos plonasienės keramikos indų sienelių šukės ir dvi vinys - viena kalvio darbo vinis apskirta kūgine galvute ir dar viena tokia pati labai smulki sulenkta vinis.

Baigus darbus, tranšėjos Nr. 6 vieta sutvarkyta, pėsčiųjų tako danga atstatyta (*nuotrauka Nr. 131*).

Tranšėja Nr. 7

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 132 – 135.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*.

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 7 buvo kasama šalia bažnyčios šiaurinės sienos, tarp tranšėjos Nr. 3 ir jau iširtos perkasos Nr. 2 vietos. Tranšėjos ilgis – 6,8 m, plotis 0,7 - 0,8 m, gylis 0,3 – 0,4 m. Ji apėmė apie 4,4 m ilgio atkarpą tarp perkasos Nr. 2 ir priestato bažnyčios sienos dalį su piliastru (šalia kurio yra durys į priestatą – zakristiją), 0,9 priestato šiaurės vakarinio kampo vakarinės sienos (tarp bažnyčios šiaurinės sienos ir priestato paties šiaurės vakarinio kampo) ir 1,5 m priestato šiaurinės sienos

(tarp jo šiaurės vakarinio kampo ir sienos vakarinio piliastro bei perkasos Nr. 2). Tranšėja kasta iki 30 - 40 cm gylio. Bendras tranšėjos plotas – 5,5 m². Tranšėja suskirstyta iš vakarų į rytus kv. 1-7.

Žvalgymų eiga: Palei bažnyčios sieną buvo sovietmečiu įrengta daugmaž 0,6 m pločio betoninė nuogrinda, kuri buvo demontuota iki pradėdant tyrimus. Dalis šios betoninės nuogrindos buvo sunykę jau anksčiau, ištrupėję. Po betoninės nuogrindos fragmentais buvo plonas, 2-4 cm storio betono trupinių ir žvyro sluoksnis. Po juo prasidėjo maišytos pilkšvai rusvos žemės su gausiomis statybinėmis griuvenomis sluoksnis.

Dvejuose tranšėjos Nr. 7 atkarpose, daugmaž 10 - 15 cm gylyje buvo fiksuota iš 10 – 25 cm skersmens, daugiausia netašytų akmenų įrengta nuogrinda. Didesnis, gerai išlikęs nuogrindos fragmentas buvo vakarinėje tranšėjos dalyje (kv. 6-7). Čia atidengta 0,8 m pločio ir 1,1 m ilgio nuogrindos atkarpa (*nuotrauka Nr. 131*). Vakarinėje tranšėjos dalyje, kv. 1-2, daugmaž 45 cm nuo bažnyčios sienos, prie tranšėjos išorinės sienelės atidengtas 1,05 m ilgio jau seniau nuardytos nuogrindos fragmentas. Darbų metu likę nuogrindų fragmentai buvo demontuoti, o vėliau atstatyti.

Palei bažnyčios sieną 10 – 30 cm gylyje fiksuotas tik labai nežymus, iki 10 – 15 cm pločio pamato išplatėjimas, o prie bažnyčios priestato (zakristijos) šiaurinės sienos pamato gulėjo keli stambūs iki 50 cm skersmens) akmenys. Labai tikėtina, kad didesnis pamato išplatinimas paprasčiausiai nebuvo pasiektas, nes tranšėja kasta sekliai (tik iki 30 – 40 cm gylio). Visur fiksuota permaišyta žemė, įžemis nepasiektas.

Tranšėjoje rasti tik neregistruotini radiniai (*nuotrauka Nr. 261*) - vienas žvyninės neglazūruotos čerpės ir keturi marselinių čerpių fragmentai, du geležinės vielos fragmentai, kalvio darbo vinis T formos galvute bei dar vienos vinies fragmentas, trys pilkos plonasienės keramikos puodų sienelių šukės ir smulki apžiesto (?) puodo sienelės dalis, o taip pat smulki žalsvos spalvos neskaidraus lango stiklo šukė.

Tranšėja Nr. 8

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 136 – 141.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*.

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 8 buvo kasama šalia bažnyčios šiaurinės rytinio kampo. Vakarinė tranšėjos dalis (3,2 m ilgio), orientuota vakarų – rytų kryptimi, buvo kasama į šiaurę nuo priestato (zakristijos) šiaurinės sienos, tarp pastato šiaurės rytinio kampo ir baigtos tirti perkasos Nr. 2

rytinio krašto. Pietinė tranšėjos dalis (5,5 m ilgio), orientuota šiaurės – pietų kryptimi, buvo kasama į rytus nuo zakristijos rytinės sienos (*nuotrauka Nr. 136*). Pietiniame gale, ties bažnyčios apsidės šiauriniu kampu tranšėja Nr. 8 jungėsi su tranšėja Nr. 11. Tranšėjos ilgis – 6,7 m, plotis 0,7 - 0,8 m, gylis iki 0,4 – 0,45 m. Bendras tranšėjos plotas – 6,4 m². Tranšėja iš vakarų į rytus ir toliau į pietus suskirstyta kvadratais 1 – 7.

Žvalgymų eiga: Palei bažnyčios sieną buvo sovietmečiu įrengta daugmaž 0,6 m pločio betoninė nuogrinda, kuri buvo demontuota iki pradėdant tyrimus. Po betoninės nuogrindos fragmentais buvo 2-3 cm storio betono trupinių ir žvyro sluoksnis (*nuotrauka Nr. 136*). Iškart po juo jau 5 – 6 cm gylyje atidengta iš 10 – 30 cm skersmens, daugiausia netašytų akmenų klota nuogrinda. Ji aptikta beveik visame tranšėjos plote, tik keliose vietose, kv. 2 ir kv. 4, iki 70 cm ilgio atkarpose jau anksčiau nuogrindos akmenys buvo išimti. Pastebėtina, kad tranšėjoje Nr. 8, skirtingai nei daugelyje kitų tranšėjų, nuogrindos akmenys prie pat priestato sienos nesiglaudė – tarp sienos ir nuogrindos buvo paliktas gana didelis, 5-7 cm tarpas. Atlikus fotofiksaciją (*nuotraukos Nr. 137-138*), nuogrinda buvo demontuota, o vėliau atstatyta. Demontuojant nuogrindą, kv. 5 tarp akmenų aptikta Vokietijos ostrublio 1916 m. 2 kapeikų nominalo moneta (Rad. Nr. 113; *nuotrauka Nr. 185*).

Po nuogrinda, daugmaž 12-15 cm gylyje palei visą pastato sieną tranšėjoje Nr. 8 fiksuotas pamato išplatėjimas (*nuotraukos Nr. 139 - 141*), padarytas iš plytų bei pavienių akmenų. Pietinėje tranšėjos dalyje, palei rytinę zakristijos sieną (kv. 4 – 7) jis buvo iki 30 cm pločio, o vakarinėje tranšėjos dalyje, palei šiaurinę zakristijos sieną (kv. 1 – 4) – net iki 55 – 60 cm pločio (*nuotrauka Nr. 141*). Ties zakristijos šiaurės rytiniu kampu pamato sustiprinimui buvo padėtas 25x34 cm skersmens akmuo (*nuotrauka Nr. 140*). Laisvoje nuo pamato išplatėjimo tranšėjos dalyje visur buvo pilkšvai rusva žemė su gausiomis statybinėmis griuvenomis. Tranšėja kasta iki 40 – 45 cm gylio. Įžemis niekur nepasiektas.

Permaišytoje žemėje kv. 1, iki 30 cm gylyje rastas XVI-XVII a. datuojamos pilkos plonasienės neglazūruotos keramikos puodo pakraštėlis (Rad. Nr. 301; *nuotrauka Nr. 236*). Kv. 3, iki 30 cm gylyje aptikta XVI – XVIII a. datuotina gelsvai rudos spalvos neskaidraus lango stiklo šukė (Rad. Nr. 317; *nuotrauka Nr. 239*).

Neregistruoti radiniai (*nuotrauka Nr. 262*), rasti permaišytoje žemėje tranšėjoje Nr. 8 – kalvio darbo vinis keturkampės formos galvute, fabrikinės gamybos keturkampio skerspjuvio vinis bei dar vienos vinies keturkampio skerspjuvio kotelis. Taip pat rastos pilkos plonasienės keramikos indų sienelių šukės, keturi čerpių fragmentai (du olandiškos neglazūruotų ir du žvyninių neglazūruotų čerpių), neaiškaus

datavimo gelsvos molio masės neglazūruoto indo sienelės šukė, keturios žalsvos ir gelsvai rudos spalvos lango stiklo šukės.

Tranšėja Nr. 9

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 142 – 147.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2.*

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 9 buvo kasama prie bažnyčios pietvakarinės dalies – šalia vakarinės sienos (1,7 m ilgio atkarpa tarp bažnyčios pietinio šoninio įėjimo bei bažnyčios pietvakarinio kampo) ir bažnyčios pietinės sienos (14,5 m ilgio atkarpa tarp bažnyčios pietvakarinio kampo ir perkastos Nr. 3 vakarinio galo). Šiaurinis tranšėjos galas ties šoniniu dešiniu juo bažnyčios įėjimu jungėsi su tranšėja Nr. 4, o rytinis tranšėjos galas siekė baigtos tirti perkastos Nr. 3 vakarinį pakraštį. Tranšėjos ilgis – 17,0 m, plotis 0,7-0,8 m. Bendras tranšėjos plotas – 13,0 m². Iš šiaurės į pietus ir toliau (nuo bažnyčios pietvakarinio kapo) į rytus tranšėja suskirstyta kv. 1-17.

Žvalgymų eiga: Visame tranšėjos plote palei bažnyčios sieną buvo sovietmečiu įrengta daugmaž 0,6 m pločio betoninė nuogrinda, kuri buvo demontuota iki pradedant tyrimus. Po betoninės nuogrindos fragmentais šioje, kaip ir kitose tranšėjose, buvo kelių centimetrų storio betono trupinių ir žvyro sluoksnis (*nuotrauka Nr. 142*). Beveik visame tranšėjos plote (išskyrus vakarinį tranšėjos galą, kur telikę pavieniai nuogrindos akmenys), 5 – 20 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus atidengta akmenų nuogrinda (*nuotrauka Nr. 143*). Ji buvo demontuota, o vėliau atstatyta. Po nuogrinda fiksuotas apie 10 cm storio maišytos žemės su gausiomis statybinėmis griuvenomis sluoksnis, o 35 – 40 cm gylyje fiksuotas pamato išplatinimas iš akmenų bei plytų (dalis jų – su braukais), kurio plotis buvo iki 40 cm (*nuotraukos Nr. 146 – 147*). Prie bažnyčios pietvakarinio kampo prie pamato ir dalinai po juo buvo padėti du masyvūs akmenys, vienas kurių – ne mažiau kaip 70 cm pločio ir ne mažiau kaip 88 cm ilgio, o jo atkastos dalies aukštis – 28 cm (*nuotrauka Nr. 145*). Pavienių stambių akmenų rasta ir kitose tranšėjos vietose – jie juosė piliastų pamatus (*nuotraukos Nr. 146 – 147*). Tranšėja tirta iki 40 cm gylio, įžemis nepasiektas.

Permaišytoje žemėje kv. 14, 20 – 40 cm gylyje rastas XVI – XVII a. datuojamas pilkos plonasienės keramikos puodo priedugnis (Rad. Nr. 304, *nuotrauka Nr. 236*).

Neregistruoti radiniai (*nuotrauka Nr. 263*), rasti permaišytoje žemėje tranšėjoje Nr. 9 – labai korodavęs, smulkus neaiškus geležinis dirbinys, dviejų kaltinių vinių koteliai, fabrikinė keturkampio skersinio pjūvio vinis bei fabrikinė maža apvalia galvute vinis, smulkus žiesto šviesiai žalia glazūra dengto indo pakraštėlio fragmentas, kelios skaidrios bespalvio lango stiklo (XIX a. pab. – XX a.) šukės. Taip pat rasti kelių čerpių fragmentai (dviejų lovinių neglazūrotų, vienos žvyninės neglazūruotos ir vienos žvyninės, dengtos žalia glazūra).

Tranšėja Nr. 10

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 148 – 153.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2.*

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 10 buvo kasama prie bažnyčios pietrytinės dalies – šalia rytinės sienos (4,2 m ilgio atkarpa tarp bažnyčios apsidės bei bažnyčios pietrytinio kampo) ir bažnyčios pietinės sienos (3,3 m ilgio atkarpa tarp bažnyčios pietvakarinio kampo ir jau iširtos perkasos Nr. 3 rytinio galo). Šiaurinis tranšėjos galas ties bažnyčios apside jungėsi su tranšėja Nr. 11, o vakarinis tranšėjos galas siekė baigtos tirti perkasos Nr. 3 rytinį pakraštį. Tranšėjos ilgis – 7,5 m, plotis 0,7 - 0,8 m. Bendras tranšėjos plotas – 5,4 m². Iš šiaurės į pietus ir toliau (nuo bažnyčios pietrytinio kapo) į vakarus tranšėja suskirstyta kv. 1-8.

Žvalgymų eiga: Visame tranšėjos plote palei bažnyčios sieną buvo sovietmečiu įrengta daugmaž 0,6 m pločio betoninė nuogrinda, kuri buvo demontuota iki pradedant tyrimus. Po betoninės nuogrindos fragmentais ir žemiau buvusių betono trupinių ir maišytos žemės sluoksniu visoje tranšėjoje, 7 cm - 14 cm gylyje buvo išlikusi akmenų nuogrinda, tik pačiame rytinės sienos su apsidė kampe, įrengiant žaibolaidį, per visą tranšėjos plotį (į pietus nuo kampo – 47 cm ilgiu, o rytus – 45 cm ilgiu) nuogrinda buvo išardyta, likę tik pavieniai akmenys.

Tranšėjoje ir bažnyčios sienos bei pamato pietrytiniame kampe gulėjo didžiulis, 102 cm ilgio rytų – vakarų kryptimi ir 80-92 cm pločio šiaurės – pietų kryptimi, iki 53 cm aukščio akmuo (*nuotraukos Nr. 148-151*). Tai masyviausias iš visų atidengtų bažnyčios kertinių akmenų.

Šiaurinėje tranšėjos dalyje, kv. 1 – 5 po demontuota nuogrinda daugmaž 20 cm gylyje fiksuotas iki 55 cm pločio pamato išplatinimas iš plytų (*nuotrauka Nr. 152*), daugelis kurių buvo su braukais.

Vakarinėje tranšėjos dalyje, kv. 6 – 8 pamato išplatinimas iš plytų buvo minimalus (iki 15 cm) ir fiksuotas netgi ne per visą pamato ilgį, tačiau čia palei pamatą gana tankiai (iki vieno metro tarpais) buvo sudėti gana masyvūs, ne mažiau kaip 45 cm skersmens akmenys (*nuotrauka Nr. 153*). Dalis jų pateko po tranšėjos išorine (pietine) sienele, todėl tikslūs šių akmenų matmenys neaiškūs. Atsižvelgiant į šalia buvusios perkamos Nr. 3 tyrimų duomenis, galima spėti, kad masyvių, pamatus stiprinančių akmenų (ypač – ties piliastrais) šioje vietoje turėtų būti ir giliau. Tranšėja tirta iki 40-45 cm gylio, įžemis nepasiektas.

Permaišytoje žemėje kv. 2 ir kv. 3, iki 15 cm gylyje (tarp nuogrindos ir bažnyčios pamato išplatinimo iš plytų) rastos ir inventorintos bei muziejui perduotos dvi geria išlikusios kalvio darbo vinyso T formos galvutėmis (Rad. Nr. 209-210, *nuotrauka Nr. 211*).

Neregistruoti radiniai (*nuotrauka Nr. 264*), rasti permaišytoje žemėje tranšėjoje Nr. 10 – trys fabrikinės gamybos vinyso (dvi keturkampio skersinio pjūvio bei viena apvalaus skersinio pjūvio koteliu), kelios skaidrios bespalvės lango stiklo šukės, žiesto geltona glazūra dengto indo pakraščelio fragmentas (XIX a. – XX a. pradžia), to paties laikotarpio grindų plytelės juodu paviršiumi smulkus fragmentas, keturi čerpių fragmentai (du lovinių neglazūrotų čerpių, vienos žvyninės neglazūruotos ir vienos žvyninės, dengtos žalia glazūra).

Tranšėja Nr. 11

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 154 – 159.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*.

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 11 buvo kasama prie bažnyčios rytinio galo – aplink pusapvalę apsidę. Tranšėja buvo U raidės formos. Šiaurės vakarinis tranšėjos jungėsi su tranšėja Nr. 8, o pietvakarinis tranšėjos galas – su tranšėja Nr. 10. Tranšėjos ilgis – 20,5 m, plotis 0,6 - 0,8 m. Bendras tranšėjos plotas – 15,6 m². Iš šiaurės vakarų į pietryčius ir toliau į pietvakarius vakarus tranšėja suskirstyta kv. 1 - 21.

Žvalgymų eiga: Visame tranšėjos plote palei bažnyčios sieną buvo sovietmečiu įrengta daugmaž 0,6 m pločio betoninė nuogrinda, kuri buvo demontuota iki pradėdant tyrimus. Po betoninės nuogrindos fragmentais ir žemiau buvusiu betono trupinių ir maišytos žemės sluoksniu visoje tranšėjoje, 9 - 19 cm gylyje buvo išlikusi akmenų nuogrinda (*nuotraukos Nr. 155-156*). Ji nebuvo išlikusi tik 55 cm ilgio ir iki

tokio pat pločio tarpe į rytus nuo apsidės pietinio šono antrojo (dešiniojo) piliastro bei 92 cm ilgiu ir 30 cm pločiu palei tranšėjos pietinį kraštą ties to paties piliastro vakarine puse.

Visų archeologinių žvalgymų aplink Veliuonos bažnyčią metu tik aplink apside, tranšėje Nr. 11 nuogrinda daugelyje vietų buvo įrengta ne virš pamatų išplatinimo, bet paversta tarsi šio išplatinimo tęsinium. Pamato išplatinimas ties apside, skirtingai nei ties pagrindiniu bažnyčios korpusu, buvo įrengtas aukščiau, nei kitur, ne po nuogrinda, bet nuogrindos lygyje, ir mūrytas ne iš plytų (kaip daugelyje kitų vietų), bet beveik vien iš akmenų (daugiausia – neskaldytų). Todėl nuogrindą palei pat bažnyčios sieną atstojo stambūs, iki 40 cm skersmens pamato išplatinimo akmenys, o toliau nuo bažnyčios sienos virš maišyto grunto klota nuogrindos dalis iš smulkesnių, iki 25 cm skersmens akmenų (*nuotrauka Nr. 156*). Pats pamato išplatėjimas buvo iki 12 - 25 cm nuo bažnyčios sienos, o ties piliastrais - net iki 50 cm (*nuotraukos Nr. 157-158*). Plytos pamato išplatėjimui mūryti kiek gausiau naudotos tik ties pietiniu apsidės fasadu (*nuotrauka Nr. 159*). Rišamoji pamato išplatėjimo medžiaga – kalkių skiedinys.

Atskirose pietinio apsidės fasado dalyse pamato išplatinimas buvo įrengtas iki 10 cm žemesniame lygyje, nei kitos apsidės pamato vietose, todėl čia virš pamato išplatinimo iki pat bažnyčios sienos buvo įrengta nuogrinda iš smulkesnių, 10 – 25 cm skersmens akmenų (*nuotrauka Nr. 156*).

Tranšėja tirta iki 35 - 45 cm gylio, žemis nepasiektas.

Tranšėje rasti tik neregistruotini radiniai (*nuotrauka Nr. 265*) – trys vinys (viena kalvio darbo, apskrita galvute, viena pasagos vinutė ir viena fabrikinės gamybos, keturkampio skerspjuvio vinis), geležinės skardos atraiža, keli molio tinko gabalai, dviejų žvyninių neglazūruotų čerpių bei vienos žvyninės, žalia glazūra dengtos čerpės fragmentai.

Tranšėja Nr. 12

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 160 – 163.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*.

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 12 buvo kasama tarp vakarinės bažnyčios dalies (centrinių bažnyčios durų) ir šventoriaus vartų, daugmaž prieš dvidešimt metų betoninėmis trinkelėmis kloto tako vietoje (*nuotrauka Nr. 160*). Tranšėja 10,7 m ilgio vakarų – rytų kryptimi (290°-100°) ir 2,75 m pločio. Vakariniam gale įrengiamo tako vieta prasidėjo 3,85 m į šiaurę nuo vartų pietinio krašto ir 21 cm į pietus

nuo vartų angos, o rytiniame gale, ties pagrindiniu įėjimu į bažnyčią rėmėsi į 1,2 m pločio tašytų akmenų trijų eilių aikštelę (tokie akmenys prieangyje tęsiasi ir toliau, iki pat bažnyčios durų). Vakarinėje dalyje, nuo vartų 3,1 m ilgiu į rytus tranšėja maždaug iki 2,8 m išplatėjo į šiaurę, susijungdama su tranšėja Nr. 13 ir sudarydama 6 m pločio vietą planuojamai betoninėmis trinkelėmis klotai aikštei šventoriuje prie vartų. Atsižvelgiant į tai, kad tranšėja tirta sekliai (vos iki 20 - 30 cm gylio), o po betoninėmis plytelėmis ir piltiniu geltono smėlio sluoksniu buvęs kultūrinis sluoksnis nuimtas minimaliai (iki 5 cm storio sluoksnis), nuspręsta tranšėjos kvadratais neskirstyti. Bendras tranšėjos plotas – 33,0 m².

Žvalgymų eiga: Tako vietoje buvo išimtos senosios betoninės plytelės bei iki 12 cm gyliu iškastas po plytelėmis buvęs supiltas smėlis (*nuotrauka Nr. 161*) iki pilkos maišytos žemės (kultūrinio sluoksnio). Jis ardytas minimaliai, nukastas ne daugiau kaip 5 cm storio sluoksnis. Tranšėjos prie vartų išplatėjime šiaurės kryptim po betoninėmis plytelėmis apie 10 cm storio buvo geltonas piltinis smėlis, giliau – maišyta pilkos palvos žemė su gausiai smėlio bei molio intarpais (*nuotrauka Nr. 163*). Vakariame tranšėjos gale, po plytelėmis ir smėliu buvo išlikęs iki 1,65 m ilgio ir 2,5 m pločio senojo grindinio fragmentas (didžiojoje tranšėjos dalyje, arčiau bažnyčios durų šis grindinys buvo išardytas anksčiau, veikiausiai – tiesiant iki šiol buvusį betoninių plytelių taką). Grindinys (*nuotrauka Nr. 162*) buvo gana netvarkingai suklotas iš mažų ir vidutinio dydžio (daugmaž 10 – 15 cm skersmens) akmenų, kurių didelė dalis apskaldyti. Atlikus fiksaciją, šis grindinio fragmentas buvo demontuotas.

Tranšėja tirta iki 20-30 cm gylio, žemės nepasiektas. Tranšėjos vietoje suformuotas naujas piltinio smėlio sluoksnis bei įrengtas betoninių trinkelių takas.

Tranšėjoje rasti tik neregistruotini radiniai (*nuotrauka Nr. 266*) – kalvio darbo vinis apskrita galvute, smarkiai korodavęs kalvio darbo vinies fragmentas, dvi fabrikinės gamybos apskrito skerspjuvio vinys, skardos juostelė, taip pat XIX a. datuojama šviesaus molio masės indo šukė, iš vidinės pusės dengta ruda glazūra.

Tranšėja Nr. 13

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 164 – 166, 170.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*.

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėją Nr. 13 planuota kasti betoninėmis trinkelėmis grįsto tako (identiško demontuotam tranšėjos Nr. 12 kasimo metu) vietoje. Šis takas vedė nuo šoninio, šiaurinio šventoriaus vartų įėjimo link šoninio (šiaurės vakarinio) įėjimo į bažnyčią. Takas orientuotas pietvakarių – šiaurės rytų kryptimi (250° - 70°). Tako vietoje užmatuota tranšėja buvo 13,6 m ilgio (nuo šventoriaus vartų iki bažnyčios šiaurės vakarinio kampo, nuo kurio tako vieta buvo nutolusi 1,1 m; šiaurinė tako kraštinės linija rėmėsi į tranšėjos Nr. 14 šiaurės vakarinį kraštą ir buvo 18 m ilgio). Tranšėjos plotis - 1,7 m. Pietvakarinis tranšėjos Nr. 13 pakraštys siekė tranšėjos Nr. 12 šiaurės vakarinį kraštą. Šiaurės rytiniame gale tranšėja dalinai persidengė su perkasa Nr. 1 pietine dalimi ir tranšėjos Nr. 1 atsišakojimu. Bendras tranšėjos plotas – 22,0 m².

Žvalgymų eiga: Tako vietoje buvo išimtos senosios betoninės plytelės (*nuotrauka Nr. 164*), po kuriomis atidengtas švaraus geltono smėlio sluoksnis. Tik šiaurės rytiniame gale tranšėjoje gruntas buvo permišytas (čia tranšėja dalinai persidengė su jau tirtomis perkasa Nr. 1 ir tranšėja Nr. 1). Kultūrinis sluoksnis matėsi tik išimtų tako šoninių bordiūrų duobės dugne, apie 20 cm gylyje, tačiau čia giliau nebuvo kasama. Bažnyčios restauravimo darbus vykdžiusios įmonės darbuotojai nusprendė, kad po senosiomis plytelėmis esantis piltinio geltono smėlio pagrindas visiškai tinka kloti naujas plyteles, todėl atlikti kasimo darbus didžiojoje tranšėjos dalyje nėra tikslinga. Žemės kasimo darbai tranšėjoje Nr. 13 vykdyti tik buvusių perkasių (perkasa Nr. 1 ir tranšėja Nr. 1) vietose (*nuotrauka Nr. 165*). Čia iki 15 cm gylio nukastas anksčiau archeologinių tyrimų metu jau perkastas gruntas ir pripilta geltono smėlio. Likusioje, didžiojoje tranšėjos dalyje buvo papildomai užpiltas apie 2 cm storio smėlio sluoksnis (*nuotrauka Nr. 166*). Visos tranšėjos vietoje įrengtas naujas betono trinkelėlių takas (*nuotrauka Nr. 170*).

Jokių radinių tranšėjoje Nr. 13 nerasta.

Tranšėja Nr. 14

Brėžinys Nr. 2. Nuotraukos Nr. 167 – 170.

Tranšėjos koordinatės (LKS) ir absoliutūs aukščiai nurodyti *brėžinyje Nr. 2*.

Tranšėjos vieta ir dydis: Tranšėja Nr. 14 buvo kasama prie šiaurės vakarinės bažnyčios dalies (*nuotrauka Nr. 167*), suplanuotos įrengti betono trinkelėmis grįstos aikštelės tarp bažnyčios šoninio (šiaurinio) įėjimo (šalia kurio jau buvo tirta tranšėja Nr. 2), šventoriaus šiaurinėje dalyje stovinės Švč. Mergalės Marijos skulptūros bei pėsčiųjų tako (tranšėjos Nr. 13 vieta). Tranšėja buvo netaisyklingo

penkiakampio formos. Pietų pusėje, ties bažnyčios šoniniu įėjimu ir šoninės laiptinės bokšteliu tranšėja jungėsi su anksčiau jau iškasta tranšėja Nr. 2. Rytinė tranšėjos 8,9 m ilgio kraštinė šiauriniame gale siekė Švč. Mergalės Marijos skulptūros postamento pietrytinį kampą, o pietiniame gale beveik siekė šoninės laiptinės bokšteliu šiaurės rytinį kampą. Šiaurinė 6,1 m ilgio tranšėjos kraštinė sutapo su paminklo Švč. Mergalės Marijos skulptūros postamentu. Šiaurės vakarinė, 8,9 m ilgio tranšėjos kraštinė skulptūros postamento pietvakarinį kampą jungė su šiaurinių durų vakariniu pakraščiu (50 cm į vakarus nuo durų angos, esančios 2 m į rytus nuo bažnyčios šiaurės vakarinio kampo). Šis tranšėjos kraštas už 4,4 m nuo paminklo pasuko pietvakarių kryptimi ir 5 m tęsėsi iki tranšėjos Nr. 13, tuo išplatindamas tranšėjos Nr. 14 pietinį – pietvakarinį pakraštį palei tranšėją 2 maždaug iki 10 m.

Atsižvelgiant į tai, kad tranšėja tirta sekliai (vos iki 20 – 25 cm; tik pietiniame pakraštyje gylis vietomis siekė 30 - 35 cm), tranšėjos konfigūracija labai netaisyklinga, o taip pat atsižvelgiant į tai, kad šalia jau atliktų perkasos Nr. 1 tyrumų duomenimis, tranšėjos vietoje iki numatyto projekcinio gylio buvo galima tikėtis rasti tik visiškai permaišytą kultūrinį sluoksnį, nuspręsta tranšėjos kvadratais neskirstyti. Bendras tranšėjos plotas – 42,7 m².

Žvalgymų eiga: Tranšėjos Nr. 14 vieta (*nuotrauka Nr. 167*) buvo padengta velėna. Ją pašalinus, visame tranšėjos plote fiksuota maišyta pilka žemė su smėlio bei molio intarpais (*nuotrauka Nr. 169*). Tik pietrytiniame tranšėjos pakraštyje, ties bažnyčios šoninės laiptinės bokšteliu, iškart po velėna trijų metrų ilgio atkarpoje rasti nuogrindos, kurios pagrindinė dalis buvo nuardyta kasant tranšėją Nr. 2, likučiai (apie 40 cm pločio akmenų juosta). Tai nuogrindos pakraštys (*nuotrauka Nr. 168*), klotas iš 15 – 25 cm skersmens akmenų. Bendras nuogrindos plotis nuo bažnyčios šoninės laiptinės bokšteliu sienos šioje vietoje siekė 120 cm. Nuogrindos likučiai buvo demontuoti, o pati nuogrinda šioje vietoje neatstatyta – visame tranšėjos Nr. 14 plote įrengta betoninėmis trinkelėmis klota aikštelė (*nuotrauka Nr. 170*). Prieš klojant trinkeles, vietoje archeologinių žvalgymų metu iškasto grunto supiltas atvežtinio smėlio sluoksnis.

Tranšėja daugelyje vietų tirta iki 20 – 25 cm gylio, tik pietrytiniame krašte, demontuotos nuogrindos vietoje vietomis pasiektas 30 – 35 cm gylis. Įžemis nepasiektas.

Tranšėjoje Nr. 14, permaišytame povėlininiame sluoksnyje rasta gana daug ypačiųjų radinių. Tai XX - XXI a. monetos – SSRS 1948 m. 2 kapeikų nominalo (Rad. Nr. 114; *nuotrauka Nr. 185*), SSRS 1954 m. 3 kapeikų nominalo (Rad. Nr. 115; *nuotrauka Nr. 185*), Lietuvos Respublikos 1991 m. 2 centų nominalo (Rad. Nr. 116) ir Lietuvos Respublikos 2008 m. 2 centų nominalo (Rad. Nr. 117). Taip pat aptiktas alavinis kryželis (Rad. Nr. 164; *nuotrauka Nr. 202*), datuotinas XIX a. – XX a. pirmąja puse;

vario lydinio varpo, naudoto procesijų metu arba kabėjusio bažnyčioje prie zakristijos, dalis (Rad. Nr. 168; *nuotrauka Nr. 204*); švininės langų stiklo tvirtinimo juostelės (Rad. Nr. 169 - 171; *nuotrauka Nr. 204*); geležinis kalvio darbo kaltas (Rad. Nr. 167; *nuotrauka Nr. 204*); geležinė adata (Rad. Nr. 165; *nuotrauka Nr. 203*); žalvarinė grandelė (Rad. Nr. 166; *nuotrauka Nr. 203*); spėjamas akmeninio trintuvo fragmentas (Rad. Nr. 174; *nuotrauka Nr. 205*); dvi titnago nuoskalos (Rad. Nr. 172 - 173; *nuotrauka Nr. 205*); XVI-XVII a. datuojamos pilkos plonasienės neglazūruotos keramikos puodų šukės – pakraštėlis, sienelės dalis, priedugnis (Rad. Nr. 302-304; *nuotrauka Nr. 236*); XVI-XVIII a. datuojamos gelsvai rudos spalvos neskaidraus langų stiklo šukės (Rad. Nr. 317-319; *nuotrauka Nr. 239*).

Taip pat tranšėjoje Nr. 14 rasti neregistruotini radiniai (*nuotrauka Nr. 267*). Tai šešios vinys (iš jų – trys kalvio darbo, T formos galvutėmis; viena kalvio darbo, kvadratine galvute; viena fabrikinė apvalaus skerspjuvio koteliu ir dar viena fabrikinė, masyvi keturkampio skerspjuvio koteliu), dvi iš storos geležinės vielos suformuotos kilpelės, XX a. petnešų (?) detales bei alaus butelio kamščio viela, skardos fragmentai, ašelės nuo rusvos molio masės neglazūruoto puodo, datuotino XIX a., fragmentas bei dvi smulkios pilkos plonasienės keramikos šukės (pakraštėlis ir priedugnis). Taip pat rasti šeši žvyninių neglazūruotų čerpių fragmentai, keturios smulkios neskaidrios žalsvos bei gelsvos spalvos lango stiklo šukės, skaidrios XX a. stiklo šukės, neskaidraus butelio stiklo sienelės smulki šukė.

Baigus žvalgymus, visos tranšėjos buvo užkastos. Palei bažnyčios pamatus kastose tranšėjose (Nr. 1-4, 7-11) atstatytos nuogrindos. Tranšėjos Nr. 5 vietoje atstatyta veja, tranšėjos Nr. 6 vietoje – pėsčiųjų tako danga. Takų bei aikštelės (tranšėjos Nr. 12 – 14) vietose suformuotas smėlio sluoksnis betoninių plytelių klojimui.

IŠVADOS

Mokslinės išvados:

1. Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049) teritorijoje, bažnyčios šventoriuje planuojamų žemės darbų (lietaus nuotekų drenažo bei naujų nuogrindų įrengimo ir lietaus nuotekų išvado vamzdžio tiesimo vietose) ištirtos trys žvalgomosios perkastos (Nr. 1 – 12,4 m²; Nr. 2 - 10,0 m²; Nr. 3 - 10,0 m²). Bendras žvalgomųjų archeologinių tyrimų plotas - 32,4 m².
2. Bažnyčios šventoriuje, žemės judinimo darbų vietose (lietaus nuotekų drenažo įrengimo, naujų nuogrindų, lietaus nuotekų surinkimo šulinėlio, lietaus nuotekų išvado vamzdžio tiesimo, o taip pat betoninėmis plytelėmis klojamų takų ir aikštelės įrengimo vietose) žvalgytos rankiniu būdu kastos tranšėjos (Nr. 1 – 14). Bendras žvalgytas tranšėjų plotas – 184,8 m².
3. Tyrimų metu aptiktas 110 cm (perkasoje Nr. 2) – 235 cm (perkasoje Nr. 1) storio permaišytas kultūrinis sluoksnis su XIV – XVIII a. radiniais, o iki 30 cm gylyje – ir XIX - XX a. radiniais (arbaletų strėlių antgaliais, monetomis, buitinės keramikos, stiklo šukėmis, koklių duženomis ir kt.). Taip pat aptikti pavieniai priešistorės epochos radiniai (titnago nuoskalos). Tirtose vietose iki XV a. susidaręs kultūrinis sluoksnis yra beveik visiškai sunaikintas, vėliau šioje vietoje statant bažnyčios pastatus ir įrengus šventoriuje kapines.
4. Didelė dalis kapų, buvusių tirtose vietose yra suardyti vėlesnių palaidojimų metu. Tyrimų metu taip pat aptikta 17 nesuardytų arba dalinai apardytų kapų. Sprendžiant pagal aptiktus radinius, perkasoje Nr. 1 aptikti kapai datuoti XVII-XVIII a., perkasoje Nr. 2 - XV/XVI – XVII a., perkasoje Nr. 3 – XV-XVI/XVII a. Mirusieji orientuoti galvomis į vakarus, 250-300° azimutu. Daugelis mirusiųjų buvo palaidoti sukaltose iš lentų arba skobtiniuose karstuose. Įkapėmis turtingesni ankstyvesni, XV-XVI a. datuojami kapai. Taip pat aptiktos 23 kaulų sankaupos ir pavienės kaukolės iš suardytų kapų (fiksotos) ir pavieniai kaulai (nefiksoti).
5. Dėl objektyvių priežasčių (atvykus į tyrimų vietą, jau buvo įrengti pastoliai, trukdę padaryti išpjovas ir atidengti kelis kapus (kapai Nr. 11, 16), o taip pat dėl to, kad dalis kapų dalinai atidengti preparuojant kitus kapus jau padarytoje perkasoje Nr. 1 išpjovoje (kapai Nr. 9, Nr.

- 10, Nr. 13, Nr. 14)), minėti kapai ir kelios pavienės kaukolės buvo užfiksuotos ir paliktos neišimtos (*in situ*) tyrimų vietose, saugiose nuo vykdomų žemės judinimo darbų. Tyrimų metu preparuoti ir išimti žmonių palaikai perduoti Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedrai, vizualios palaikų lyties, amžiaus diagnostikos atlikimui ir patologijų įvertinimui.
6. Visose tirtose perkasoje ir daugelyje tranšėjų aptikta gana daug buitinės keramikos šukių, kurios sudaro gausiausią radinių grupę. Iš viso surinktos 66 registruotos, muziejui perduotos šukės, o dar 372 smulkesnės, neinformatyvios šukės neinventorintos. Net per 90 proc. šukių liko nuo sudužusių neglazūruotos pilkos plonasienės keramikos indų (daugiausia – puodų). Daugelio indų sienelių storis – 5-7 mm. Beveik visi indai neornamentuoti, tačiau pasitaikė pavienių šukių su horizontalių linijų bei bangelių ornamentu. Tokia keramika būdinga XVI – XVII a. ir sietina su dabartinės bažnyčios statybos laikotarpiu. Dalis šukių (ypač – perkasoje Nr. 1) galėjo atsirasti į šventoriaus teritoriją patekus piltiniam gruntui iš miestelio kultūrinio sluoksnio. Šią prielaidą dar labiau patvirtina tai, kad beveik visi koklių fragmentai (8 iš 11) taip pat rasti perkasoje Nr. 1. Kokliai yra kur kas labiau miesteliui, o ne bažnyčios šventoriui būdingas radinys. Tyrimų metu rasta koklių 11 šukių. Daugiausia tai XVI – XVII a. dubeninių koklių šukės, aptikta ir XVII a. plokštino koklio dalis. Greta pilkos plonasienės keramikos aptikta ir šiek tiek kitų tipų keramikos šukių: kelios apžiestos keramikos su gausiomis grūsto granito priemaišomis, puoštų horizontalių linijų ar aštriabriaunių bangelių ornamentais, taip pat voleliu su įkartomis. Tokia keramika plataus datavimo, gali būti siejama ir su viduramžių laikotarpiu. Perkasoje Nr. 2 rastos trys XVI a. pabaiga – XVII a. viduriu datuojamo mažo indo, pagaminto iš kalkinio fajanso, puošto iš spalvotos glazūros sudarytu augaliniu ornamentu ir, galbūt, skirto aliejams laikyti, šukės. Perkasoje Nr. 1 aptiktas XVIII a. bokalo, puošto žalia glazūra ir voleliu, suformuotu į bangele, fragmentas. Dar dvi plataus datavimo (XVI a. pabaiga – XIX a. pradžia) glazūruotų bokalų, puošto rateliniu (štampelių) ornamentu, šukės rastos perkasoje Nr. 3. Perkasoje Nr. 2 aptikta masyvaus neaiškios paskirties dirbinio, spėjama troškintuvo, dalis.
7. Tyrimų metu iš viso surinktos 479 viny (72 priskirtos konkrečių kapų karstams, kitos – pavienės), kilpvinės ir tvirtinimo elementai. 108 tokie radiniai inventorinti ir perduoti muziejui, dar 372 – neinventorinti. Fabriko gamybos vinių rasta 36 (15 keturkampio

- skerspjuvio ir 21 apvalaus). Dalis vinių yra ne nuo karstų, bet sietinos su bažnyčių statyba. Vinių grupei taip pat priskirti kalami tvirtinimo elementai ir kilpvinės. Tarp kaltinių vinių beveik po lygiai yra T arba Γ formos ir apvaliomis galvutėmis, tačiau atskirose perkasoje vyrauja skirtingų tipų vinys. Perkasoje Nr. 1 vinių apskritomis galvutėmis buvo dvigubai daugiau, nei vinių T ir Γ formos galvutėmis, tuo tarpu perkasoje Nr. 2 ir 3 atvirkščiai – vinių T ir Γ formos galvutėmis buvo dvigubai daugiau, nei apskritomis galvutėmis. Ta pati tendencija akivaizdi peržiūrint ir konkreitiems kapams priskirtas, ir atsitiktinai rastas vinis. Taigi, perkasoje Nr. 2 ir Nr. 3, kur aptikti XVI/XVI – XII a. kapai, vyrauja vinys T ir Γ formos galvutėmis, o perkasoje Nr. 1, kur kapai vėlyvesni, XVII - XVIII a. – vinys apskritomis galvutėmis.
8. Gana gausi radinių grupė – monetos. Be kapuose rastų Aleksandro pusgrašio (Lenkija, 1501 - 1506) ir LDK Jono Kazimiero Vazos 1666 m. šilingo (falsifikato), dar rastos 43 pavienės monetos iš maišyto grunto sluoksnio, datuojamos XV/XVI – XX a. Tai trys LDK Aleksandro (1492 – 1506) denarai, LDK Žygimanto Augusto denaras (1557 m.) bei pusgrašis (kaldinimo metai neaiškus). Daugiausia aptikta Jono Kazimiero Vazos Lenkijos Karalystės (9 vnt.) ir LDK (7 vnt.) šilingų. Taip pat aptikti du Rygoje kaldinti Švedijos karalienės Kristinos Vazos (1632-1654) šilingai bei ten pat 1658 m. kaldintas Švedijos karaliaus Karolio X Gustavo šilingas, LDK Zigmanto III Vazos dvidenaris (1620 m.), Rusijos imperijos 1903 m. moneta, vokiško 1916 m. ostrublio 2 kapeikų moneta, kelios SSRS 1948 – 1970 m. monetos, Lietuvos Respublikos 1925, 1991 ir 2008 m. monetos. Kelios monetos labai oksiduotos, sulipusios, iki restauravimo neidentifikuotos. Sprendžiant pagal dydį, tai tikriausiai gali būti LDK Aleksandro denarai.
 9. Visose perkasoje ir daugelyje tranšėjų rasta stogo čerpių duženų. Vyraavo dviejų tipų čerpės – žvyninės (inventorinta 8, neinventorintas 51 fragmentas), ir lovinės („vienuolės“; inventorinta 2, neinventorinta 8 fragmentai). Dalis čerpių dengtos žalia glazūra. Daugelis čerpių datuojamos XV – XVI a. Tikėtina, kad dar iki dabartinės bažnyčios pastatymo šioje vietoje stovėjęs senesnis bažnyčios pastatas buvo dengtas čerpiu stogu, kuriame bent dalis čerpių buvo puošnios, glazūruotos. Tranšėje Nr. 3 rasti keli marselinių čerpių, datuojamų XIX a. – XX a. pradžia, fragmentai. Juose išpausti įgilinti užrašai „PONIEWIEZYK“ IR „ONUFRY“. Tokios čerpės gamintos Panevėžiuko dvare (dab. Kauno r.), o vardas Onufry sietinas su šio dvaro savininko Anupro Korevos vardu. Dar

vienas atvežtinių statybinių medžiagų pavyzdys – cementinė grindų plytelė, puošta spalvotu augaliniu ir geometriniu ornamentu. Kitoje plytelės pusėje yra užrašas „CARL / VERMANN&C° / RIGA“. Plytelė datuojama XIX a. antrąja puse – XX a. pradžia. Ji pagaminta garsiems vokiečių kilmės Rygos pramonininkams Vermanams priklausiusioje įmonėje.

10. Tarp stiklo šukių vyravo XVI – XVIII a. datuotinos, smarkiai irizuotos, neskaidraus, dažniausiai žalsvos, rečiau – gelsvai rudos spalvos langų stiklo duženos (muziejui perduota 11 būdingiausių, stambiausių šukių, dar 69 langų stiklo šukės neinventorintos). Taip pat aptikta stiklo tvirtinimo švininių juostelių, keli butelių ir kitų stiklinių indų, datuojamų XVII – XIX a., fragmentai.
11. Registruoti archeologiniai radiniai (324 vnt.) perduoti LNM. Neregistruota masinė medžiaga (puodų, stiklo šukės, čerpių fragmentai, vinyai) perduota Veliuonos parapijos klebonui Šarūnui Leskauskui ir bus saugoma bei eksponuojama Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios bokšte įrengtoje ekspozicijoje.

Paveldosauginė išvada:

1. Ateityje Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049) teritorijoje planuojant atlikti žemės judinimo darbus, būtini archeologiniai tyrimai.

dr. Manvydas Vitkūnas

RADINIŲ SĄRAŠAS

I DALIS. Radiniai iš fiksuotų kapų

Kapas Nr. 1 (perkasa Nr. 1)

1. **Sagtis**. D formos, su liežuvėliu. Lankelis žalvarinis, liežuvėlis geležinis. Prie sagties išlikę odinio diržo fragmentai. Sagties lankelis pusapvalio skersinio pjūvio, 4,5 – 6 mm pločio, apie 2,5 mm storio. Sagties vidinėje pusėje (kur tvirtinamas odinis diržas) sagtis puošta ataugėlėmis. Liežuvėlio ilgis 4,2 mm, plotis 6 mm, storis apie 6 mm (liežuvėlis labai korodavęs). Vidinėje liežuvėlio pusėje rūdyse yra išsipaudeę audinio pėdsakai. Bendras sagties aukštis 55 mm, plotis 4 mm. Išlikęs odinio diržo fragmentas dviejų sluoksnių, kurių vienas (viršutinis) yra 30 mm pločio, o antras (apatinis) 48 mm pločio. Atskirų odos fragmentų storis – apie 1,5 mm, bendras odinio diržo storis – 6 mm. *Nuotrauka Nr. 171.*
2. **Vinis**. Geležinė. Apskrita kūgine galvute, keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 59 mm, galvutės skersmuo 27x27 mm, kotelio skersmuo 6x8 mm. Vinis rasta mirusiojo galvūgalyje, dešinėje pusėje. *Nuotrauka Nr. 171.*
3. **Vinis**. Geležinė. Neaiškios (atrodo, T) formos galvute (labai korodavusi), keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 47 mm, galvutės skersmuo 21x30 mm, kotelio skersmuo 6x6 mm. Vinis rasta mirusiojo dubens srityje, dešinėje pusėje. *Nuotrauka Nr. 171.*
4. **Vinis**. Geležinė. Neaiškios formos galvute (labai korodavusi), keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 61 mm, galvutės skersmuo 19x22 mm, kotelio skersmuo 5x6 mm. Vinis rasta mirusiojo dubens srityje, kairėje pusėje. *Nuotrauka Nr. 171.*

Kapas Nr. 2 (perkasa Nr. 1)

5. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 62 mm, galvutės skersmuo 19x7 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 172.*
6. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 71 mm, galvutės skersmuo 16x7 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 172.*

7. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 61 mm, galvutės skersmuo 16x8 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 172.*
8. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 81 mm, galvutės skersmuo 16x8 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 172.*
9. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 47 mm, galvutės skersmuo 15x7 mm, kotelio skersmuo 5x5 mm. *Nuotrauka Nr. 172.*
10. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 63 mm, galvutės skersmuo 15x10 mm, kotelio skersmuo 6x6 mm. *Nuotrauka Nr. 172.*

Kapas Nr. 5 (perkasa Nr. 1)

11. **Vinis**. Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 85 mm, galvutės skersmuo 16x17 mm, kotelio skersmuo 6x7 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
12. **Vinis**. Geležinė. Apskrita plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 65 mm, galvutės skersmuo 14x15 mm, kotelio skersmuo 5x7 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
13. **Vinis**. Geležinė. Apskrita plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 76 mm (smaigalys užlenktas), galvutės skersmuo 14x15 mm, kotelio skersmuo 4x5,5 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
14. **Vinis**. Geležinė. Apskrita plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 77 mm, galvutės skersmuo 14x15 mm, kotelio skersmuo 5x6 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
15. **Vinis**. Geležinė. Apskrita plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 85 mm, galvutės skersmuo 17x14 mm, kotelio skersmuo 5x5,5 mm. Vinies smaigalys užlenktas. *Nuotrauka Nr. 173.*
16. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 85 mm, galvutės skersmuo 19x11 mm, kotelio skersmuo 5x8 mm. Vinies smaigalys užlenktas. *Nuotrauka Nr. 173.*

17. **Vinis**. Geležinė. Apskrita plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio Kalvio darbo. Ilgis 68 mm, galvutės skersmuo 12x11 mm, kotelio skersmuo 5x6 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
18. **Vinis**. Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 85 mm, galvutės skersmuo 16x14 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. Vinis sulenkta. *Nuotrauka Nr. 173.*
19. **Vinis**. Geležinė. Apskrita plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio Kalvio darbo. Ilgis 53 mm, galvutės skersmuo 13x11 mm, kotelio skersmuo 4,5x6 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
20. **Vinis**. Geležinė. Apskrita kūgine (arba plokščia – labai stipri korozija) galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 85 mm, galvutės skersmuo 16x14 mm, kotelio skersmuo 6x4 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
21. **Vinis**. Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 70 mm, galvutės skersmuo 14x11 mm, kotelio skersmuo 6x5 mm. Vinis sulenkta. *Nuotrauka Nr. 173.*
22. **Vinis**. Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 72 mm, galvutės skersmuo 14x11 mm, kotelio skersmuo 6,5x5 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
23. **Vinis**. Geležinė. Apskrita plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio Kalvio darbo. Ilgis 49,5 mm, galvutės skersmuo 13x11 mm, kotelio skersmuo 5x3 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
24. **Vinis**. Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 89 mm, galvutės skersmuo 17x15 mm, kotelio skersmuo 6,5x4,5 mm. Vinis sulenkta. *Nuotrauka Nr. 173.*
25. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 68 mm, galvutės skersmuo 16x11 mm, kotelio skersmuo 7,5x6 mm. Prie vinies išlikę medienos fragmentai. *Nuotrauka Nr. 173.*
26. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 64 mm, galvutės skersmuo 16x11 mm, kotelio skersmuo 5x4 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*

27. **Vinis**. Geležinė. Apskrita plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 93 mm, galvutės skersmuo 14x13 mm, kotelio skersmuo 6x6 mm. Prie vinies išlikę medienos fragmentai. *Nuotrauka Nr. 173.*
28. **Vinis**. Geležinė. Keturkampe plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 91 mm, galvutės skersmuo 16x14 mm, kotelio skersmuo 5,5x4,5 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
29. **Vinis**. Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 91 mm, galvutės skersmuo 17x20 mm, kotelio skersmuo 6x4 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
30. **Vinis**. Geležinė. Apskrita plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 66 mm (nepilnas - vinies smaigalys užlenktas į kilpą), galvutės skersmuo 14x13 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
31. **Vinis**. Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 65 mm, galvutės skersmuo 12x14 mm, kotelio skersmuo 4,5x3 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
32. **Vinis**. Geležinė. Apskrita plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 58,5 mm, galvutės skersmuo 14x12,5 mm, kotelio skersmuo 4,5x6,5 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
33. **Vinis**. Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 98 mm, galvutės skersmuo 14x22 mm (netikslūs matmenys – labai stipri korozija), kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*
34. **Vinis**. Geležinė. Apskrita kūgine (arba plokščia – labai stipri korozija) galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 70 mm, galvutės skersmuo 19x14 mm, kotelio skersmuo 6x4,5 mm. Prie vinies išlikę medienos fragmentai. *Nuotrauka Nr. 173.*
35. **Vinis**. Geležinė. Apskrita plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 65 mm, galvutės skersmuo 15x15,5 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. Prie vinies išlikę medienos fragmentai. *Nuotrauka Nr. 173.*
36. **Vinis**. Geležinė. Trikampe plokščia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 70 mm, galvutės skersmuo 14,5x12,5 mm, kotelio skersmuo 4x6 mm. *Nuotrauka Nr. 173.*

Kapas Nr. 6 (perkasa Nr. 2)

37. **Peilis.** Geležinis. Įtveriamasis. Ilgis – 200 mm (įkotės ilgis – apie 84 mm), aukštis iki 26 mm, nugarėlės storis 3,5 mm. Labai korodavęs. Rūdyse ant geležtės įsispaudę audinio pėdsakai. Prie įkotės yra išlikę medinės rankenos fragmentai. *Nuotrauka Nr. 174.*
38. **Vinis.** Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 111 mm, galvutės skersmuo 17x17 mm, kotelio skersmuo 7x8 mm. *Nuotrauka Nr. 175.*
39. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 111 mm, galvutės skersmuo 15,5x7,5 mm, kotelio skersmuo 5x7 mm. *Nuotrauka Nr. 175.*
40. **Vinis.** Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 71 mm, galvutės skersmuo 14x14 mm, kotelio skersmuo 5x6 mm. *Nuotrauka Nr. 175.*
41. **Vinis.** Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 96 mm, galvutės skersmuo 14x17 mm, kotelio skersmuo 4x6 mm. *Nuotrauka Nr. 175.*
42. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 95 mm, galvutės skersmuo 11x8 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 175.*
43. **Vinis.** Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 87 mm, galvutės skersmuo 17x14 mm, kotelio skersmuo 5x7 mm. Prie vinies išlikę medienos fragmentai. *Nuotrauka Nr. 175.*
44. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 86 mm, galvutės skersmuo 17x8 mm, kotelio skersmuo 5x6 mm. Prie vinies išlikę medienos fragmentai. *Nuotrauka Nr. 175.*
45. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 100 mm, galvutės skersmuo 15,5x8 mm, kotelio skersmuo 4x6 mm. Vinis sulinkusi. *Nuotrauka Nr. 175.*
46. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 78 mm, galvutės skersmuo 15x7 mm, kotelio skersmuo 4x6 mm. *Nuotrauka Nr. 175.*

Kapas Nr. 7 (perkasa Nr. 1)

47. **Medalikėlis.** Žalvarinis, su kilpele. Matmenys 22x7x1 mm. Radinys pasidengęs labai intensyvios oksidacijos sluoksniu. Aversas beveik nežiūrimas. Reverse vaizduojamas Šv. Pranciškus Ksaveras. Medalikėlis datuotinas XVII-XVIII a. *Nuotrauka Nr. 176.*

Kapas Nr. 11 (perkasa Nr. 2)

48. **Moneta.** Vario lydinys. LDK Jono Kazimiero Vazos 1666 m. šilingas (falsifikatas). Skersmuo 15 mm. Moneta pasidengusi nežymiu oksidacijos sluoksniu, detalesnis identifikavimas įmanomas po restauravimo. *Nuotrauka Nr. 176.*
49. **Vinis.** Geležinė. Plokščia beveik kvadratine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 77 mm, galvutės skersmuo 13x15 mm, kotelio skersmuo 7x5 mm. *Nuotrauka Nr. 176.*

Kapų Nr. 13 ir Nr. 14 bendra duobė (perkasa Nr. 1)

50. **Vinis.** Geležinė. Plokščia kvadratine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 119 mm, galvutės skersmuo 183x18 mm, kotelio skersmuo 9x9 mm. Vinis kiek sulinkusi. *Nuotrauka Nr. 177.*
51. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 79 mm, galvutės skersmuo 17x11 mm, kotelio skersmuo 5x7 mm. *Nuotrauka Nr. 177.*
52. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 109 mm, galvutės skersmuo 21x11 mm, kotelio skersmuo 6x7 mm. *Nuotrauka Nr. 177.*

Kapas Nr. 15 (perkasa Nr. 3)

53. **Moneta.** Sidabras. Aleksandro pusgrašis, Lenkija, 1501 - 1506. Skersmuo 18,5 mm. Moneta (ypač – reversas) pasidengusi oksidacijos sluoksniu. *Nuotrauka Nr. 178.*

54. **Kniedės galvutė ar apkalėlis su skylute.** Žalvarinis, su 2 mm diametro skylute. Išlikusi tik pusė. Skersmuo 11 mm, storis 2,5 mm, skardelės storis 0,3 mm. *Nuotrauka Nr. 178.*
55. **Peilis.** Geležinis. Įtveriamasis. Ilgis – 121 mm (įkotės ilgis – 46 mm), aukštis iki 17 mm, nugarėlės storis 4,5 mm. *Nuotrauka Nr. 178.*
56. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 75 mm, galvutės skersmuo 16x8 mm, kotelio skersmuo 4x6 mm. *Nuotrauka Nr. 179.*
57. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 77 mm, galvutės skersmuo 14x9 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. Vinis sulinkusi. *Nuotrauka Nr. 179.*
58. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 64 mm, galvutės skersmuo 13x7 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 179.*
59. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 68 mm, galvutės skersmuo 14x7 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 179.*
60. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 69 mm, galvutės skersmuo 13x5 mm, kotelio skersmuo 3x4 mm. *Nuotrauka Nr. 179.*
61. **Vinis.** Geležinė. Galvutė neišlikusi, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 64 mm, kotelio skersmuo 3x4 mm. Vinis rasta įsmigusi į mirusiojo šonkaulį. *Nuotrauka Nr. 179.*

Kapas Nr. 16 (perkasa Nr. 3)

62. **Vinis.** Geležinė. Galvutės forma neaiški (dėl korozijos sluoksnio), kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 66 mm, kotelio skersmuo 3x4 mm. *Nuotrauka Nr. 180.*
63. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 79 mm, galvutės skersmuo 14x9 mm (apytikslis; stipri korozija), kotelio skersmuo 4,5x5,5 mm. *Nuotrauka Nr. 180.*
64. **Vinis.** Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 75 mm, galvutės skersmuo 14x8 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 180.*

65. **Vinis**. Geležinė. Galvutės forma neaiški (dėl korozijos sluoksniu), kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 81 mm, kotelio skersmuo 3x6 mm. *Nuotrauka Nr. 180.*
66. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 68 mm, galvutės skersmuo 15x8 mm, kotelio skersmuo 5x6 mm. *Nuotrauka Nr. 180.*
67. **Vinis**. Geležinė. Galvutės forma neaiški (dėl korozijos sluoksniu), kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 59 mm, kotelio skersmuo 3x6 mm. *Nuotrauka Nr. 180.*
68. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 59 mm, kotelio skersmuo 3x5 mm. *Nuotrauka Nr. 180.*
69. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 53 mm, galvutės skersmuo 19x7 mm (apytikslis; stipri korozija), kotelio skersmuo 3x5 mm. *Nuotrauka Nr. 180.*
70. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 65 mm, galvutės skersmuo 11x7 mm, kotelio skersmuo 3x5 mm. *Nuotrauka Nr. 180.*

Kapas Nr. 17 (perkasa Nr. 3)

- 70A. **Žiedas**. Sidabrinis. Juostinis. Ovalaus skersinio pjūvio, neuždaru lankeliu (yra 1 mm tarpas). Skersmuo 18 mm, vidinis skersmuo 14 mm, lankelio skersmuo 1x1,5 mm. Žiedas rastas kairėje mirusiojo krūtinės pusėje, šalia žastikaulio. *Nuotrauka Nr. 181.*
71. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 68 mm, galvutės skersmuo 14x5 mm, kotelio skersmuo 4x4 mm. *Nuotrauka Nr. 182.*
72. **Vinis**. Geležinė. Nulūžusia galvute. Kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 68 mm, kotelio skersmuo 5x5 mm. *Nuotrauka Nr. 182.*
73. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 72 mm, galvutės skersmuo 10x5 mm, kotelio skersmuo 4x4 mm. *Nuotrauka Nr. 182.*
74. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 73 mm, galvutės skersmuo 16x10 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 182.*

75. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 59 mm, galvutės skersmuo 12x8 mm, kotelio skersmuo 5x5 mm. *Nuotrauka Nr. 182.*
76. **Vinis**. Geležinė. Plokščia beveik kvadratine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 71 mm, galvutės skersmuo 12x14 mm, kotelio skersmuo 5x6 mm. *Nuotrauka Nr. 182.*
77. **Vinis**. Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 68 mm, galvutės skersmuo 14x8 mm, kotelio skersmuo 4,5x4 mm. *Nuotrauka Nr. 182.*
78. **Vinis**. Geležinė. Galvutės forma neaiški (dėl korozijos sluoksniu), kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 67 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm. *Nuotrauka Nr. 182.*
79. **Vinis**. Geležinė. Plokščia beveik kvadratine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio. Kalvio darbo. Ilgis 78 mm, galvutės skersmuo 12x16 mm, kotelio skersmuo 4x4,5 mm. *Nuotrauka Nr. 182.*

II DALIS. Atsitiktiniai radiniai

1 lentelė. Monetos

Inv. Nr.	Radimo vieta	Radinio rūšis	Fragmentas	Apibūdinimas	Dydis mm	Foto. Nr.	Pastabos
80	Perkasa Nr. I. B-5, velėnoje.	SSRS moneta. 1 kapeika. 1962 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	183	
81	Perkasa Nr. I. A-3, 10-20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	SSRS moneta. 1 kapeika. 1964 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	183	
82	Perkasa Nr. I. D-2, 10-20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	SSRS moneta. 2 kapeikos. 1970 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 18 mm.	183	
83	Perkasa Nr. I. Kv. B-3, 10-20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	LDK moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas. 1661 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	183	
84	Perkasa Nr. I. Kv. B-2, 10-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	LDK moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas. 1666 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	183	
85	Perkasa Nr. I. Kv. A-3, 30-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lenkijos Karalystės moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas (falsifikatas). Kaldinimo metai neaiškūs.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	183	
86	Perkasa Nr. I. Kv. A-3, 30-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Rygos šilingas. Švedijos karalienė Kristina Vaza (1632-1654). 16(40)? m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	183	
87	Perkasa Nr. I. Kv. B-2, 50-70 cm gylyje.	LDK moneta. Jono Kazimiero Vazos	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	183	Moneta kiek įlenkta –

	Permaišytas sluoksnis.	šilingas. 1663 m.					bandyta perlenkti pusiau.
88	Perkasa Nr. I. Kv. C-1, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lenkijos Karalystės moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas. 1664 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	183	
89	Perkasa Nr. I. Kv. B-4, 70-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Rygos – Livonijos moneta. Kristina Vaza (1632-1654). Šilingas (?).Kaldinimo metai neaiškūs.	Pusė	Vario lydinys.		183	
90	Perkasa Nr. I. Kv. C-2, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lenkijos Karalystės moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas, 1660 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 16 mm.	183	
91	Perkasa Nr. I. Kv. B-4, 70-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	LDK moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas. 1665 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	183	
92	Perkasa Nr. I. Kv. B-3, apie 100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	LDK moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas. 1665 m.	Dalis monetos nukirsta ar nukirpta.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	184	
93	Perkasa Nr. I. Kv. A-1, 70-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lenkijos Karalystės moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas (?). Kaldinimo metai neaiškūs.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 16 mm.	184	
94	Perkasa Nr. I. Kv. B-2, apie 100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	LDK moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas. 1664 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 16 mm.	184	

95	Perkasa Nr. I. Kv. C-2, 70-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	LDK moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas. 1665 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	184	
96	Perkasa Nr. I. Kv. B-1, 70-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lenkijos Karalystės moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas (falsifikatas). Kaldinimo metai neaiškūs.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15,5 mm.	184	
97	Perkasa Nr. II. Kv. A-2, 40-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lenkijos Karalystės moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas. 1664 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	184	
98	Perkasa Nr. II. Kv. A-2, 40-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lenkijos Karalystės moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas (falsifikatas). 1666 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15,5 mm.	184	Moneta deformuota.
99	Perkasa Nr. II. Kv. A-2, 40-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Rygos moneta. Karolis X Gustavas. Šilingas. 1658 m.	Pilnai išlikusi.	Sidabro lydinys (biloninis).	Skersmuo 14,5x15,5 mm.	184	Moneta smarkiai oksiduota.
100	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 15 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lietuvos Respublikos moneta. 10 centų. 1925 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 21 mm.	184	Aversas subraižytas, padilęs.
101	Perkasa Nr. III. Kv. A-3, gylis 20-40 cm.	Rusijos Imperijos moneta. Nikolajus II. 1 kapeika. 1903 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 22 mm.	184	
102 (A-C)	Perkasa Nr. III. Kv. A-1, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Monetos. Ne mažiau kaip trys, sulipusios.	Dalis monetų išlikusios fragmentiškai	Identifikuoti iki restauravimo neįmanoma. Monetos sulipusios, pasidengusios storu apnašų sluoksniu. Sidabro lydinys.	Bendro monetų konglomerato skersmuo 16x19 mm, storis 2,5 mm.	184	

103	Perkasa Nr. III. Kv. A-5, 40-45 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Moneta.	Išlikusi dalis (apie 2/3 monetos)	Monetos pasidengusi storu apnašų sluoksniu. Sidabro lydinys.	11x14 mm	185	Gali būti, kad prie monetos prilipęs dar vienos monetos fragmentas.
104	Perkasa Nr. III. Kv. B-2, 00-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lenkijos Karalystės moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas, 1660 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15,5 mm.	185	
105	Perkasa Nr. III. Kv. A-3, 55 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	LDK moneta. Zigmanto III Vazos dvidenaris. 1620 m.	Išlikusi dalis (apie 3/4 monetos)	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	185	Monetos kraštai aplaužyti.
106	Perkasa Nr. III. Kv. B-1, 28 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	LDK moneta. Žygimanto Augusto pusgrašis. Kaldinimo metai neaiškūs.	Pilnai išlikusi.	Sidabro lydinys.	Skersmuo 20 mm.	185	Sprendžiant pagal tai, kad vienoje monetos pusėje išispaudę audinio pėdsakai, moneta veikiausiai buvo įdėta kaip įkapė.
107 (A-B)	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 35 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Monetos. Dvi, sulipusios. LDK Aleksandro (1492 – 1506) denarai.	Beveik pilnai išlikusios	Sidabro lydinys.	Skersmuo 13 mm.	185	
108	Perkasa Nr. III. Kv. B-3, 30-40 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	LDK moneta. Žygimanto Augusto denaras, 155(8-9) m.	Pilnai išlikusi.	Aversas oksiduotas, reverse matyti Lenkijos heraldinis erelis. Sidabro lydinys.	Skersmuo 12 mm.	185	Moneta buvo sulipusi su kita (Rad. Nr. 109).
109	Perkasa Nr. III. Kv. B-3, 30-40 cm gylyje. Permaišytas	LDK moneta. Žygimanto Augusto denaras, 1557 m.	Pilnai išlikusi.	Aversas oksiduotas, reverse matyti Lenkijos heraldinis erelis. Sidabro lydinys.	Skersmuo 12 mm.	185	Moneta buvo sulipusi su kita (Rad. Nr. 108).

	sluoksnis.						
110	Perkasa Nr. III. Kv. B-1, 28 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	LDK moneta. Aleksandro (1492 – 1506) denaras.	Pilnai išlikusi.	Sidabro lydinys. Averse matyti Vytis, o virš jo, dešinėje – gotikinė raidė A. Reverse matyti Lenkijos heraldinis erelis.	Skersmuo 13 mm.	185	
111	Tranšėja Nr. 1. Kv. 4, 35 cm gylyje, prie pat bažnyčios pamato.	Lenkijos Karalystės moneta. Jono Kazimiero Vazos šilingas. 1665 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 15 mm.	185	
112	Tranšėja Nr. 1. Kv. 3. Tarp grindinio akmenų.	SSRS moneta. 20 kapeikų. 1952 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 22 mm.	185	
113	Tranšėja Nr. 8. Kv. 5. Tarp grindinio akmenų.	Vokietijos ostrublio moneta. 2 kapeikos. 1916 m.	Pilnai išlikusi.	Labai korodavusi. Geležis.	Skersmuo 24 mm, storis 2 mm.	185	
114	Tranšėja Nr. 14, iki 30 cm gylyje.	SSRS moneta. 2 kapeikos. 1948 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 18 mm.	185	
115	Tranšėja Nr. 14, iki 30 cm gylyje.	SSRS moneta. 3 kapeikos. 1954 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 22 mm.	185	
116	Tranšėja Nr. 14, iki 30 cm gylyje.	Lietuvos Respublikos moneta. 2 centai. 1991 m.	Pilnai išlikusi.	Aliuminio lydinys.	Skersmuo 22 mm.	-	
117	Tranšėja Nr. 14, iki 30 cm gylyje.	Lietuvos Respublikos moneta. 20 centų. 2008 m.	Pilnai išlikusi.	Vario lydinys.	Skersmuo 20,5 mm.	-	

2 lentelė. Ypatieji radiniai (išskyrus monetas)⁹

Inv. Nr.	Radimo vieta	Radinio rūšis	Fragmentas	Apibūdinimas	Dydis mm	Foto. Nr.	Pastabos
118	Perkasa Nr. I. Kv. D-3, 40 – 50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Pypkės kotelis.	Dalis.	Viename gale puoštas aplink kotelį einančiu karoliukų žiedo ornamentu. Kaolininis. Datavimas: XVI – XVII a.	Ilgis 36 mm, skersmuo 10 mm.	186	Vienoje pusėje nudužęs.
119	Perkasa Nr. I. Kv. C-1, 40 – 50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Stiklo tvirtinimo juostelė.	Atraiša.	Švininė. Datavimas: XVI – XVIII a.	Ilgis 78 mm, plotis 6 mm, storis 3 mm.	187	Preparuojant sulūžo į dvi dalis.
120	Perkasa Nr. I. Kv. A-2, 70 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Stiklo tvirtinimo juostelė.	Atraiša.	Švininė. Datavimas: XVI – XVIII a.	Ilgis 47 mm, plotis 9 - 10 mm, storis 3 mm.	187	Sulenкта.
121	Perkasa Nr. I. Kv. B-1, 100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Stiklo tvirtinimo juostelė.	Atraiša.	Švininė. Datavimas: XVI – XVIII a.	Ilgis 45 mm, plotis 11 mm, storis 3 mm.	187	Sulenкта.
122	Perkasa Nr. I. Kv. A-5, 20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Bato pasagėlė (?).	Dalis.	Geležinė.	Ilgis 54 mm, plotis 6 mm, storis 3,5 mm.	188	
123	Perkasa Nr. I. Kv. B-4, 35 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Bato pasagėlė.	Dalis.	Geležinė. Yra dvi skylutės vinutėms (per vieną skylutę pasagėlės fragmentas atlūžęs).	Ilgis 41 mm, plotis 8 mm, storis 5 mm.	188	
124	Perkasa Nr. I. Kv. B-2, 90-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Pypkės galvutė.	Dalis. Viena pusė ir jungties su koteliu vieta smarkiai aptrupėjusi.	Keramikinė, pilkos spalvos. Ovalo formos. Pakraštėliai puošti vertikalių įkartinų ornamentu. Paeilui padarytos ilgesnės (apie 8 mm) ir gilesnės įkartinės bei trumpesnės (apie 4 mm) ir seklesnės įkartinės. Tarpai	Ilgis 35 mm, plotis 21 mm, aukštis 13 mm. Įgilinimo tabakui dėti ilgis 18 mm, plotis apie 15 mm, aukštis (išlikusios dalis) –	186	

⁹ Vinys (įskaitant dekoratyvines vinis bei kilpvines) išskirtos į atskirą radinių grupę ir aprašomos lentelėje Nr. 3.

				tarp įkurtų – apie 4 mm. Datavimas: XVII – XIX a.	apie 12 mm.		
125	Perkasa Nr. I. Kv. B-1, 135 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Arbaletų strėlės antgalis.	Pilnai išlikęs.	Įmovinis. Geležinis.	Ilgis 55 mm, plotis 13x14 mm, įmos skersmuo 9 mm, įmos sienelės storis 2 mm.	189	
126	Perkasa Nr. II. Kv. B-2, 75-80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Arbaletų strėlės antgalis.	Pilnai išlikęs.	Įtveriamasis. Geležinis.	Ilgis 71 mm (įtvaros – 19 mm), plotis 19x15 mm, įkotės skersmuo apie 5 mm.	189	
127	Perkasa Nr. II. Kv. B-5, 40-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Apkalėlis.	Pilnai išlikęs.	Stačiakampio formos, su 1 mm skersmens akutėmis kampuose. Vario lydinys.	Ilgis 16,5 mm, plotis 12 mm, storis 1 mm.	190	Lūžęs į dvi dalis.
128	Perkasa Nr. III. Kv. B-1, 25 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Peilis.	Beveik visas (nulūžęs smaigalys).	Įtveriamasis. Smaigalys nulūžęs, ašmenys bei nugarėlė dalinai ištrupėję. Geležinis.	Ilgis 129 mm, įkotės ilgis 49 mm, aukštis – iki 14 mm, nugarėlės plotis 4 mm.	191	Peilis sulankstytas.
129	Perkasa Nr. III. Kv. B-1, 30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Žiedas.	Sulaužytas, atlenktas.	Juostinis. Puoštas dviejų lygiagrečių juostelių ornamentu. Žalvarinis.	Lankelio plotis 6 mm, storis 1,5 mm. Lankelio ilgis (tiesia linija) – 41 mm.	190	
130	Perkasa Nr. III. Kv. A- 3, 30-40 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Segės liežuvėlis.	Pilnai išlikęs.	Profiliuotas. Vidurinėje dalyje išplatėjantis. Puoštas smulkių įkurtelių ornamentu (sunkai išžiūrimas dėl oksidacijos). Žalvarinis.	Ilgis 54 mm, plotis nuo 5 mm (ties tvirtinimo vieta) iki 13 mm, skardelės storis 1 mm, tvirtinimo vietos skersmuo 5 mm.	192	
131	Perkasa Nr. III. Kv. B-3, 30-40 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Neaiškus geležinis dirbinys (apkalas ?)	Dalis.	Didesnio dirbinio nuolauža. Didesnė dalis apvali. Viename šone yra lūžimo žymė. Viduryje yra skylė. Geležinė.	Skersmuo 36x28 mm, skardelės storis 3 mm, skylės skersmuo 8x9 mm.	191	

132	Perkasa Nr. III. Kv. B-2, 35 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Sidabrinio papuošalo (plokštinės segės?) dalis.	Vidurinės dalies fragmentas.	Iškilių spurgelių ornamentu ir smulkių įkaltų lygiagrečių linijų ornamentų puošto papuošalo fragmentas. Linijiniai ornamentai iš smulkių taškelių iškalti labai preciziškai. Sidabras.	Fragmento dydis 18x14 mm, skardelės storis 0,3 mm.	190	
133	Perkasa Nr. III. Kv. A-2, 40-45 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Titnago nuoskala.		Dvigalė titnago nuoskala.	28x25x8 mm	193	
134	Perkasa Nr. III. Išmestose žemėse.	Titnago nuoskala.			45x37x10 mm	193	Vienoje pusėje – balta patina.
135	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 50-60 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Titnago nuoskala.			19x16x6 mm	193	
136	Perkasa Nr. III. Kv. B-3, 45 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Auskaro dalis.	Dalis.	Tikriausia – klaustuko formos auskaro dalis kotelis. Viename gale ant kotelio užvyniota žalvarinė vielutė. Žalvaris.	Ilgis 52 mm, skersmuo 1,2 mm. Vielute apvyniotas dalis ilgis 10 mm, storis 3 mm, vyniojimui naudotos vielutės storis 0,5 mm.	190	
137	Perkasa Nr. III. Išmestose žemėse.	Adata.	Beveik visa (nulūžęs smaigalys).	Kiek sulenкта. Ašelėje yra skylutė siūlui įverti.	Ilgis 33 mm, skersmuo 1 mm.	194	Kiek sulenкта.
138	Perkasa Nr. III. Išmestose žemėse.	Apkalo fragmentas.	Dalis.	Puošta sudėtingu iškaltu, išbraižytu ornamentu, kurio motyvai dėl radinio fragmento smulkimo neaiškūs. Atrodo, ornamentas augalinis. Žalvaris.	Plotis 14 mm, išlikusios dalies ilgis 12 mm, skardelės storis 0,8 mm.	190	
139	Perkasa Nr. III. Kv. B-2, 20-25 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Neaiškus geležinis dirbiny.	Dalis.	Primena žiedo dalį. Viename gale siaurėja. Geležis.	Ilgis 29 mm, plotis iki 9 mm, storis 5 mm.	191	Labai korodavęs.

140	Perkasa Nr. III. Kv. B-1, 60-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Adata	Beveik visa (nulūžusi ašelė).	Geležinė.	Ilgis 37 mm, skersmuo 1,5 mm.	194	
141	Perkasa Nr. III. Kv. B-5, 60-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Segės ar sagties liežuvėlis.	Beveik visa (nulūžusi kilpelė).		Ilgis (tiesia linija) 37 mm, plotis iki 5 mm, storis 1 mm.	192	Sulankstytas.
142	Perkasa Nr. III. Išmestose žemėse.	Kulka.	Pilnai išlikusi.	Viename gale suplota. Švininė.	Skersmuo 10 mm, ilgis 14 mm.	195	
143	Perkasa Nr. III. Kv. B-2, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Plokštinės segės fragmentas.	Krašto fragmentas.	Apskritos plokštinės segės pakraščio dalis. Puošta iškilų spurgeliu linija. Žalvaris.	10x10 mm, skardelės storis 0,5 mm.	190	
144	Perkasa Nr. III. Kv. B-1, 10-20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Neaiškaus žalvarinio dirbinio dalis.	Dalis.	Neaiškaus žalvarinio dirbinio (tikėtina – segės arba sagties liežuvėlio) fragmentas.	Ilgis (tiesia linija) 35 mm, plotis iki 6 mm, storis 3 mm.	192	Sulenktas.
145	Perkasa Nr. III. Kv. A-2, 53 cm gylyje.	Kaulinė rankenos (?) dalis.		Kaulinė rankenos (?) dalis, siaurėjanti link laibgalio. Puošta horizontaliomis linijomis, einančiomis aplink rankenos ašį. Viduryje yra ovalo formos skylė. Dirbinys tekintas.	Ilgis 16 mm, skersmuo nuo 15 mm laibgalyje iki 20 mm drūtgalyje, skylės skersmuo 8x10 mm.	195	
146	Perkasa Nr. III. Kv. A-4, 65 cm gylyje.	Sagtis.	Korpusas, be liežuvėlio.	Žalvarinė stačiakampio formos sagtis, prie kurios likę geležinio liežuvėlio korizoniai pėdsakai. Lankelis stačiakampio skerspjuvio.	Aukštis 23 mm, plotis 17 mm, lankelio storis 3,5 mm.	196	
147	Perkasa Nr. III. Kv. A-2, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Sagtis.	Dalinai išlikęs korpusas, be liežuvėlio.	Geležinė, stačiakampio formos sagtis. Dalis korpuso ir liežuvėlis neišlikę.	35x29 mm, lankelio storis 6 mm (apytikslis – labai stipri korozija).	196	Labai korodavusi, lūžusi į dvi dalis.
148	Perkasa Nr. III. Kv. B-5, 30-40 cm gylyje.	Sagtis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė, stačiakampio formos sagtis, su liežuvėliu. Kiek siaurėja į tolimąją	Aukštis 32 - 29 mm, plotis 27 mm, lankelio skersmuo 3	196	

	Permaišytas sluoksnis.			(priešingą, nei tvirtinamas liežuvėlis) pusę.	mm. Liežuvėlio ilgis 24 mm, plotis 4 mm, storis 3 mm.		
149	Perkasa Nr. III. Kv. B-1, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Sagtis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė, stačiakampio formos sagtis, su liežuvėliu. Kiek platėja į tolimąją (priešingą, nei tvirtinamas liežuvėlis) pusę.	Aukštis 24 - 27 mm, plotis 28 mm, lankelio plotis 3 mm, aukštis 6 mm. Liežuvėlio ilgis 28 mm, plotis 3 mm, storis 2 mm.	196	
150	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 115 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Sagtis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė, D formos, užapvalintais kampais, su liežuvėliu. Lankelis apvalaus skerspjuvio.	Aukštis 28 mm, plotis 19 mm, lankelio skersmuo 2,5x3 mm. Liežuvėlio ilgis 22 mm, plotis 2 mm, storis 1,5 mm.	196	
151	Perkasa Nr. III. Kv. A-4, 40-45 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Peilis.	Beveik pilnai išlikęs.	Geležinis, kriauninis. Likę menki medinių kriaunų likučiai ir trys kriaunų tvirtinimo žalvarinės kniedės.	Ilgis 153 mm, geležtės ilgis 97 mm, aukštis – iki 15 mm, nugarėlės plotis 3 mm.	197	Rankenos dalis nulūžusi, geležtė sulenkta.
152	Perkasa Nr. III. Kv. B-2, 30-40 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Peilis.	Beveik pilnai išlikęs.	Geležinis, kriauninis. Likę menki medinių (?) kriaunų likučiai ir dvi kriaunų tvirtinimo žalvarinės kniedės.	Ilgis 148 mm, geležtės ilgis 115 mm, aukštis – iki 15 mm, nugarėlės plotis 2,5 mm.	197	Rankenos dalis nulūžusi.
153	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Peilis.	Dalis (smaigalys nulūžęs).	Geležinis, įtvėriamasis.	Ilgis 83 mm, įkotelis ilgis 35 mm, aukštis – iki 14 mm, nugarėlės plotis 3 mm.	197	
154	Perkasa Nr. III. Kv. A-5, 35 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Peilis.	Dalis (smaigalys nulūžęs, įkotelis - tik fragmentas).	Geležinis, įtvėriamasis. Likę menki įkotelis likučiai.	Ilgis 54 mm, aukštis – iki 15 mm, nugarėlės plotis 3 mm.	197	

155	Perkasa Nr. III. Kv. A-4, 56 cm gylyje.	Žvangutis.	Pilnai išlikęs.	Žalvarinis, su ašele, 3 ar 4 lapeliais (sunku įžiūrėti dėl oksidacijos). Viduje yra akmenėlis. Padarytas gana grubiai.	Aukštis 18 mm (įskaitant 6 mm aukščio ašelę), skersmuo 14 mm. Ašelės plotis 5 mm, storis 2 mm, skylutės skersmuo 2x3 mm.	198	
156	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 110 cm gylyje.	Piniginės pakabinimo detalė (?)	Išlikusios 2 ar 3 dalys (smarki korozija).	Geležinė grandelė, prie kurios pritvirtinta mažesnė grandelė. Atrodo, yra dar viena dalis, bet ji visiškai padengta korozijos.	Didesnės grandelės skersmuo 19 mm, lankelio skersmuo 3x3 mm. Mažesnės grandelės skersmuo 12 mm, lankelio plotis 6 mm.	198	
157	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 110 cm gylyje.	Žvangutis.	Pilnai išlikęs.	Žalvarinis, su ašele, 4 lapeliais. Viduje yra akmenėlis. Padarytas gana grubiai. Viršutinėje dalyje yra skylė (gamybos brokas).	Aukštis 20 mm (įskaitant 4 mm aukščio ašelę), skersmuo 14x12 mm. Ašelės plotis 6 mm, storis 2 mm, skylutės skersmuo 2 mm.	198	
158	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 110 cm gylyje.	Galąstuvus.	Išlikęs fragmentiškai (apatinė dalis nudužusi).	Pagamintas iš tamsiai pilko smulkiagrūdžio akmens. Viršutinėje dalyje yra skylutė virvelei.	Ilgis 55 mm., plotis 22 mm, storis 11 mm. skylutės skersmuo 4 mm.	198	Labai smarkiai aptupėjęs.
159	Tranšėja Nr. 1. Kv. 4, 20-30 cm gylyje.	Karsto rankena su tvirtinimo plokštele.	Pilnai išlikusi.	Fabrikinės gamybos. Rankena su tvirtino plokštele, kurioje išlikusios 4 vinutės. Rankena apvalaus skersinio pjūvio. Plokštelė figūrinė. Geležinė.	Rankenos ilgis 123 mm, plotis 50 mm, skerspjūvis 6 mm. Plokštelės ilgis 125,5 mm, plotis 44 mm, storis 2 mm. Vinučių ilgis 29 mm, skersmuo 3 mm.	199	Datuojama XIX a. pab. – XX a. pirmąja puse. Radinys identiškas radiniai Nr. 160.
160	Tranšėja Nr. 1. Kv. 4, 20-30 cm gylyje.	Karsto rankena su tvirtinimo plokštele.	Pilnai išlikusi.	Fabrikinės gamybos. Rankena su tvirtino plokštele, kurioje išlikusios	Rankenos ilgis 123 mm, plotis 50 mm, skerspjūvis 6 mm.	199	Datuojama XIX a. pab. – XX a. pirmąja

				2 vinutės. Rankena apvalaus skersinio pjūvio. Plokštelė figūrinė. Geležinė.	Plokštelės ilgis 125,5 mm, plotis 44 mm, storis 2 mm. Vinučių ilgis 29 mm, skersmuo 3 mm.		puse. Radinys identiškas radiniai Nr. 159.
161	Tranšėjos Nr. 1 atšaka į perkasą Nr. 2, 40-45 cm gylyje.	Peilis – durklas.	Pilnai išlikęs.	Kalvio gamybos. Masyvus, vienašmenis, labai gerai užgalštasis ašmenimis. Geležtės vidurinėje dalyje yra neakcentuota horizontali kalimo linija. yra Geležtės smaigalys smailėjantis. Rankenos gale yra suformuota tuščiavidurė kilpa („auselė“). Geležinis.	Bendras ilgis 307 mm, geležtės ilgis 170 mm, rankenos tiesios dalies ilgis 100 mm, kilpos („auselės“) ilgis 37 mm. Geležtės aukštis 31 mm, nugarėlės plotis 4 mm. Rankenos pagrindinės dalies aukštis 21-22 mm, plotis 10 mm. Kilpos aukštis 55 mm, kilpos skersmuo 8-9 mm.	200	
162	Tranšėja Nr. 3. Kv. 10, 15 cm gylyje.	Žvakių gesinimo žirklys.	Pilnai išlikusios.	Dvinarės. Ant vienos dalies pritvirtinta prispaudimo plokštelė, ant kitos – dėžutės dagtims. Geležinės.	Ilgis 125 mm, rankenėlių skersmuo 5 mm. Dėžutės dagtims ilgis 29 mm, plotis 27 mm, skerdelės storis 2 mm. Prispaudimo plokštelės ilgis 25 mm, plotis 23 mm.	201	Datuotinos XVII-XIX a. Smarkiai korodavusios.
163	Tranšėja Nr. 3. Kv. 7, 10-15 cm gylyje.	Kryželis.	Pilnai išlikęs.	Štampuotas, su skylute viršuje. Vienoje pusėje Nukryžiuotojo figūra, virš kurios yra raidės IN/IR, kraštai puošti spurgelių ornamentu. Kitoje pusėje Mergelės Marijos figūra, viršutinės kryžmos viršuje raidė M, o šoninių ir apatinės kryžmų galuose	Aukštis 29 mm, plotis 19 mm, kryžmų plotis 5 mm, storis 1 mm, skylutės skersmuo 1,5 mm.	202	Datuotinas XIX a. – XX a. pirmąja puse.

				šešiakampės žvaigždutės. Vario lidinys.			
164	Tranšėja Nr. 14. Iškart po velėna.	Kryželis.	Pilnai išlikęs.	Su skylute viršuje. Skylutėje išlikęs vielos fragmentas. Abiejose pusėse pavaizduota pusėje Nukryžiuotojo figūra. Kryžmų galai nežymiai pastorinti. Alavinis.	Aukštis 24 mm, plotis 15 mm, kryžmų plotis 4 mm, storis 1,5 mm, skylutės skersmuo 1 mm.	202	Datuotinas XIX a. – XX a. pirmąja puse.
165	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Adata.	Beveik visa (nulūžusi ašelė).	Geležis.	Ilgis 27 mm, skersmuo 2 mm.	203	
166	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Grandelė.	Pilnai išlikusi.	Apvali, galai nesueina. (likęs 5 mm tarpas). Grandelė apvalaus skerspjuvio. Žalvarinė.	Grandelės skersmuo 16 mm, lankelio skersmuo 2 mm.	203	
167	Tranšėja Nr. 14. Iškart po velėna.	Kaltas.	Beveik visas (nulūžęs smaigalys).	Kalvio darbo. Galas suplotas, smaigalys nulūžęs. Stačiakampio skersinio pjūvio. Geležinis.	Išlikusios dalies ilgis 130 mm, skersmuo ties viduriu 16x16 mm.	204	
168	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Varpo dalis.	Apatinės dalies fragmentas.	Rankinio varpo fragmentas. 22 mm tarpas nuo krašto lygus, aukščiau išorinė sienelė puošta kas 5-6 mm išdėstytų horizontalių linijų ornamentu. Žalsvos spalvos vario lydinys.	Išlikusio fragmento aukštis 44 mm, plotis 42 mm, sienelės storis – buo 2 mm viršutinėje dalyje iki 4 mm ties apatine briauna.	204	
169	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Stiklo tvirtinimo juostelė.	Atraiša.	Švininė. Datavimas: XVI – XVIII a.	Ilgis 37 mm, plotis 8 - 12 mm, storis 2 - 3 mm.	204	
170	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Stiklo tvirtinimo juostelė.	Atraiša.	Švininė. Datavimas: XVI – XVIII a.	Ilgis 28 mm, plotis apie 10 mm, storis 2 mm.	204	Perlenkta pusiau.
171	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Stiklo tvirtinimo juostelė.	Atraiša.	Švininė. Datavimas: XVI – XVIII a.	Ilgis 33 mm, plotis 5 - 10 mm, storis 2	204	

					mm.		
172	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Titnago nuoskala.			19x12x4 mm	205	
173	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Titnago nuoskala.			21x24x6 mm	205	
174	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Akmeninis trintuvas (?).	Dalis.	Pilkas akmuo (granitas ?).	61x38x26	205	

3 lentelė. Vinys, kilpvinės, statybiniai tvirtinimo elementai.

Inv. Nr.	Radimo vieta	Radinio rūšis	Fragmentas	Apibūdinimas	Dydis mm	Foto. Nr.	Pastabos
175	Perkasa Nr. I. Kv. A-5, iškart po velėna.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Dekoratyvinė, su figūriniu šešialape galvute. Galvutė tuščiaavidurė.	Ilgis 80 mm, galvutės aukštis 14 mm, skersmuo 28x29 mm, kotelio skersmuo 5x6 mm.	206	Kalvio darbo.
176	Perkasa Nr. I. Kv. B-3, 10-20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Kilpvinė.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Stačiakampio skersinio pjūvio, smailais galais.	Korpuso plotis 50 mm, lankelio skersmuo 11x6 mm, bendras ilgis (tiesia linija) – 108 mm.	206	Kalvio darbo.
177	Perkasa Nr. I. Kv. A-2, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Apskrita kūginė galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 90 mm, galvutės skersmuo 22x25 mm, kotelio skersmuo 6x7 mm.	206	Kalvio darbo.
178	Perkasa Nr. I. Kv. C-3, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Kalamas tvirtinimo elementas.	Pilnai išlikęs.	Geležinis. Plokščia Γ formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 101 mm, galvutės skersmuo 24x10 mm, galvutės ilgis 26 mm, bendras ilgis (tiesia linija) 127 mm, kotelio skersmuo 8x10 mm.	206	Kalvio darbo.

179	Perkasa Nr. I. Kv. B-3, 30-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Silpnai išreikšta plokščia kvadratine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 129 mm, galvutės skersmuo 11x13 mm, kotelio skersmuo 6x6 mm.	206	Kalvio darbo.
180	Perkasa Nr. I. Kv. C-2, 30-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 84 mm, galvutės skersmuo 15x16 mm, kotelio skersmuo 5x4 mm.	206	Kalvio darbo.
181	Perkasa Nr. I. Kv. D-1, 30-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Apskrita kūgine, labai plačia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 88 mm, galvutės skersmuo 25x29 mm, kotelio skersmuo 7x8 mm.	207	Kalvio darbo.
182	Perkasa Nr. I. Kv. A-4, 30-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Plokščia stačiakampe galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 89 mm, galvutės skersmuo 15x19 mm, kotelio skersmuo 8x8 mm.	207	Kalvio darbo. Prie kotelio likę medienos fragmentų.
183	Perkasa Nr. I. Kv. A-3, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Plokščia T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 101 mm, galvutės skersmuo 17x8 mm, kotelio skersmuo 7x4 mm.	207	Kalvio darbo.
183A	Perkasa Nr. I. Kv. A-3, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Galvutė ir dalis kotelio.	Geležinė. Dekoratyvinė (?). Plokščia kvadratine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Išlikusios dalies ilgis 21 mm, galvutės skersmuo 17x14 mm, kotelio skersmuo 4x4 mm.	207	
184	Perkasa Nr. I. Kv. B-4, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Kilpvinė.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Stačiakampio skersinio pjūvio, smailais galais.	Korpuso plotis 21 mm, lankelio skersmuo 5x7 mm, bendras ilgis (tiesia linija) – 127 mm.	207	Kalvio darbo.
185	Perkasa Nr. I. Kv. B-3, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 62 mm, galvutės skersmuo 16x16 mm, kotelio skersmuo 7x6 mm.	207	Kalvio darbo.
186	Perkasa Nr. I. Kv. B-3, 70-100 cm gylyje.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio	Ilgis 43 mm, galvutės skersmuo	207	Kalvio darbo.

	Permaišytas sluoksnis.			skersinio pjūvio.	10x11 mm, kotelio skersmuo 4x4 mm.		
187	Perkasa Nr. I. Kv. C-2, 100-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Plokščia Γ formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis (tiesia linija) 48 mm, galvutės skersmuo 9x11 mm, kotelio skersmuo 3,5x4 mm.	207	Kalvio darbo. Sulenkta.
188	Perkasa Nr. II. Kv. A-4, iki 30 cm gylyje.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Plokščia kvadratine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 82 mm, galvutės skersmuo 14x12 mm, kotelio skersmuo 5x5,5 mm.	208	Kalvio darbo.
189	Perkasa Nr. II. Kv. A-2, iki 30 cm gylyje.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Plokščia T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 111 mm, galvutės skersmuo 17x8 mm, kotelio skersmuo 7x5 mm.	208	Kalvio darbo.
190	Perkasa Nr. II. Kv. B-3, iki 30 cm gylyje.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Gaubta T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis (tiesia linija) 76 mm, galvutės skersmuo 16x9 mm, kotelio skersmuo 5x5 mm.	208	Kalvio darbo. Sulenkta.
191	Perkasa Nr. II. Kv. B-3, 50 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Plokščia kvadratine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis (tiesia linija) 52 mm, galvutės skersmuo 14x14 mm, kotelio skersmuo 5x5 mm.	208	Kalvio darbo. Sulenkta.
192	Perkasa Nr. II. Kv. A-2, 50 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Platėjančia neakcentuota galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 51,5 mm, galvutės skersmuo 9x10 mm, kotelio skersmuo 3x5 mm.	208	Kalvio darbo.
193	Perkasa Nr. II. Kv. B-3, 50 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Plokščia T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 61 mm, galvutės skersmuo 15x8 mm, kotelio skersmuo 3x4 mm.	208	Kalvio darbo.
194	Perkasa Nr. II. Kv. B-4, 50 – 80 cm gylyje.	Kilpvinė.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Stačiakampio skersinio pjūvio, smailais	Korpuso plotis 15 mm, lankelio skersmuo 3x7 mm,	208	Kalvio darbo.

	Permaišytas sluoksnis.			galais.	bendras ilgis (tiesia linija) – 101 mm.		
195	Perkasa Nr. II. Kv. A-1, 80 – 100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Plokščia stačiakampe galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 33 mm, galvutės skersmuo 10x11 mm, kotelio skersmuo 3x3 mm.	208	Kalvio darbo.
196	Perkasa Nr. II. Kv. B-2, 80 – 100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 36 mm, galvutės skersmuo 8x7 mm, kotelio skersmuo 3x3 mm.	208	Kalvio darbo.
197	Perkasa Nr. II. Kv. B-1, 80 – 100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Nuo arklio pasagos. Platėjančia neakcentuota galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 35 mm, galvutės skersmuo 9x7 mm, kotelio skersmuo 3x4 mm.	208	Kalvio darbo.
198	Perkasa Nr. III. B-1, iki 20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Plokščia T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 111 mm, galvutės skersmuo 17x10 mm, kotelio skersmuo 6x4 mm.	209	Kalvio darbo. Nežymiai sulenkta.
199	Perkasa Nr. III. B-2, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Kilpvinė.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Stačiakampio skersinio pjūvio, smailais galais.	Korpuso plotis 66 mm, lankelio skersmuo 6x8 mm, bendras ilgis (tiesia linija) – 156 mm.	209	Kalvio darbo. Išlikę menki medienos fragmentai.
200	Perkasa Nr. III. A-4, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Kilpvinė.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Stačiakampio skersinio pjūvio, smailais galais.	Korpuso plotis 15 mm, lankelio skersmuo 5x8 mm, bendras ilgis (tiesia linija) – 98 mm.	209	Kalvio darbo.
201	Perkasa Nr. III. A-1, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Dekoratyvinė (?). Apskrita kūgine, labai plačia galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 63 mm, galvutės skersmuo 30x35 mm, kotelio skersmuo 5x5 mm.	209	Kalvio darbo. Nežymiai sulenkta.
202	Perkasa Nr. III. B-5, 50-80 cm gylyje.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio	Ilgis 94 mm, galvutės skersmuo 14x16 mm, kotelio	209	Kalvio darbo.

	Permaišytas sluoksnis.			skersinio pjūvio.	skersmuo 5x7 mm.		
203	Perkasa Nr. III. B-4, 50-80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Kalamas tvirtinimo elementas.	Pilnai išlikęs.	Geležinis. Plokščia Γ formos galvute, kotas keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 166 mm, galvutės skersmuo 18x9 mm, galvutės ilgis 60 mm, bendras ilgis (tiesia linija) 246 mm, koto skersmuo iki 16x16 mm.	209	Kalvio darbo.
204	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 30-40 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 80 mm, galvutės skersmuo 17x5 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm.	210	Kalvio darbo. Greta rasti radiniai Nr. 205 ir 206.
205	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 30-40 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis (tiesia linija) 101 mm, galvutės skersmuo 22x22 mm, kotelio skersmuo 5x6 mm.	210	Kalvio darbo. Nežymiai sulenkta. Greta rasti radiniai Nr. 204 ir 206.
206	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 30-40 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Apskrita kūgine galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 89 mm, galvutės skersmuo 18x19 mm, kotelio skersmuo 5x5 mm.	210	Kalvio darbo. Greta rasti radiniai Nr. 204 ir 205.
207	Tranšėja Nr. 3. Kv. 7, iki 20 cm gylyje.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Platėjančia nežymiai akcentuota galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis (tiesia linija) 132 mm, galvutės skersmuo 15x7 mm, kotelio skersmuo 6x7 mm.	211	Kalvio darbo. Nežymiai sulenkta. Išlikę menki medienos fragmentai.
208	Tranšėja Nr. 4. Kv. 1, 15 cm gylyje.	Kalamas tvirtinimo elementas.	Pilnai išlikęs.	Geležinis. Plokščia Γ formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 67 mm, galvutės skersmuo 4x4 mm, galvutės ilgis 19 mm, bendras ilgis (tiesia linija) 84 mm, koto skersmuo 4x6 mm.	211	Kalvio darbo.

209	Tranšėja Nr. 10. Kv. 2, iki 15 cm gylyje.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. Gaubta T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 88 mm, galvutės skersmuo 17x7 mm, kotelio skersmuo 3x5 mm.	211	Kalvio darbo. Nežymiai sulenkta.
210	Tranšėja Nr. 10. Kv. 3, iki 15 cm gylyje.	Vinis.	Pilnai išlikusi.	Geležinė. T formos galvute, kotelis keturkampio skersinio pjūvio.	Ilgis 75 mm, galvutės skersmuo 15x8 mm, kotelio skersmuo 4x5 mm.	211	Kalvio darbo.

4 lentelė. Čerpės, kita statybinė keramika.

Inv. Nr.	Radimo vieta	Radinio rūšis	Fragmentas	Apibūdinimas	Dydis mm	Foto. Nr.	Pastabos
211	Perkasa Nr. I. Kv. B-3, 70-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lovinė čerpė („vienuolė“).	Galo fragmentas.	Pilkšvai rusvos spalvos. Dengta žalia glazūra.	Išlikusios dalies ilgis 58 mm, plotis 72 mm. Storis 13-17 mm.	212	XV-XVI a.
212	Perkasa Nr. I. Kv. B-4, 45 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Žvyninė čerpė.	Krašto fragmentas.	Rusvos spalvos. Dengta žalia glazūra.	Išlikusios dalies matmenys 66x43 mm. Storis 17 mm.	212	XV-XVI a.
213	Perkasa Nr. I. Kv. B-4, 115 cm gylyje. Rasta po kaulų sandaupa Nr. 12.	Žvyninė čerpė.	Vidurinės dalies fragmentas.	Rusvos spalvos.	Išlikusios dalies ilgis 87 mm, plotis 95 mm. Storis 18 mm.	212	XV-XVI a.
214	Perkasa Nr. I. Kv. B-3, 141 cm gylyje. Rasta po kapo Nr. 5 karstu.	Žvyninė čerpė.	Užapvalintos dalies fragmentas.	Rusvos spalvos.	Išlikusios dalies ilgis 125 mm, plotis 67 mm. Storis 20 mm.	212	XV-XVI a.
215	Perkasa Nr. I. Kv. C-3, 35 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lovinė čerpė („vienuolė“).	Vidurinės dalies fragmentas.	Rusvos spalvos. Dengta žalia glazūra.	Išlikusios dalies matmenys 186x81 mm. Storis 19-21 mm.	213	XV-XVI a.
216	Perkasa Nr. I. Kv. B-3, apie 50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Žvyninė čerpė profiliuotu galu.	Profiliuotos dalies galas.	Rusvos spalvos. Su trimis braukais.	Profiliuotos dalies plotis 116 mm, profiliuotos dalies ilgis 94 mm, storis	213	XVI-XVII a.

					20-22 mm.		
217/1-2	Perkasa Nr. II. Kv. A/B – 5, 50-55 cm gylyje (griuvėnų sluoksnyje).	Čerpė (kraiginė ?).	Krašto ir vidurinės dalies fragmentas.	Rusvos spalvos. Dengta žalia glazūra. Atrodo, pabuvojusi ugnyje.	Išlikusios dalies ilgis 216 mm, plotis 117 mm. Storis 23 mm (vidurinė dalis) – 29 mm (pakraštys).	214	XVI a. Suklijuota iš dviejų dalių.
218	Perkasa Nr. II. Kv. B-1, iki 30 cm gylyje. Permaišytas sluoksniis.	Žvyninė čerpė profiliuotu galu.	Pagrindinio korpuso dalis ir profiliuotas galas.	Rusvos spalvos. Su trimis braukais.	Plotis 164 mm, profiliuotos dalies plotis 100 mm, profiliuotos dalies ilgis 95 mm, bendras išlikusios dalies ilgis 150 mm, storis 21-23 mm.	215	XVI-XVII a.
219	Perkasa Nr. II. Kv. B-4, iki 30 cm gylyje. Permaišytas sluoksniis.	Žvyninė čerpė profiliuotu galu.	Pagrindinio korpuso dalis ir profiliuotas galas.	Rusvos spalvos. Su trimis braukais.	Profiluotos dalies plotis 109 mm, profiliuotos dalies ilgis 87 mm, bendras išlikusios dalies ilgis 165 mm, plotis 145 mm, storis 18-20 mm.	215	XVI-XVII a.
220	Perkasa Nr. II. Kv. A-1, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksniis.	Žvyninė čerpė.	Pagrindinio korpuso dalis su „snapeliu“.	Rusvos spalvos. Su trimis braukais.	Plotis 170 mm, išlikusios dalies ilgis 106 mm, storis 23 mm, „snapelio“ aukštis 33 mm, plotis 30 mm.	216	XVI-XVII a.
221	Perkasa Nr. II. Kv. B-4, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksniis.	Žvyninė čerpė.	Pagrindinio korpuso dalis su „snapeliu“.	Rusvos spalvos. Su trimis braukais. „Snapelis“ nudužęs.	Plotis 170 mm, išlikusios dalies ilgis 106 mm, storis 19 mm, „snapelio“ plotis 28 mm.	216	XVI-XVII a.
222	Perkasa Nr. II. Kv. B-2, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksniis.	Plyta.	Kampas.	Rusvos spalvos, su braukais.	Išlikusios dalies ilgis 116 mm, plotis 113 mm. Storis 66 mm.	217	XVI-XVII a.

223	Perkasa Nr. II. Kv. A-1, 80 – 100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Apdailos elementas (figūrinė plyta ?).	Kampas.	Rusvos spalvos. Bukas kampas.	Išlikusios dalies ilgis 136 mm, plotis 26 mm. Storis 47 mm.	217	
224	Perkasa Nr. III. Kv. B-3, 30-45 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Olandiška čerpė.	Galas.	Rusvos spalvos.	Plotis 217 mm, išlikusios dalies ilgis 208 mm. Storis 18 mm.	218	XVII-XVIII a. Aptaškyta kalkių skiediniu.
225	Perkasa Nr. III. Kv. B-3, 30-45 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Olandiška čerpė.	Galas.	Rusvos spalvos.	Plotis 170 mm, išlikusios dalies ilgis 210 mm. Storis 12 mm.	218	XVII-XVIII a. Aptaškyta kalkių skiediniu.
226/1-2	Tranšėja Nr. 2. Kv. 13, iki 20 cm gylyje.	Grindų plytelė.	Beveik pilnai išlikusi (trūksta vieno kampo).	Cementinė. Paviršius lygus, puoštas rudos, tamsiai pilkos, melsvos, rusvos ir smėlinės spalvų geometriniais ir augalinių ornamentais. Apatinėje pusėje yra įgilintas užrašas CARL / VERMANN&C° / RIGA.	Dydis 200x200 mm, storis 19 mm.	219	XIX a. antroji pusė – XX a. pradžia. Skilusi į dvi dalis.
227/1-3	Tranšėja Nr. 3. Kv. 5-6, iki 20 cm gylyje.	Marselinė čerpė.	Vienos dalies 2 fragmentai (1 ir 2; klįjuojasi) ir dar vienas, 3 fragmentas.		1-o ir 2-o fragmentų bendras ilgis – 350 mm, išlikusios dalies plotis – 133 mm, storis 24 mm. Yra įgilintas užrašas PONIEWIEZYK. 3-io fragmento išlikusios dalies ilgis 169 mm, plotis 100 mm, storis 20 mm. yra išlikęs įgilintas užrašas ONUFRY.	220	XIX a. antroji pusė – XX a. pradžia. Trys fragmentai. Aptaškyta kalkių skiediniu.

5 lentelė. Kokliai.

Inv. Nr.	Radimo vieta	Radinio rūšis	Fragmentas	Apibūdinimas	Dydis mm	Foto. Nr.	Pastabos
228	Perkasa Nr. I. Kv. B-2, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Plokštinis koklis.	Vidurinės dalies fragmentas.	Puoštas augaliniu ornamentu. Rusvos spalvos.	53x35x11 mm	221	XVII a.
229	Perkasa Nr. I. Kv. B-1, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Koklio (?) dalis.	Dugnas.	Pilkos spalvos.	Skersmuo 66x75 mm, storis 8 mm.	221	
230	Perkasa Nr. I. Kv. A-3, 40 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Dubeninis koklis.	Dugnas.	Rusvos spalvos.	Skersmuo 89 mm, aukštis 26 mm, sienelių storis 7-8 mm	221	XVI-XVII a.
231	Perkasa Nr. I. Kv. D-2, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Dubeninis koklis.	Angokraščio kampas.	Tamsiai pilkos spalvos.	33x12x45 mm	221	XVI-XVII a.
232	Perkasa Nr. I. Kv. C-1, 85 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Dubeninis koklis.	Angokraščio kampas.	Tamsiai pilkos spalvos.	29x22x37 mm	221	XVI-XVII a.
233	Perkasa Nr. I. Kv. C-2, apie 100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Dubeninis koklis.	Angokraščio kampas.	Tamsiai pilkos spalvos.	42x13x48 mm	221	XVI-XVII a.
234	Perkasa Nr. I. Kv. B-2, 70-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Dubeninis koklis.	Angokraščio kampas.	Tamsiai pilkos spalvos.	55x12x34 mm	221	XVI-XVII a.
235	Perkasa Nr. I. A/B-2, 180 – 200 cm gylyje (juoda degėsinga žemė).	Koklis (dubeninis ?).	Angokraščio kampas.	Tamsiai pilkos spalvos.	37x23x9 mm	226	
236	Perkasa Nr. II. Kv. B-4, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Koklis (tipas neaiškus).	Kaklo dalis.	Rusvos spalvos.	53x82x8 mm	222	XVI-XVIII a.
237	Perkasa Nr. II. Kv. B-3, 30 – 80 cm gylyje.	Koklis (tipas	Kaklo dalis.	Tamsiai pilkos spalvos.	55x84x6 mm	222	

	Permaišytas sluoksnis.	neaiškus).					
238	Perkasa Nr. II. Kv. A-2, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Dubeninis koklis.	Angokraštis.	Rusvos spalvos.	114x60x8 mm.	222	XVI-XVII a.

6 lentelė. Buitinė keramika.

Inv. Nr.	Radimo vieta	Radinio rūšis	Fragmentas	Apibūdinimas	Dydis mm	Foto. Nr.	Pastabos
239	Perkasa Nr. I. Kv. B-5, 10-20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Storasienė apžiesta keramika su gausiomis grūsto granito priemaišomis. Pilkšvai rusvos spalvos. Lūpa tiesi.	Aukštis 56 mm, plotis 55 mm, storis 10 mm (lūpa – 9 mm).	223	
240	Perkasa Nr. I. Kv. A-2, 10-20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali.	Aukštis 44 mm, plotis 63 mm, storis 6 mm (lūpa – 13 mm).	223	XVI – XVII a.
241	Perkasa Nr. I. Kv. A/B-3, 10-20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali.	Aukštis 30 mm, plotis 41 mm, storis 8 mm (lūpa – 9 mm).	223	
242	Perkasa Nr. I. Kv. B-3, 70-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali. Kaklelis trumpas, profiliuotas.	Aukštis 24 mm, plotis 41 mm, storis 6 mm (lūpa – 9 mm).	223	XVII-XVIII a.
243	Perkasa Nr. I. Kv. C-2, 10-20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Rusvos spalvos. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali.	Aukštis 28 mm, plotis 52 mm, storis 5 mm (lūpa – 12 mm).	223	
244	Perkasa Nr. I. Kv. C-3, 10-20 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Indelio fragmentas.	Priedugnis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Skersmuo 42x20 mm, sienelės storis 6 mm.	223	XVII – XIX a.

245	Perkasa Nr. I. Kv. A-3, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Sienelė.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Sienelė puošta horizontalių linijų ir aštriabriaunės bangelės ornamentu.	Aukštis 67 mm, plotis 60 mm, storis 6 mm.	223	XV-XVIII a.
246	Perkasa Nr. I. Kv. A-4, 30-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Dugnas.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Išlikusios dalies skersmuo 95x48 mm, dugno storis 5 mm.	223	
247	Perkasa Nr. I. Kv. B-3, 100-130 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Priedugnis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 19 mm, plotis 55 mm, sienelės storis 6 mm, dugno storis 7 mm.	223	XVI – XVII a.
248	Perkasa Nr. I. Kv. D-3, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali.	Aukštis 38 mm, plotis 46 mm, sienelės storis 6 mm (lūpa – 9 mm).	224	XVII a.
249	Perkasa Nr. I. Kv. A-4, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Kaklelis profiliuotas. Lūpa apvali.	Aukštis 53 mm, plotis 91 mm, sienelės storis 7 mm (lūpa – 10 mm).	224	XVII a.
250	Perkasa Nr. I. Kv. C-1, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Apžiesta keramika su smėlio ir grūsto granito priemaišomis. Tamsiai pilkos spalvos. Lūpa profiluota (laiptelis).	Aukštis 43 mm, plotis 53 mm, sienelės storis 6 mm (lūpa – 12 mm).	224	
251	Perkasa Nr. I. Kv. C-1, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa siaurėjanti.	Aukštis 29 mm, plotis 61 mm, sienelės storis 3 mm (lūpa – 9 mm).	224	XVI – XVII a.
252	Perkasa Nr. I. Kv. B-2, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Kaklelis trumpas. Lūpa apvali.	Aukštis 35 mm, plotis 50 mm, sienelės storis 5 mm (lūpa – 7 mm).	224	XVI – XVII a.

253	Perkasa Nr. I. Kv. D-4, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Bokalas.	Pakraštys.	Molio masė rusvos spalvos. Iš abiejų pusių indas dengtas žalia glazūra. Lūpa tiesi. Iš išorės bokalas puoštas voleliu, pirštu išpaudais performuotu į bangelę.	Aukštis 37 mm, plotis 26 mm, sienelės storis 4 mm.	224	XVIII a.
254	Perkasa Nr. I. Kv. C-2, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Sienelė.	Molio masė pilkšvai rusvos spalvos. Neglazūruota. Peteliai puošti įkartėlių ir žemiau esančių dviejų horizontalių linijų ornamentu.	Aukštis 33 mm, plotis 63 mm, sienelės storis 7 mm.	224	XVI – XVII a.
255	Perkasa Nr. I. Kv. D-5, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Priedugnis.	Pilka keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 39 mm, plotis 101 mm, sienelės storis 12 mm, dugno storis 7 mm.	225	XVI – XVII a.
256	Perkasa Nr. I. Kv. A-4, 70-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Priedugnis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 31 mm, plotis 81 mm, sienelės storis 8 mm, dugno storis 7 mm.	225	XVI – XVII a.
257	Perkasa Nr. I. Kv. C-1, 70-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lėkštė.	Priedugnis.	Juodoji keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 24 mm, plotis 69 mm, sienelės storis 8 mm, dugno storis 5 mm.	225	
258	Perkasa Nr. I. Kv. B-2, 50-70 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Priedugnis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 58 mm, plotis 70 mm, sienelės storis 7 mm, dugno storis 6 mm.	225	XVI – XVII a.
259	Perkasa Nr. I. Kv. C-3, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Priedugnis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 39 mm, plotis 7 mm, sienelės storis 10 mm, dugno storis 11 mm.	225	XVI – XVII a.
260	Perkasa Nr. I. A/B-2, 180 – 200 cm gylyje (juoda degėsinga žemė).	Puodas.	Sienelė.	Storasienė apžiesta keramika su gausiomis grūsto granito priemaišomis. Tamsiai pilkos spalvos.	Skersmuo 35x28 mm, storis 10 mm.	226	

261	Perkasa Nr. I. A/B-2, 180 – 200 cm gylyje (juoda degėsinga žemė).	Indo (lėkštės ?) fragmentas.	Sienelė.	Molio masė rusvos spalvos. Iš vidaus indas dengtas žalia glazūra.	Skersmuo 34x22 mm, storis 7 mm.	226	XVII-XVIII a.
262/1-2	Perkasa Nr. II. Kv. B-1, iki 30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali. Kaklelis profiliuotas.	Aukštis 44 mm, plotis 118 mm, storis 6 mm (lūpa - 6 mm).	227	XVI – XVII a. Dvi šukės (suklijuotos).
263	Perkasa Nr. II. Kv. A-5, iki 30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys ir sienelės dalis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali. Kaklelis profiliuotas.	Aukštis 58 mm, plotis 83 mm, storis 4 mm (lūpa - 6 mm).	227	XVI – XVII a.
264	Perkasa Nr. II. Kv. B-2, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali.	Aukštis 35 mm, plotis 88 mm, storis 5 mm (lūpa 6-7 mm).	227	XVI – XVII a. Kaklelis deformuotas gamybos metu.
265	Perkasa Nr. II. Kv. A-2, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys ir sienelės dalis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali.	Aukštis 43 mm, plotis 75 mm, storis 4 mm (lūpa 5 mm).	227	XVI – XVII a.
266/1-2	Perkasa Nr. II. Kv. A-1, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys ir sienelės dalis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa tiesi.	Aukštis 64 mm, plotis 85 mm, storis 5 mm (lūpa – 7,5 mm).	227	XVI – XVII a. Dvi šukės (suklijuotos).
267	Perkasa Nr. II. Kv. B-4, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys ir sienelės dalis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa tiesi.	Aukštis 57 mm, plotis 74 mm, storis 5 mm (lūpa – 7,5 mm).	228	XVI – XVII a.
268	Perkasa Nr. II. Kv. B-5, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa tiesi.	Aukštis 29 mm, plotis 132 mm, storis 5 mm (lūpa - 8 mm).	228	XVI – XVII a.
269	Perkasa Nr. II. Kv. B-3, iki 30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys ir sienelės dalis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali.	Aukštis 58 mm, plotis 47 mm, storis 5 mm (lūpa – 8 mm).	228	XVI – XVII a.

270	Perkasa Nr. II. Kv. A-1, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys ir sienelės dalis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali. Kaklelis profiliuotas.	Aukštis 64 mm, plotis 61 mm, storis 5 mm (lūpa - 7 mm).	228	XVI – XVII a. Šukė smarkiai aprūkusi.
271	Perkasa Nr. II. Kv. B-3, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys ir sienelės dalis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa tiesi. Kaklelis profiliuotas.	Aukštis 64 mm, plotis 74 mm, storis 5 mm (lūpa - 8 mm).	228	XVI – XVII a.
272	Perkasa Nr. II. Kv. A-4, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali. Kaklelis profiliuotas.	Aukštis 35 mm, plotis 95 mm, storis 5 mm (lūpa - 9 mm).	228	XVI – XVII a.
273	Perkasa Nr. II. Kv. A-1, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa tiesi.	Aukštis 35 mm, plotis 81 mm, storis 5 mm (lūpa - 8 mm).	228	XVI – XVII a.
274	Perkasa Nr. II. Kv. A-2, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa apvali. Kaklelis profiliuotas.	Aukštis 31 mm, plotis 41 mm, storis 5,5 mm (lūpa - 7 mm).	228	XVI – XVII a.
275/1-2	Perkasa Nr. II. Kv. B-4, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys su aša.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Asoje yra griovelis.	Aukštis 31 mm, plotis 76 mm, storis 5 mm. Ašos plotis 25 mm, storis 10 mm.	229	XVI – XVII a. Dvi šukės (suklijuotos).
276	Perkasa Nr. II. Kv. B-1, iki 30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Aša.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Asoje yra griovelis.	Aukštis 59 mm, plotis 35 mm, storis 10 mm.	229	XVI – XVII a.
277	Perkasa Nr. II. Kv. B-4, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys su ašos dalimi.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Asoje yra griovelis.	Aukštis 20 mm, plotis 65 mm. Ašos plotis 29 mm, storis 7 mm.	229	XVI – XVII a.
278	Perkasa Nr. II. Kv. A-1, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Sienelė.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 56 mm, plotis 70 mm, storis 5 mm.	229	XVI – XVII a.

279	Perkasa Nr. II. Kv. A-4, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Sienelė.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 69 mm, plotis 63 mm, storis 5 mm.	229	XVI – XVII a. Keturių šukės (suklijuotos). Smarkiai aprūkusios.
280	Perkasa Nr. II. Kv. B-1, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Sienelė.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 80 mm, plotis 95 mm, storis 4-5 mm.	229	XVI – XVII a.
281	Perkasa Nr. II. Kv. B-2, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Priedugnis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 36 mm, plotis 86 mm, sienelės storis 9 mm, dugno storis 4 mm.	230	XVI – XVII a.
282/1-2	Perkasa Nr. II. Kv. A-3, iki 30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Priedugnis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 22 mm, plotis 142 mm, sienelės storis 7 mm, dugno storis 6 mm.	230	XVI – XVII a. Dvi šukės (suklijuotos).
283/1-2	Perkasa Nr. II. Kv. B-2, iki 30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Priedugnis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 39 mm, plotis 83 mm, sienelės storis 5 mm, dugno storis 5 mm.	230	XVI – XVII a. Dvi šukės (suklijuotos).
284/1-2	Perkasa Nr. II. Kv. B-4, iki 30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Priedugnis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Aukštis 50 mm, plotis 75 mm, sienelės storis 5 mm, dugno storis 4 mm.	230	XVI – XVII a. Dvi šukės (suklijuotos).
285	Perkasa Nr. II. Kv. B-3, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Sienelė.	Apžiestas. Neglazūruotas. Juodos spalvos. Molio masėje yra grūsto granito priemaišų. Sienelė puošta daugmaž 7 mm aukščio horizontalių aštriabriaunių bangelių, išdėstytų 5-8 mm tarpais, ornamentu.	Aukštis 45 mm, plotis 38 mm, storis 8 mm.	231	
286	Perkasa Nr. II. Kv. B-4, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Sienelė.	Apžiestas. Neglazūruotas. Pilkos spalvos. Molio masėje yra grūsto granito priemaišų. Sienelė puošta voleliu su įkartomis ir	Aukštis 34 mm, plotis 23 mm, storis 12 mm.	231	

				aštriabriaunių įkypų bangelių ornamentu.			
287/1-3	Perkasa Nr. II. Kv. B-1, 80 – 100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodelis (indelis kosmetikai ?).	Sienuelės ir priedugnio dalys.	Kalkinis fajansas. Puoštas iš įvairiaspalvės (žalsvos, mėlsvos, juodos, geltonos) glazūros sudarytu augaliniu ornamentu. Vidinėje pusėje neglazūruotas, rusvos spalvos. Priedugnis puoštas geltonos glazūros linija.	Trys šukės (nesiklijuoja). Šukė 1 – 52x65 mm dydžio, 5 mm storio. Šukė 2 – 30x41 mm dydžio, 5 mm storio. Šukė 3 (priedugnis) – 27 mm aukščio, 47 mm pločio, sienelė 4 mm storio.	232	XVI a. pab. – XVII a. vid.
288/1-8	Perkasa Nr. II. Kv. B-2, 80 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Neaiškios paskirties indas (troškintuvas ?).	Dalis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Smarkiai aprūkęs. Primeną troškintuvą. Rankenos	Suklijuotos dalies (šukės 1-5) plotis Aukštis 126 mm, 156 mm, sienelių storis 6 mm. Rankenos plotis 42 mm. Kitas suklijuotas fragmentas (šukės 6-7) 103x78 mm dydžio, storis 6-7 mm. 8 šukės dydis 77x49 mm, storis 11 mm.	233	XVI – XVII a. (?). Didesnė dalis šukių suklijuotos. Šukė Nr. 8 gali būti ir nuo kito indo.
289	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio ir grūsto granito priemaišų. Kaklelis ir peteliai puošti bangelių ornamentu.	Aukštis 39 mm, plotis 33 mm, storis 8mm.	234	XVI – XVII a.
290	Perkasa Nr. III. Kv. B-3, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys.	Apžiestas (?). Neglazūruotas. Rusvos spalvos. Peteliai puošti bangelių ornamentu.	Aukštis 35 mm, plotis 38 mm, storis 8mm.	234	XVIII – XIX a.
291	Perkasa Nr. III. Kv. A-4, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Pakraštys su ašos dalimi.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Asoje yra griovelis.	Aukštis 35 mm, plotis 35 mm, storis 5 mm. Ašos plotis 21 mm, storis 11 mm.	234	XVI – XVII a.
292	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 20-50 cm gylyje.	Puodas.	Aša.	Neglazūruota. Rusvos spalvos. Molio masėje yra	Aukštis 68 mm, plotis 32 mm, storis 7 mm,	234	

	Permaišytas sluoksnis.			smėlio priemaišų. Asoje yra griovelis.	kraštai pastorinti iki 10-12 mm.		
293	Perkasa Nr. III. Kv. B-5, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Bokalas.	Pakraštys.	Glazūruotas iš abiejų pusių (išorėje – balta, vidinėje – gelsva glazūra). Išorinėje pusėje 8 mm žemiau krašto yra 3 mm horizontalus griovelis. Po juo – 8 mm storio aštriabriaunė bangelė, 9 mm tuščias tarpas, o žemiau – ratelinis (kvadratinių šampelių) ornamentas.	Aukštis 47 mm, plotis 35 mm, storis 4-5 mm.	234	XVI/XVII – XIX a.
294	Perkasa Nr. III. Kv. B-1, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Bokalas.	Sienele.	Glazūruotas iš abiejų pusių (išorėje – žalsva, vidinėje – gelsva glazūra). Išorinėje pusėje puoštas kvadratinių šampelių ornamentu.	Aukštis 48 mm, plotis 39 mm, storis 4 mm.	234	XVI/XVII – XIX a.
295	Perkasa Nr. III. Kv. B-5, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Sienele.	Apžiestas. Neglazūruotas. Juodos spalvos. Molio masėje yra grūsto granito priemaišų. Sienele puošta bangelės ornamentu.	Aukštis 47 mm, plotis 28 mm, storis 9 mm.	234	XIV – XVII a.
296	Perkasa Nr. III. Kv. B-5, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Sienele.	Apžiestas. Neglazūruotas. Rusvos spalvos. Molio masėje yra grūsto granito priemaišų. Sienele puošta horizontalių linijų ornamentu.	Aukštis 73 mm, plotis 59 mm, storis 10 mm.	235	XV-XIX a.
297	Perkasa Nr. III. Kv. A-5, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Sienele.	Apžiestas. Neglazūruotas. Pilkšvai rusvos spalvos. Molio masėje yra grūsto granito priemaišų. Sienele puošta horizontalių linijų ornamentu.	Aukštis 31 mm, plotis 29 mm, storis 8 mm.	235	XV-XIX a.
298	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 50-80 cm gylyje.	Puodas.	Sienele.	Apžiestas. Neglazūruotas. Pilkšvai rusvos spalvos. Molio masėje yra grūsto	Aukštis 45 mm, plotis 40 mm, storis 7 mm.	235	XV-XIX a.

	Permaišytas sluoksnis.			granito priemaišų. Sienelė puošta horizontalių linijų ornamentu.			
299	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 50-80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Puodas.	Priedugnis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Dydis 77x58 mm, aukštis 30 mm, dugno storis 5 mm.	235	XVI – XVII a.
300	Tranšėja Nr. 4. Kv. 3, iki 20 cm gylio.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa užaštrinta.	Aukštis 32 mm, plotis 48 mm, storis 4 mm (lūpa – 13 mm).	236	XVI – XVII a.
301	Tranšėja Nr. 8. Kv. 1, iki 30 cm gylio.	Puodas.	Pakraštys.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Lūpa užaštrinta.	Aukštis 32 mm, plotis 41 mm, storis 5 mm (lūpa – 11 mm).	236	XVI – XVII a.
302	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Puodas.	Pakraštys su ašos dalimi.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Ašoje yra griovelis.	Aukštis 63 mm, plotis 55 mm, storis 7 mm. Ašos plotis 23 mm, storis 16 mm.	236	XVI – XVII a.
303	Tranšėja Nr. 2. Kv. 6, 20 – 40 cm gylyje.	Puodas.	Sienelė.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų. Puošta bangėlė ir horizontalia linija.	Aukštis 50 mm, plotis 37 mm, storis 6 mm.	236	XVI – XVII a.
304	Tranšėja Nr. 9. Kv. 14, 20 – 40 cm gylyje.	Puodas.	Priedugnis.	Pilka plonasienė keramika. Neglazūruota. Molio masėje yra smėlio priemaišų.	Dydis 78x25 mm, aukštis 17 mm, dugno storis 7 mm.	236	XVI – XVII a.

7 lentelė. Stiklas.

Inv. Nr.	Radimo vieta	Radinio rūšis	Fragments	Apibūdinimas	Dydis mm	Foto. Nr.	Pastabos
305	Perkasa Nr. I. Kv. B-2. Rastas po kaulų sandėliu Nr. 11, 130	Stiklinis butelis.	Priedugnis.	Platėjantis į viršų. Stiklas skaidrus, su oro burbuliukais, žalsvos	Skersmuo 50 mm (apačioje) – 53 mm (viršutinėje dalyje),	237	XVIII-XIX a.

	cm gylyje.			spalvos. Dugnas į vidų įgaubtas 2 mm. Irizuotas.	išlikusios dalies aukštis 32 mm. Sienelės stiklo storis 2,5 mm, dugno storis 7 mm.		
306	Perkasa Nr. I. Kv. B-4, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Stiklinis indas.	Pakraštėlis.	Kraštas atlenktas į išorę. Stiklas rudos spalvos. Neskaidrus. Nežymiai irizuotas.	Aukštis 30 mm, plotis 39 mm, storis 2 mm, briaunos storis 2,5 mm.	237	XVIII-XIX a.
307	Perkasa Nr. I. Kv. B-5, 20-30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lango stiklo šukė.	Kampas.	Stiklas žalsvos spalvos. Neskaidrus.	Skersmuo 48x39 mm, storis 2 mm.	237	XVI – XVIII a.
308	Perkasa Nr. I. Kv. C-2, 30-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lango stiklo šukė.	Pakraštys.	Stiklas žalsvos spalvos. Skaidrus.	Skersmuo 36x41 mm, storis 2 mm.	237	
309	Perkasa Nr. I. Kv. A-3, 70-100 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lango stiklo šukė.	Kampas.	Stiklas žalsvos spalvos. Neskaidrus.	Skersmuo 45x20 mm, storis 2 mm.	237	XVI – XVIII a.
310	Perkasa Nr. II. Kv. B-4, iki 30 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Stiklinis butelis.	Priedugnis.	Stiklas žalsvos spalvos. Neskaidrus. Dugnas į vidų įgaubtas 4 mm. Irizuotas.	Skersmuo 39 mm, išlikusios dalies aukštis 14 mm. Sienelės stiklo storis 2,5 mm, dugno storis 3 mm.	238	XVII a.
311	Perkasa Nr. II. Kv. A-3, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lango stiklo šukė.	Pakraštys.	Stiklas žalsvos spalvos. Neskaidrus.	Skersmuo 57x34 mm, storis 2 mm.	238	XVI – XVIII a.
312	Perkasa Nr. II. Kv. B-5, 30 – 80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lango stiklo šukė.	Pakraštys.	Stiklas žalsvos spalvos. Neskaidrus.	Skersmuo 55x22 mm, storis 2 mm.	238	XVI – XVIII a.
313	Perkasa Nr. III. B-2, 20-50 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lango stiklo šukė.	Pakraštys.	Stiklas žalsvos spalvos. Neskaidrus.	Skersmuo 45x30 mm, storis 1,5 mm.	238	Pakuojant į maišelį, lūžo į dvi dalis.
314	Perkasa Nr. III. Kv. B-4, 50-80 cm gylyje.	Lango stiklo šukė.	Pakraštys.	Stiklas žalsvos spalvos.	Skersmuo 42x34	238	XVI – XVIII a. Viena pusė

	Permaišytas sluoksnis.			Neskaidrus.	mm, storis 2 mm.		aplipusi kalkių skiediniu.
315	Perkasa Nr. III. B-4, 50-80 cm gylyje. Permaišytas sluoksnis.	Lango stiklo šukė.	Pakraštys.	Stiklas bespalvis. Neskaidrus.	Skersmuo 55x42 mm, storis 2 mm.	238	XVI – XVIII a.
316	Tranšėja Nr. 5. Kv. 1, gylis – iki 50 cm.	Stiklinis puodelis.	Pakraštėlis.	Kraštas atlenktas į išorę. Stiklas rudos spalvos. Neskaidrus. Nežymiai irizuotas.	Aukštis 34 mm, plotis 36 mm, storis 1,5 mm, briaunos storis 2 mm.	239	XVIII-XIX a.
317	Tranšėja Nr. 8. Kv. 3, iki 30 cm gylio.	Lango stiklo šukė.	Kampas.	Stiklas gelsvai rudos spalvos. Neskaidrus. Irizuotas.	Skersmuo 54x53 mm, storis 1,5 mm.	239	XVI – XVIII a.
318	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Lango stiklo šukė.	Pakraštys.	Stiklas gelsvai rudos spalvos. Neskaidrus.	Skersmuo 38x28 mm, storis 2 mm.	239	XVI – XVIII a.
319	Tranšėja Nr. 14. 10-30 cm gylyje.	Lango stiklo šukė.	Pakraštys.	Stiklas gelsvai rudos spalvos. Neskaidrus. Irizuotas.	Skersmuo 34x24 mm, storis 1,5 mm.	239	XVI – XVIII a.

Informacija apie neinventorintą masinę medžiagą

8 lentelė. Neinventorintos vinys

Vinies tipas	1 perkasa	2 perkasa	3 perkasa	Tranšėjos	Iš viso, vnt.
Kaltinė, T arba Γ formos galvute	25	26	15	13	79
Kaltinė, apskrita galvute	40	11	7	4	62
Kaltinė, keturkampe galvute	7	3	6	9	25
Pasaginė vinis, kaltinė	7	5	1	1	14
Kaltinė vinis, neaiškus tipas arba tik kotelis	35	68	36	10	149
Kilpvinė, kaltinė	3	-	1	-	4
Kalamas tvirtinimo elementas, kaltinis	1	-	1	1	3
Fabrikinė, keturkampio skerspjuvio	6	1	1	7	15
Fabrikinė, apskrito skerspjuvio	4	2	2	13	21
Iš viso, vnt.	128	116	70	58	372

9 lentelė. Neinventorintos buitinės keramikos šukės

Keramikos tipas	1 perkasa	2 perkasa	3 perkasa	Tranšėjos	Iš viso, vnt.
Žiesta pilka plonasiene keramika, neglazūruota	pakraštėliai – 20, sienelės – 147, priedugniai – 17, ašos – 1.	pakraštėliai – 29, sienelės – 211, priedugniai – 21, ašos – 3.	pakraštėliai – 7, sienelės – 62, priedugniai – 5.	pakraštėliai – 2, sienelės – 24, priedugniai – 1.	pakraštėliai – 58, sienelės – 444, priedugniai – 94, ašos – 4. VISO – 604
Apžiesta keramika	sienelės – 4, priedugniai – 2.	-	pakraštėliai – 1, sienelės – 1.	sienelės – 1, priedugniai – 1.	pakraštėliai – 1, sienelės – 6, priedugniai – 3. VISO – 10
Žiesta neglazūruota keramika (išskyrus pilką plonasiene keramiką)	sienelės – 4.	sienelės – 3.	pakraštėliai – 2, sienelės – 1, priedugniai – 4.	sienelės – 1, ašos – 1.	pakraštėliai – 2, sienelės – 9, priedugniai – 4, ašos – 1. VISO – 16
Žiesta glazūruota keramika	sienelės – 2, priedugniai – 2.	-	sienelės – 4.	pakraštėliai – 3, sienelės – 1.	pakraštėliai – 3, sienelės – 7, priedugniai – 2. VISO – 12
Juodoji keramika	sienelės – 2.	-	-	-	sienelės – 2. VISO – 2
Fajansas	pakraštėliai – 1.	-	-	-	pakraštėliai – 1. VISO – 1
Iš viso, vnt.	262	267	81	35	645

10 lentelė. Neinventorinti čerpių fragmentai

Čerpės tipas	1 perkasa	2 perkasa	3 perkasa	Tranšėjos	Iš viso, vnt.
Žvyninė čerpė, neglazūruota	1	15	1	34	51
Žvyninė čerpė, glazūruota	-	-	1	1	2
Kraiginė čerpė, neglazūruota	-	-	-	1 (tipas spėjamas)	1
Lovinė čerpė, neglazūruota	-	3	-	5	8
Lovinė čerpė, glazūruota	-	-	2	-	2
Olandiška čerpė, neglazūruota	-	-	-	3	3
Marselinė čerpė, neglazūruota	-	3	-	4	7
Iš viso, vnt.	1	21	4	48	74

Neinventorintas stiklas¹⁰

Perkasa Nr. 1 – 19 žalsvos bei gelsvos spalvos lango stiklo šukių, 1 žalios spalvos butelio šukė su reljefinio įrašo (neįskaitomas dėl šukės smulkumo) fragmentais.

Perkasa Nr. 2 – 16 žalsvos bei gelsvos spalvos lango stiklo šukių, 2 skaidraus stiklo indo (butelio?) šukės.

Perkasa Nr. 3 – 14 žalsvos bei gelsvos spalvos lango stiklo šukių.

Tranšėjos – 20 žalsvos bei gelsvos spalvos lango stiklo šukių, 2 neskaidrių gelsvai rudos spalvos butelių šukės.

VISO: 69 žalsvos bei gelsvos spalvos lango stiklo šukės; 5 stiklinių indų fragmentai.

¹⁰ Suskaičiuotos tik laikotarpiu iki XIX a. datuojamos stiklo šukės, stambesnės nei 1 cm skersmens. Mažesnės masinio pobūdžio šukės paliktos tyrimų vietoje. XX a. stiklo šukės nerinktos.

BRĖŽINIŲ SĄRAŠAS

1. Ankstesnių archeologinių tyrimų vietos. *M 1:1000*
2. Situacijos planas. *M 1:500*
3. Sutartiniai žymėjimai.
4. Perkasa Nr. 1. Planas 1. Pirmas kapų horizontas (viršutinis). *M 1:20*
5. Perkasa Nr. 1. Planas 2. Antras kapų horizontas (apatinis). *M 1:20*
6. Perkasa Nr. 1. Šiaurės rytinė kraštinė. *M 1:20*
7. Perkasa Nr. 1. Pietvakarinė kraštinė. *M 1:20*
8. Perkasa Nr. 1. Pietrytinė ir šiaurės vakarinė kraštinės. *M 1:20*
9. Perkasa Nr. 1. Kapai Nr. 1, 2. *M 1:10*
10. Perkasa Nr. 1. Kapai Nr. 3, 4, 5, 10. *M 1:10*
11. Perkasa Nr. 1. Kapas Nr. 7. *M 1:10*
12. Perkasa Nr. 1. Kapas Nr. 8. *M 1:10*
13. Perkasa Nr. 1. Kapai Nr. 9, 13, 14. *M 1:10*
14. Perkasa Nr. 2. Planas, duobių 1 – 7 pjūviai. *M 1:20*
15. Perkasa Nr. 2. Šiaurinė kraštinė. *M 1:20*
16. Perkasa Nr. 2. Pietinė kraštinė. *M 1:20*
17. Perkasa Nr. 2. Vakarinė ir rytinė kraštinės. *M 1:20*
18. Perkasa Nr. 2. Kapas Nr. 6. *M 1:10*
19. Perkasa Nr. 2. Kapai Nr. 11, 12. *M 1:10*
20. Perkasa Nr. 3. Planas 1 (apie 80 cm gylis). *M 1:20*
21. Perkasa Nr. 3. Planas 2 (apie 100 cm gylis). *M 1:20*
22. Perkasa Nr. 3. Planas 3 (apie 120 cm gylis). *M 1:20*
23. Perkasa Nr. 3. Šiaurinė kraštinė. *M 1:20*
24. Perkasa Nr. 3. Pietinė kraštinė. *M 1:20*
25. Perkasa Nr. 3. Vakarinė ir rytinė kraštinės. *M 1:20*
26. Perkasa Nr. 3. Kapas Nr. 15. *M 1:10*
27. Perkasa Nr. 3. Kapai Nr. 16, 17. *M 1:10*

FOTONUOTRAUKŲ SĄRAŠAS

- 1 pav. Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių kompleksas. Vaizdas iš V.
- 2 pav. Perkaso Nr. 1 vieta, prieš pradėdant tyrimus. Vaizdas iš PR.
- 3 pav. Perkasa Nr. 1, pasiekus 20 – 35 cm gylį. Vaizdas iš PR.
- 4 pav. Perkasa Nr. 1, pasiekus 60 – 100 cm gylį. Vaizdas iš R.
- 5 pav. Perkasa Nr. 1, pasiekus 60 – 100 cm gylį. Vaizdas iš ŠR.
- 6 pav. Kaulų sandrauba Nr. 1 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.
- 7 pav. Kapai Nr. 1 – 5 (perkasoje Nr. 1; iki padarant išpjovą). Vaizdas iš PR.
- 8 pav. Kapai Nr. 1 – 5 (perkasoje Nr. 1; iki padarant išpjovą). Vaizdas iš ŠR.
- 9 pav. Kapai Nr. 1 ir Nr. 2 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš R.
- 10 pav. Kapas Nr. 3 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš R.
- 11 pav. Kapai Nr. 4, Nr. 5, Nr. 8 (pradedamas atidengti) ir Nr. 9 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš PR.
- 12 pav. Kapai Nr. 4, Nr. 5, Nr. 8 (pradedamas atidengti), Nr. 9 ir Nr. 10 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.
- 13 pav. Kapai Nr. 4, Nr. 5 ir Nr. 10 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.
- 14 pav. Kapas Nr. 5 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR. Kairėje mirusiojo pusėje - kaulų sandrauba Nr. 17.
- 15 pav. Kapo Nr. 5 (perkasoje Nr. 1) fragmentas. Matyti karsto vinys. Vaizdas iš P.
- 16 pav. Kaulų sandrauba Nr. 17 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.
- 17 pav. Kapas Nr. 7 ir kaulų sandrauba Nr. 12 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš P-PR.
- 18 pav. Kapas Nr. 7 ir kaulų sandrauba Nr. 12 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš R.
- 19 pav. Kapo Nr. 7 detalė - medalikėlis (Rad. Nr. 47) *in situ*.
- 20 pav. Kapas Nr. 8 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.
- 21 pav. Kapas Nr. 8 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš P.
- 22 pav. Kapas Nr. 8 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš R.
- 23 pav. Kapo Nr. 8 kojūgalis ir kaulų sandrauba Nr. 20 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš P.
- 24 pav. Kapas Nr. 9 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.
- 25 pav. Kaulų sandrauba Nr. 2 - 9 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.
- 26 pav. Kaulų sandrauba Nr. 10 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš P.
- 27 pav. Kaulų sandrauba Nr. 11 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš PV.

- 28 pav. Kaulų sankaupos Nr. 14 ir Nr. 15 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.
- 29 pav. Kaulų sankaupa Nr. 16 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš P.
- 30 pav. Kaulų sankaupa Nr. 18 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš PV.
- 31 pav. Kapai Nr. 9, Nr. 13 ir Nr. 14 (perkasoje Nr. 1). Išryškėjusi degėsinga duobė Nr. 1. Vaizdas iš ŠR.
- 32 pav. Kapai Nr. 9, Nr. 13 ir Nr. 14 (perkasoje Nr. 1). Išryškėjusi degėsinga duobė Nr. 1. Vaizdas iš PR.
- 33 pav. Degėsingos duobės Nr. 1 (perkasoje Nr. 1) pjūvis. Vaizdas iš PV.
- 34 pav. Degėsingos duobės Nr. 1 (perkasoje Nr. 1) vieta po preparavimo. Vaizdas iš PR.
- 35 pav. Perkasos Nr. 1 su išpjova bendras vaizdas iš R.
- 36 pav. Perkasos Nr. 1 pietvakarinė sienelė. Kv. 1-2. Vaizdas iš ŠR.
- 37 pav. Perkasos Nr. 1 pietvakarinė sienelė. Kv. 3-4. Vaizdas iš ŠR.
- 38 pav. Perkasos Nr. 1 pietvakarinė sienelė. Kv. 4-5. Vaizdas iš ŠR.
- 39 pav. Perkasos Nr. 1 šiaurės vakarinė sienelė. Kv. A-C. Vaizdas iš PR.
- 40 pav. Perkasos Nr. 1 šiaurės rytinė sienelė (su išpjova). Kv. 1-2. Vaizdas iš PV.
- 41 pav. Perkasos Nr. 1 šiaurės rytinė sienelė (su išpjova). Kv. 1-4. Vaizdas iš PV.
- 42 pav. Perkasos Nr. 1 šiaurės rytinė sienelė. Kv. 4-5. Vaizdas iš PV.
- 43 pav. Perkasos Nr. 1 pietrytinė sienelė. Kv. A-B. Vaizdas iš ŠV.
- 44 pav. Perkasos Nr. 1 pietinis kampas ir kapo Nr. 7 galvūgalis. Vaizdas iš ŠV.
- 45 pav. Perkasa Nr. 1 baigus tyrimus. Vaizdas iš Š.
- 46 pav. Perkasa Nr. 1 baigus tyrimus. Vaizdas iš P.
- 47 pav. Perkasos Nr. 1 vieta, baigus tyrimus ir sutvarkius teritoriją. Vaizdas iš PV.
- 48 pav. Perkasos Nr. 2 vieta, prieš pradėdant tyrimus. Vaizdas iš ŠV.
- 49 pav. Nuogrinda perkasoje Nr. 2. Vaizdas iš R.
- 50 pav. Perkasos Nr. 2 bendras vaizdas, pasiekus 80 cm gylį. Vaizdas iš ŠV.
- 51 pav. Perkasos Nr. 2 bendras vaizdas, pasiekus iki 100 cm gylį bei atidengus kapą Nr. 6. Dešinėje – kapų Nr. 11 ir Nr. 12 bendra duobė (iki kapų preparavimo). Vaizdas iš R.
- 52 pav. Perkasos Nr. 2 šiaurinė sienelė. Kv. 1-2. Vaizdas iš P. Matyti kapas Nr. 11 ir kaulų sankaupa Nr. 21.
- 53 pav. Perkasos Nr. 2 šiaurinė sienelė. Kv. 2-3. Vaizdas iš P. Matyti kapas Nr. 11 ir duobė Nr. 7.
- 54 pav. Perkasos Nr. 2 šiaurinė sienelė. Kv. 4-5. Vaizdas iš P.
- 55 pav. Perkasos Nr. 2 rytinė sienelė. Kv. A-B. Vaizdas iš V. Matyti kapas Nr. 12.
- 56 pav. Perkasos Nr. 2 pietinė sienelė. Kv. 1-4. Vaizdas iš Š. Matyti kapas Nr. 6.

57 pav. Perkasos Nr. 2 pietinė sienelė. Kv. 2-5. Vaizdas iš Š. Matyti kapas Nr. 6.

58 pav. Perkasos Nr. 2 pietinė sienelė. Pagilinimas kv. 1-2. Vaizdas iš Š.

59 pav. Perkasos Nr. 2 vakarinė sienelė. Kv. A-B. Vaizdas iš R. Matyti stulpavietė (duobė Nr. 4).

60 pav. Duobės Nr. 1 - 6 perkastos Nr. 2 vakarinėje dalyje. Vaizdas iš R.

61 pav. Duobė Nr. 1 (šalia perkastos Nr. 2 pietinės sienelės).

62 pav. Duobė Nr. 2 (šalia perkastos Nr. 2 pietinės sienelės).

63 pav. Duobė Nr. 3 (šalia perkastos Nr. 2 pietinės sienelės).

64 pav. Duobė Nr. 4 (perkastos Nr. 2 vakarinėje sienelėje).

65 pav. Duobė Nr. 5 (šalia perkastos Nr. 2 šiaurinės sienelės).

66 pav. Duobė Nr. 6 (perkasoje Nr. 2).

67 pav. Duobė Nr. 7 (perkastos Nr. 2 šiaurinėje sienelėje).

68 pav. Kapas Nr. 6 (perkasoje Nr. 2). Vaizdas iš R.

69 pav. Kapo Nr. 6 galvūgalis.

70 pav. Kapai Nr. 11 ir Nr. 12 (perkasoje Nr. 2). Vaizdas iš R.

71 pav. Kapas Nr. 11 (perkasoje Nr. 2). Matyti kaulų sandrauba Nr. 21 ir kapo Nr. 12 vieta (dešinėje). Vaizdas iš P.

72 pav. Kaulų sandrauba Nr. 21 (perkasoje Nr. 2). Vaizdas iš P.

73 pav. Kapas Nr. 12 (perkasoje Nr. 2). Vaizdas iš R.

74 pav. Dalinai užpilta perkastos Nr. 2 vieta po tyrimų. Vaizdas iš ŠR.

75 pav. Pastoliai virš perkastos Nr. 3. Vaizdas iš PR.

76 pav. Perkasos Nr. 3 vieta, prieš pradėdant tyrimus. Vaizdas iš V.

77 pav. Perkasos Nr. 3 bendras vaizdas, atidengus nuogrindą. Vaizdas iš PR.

78 pav. Nuogrinda perkastos Nr. 3 vakarinėje dalyje.

79 pav. Perkasos Nr. 3 bendras vaizdas, pasiekus 50 cm gylį.

80 pav. Perkasos Nr. 3 bendras vaizdas, pasiekus 65 cm gylį.

81 pav. Kaulų sandrauba Nr. 19 (perkasoje Nr. 3).

82 pav. Kaulų sandrauba Nr. 22 ir Nr. 24 (perkasoje Nr. 3).

83 pav. Perkasos Nr. 3 vakarinės dalies bendras vaizdas, pasiekus 100 cm gylį.

84 pav. Perkasos Nr. 3 rytinės dalies bendras vaizdas, pasiekus 100 cm gylį.

85 pav. Kaulų sandrauba Nr. 23 (perkasoje Nr. 3).

86 pav. Radiniai šalia kaulų sandrauba Nr. 23 (akmeninis galūstuvus, žalvarinis žvangutis, vinys).

- 87 pav. Kapai Nr. 15 ir Nr. 16 (perkasoje Nr. 3). Matyti ir kaulų sankaupa Nr. 23.
- 88 pav. Kapai Nr. 16 ir Nr. 17 (perkasoje Nr. 3). Matyti duobė Nr. 1 (kapo Nr. 16 kojūgalyje).
- 89 pav. Duobė Nr. 1 (perkasoje Nr. 3). Vaizdas iš ŠV. Matyti kapo Nr. 16 kojūgalis.
- 90 pav. Duobė Nr. 1 (perkasoje Nr. 3). Vaizdas iš Š. Matyti kapo Nr. 16 kojūgalis.
- 91 pav. Perkasos Nr. 3 šiaurinė sienelė. Kv. 1-3.
- 92 pav. Perkasos Nr. 3 šiaurinė sienelė. Kv. 4-5.
- 93 pav. Perkasos Nr. 3 rytinė sienelė.
- 94 pav. Perkasos Nr. 3 pietinė sienelė. Kv. 1-2.
- 95 pav. Perkasos Nr. 3 pietinė sienelė. Kv. 2-3.
- 96 pav. Perkasos Nr. 3 pietinė sienelė. Kv. 4-5.
- 97 pav. Perkasos Nr. 3 vakarinė sienelė.
- 98 pav. Perkasos Nr. 3 bendras vaizdas iš R, prieš užkasant perkasą. Kapas Nr. 16 paliktas *in situ*.
- 99 pav. Palaikų perlaidojimas po antropologinių tyrimų (perkasos Nr. 3 vietoje). Vaizdas iš PV.
- 100 pav. Palaikų perlaidojimo vieta (vaizdas iš V). Matyti atstatytos po tyrimų ir pamatų hidroizoliacijos darbų akmenų nuogrindos palei bažnyčios sieną.
- 101 pav. Tranšėjos Nr. 1 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš PV.
- 102 pav. Tranšėjos Nr. 1 pietinė dalis (bendras vaizdas iš Š).
- 103 pav. Tranšėjos Nr. 1 bendras vaizdas iš P.
- 104 pav. Tranšėjos Nr. 1 pagilinimas būsimojo lietaus nuotekų šulinėlio įrengimo vietoje. Vaizdas iš ŠV.
- 105 pav. Nuogrindos fragmentas tranšėjos Nr. 1 pietiniame gale, paliktas neardytas (vaizdas iš V).
- 106 pav. Tranšėjos Nr. 1 atsišakojimas link perkastos Nr. 1 (matoma toliau; vaizdas iš P).
- 107 pav. Tranšėjos Nr. 2 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš R.
- 108 pav. Tranšėjos Nr. 1 vakarinė dalis, nuėmus betonines tako plyteles (vaizdas iš ŠR).
- 109 pav. Tranšėjos Nr. 1 vakarinė dalis, baigus tyrimus (vaizdas iš ŠR).
- 110 pav. Tranšėjos Nr. 1 vakarinė dalis, baigus tyrimus (vaizdas iš PV).
- 111 pav. Tranšėjos Nr. 1 rytinė dalis, baigus tyrimus (vaizdas iš ŠV).
- 112 pav. Tranšėjos Nr. 3 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš R.
- 113 pav. Tranšėjos Nr. 3 bendras vaizdas. Tyrimus apžiūri Veliuonos klebonas Šarūnas Leskauskas.
- 114 pav. Tranšėjos Nr. 3 vakarinis galas. Matyti akmenų išplatėjimas iš plytų. Vaizdas iš R.
- 115 pav. Tranšėjos Nr. 3 rytinis galas. Matyti akmenų sustiprinimas ties piliastru. Vaizdas iš V.

- 116 pav. Metalų iešikiu tikrinamos iš tranšėjos Nr. 3 išmestos žemės.
- 117 pav. Tranšėjos Nr. 3 vieta po tyrimų, užpylus smėliu (vėliau čia atstatyta nuogrinda). Vaizdas iš ŠR.
- 118 pav. Tranšėjos Nr. 4 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš V.
- 119 pav. Masyvus akmuo, fiksuotas tranšėjos Nr. 4 vietoje ties bažnyčios prienavio pietiniu (šoniniu) fasadu. Vaizdas iš P.
- 120 pav. Tranšėjos Nr. 4 šiaurės vakarinė dalis. Vaizdas iš V.
- 121 pav. Nuogrindos fragmentas, fiksuotas tranšėjoje Nr. 4. Vaizdas iš P.
- 122 pav. Tranšėjos Nr. 4 vidurinė dalis. Vaizdas iš PV.
- 123 pav. Tranšėjos Nr. 4 pietrytinė dalis. Vaizdas iš V.
- 124 pav. Tranšėjos Nr. 5 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš ŠV. Dešinėje matyti tiriama perkasa Nr. 1.
- 125 pav. Tranšėjos Nr. 5 pietinė dalis ir kontrolinė linija tarp tranšėjos Nr. 5 ir perkastos Nr. 1. Matyti kaulų sankaupa Nr. 13. Vaizdas iš V.
- 126 pav. Kaulų sankaupa Nr. 13 (tranšėjoje Nr. 5). Vaizdas iš PV.
- 127 pav. Tranšėja Nr. 5, baigus tyrimus. Bendras vaizdas iš V. Dešinėje – perkasa Nr. 1, kairėje – bažnyčios šventoriaus tvora.
- 128 pav. Tranšėja Nr. 5, baigus tyrimus. Bendras vaizdas iš P. Matyti bažnyčios šventoriaus tvoros apačia.
- 129 pav. Tranšėjos Nr. 6 vieta pradedant tyrimus. Dešinėje – šventoriaus tvora. Vaizdas iš PV.
- 130 pav. Tranšėjos Nr. 6. Išvestas lietaus nuotekų vamzdis. Vaizdas iš ŠV.
- 131 pav. Tranšėjos Nr. 6 vieta baigus tyrimus. Dešinėje – Draugystės gatvė. Vaizdas iš ŠRV.
- 132 pav. Tranšėjos Nr. 7 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš V.
- 133 pav. Tranšėja Nr. 7. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš ŠR.
- 134 pav. Tranšėjos Nr. 7 vakarinė dalis, baigus tyrimus. Vaizdas iš Š.
- 135 pav. Tranšėjos Nr. 7 rytinė dalis, baigus tyrimus. Vaizdas iš ŠR.
- 136 pav. Tranšėjos Nr. 8 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš ŠR.
- 137 pav. Tranšėjos Nr. 8 vakarinė dalis. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš ŠV.
- 138 pav. Tranšėjos Nr. 8 pietinė dalis. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš R.
- 139 pav. Tranšėja Nr. 8. Bendras vaizdas, pašalinus nuogrindos akmenis. Vaizdas iš Š.
- 140 pav. Tranšėja Nr. 8. Pamato išplatinimas iš plytų ir akmenų. Vaizdas iš Š.
- 141 pav. Tranšėja Nr. 8. Pamato išplatinimas iš plytų ir akmenų. Vaizdas iš V.
- 142 pav. Tranšėjos Nr. 9 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš ŠV.
- 143 pav. Tranšėja Nr. 9. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš PV.

- 144 pav. Tranšėja Nr. 9. Bažnyčios kertinis akmuo ir kiti akmenys ties bažnyčios PV kampu. Vaizdas iš PV.
- 145 pav. Tranšėja Nr. 9. Bažnyčios kertinis akmuo. Vaizdas iš ŠV.
- 146 pav. Tranšėja Nr. 9. Pamato išplatinimas iš plytų ir akmenys ties piliastru. Vaizdas iš V.
- 147 pav. Tranšėja Nr. 9. Pamato išplatinimas iš plytų ir akmenys ties piliastru. Vaizdas iš R.
- 148 pav. Tranšėja Nr. 10. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš PR.
- 149 pav. Tranšėjos Nr. 10 šiaurinė dalis. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš P.
- 150 pav. Tranšėja Nr. 10. Atidengta nuogrinda ir kertinis bažnyčios akmuo. Vaizdas iš R.
- 151 pav. Tranšėja Nr. 10. Bažnyčios kertinis akmuo. Vaizdas iš R.
- 152 pav. Tranšėja Nr. 10. Pamato išplatėjimas iš plytų. Vaizdas iš Š.
- 153 pav. Tranšėja Nr. 10. Akmenys, sustiprinantys bažnyčios pietrytinį kampą. Vaizdas iš V.
- 154 pav. Tranšėjos Nr. 11 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš PR.
- 155 pav. Tranšėjos Nr. 11 vidurinė dalis. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš ŠR.
- 156 pav. Nuogrindos fragmentas tranšėjoje Nr. 11. Vaizdas iš R.
- 157 pav. Tranšėjos Nr. 11 pietrytinė dalis, pašalinus nuogrindą. Pamato išplatinimas. Vaizdas iš V.
- 158 pav. Tranšėjos Nr. 11 vidurinė (rytinė) dalis, pašalinus nuogrindą. Pamato išplatinimas. Vaizdas iš P.
- 159 pav. Tranšėjos Nr. 11 vakarinė dalis, pašalinus nuogrindą. Pamato išplatinimas. Vaizdas iš R.
- 160 pav. Tranšėjos Nr. 12 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš R (nuo bažnyčios durų). Matyti šventoriaus vartai.
- 161 pav. Tranšėjos Nr. 12 bendras vaizdas iš R, nuėmus betonines tako plyteles.
- 162 pav. Grindinio likučiai, aptikti tranšėjoje Nr. 12, šalia šventoriaus vartų (vaizdas iš R).
- 163 pav. Tranšėjos Nr. 12 bendras vaizdas iš PV, baigus tyrimus. Dalis tranšėjos užpilama smėliu.
- 164 pav. Tranšėjos Nr. 13 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš ŠR. Matyti šventoriaus vartai.
- 165 pav. Tranšėjos Nr. 13 bendras vaizdas iš ŠR, nuėmus betonines tako plyteles.
- 166 pav. Tranšėjos Nr. 13 vieta užpilta atvežtiniu smėliu. Vaizdas iš V.
- 167 pav. Tranšėjos Nr. 14 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš PV.
- 168 pav. Nuogrindos, aptiktos bei demontuotos tranšėjoje Nr. 2, pakraščio likučiai tranšėjoje Nr. 14.
- 169 pav. Tranšėjos Nr. 14 bendras vaizdas iš V, baigus tyrimus.
- 170 pav. Tranšėjos Nr. 14 vieta (aikštelė) ir tranšėjos Nr. 13 vieta (pėsčiųjų takas) po tyrimų, įrengus betono trinkelį dangą. Vaizdas iš ŠR.
- 171 pav. Radiniai Nr. 1 – 4 (diržo sagtis ir vinys iš kapo Nr. 1).
- 172 pav. Radiniai Nr. 5 – 10 (vinys iš kapo Nr. 2).

173 pav. Radiniai Nr. 11 – 36 (vinys iš kapo Nr. 5).

174 pav. Radinys Nr. 37 (peilis iš kapo Nr. 6).

175 pav. Radiniai Nr. 43 - 46 (vinys iš kapo Nr. 6).

176 pav. Radiniai Nr. 47 (medalikėlis iš kapo Nr. 7) ir Nr. 48 – 49 (moneta ir vinis iš kapom Nr. 11).

177 pav. Radiniai Nr. 50 - 52 (vinys iš kapų Nr. 13 ir Nr. 14 bendros duobės).

178 pav. Radiniai Nr. 53 - 55 (moneta, kniedės galvutė (arba apkalėlis) ir peilis iš kapo Nr. 15)

179 pav. Radiniai Nr. 56 – 61 (vinys iš kapo Nr. 15; vinis Nr. 61 persmigusi šonkaulį, kuris po fotografavimo buvo gražintas prie perlaidojamų palaikų).

180 pav. Radiniai Nr. 62 - 70 (vinys iš kapo Nr. 16).

181 pav. Radinys Nr. 70A (sidabrinis žiedas iš kapo Nr. 17).

182 pav. Radiniai Nr. 71 - 79 (vinys iš kapo Nr. 17).

183 pav. Radiniai Nr. 80 – 91 (monetos iš perkasos Nr. 1).

184 pav. Radiniai Nr. 92 – 102 (monetos iš perkasų Nr. 1, Nr. 2 ir Nr. 3).

185 pav. Radiniai Nr. 92 – 102 (monetos iš perkasos Nr. 3 ir žvalgytų tranšėjų).

186 pav. Radiniai Nr. 124 (pypkės galvutė) ir 118 (pypkės kotelis) iš perkasos Nr. 1.

187 pav. Radiniai Nr. 119 - 121 (švininės langų stiklo tvirtinimo juostelės) iš perkasos Nr. 1.

188 pav. Radiniai Nr. 122 - 123 (geležinės batų pasagėlės) iš perkasos Nr. 1.

189 pav. Radiniai Nr. 125 (įmovinis arba leto strėlės antgalis iš perkasos Nr. 1) ir Nr. 126 (įtveriamasis arba leto strėlės antgalis iš perkasos Nr. 2)

190 pav. Radiniai Nr. 127 (apkalėlis), Nr. 129 (žiedas), Nr. 132 (spėjama plokštinės segės dalis), Nr. 136 (auskaro dalis), Nr. 138 (apkalo fragmentas) ir Nr. 143 (plokštinės segės fragmentas) iš perkasų Nr. 2 – 3.

191 pav. Radiniai Nr. 128 (peilis), Nr. 129 (žiedas), Nr. 131 (neaiškus geležinis dirbinys) ir Nr. 139 (neaiškus geležinis dirbinys) iš perkasos Nr. 3.

192 pav. Radiniai Nr. 130 (segės liežuvėlis), Nr. 141 (segės ar sagties liežuvėlis) ir Nr. 144 (neaiškus žalvarinis dirbinys) iš perkasos Nr. 3.

193 pav. Radiniai Nr. 133 – 135 (titnago nuoskalos iš perkasos Nr. 3).

194 pav. Radiniai Nr. 137 ir 140 (geležinės adatos iš perkasos Nr. 3).

195 pav. Radiniai Nr. 142 (švininė kulka) ir Nr. 145 (kaulinė rankenos (?) dalis) iš perkasos Nr. 3.

196 pav. Radiniai Nr. 146 – 150 (sagtys iš perkasos Nr. 3).

197 pav. Radiniai Nr. 151 – 154 (peiliai iš perkasos Nr. 3).

198 pav. Radiniai Nr. 155 (žvangutis), Nr. 156 (spėjama piniginės pakabinimo detalė), Nr. 157 (žvangutis) ir Nr. 158 (akmeninis galastuvas) iš perkasos Nr. 3.

199 pav. Radiniai Nr. 159 – 160 (karsto (?) rankenos iš tranšėjos Nr. 3).

200 pav. Radinys Nr. 161 (peilis - durklas iš tranšėjos Nr. 1).

201 pav. Radinys Nr. 162 (žvakių gesinimo žirklys iš tranšėjos Nr. 3).

202 pav. Radiniai Nr. 163 (kryželis iš tranšėjos Nr. 3) ir Nr. 164 (kryželis iš tranšėjos Nr. 14).

203 pav. Radiniai Nr. 165 (adata) ir Nr. 166 (grandelė) iš tranšėjos Nr. 14.

204 pav. Radiniai Nr. 167 (geležinis kaltas), Nr. 168 (žalvarinio varpo dalis) ir Nr. 169 - 171 (švininės langų stiklo tvirtinimo juostelės) iš tranšėjos Nr. 14.

205 pav. Radiniai Nr. 1723 – 173 (titnago nuoskalos) ir Nr. 174 (spėjamo akmeninio trintuvo dalis) iš tranšėjos Nr. 14.

206 pav. Radiniai Nr. 175 – 180 (vinys ir kilpvinė) iš perkasoje Nr. 1.

207 pav. Radiniai Nr. 181 – 187 (vinys ir kilpvinė) iš perkasoje Nr. 1.

208 pav. Radiniai Nr. 188 – 197 (vinys ir kilpvinė) iš perkasoje Nr. 2.

209 pav. Radiniai Nr. 198 – 203 (vinys, kilpvinė ir kalamas tvirtinimo elementas) iš perkasoje Nr. 3.

210 pav. Radiniai Nr. 204 – 206 (vinys, rastos perkasoje Nr. 3, šalia kaulų sankaupos Nr. 21).

211 pav. Radiniai Nr. 207 – 210 (vinys, rastos žvalgytose tranšėjose).

212 pav. Radiniai Nr. 211 – 214 (lovinės (Nr. 211) bei žvyninės čerpės, rastos perkasoje Nr. 1).

213 pav. Radiniai Nr. 215 (lovinė glazūruota čerpė) ir Nr. 216 (žvyninė čerpė) iš perkasoje Nr. 1.

214 pav. Radinys Nr. 217 - kraiginė (?) glazūruota čerpė iš perkasoje Nr. 2.

215 pav. Radiniai Nr. 218 – 219 (žvyninės čerpės profiliuotais galais, rastos perkasoje Nr. 2).

216 pav. Radiniai Nr. 220 – 221 (žvyninės čerpės, rastos perkasoje Nr. 2).

217 pav. Radiniai Nr. 222 – 223 (plyta ir apdailos elementas (figūrinė plyta ?), rastos perkasoje Nr. 2).

218 pav. Radiniai Nr. 224 – 225 (olandiškos čerpės, rastos perkasoje Nr. 3).

219 pav. Radinys Nr. 226 (grindų plytelė, rasta tranšėjoje Nr. 2). Nufotografuota iš abiejų pusių.

220 pav. Radinys Nr. 227 (marselinė čerpė, rasta tranšėjoje Nr. 3).

221 pav. Radiniai Nr. 228 – 234 (koklių dalys, rastos perkasoje Nr. 1).

222 pav. Radiniai Nr. 236 – 238 (koklių dalys, rastos perkasoje Nr. 2).

223 pav. Radiniai Nr. 239 – 247 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 1).

224 pav. Radiniai Nr. 248 – 254 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 1).

225 pav. Radiniai Nr. 255 – 259 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 1).

226 pav. Koklio dalis (Rad. 235) ir inventorintos (Rad. 260 – 261) bei neinventorintos buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 1, duobėje Nr. 1, juodoje degėsių žemėje.

227 pav. Radiniai Nr. 262 – 266 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 2).

228 pav. Radiniai Nr. 267 – 274 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 2).

229 pav. Radiniai Nr. 275 – 280 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 2).

230 pav. Radiniai Nr. 281 – 284 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 2).

231 pav. Radiniai Nr. 285 – 286 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 2).

232 pav. Rad. Nr. 287 (kalkinio fajanso indo dalys, rastos perkasoje Nr. 2).

233 pav. Rad. Nr. 288 (neaiškios paskirties indo dalys, rastos perkasoje Nr. 2).

234 pav. Radiniai Nr. 289 – 295 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 3).

235 pav. Radiniai Nr. 296 – 299 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 3).

236 pav. Radiniai Nr. 300 – 304 (buitinės keramikos šukės, rastos žvalgytose tranšėjose).

237 pav. Radiniai Nr. 305 – 309 (stiklinių indų ir langų stiklo šukės, rastos perkasoje Nr. 1).

238 pav. Radiniai Nr. 310 – 315 (stiklinių indų ir langų stiklo šukės, rastos perkasoje Nr. 2 ir Nr. 3).

239 pav. Radiniai Nr. 316 – 319 (stiklinių indų ir langų stiklo šukės, rastos žvalgytose tranšėjose).

240 pav. Neinventorintos vinys iš perkamos Nr. 1 (pavyzdžiai).

241 pav. Neinventorintos vinys iš perkamos Nr. 2 (pavyzdžiai).

242 pav. Neinventorintos vinys iš perkamos Nr. 3 (pavyzdžiai).

243 pav. Neinventorintų čerpių pavyzdžiai iš perkamos Nr. 1 (kairėje) ir perkamos Nr. 3 (dešinėje).

244 pav. Neinventorintų čerpių pavyzdžiai iš perkamos Nr. 2.

245 pav. Neinventorintų čerpių pavyzdžiai iš perkamos Nr. 2.

246 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 1 (pavyzdžiai).

247 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 1 (pavyzdžiai).

248 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 1 (pavyzdžiai).

249 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 2 (pavyzdžiai).

250 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 3 (pavyzdžiai).

251 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 3 (pavyzdžiai).

252 pav. Neinventorintos stiklo šukės iš perkamos Nr. 1 (pavyzdžiai).

253 pav. Neinventorintos stiklo šukės iš perkamos Nr. 2 (pavyzdžiai).

254 pav. Neinventorintos stiklo šukės iš perkamos Nr. 3 (pavyzdžiai).

255 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 1.

256 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 2.

- 257 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 3.
- 258 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 4.
- 259 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 5.
- 260 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 6.
- 261 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 7.
- 262 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 8.
- 263 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 9.
- 264 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 10.
- 265 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 11.
- 266 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 12.
- 267 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 14.
- 268 pav. Archeologinę ekspediciją Veliuonoje lankė gausūs ekskursantų būriai.

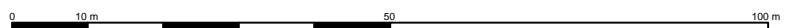
VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049), VELIUONOS PILIAKALNIO II SU PAPILIU (23902) PAPILIO (23903) TERITORIJ A (DRAUGYSTĖS g. 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO R.) .ANKSTESNIŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ VIETOS.

— - 1999 m. ir 2003 m. atliktų tyrimų (vad. A.Žalnierius) perkasų Nr. 1-5 ir šurfų Nr. 6-7 vietos bei žvalgyta laiptų įrengimo vieta.

— - 2008 m. archeologiniai žvalgymai (vad. N.Vaitiekūnaitė) elektros kabelių trasų įrengimo vietose.

□ - Kultūros paveldo objektų ribos

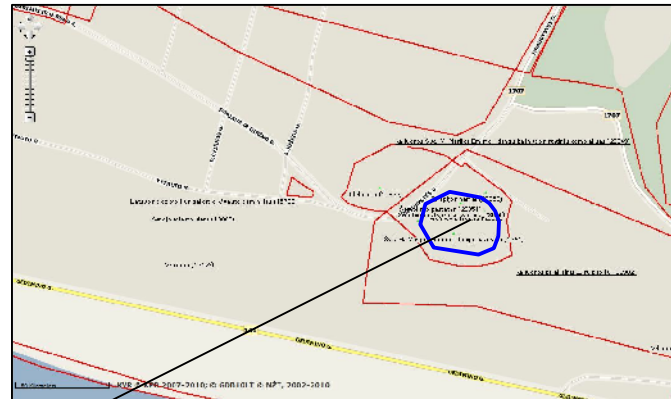

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				1	27
			SITUACIJOS PLANAS, M 1:1000	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

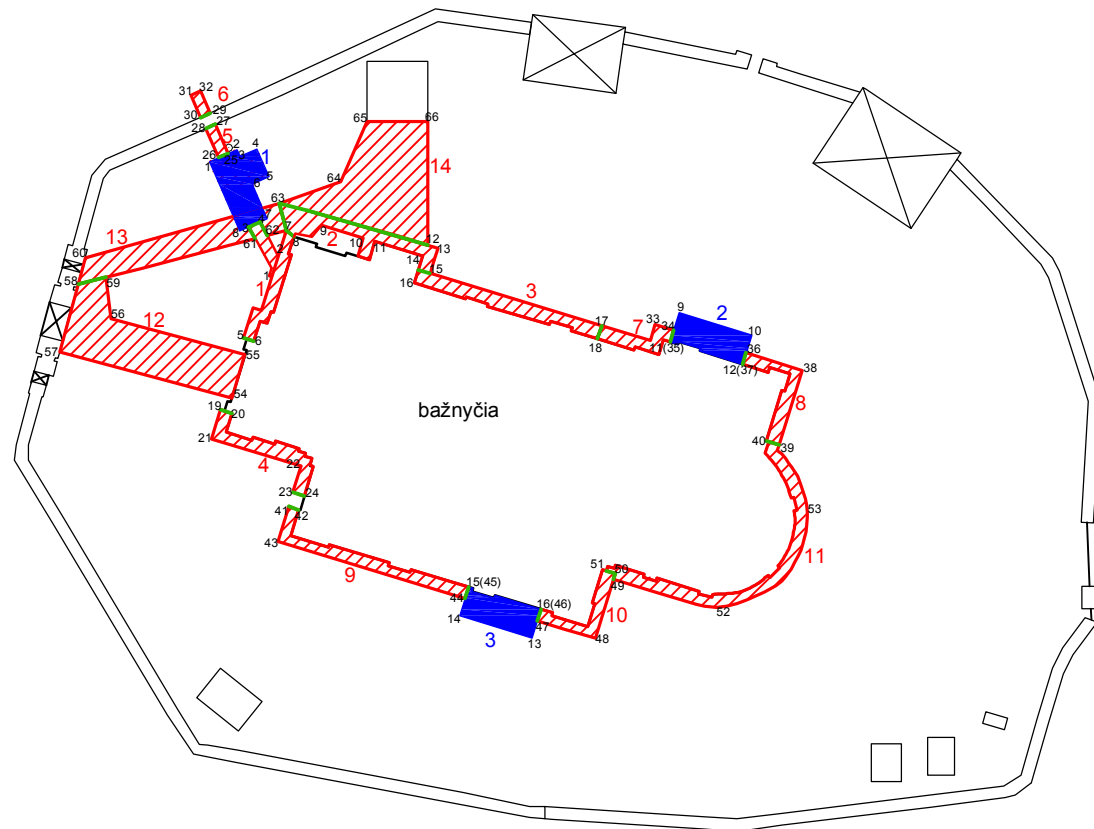

VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS
(DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)
ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI 2014 m.

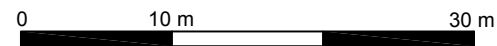
SITUACIJOS PLANAS. M 1 : 500

objekto vieta

- Tirtos perkastos Nr. 1 - 3
- Žvalgytos tranšėjos Nr. 1 - 14
- tranšėjos riba
- 1 - 66 fikscijos taškų Nr. (perkastos ir tranšėjų kampai)

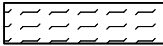
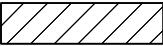
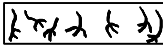

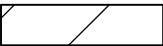

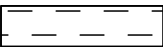

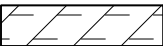

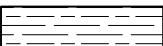
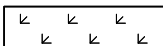

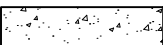

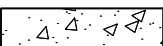
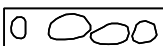
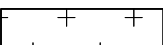

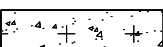
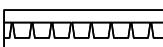
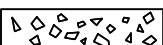
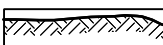

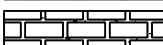

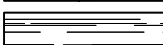

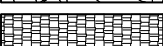
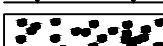
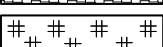

Nr.	X	Y	H abs
perkasa 1			
1	453734.34	6104974.17	50,08
2	453736.16	6104974.97	50,12
3	453736.38	6104974.46	50,10
4	453737.46	6104974.99	50,09
5	453738.29	6104973.16	50,14
6	453737.16	6104972.64	50,11
7	453738.17	6104970.45	50,12
8	453736.29	6104969.68	50,10
perkasa 2			
9	453765.37	6104964.12	50,33
10	453770.20	6104962.69	50,31
11(t35)	453764.87	6104962.17	50,32
12(t37)	453769.60	6104960.71	50,33
perkasa 3			
13	453755.73	6104942.69	50,15
14	453750.94	6104944.15	50,14
15(t45)	453751.49	6104946.03	50,13
16(t46)	453756.26	6104944.55	50,14

Nr.	X	Y	H abs	pastabos
tranšėja 1				
1	453738.28	6104966.60	50,10	susijungia su t2 - 7
2	453738.94	6104967.97	50,12	
3	453736.29	6104969.68	50,10	
4	453738.19	6104970.37	50,12	
5	453736.63	6104962.48	50,07	
6	453737.35	6104961.40	50,06	
7	453739.42	6104969.57	50,30	
tranšėja 2				
8	453739.95	6104969.17	50,32	t1 - 7,
9	453741.78	6104969.95	50,30	t13 - 63,
10	453744.52	6104969.08	50,33	t3 - 15
11	453745.33	6104968.84	50,34	
12	453748.78	6104968.64	50,31	
13	453749.60	6104968.44	50,27	
14	453748.43	6104967.89	50,30	
15	453748.98	6104966.75	50,30	
tranšėja 3				
16	453747.95	6104966.12	50,32	susijungia su t2 - 15
17	453760.28	6104963.32	50,30	
18	453760.03	6104962.47	50,33	
tranšėja 4				
19	453735.00	6104957.76	50,17	
20	453735.86	6104957.51	50,20	
21	453734.48	6104955.82	50,17	
22	453740.41	6104954.05	50,18	
23	453739.89	6104952.28	50,21	
24	453740.64	6104952.07	50,19	
tranšėja 5				
25	453735.60	6104974.71	50,38	
26	453734.94	6104974.39	50,37	
27	453734.76	6104976.62	50,38	
28	453733.91	6104976.34	50,39	
tranšėja 6				
29	453734.45	6104977.37	50,03	
30	453733.79	6104977.07	50,05	
31	453733.16	6104978.55	50,03	
32	453733.78	6104978.82	50,04	
tranšėja 7				
33	453763.85	6104963.38	50,30	susijungia su p3-17, 18
34	453765.04	6104963.03	50,30	
35(p11)	453764.86	6104962.22	50,32	

Nr.	X	Y	H abs	pastabos
tranšėja 8				
36	453769.87	6104961.49	50,31	
37(p12)	453769.60	6104960.71	50,33	
38	453773.50	6104960.40	50,31	
39	453772.05	6104955.48	50,34	
40	453771.19	6104955.64	50,30	
tranšėja 9				
41	453739.66	6104951.36	50,15	
42	453740.24	6104951.13	50,17	
43	453738.89	6104949.05	50,10	
44	453751.23	6104945.25	50,10	
45(p15)	453751.49	6104946.03	50,13	
tranšėja 10				
46(p16)	453756.26	6104944.55	50,14	susijungia su t11 - 49-50
47	453756.10	6104943.79	50,19	
48	453759.88	6104942.62	50,18	
49	453761.08	6104946.52	50,39	
50	453761.16	6104946.99	50,40	
tranšėja 11				
51	453760.62	6104947.10		susijungia su t8 - 39, 40;
52	453768.07	6104944.70	50,45	t10 - 49-50
53	453773.98	6104951.01	50,23	
tranšėja 12				
54	453735.85	6104958.56	50,03	susijungia su t13 - 58,59
55	453736.73	6104961.40	50,04	
56	453727.85	6104963.78	50,03	
57	453724.42	6104961.71	49,98	
58	453725.68	6104966.10	49,99	
59	453727.47	6104966.49	49,97	
tranšėja 13				
60	453726.23	6104967.92	49,98	susijungia su t12 - 58,59;
61	453737.39	6104969.06	50,04	t14 - 63
62	453738.16	6104969.29	50,05	t2 - 63
63	453738.95	6104971.38	50,03	
tranšėja 14				
64	453742.99	6104972.80	50,38	susijungia su t14 - 63;
65	453744.84	6104976.79	50,39	t2 - 7,12
66	453748.84	6104976.75	50,41	

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS	2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIEN Ė			2	27
			SITUACIJOS PLANAS, M 1:500		
			ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

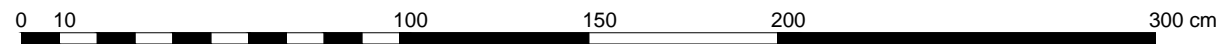
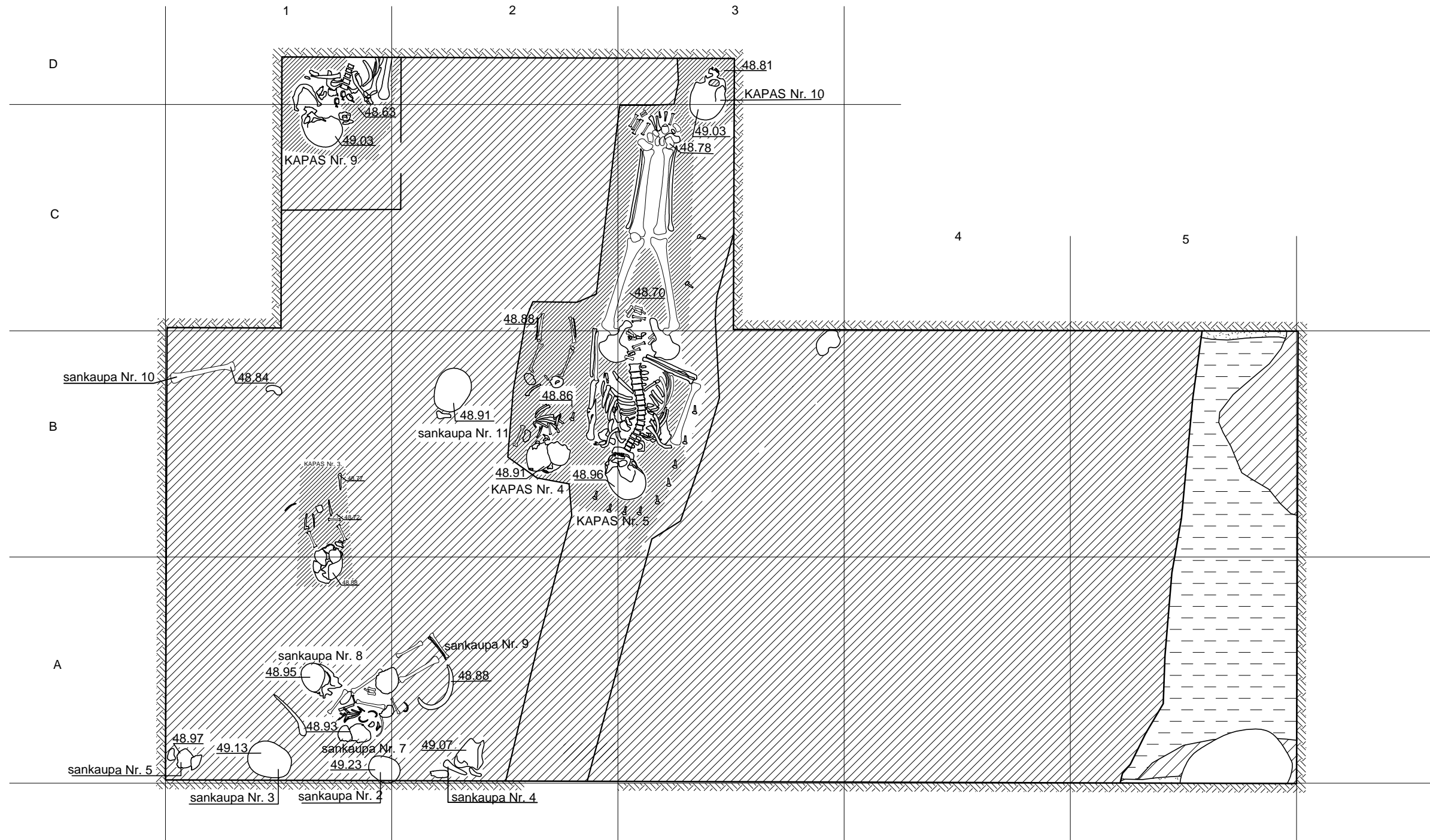
SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

	JUODA ŽEMĖ		DURPĖS
	TAMSAI PILKA ŽEMĖ		ŠAKNYS
	PILKA ŽEMĖ		MEDIENA
	ŠVIESIAI PIKLA ŽEMĖ		SUNYKUSI MEDIENA
	MOLIS		APDEGUSI MEDIENA
	PRIEMOLIS		KERAMIKA
	ŠYNAS		SKIEDROS
	SMĖLIS		ASFALTAS
	SMULKUS ŽVYRAS - SMĖLIS		IŽEMIS
	STAMBUS ŽVYRAS		AKMENYS
	KALKĖS		AKMENŲ GRINDINYS
	KALKIŲ SKIEDINYS		TAŠYTI AKMENYS
	SMULKIOS GRIUVENOS		DUOBĖS KONTŪRAS
	STAMBIOS GRIUVENOS		AKMENŲ MŪRAS
	DEGĖSIAI		PLYTŲ MŪRAS
	KAULAI		MŪRAS PJŪVYJE
	ŠIUKŠLĖS		GRUNTINIS VANDUO
	VELĖNA		FIKSUOTA KRAŠTINĖ
	RUBEROIDAS		ANGLIS
	PUVĖSIAI		BETONAS
	SKALDA		PERKASTA
	PELENAI - SUODŽIAI		

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJ A (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				3	27
			SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

PERKASA Nr. 1. PLANAS 1.
PIRMAS KAPŲ HORIZONTAS (VIRŠUTINIS). M 1:20

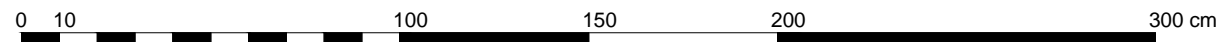
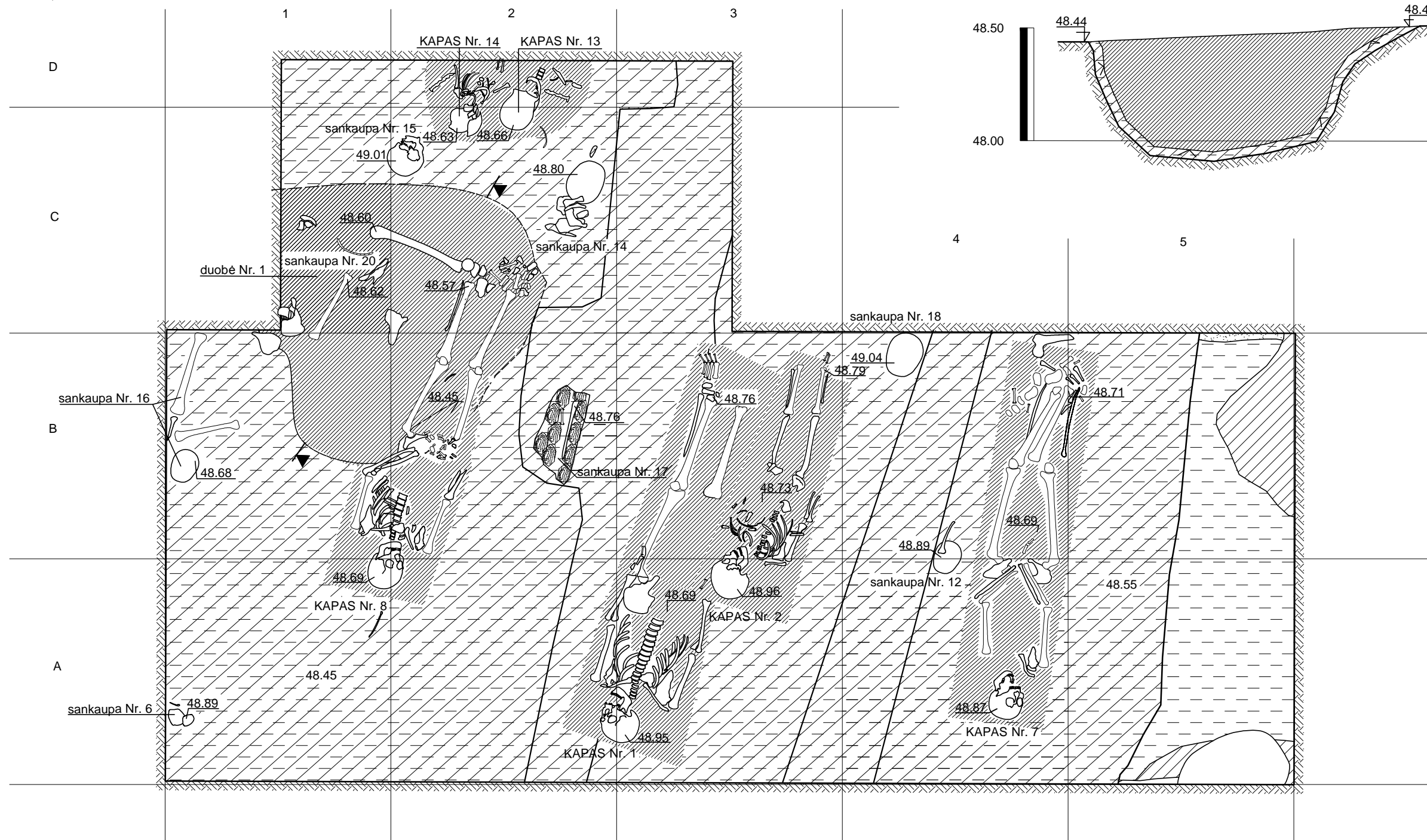
ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS	2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ			4	27
		PERKASA Nr. 1. PLANAS 1. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

PERKASA Nr. 1. PLANAS 2.
ANTRAS KAPŲ HORIZONTAS (APATINIS). M 1:20

DUOBĖS Nr. 1 PJŪVIS. M 1:20

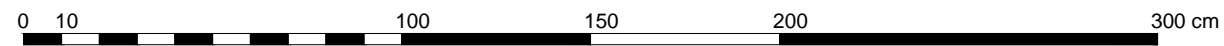
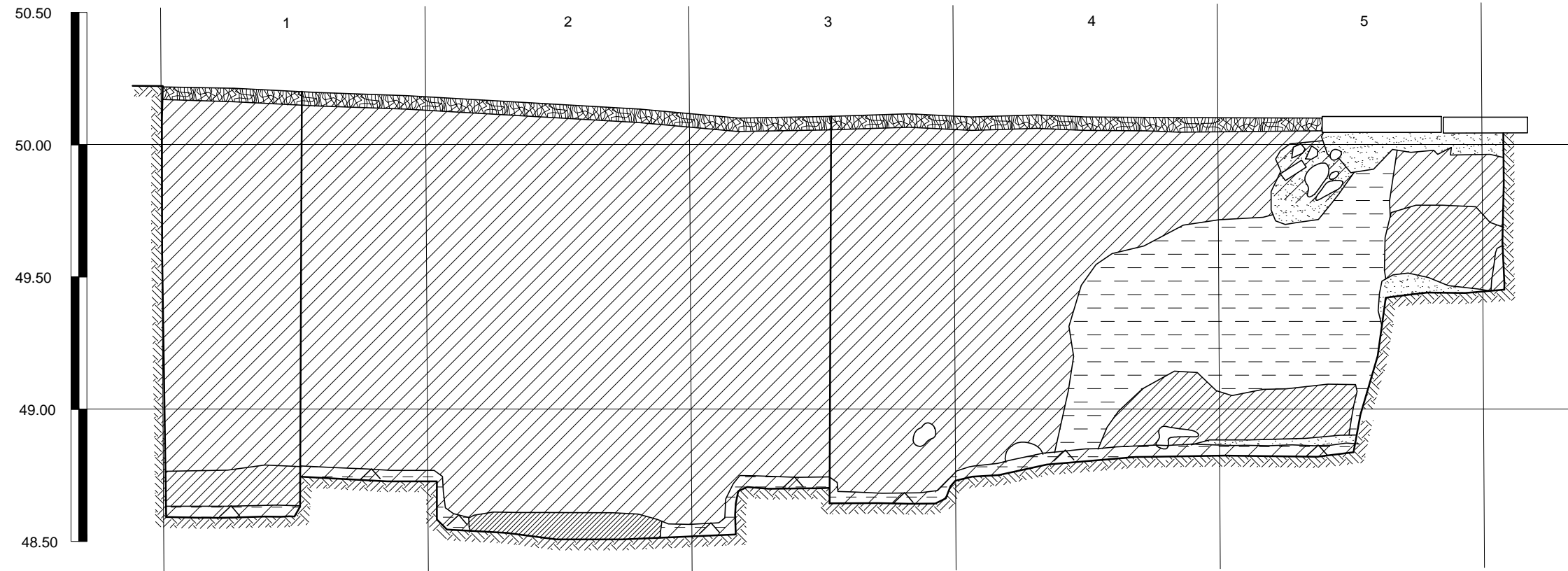

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS	2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ			5	27
		PERKASA Nr. 1. PLANAS 2. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.) . M 1:10

PERKASA Nr. 1. M 1:20

ŠIAURĖS RYTINĖ KRAŠTINĖ

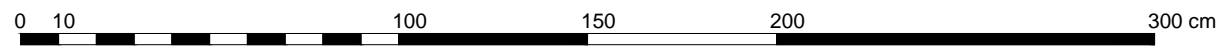
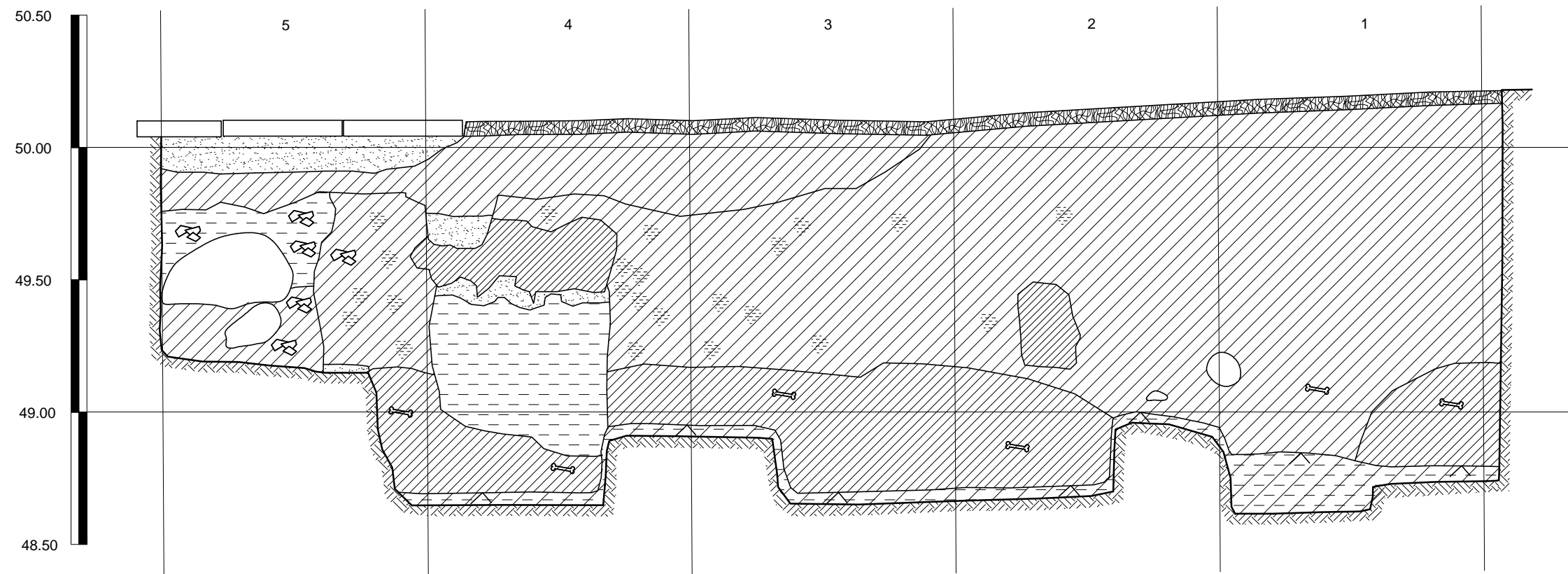

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				6	27
			PERKASA Nr. 1. ŠIAURĖS RYTINĖ KRAŠTINĖ. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.) . M 1:10

PERKASA Nr. 1. M 1:20

PIETVAKARINĖ KRAŠTINĖ

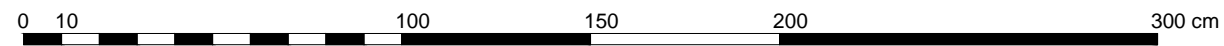
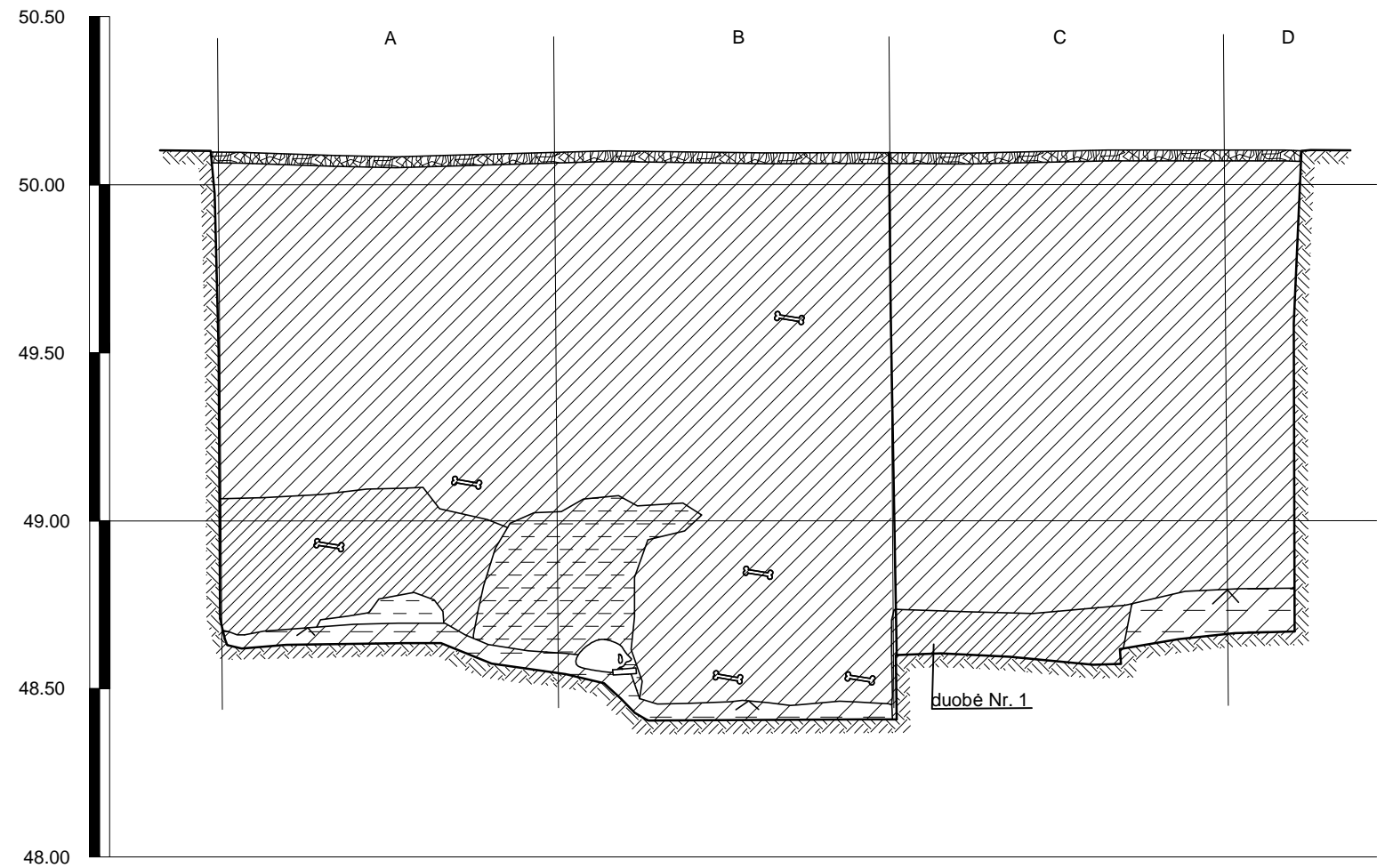
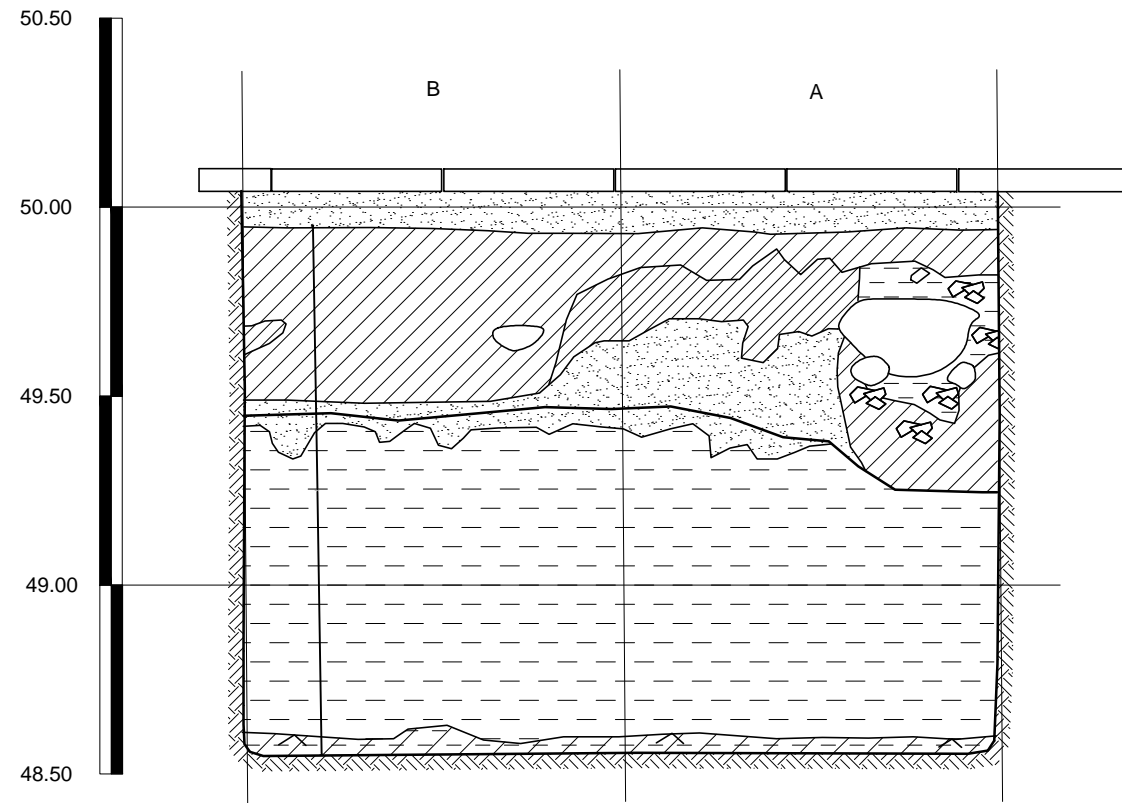
ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				7	27
			PERKASA Nr. 1. PIETVAKARINĖ KRAŠTINĖ. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.) . M 1:10

PERKASA Nr. 1. M 1:20

PIETRYTINĖ KRAŠTINĖ

ŠIAURĖS VAKARINĖ KRAŠTINĖ (SU IŠPJOVA)

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				8	27
			PERKASA Nr. 1. PIETRYTINĖ IR ŠIAURĖS VAKARINĖ KRAŠTINĖS. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

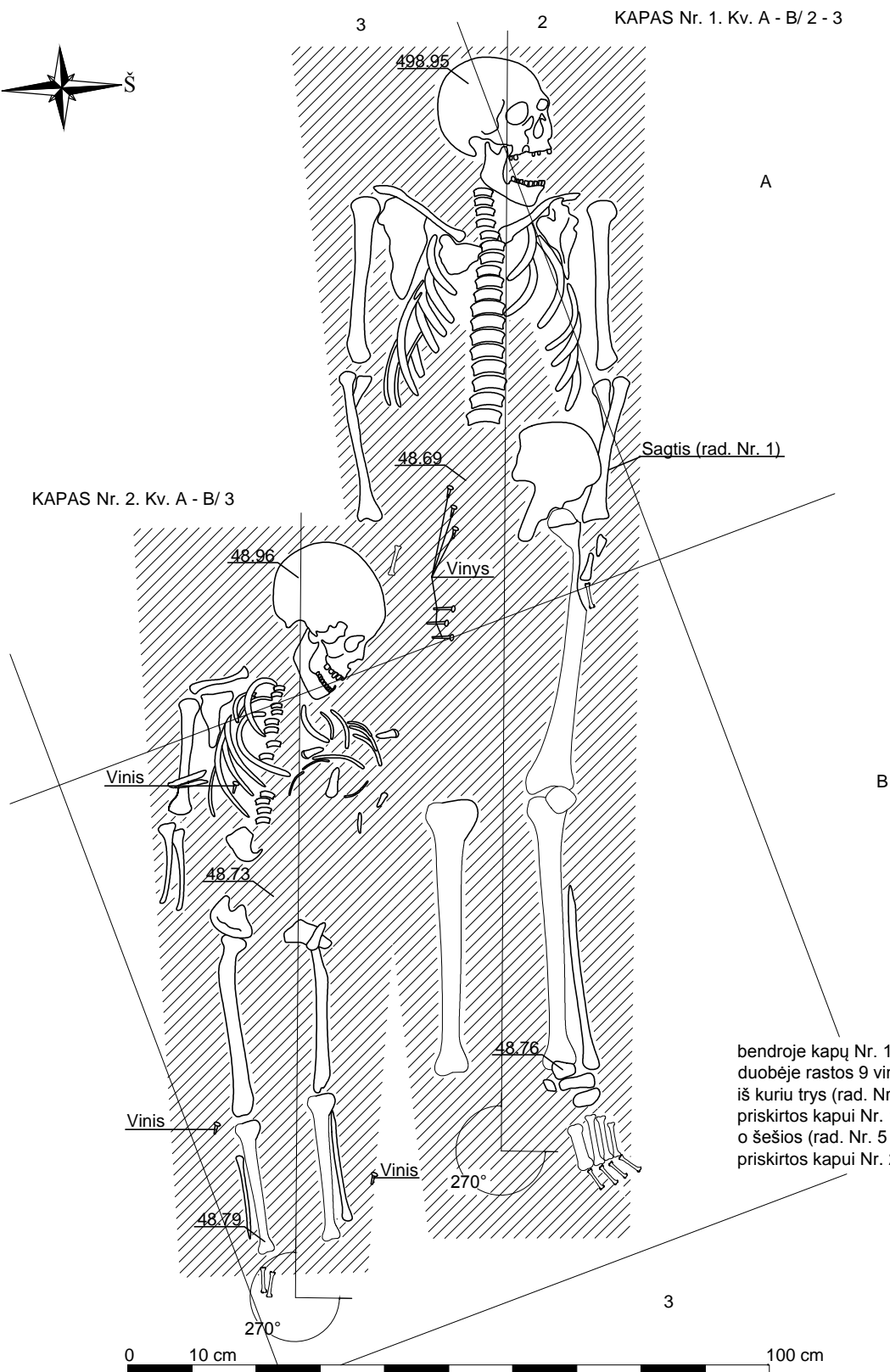
2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.) . M 1:10

PERKASA Nr. 1

KAPAS Nr. 1. Kv. A - B/ 2 - 3

KAPAS Nr. 2. Kv. A - B/ 3

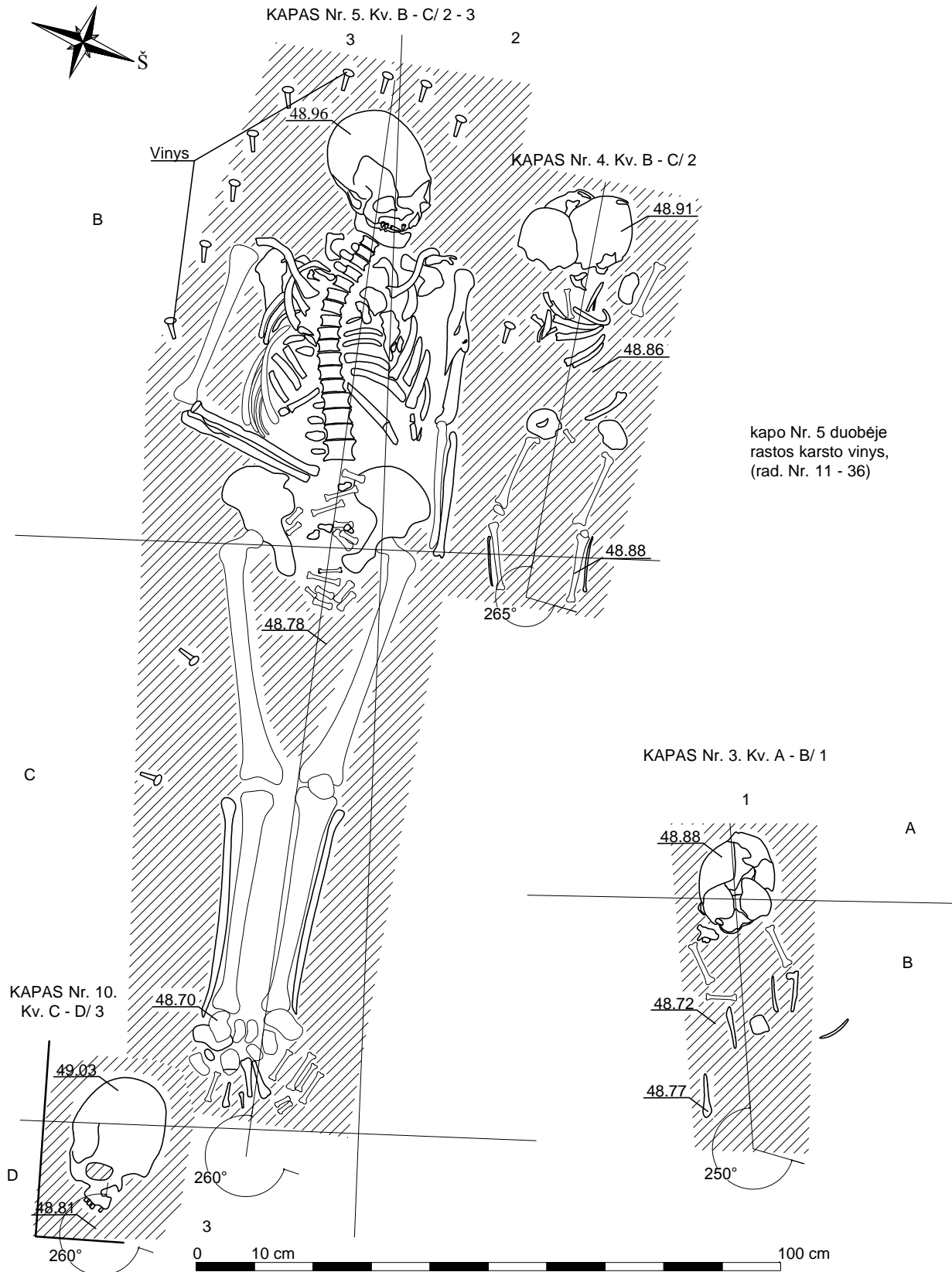

bendroje kapų Nr. 1 ir Nr. 2
 duobėje rastos 9 vinys,
 iš kuriu trys (rad. Nr. 2 - 4)
 priskirtos kapui Nr. 1,
 o šešios (rad. Nr. 5 - 10)
 priskirtos kapui Nr. 2.

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				9	27
			PERKASA Nr. 1. KAPAI Nr. 1, Nr. 2. M 1:10	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.) . M 1:10

PERKASA Nr. 1

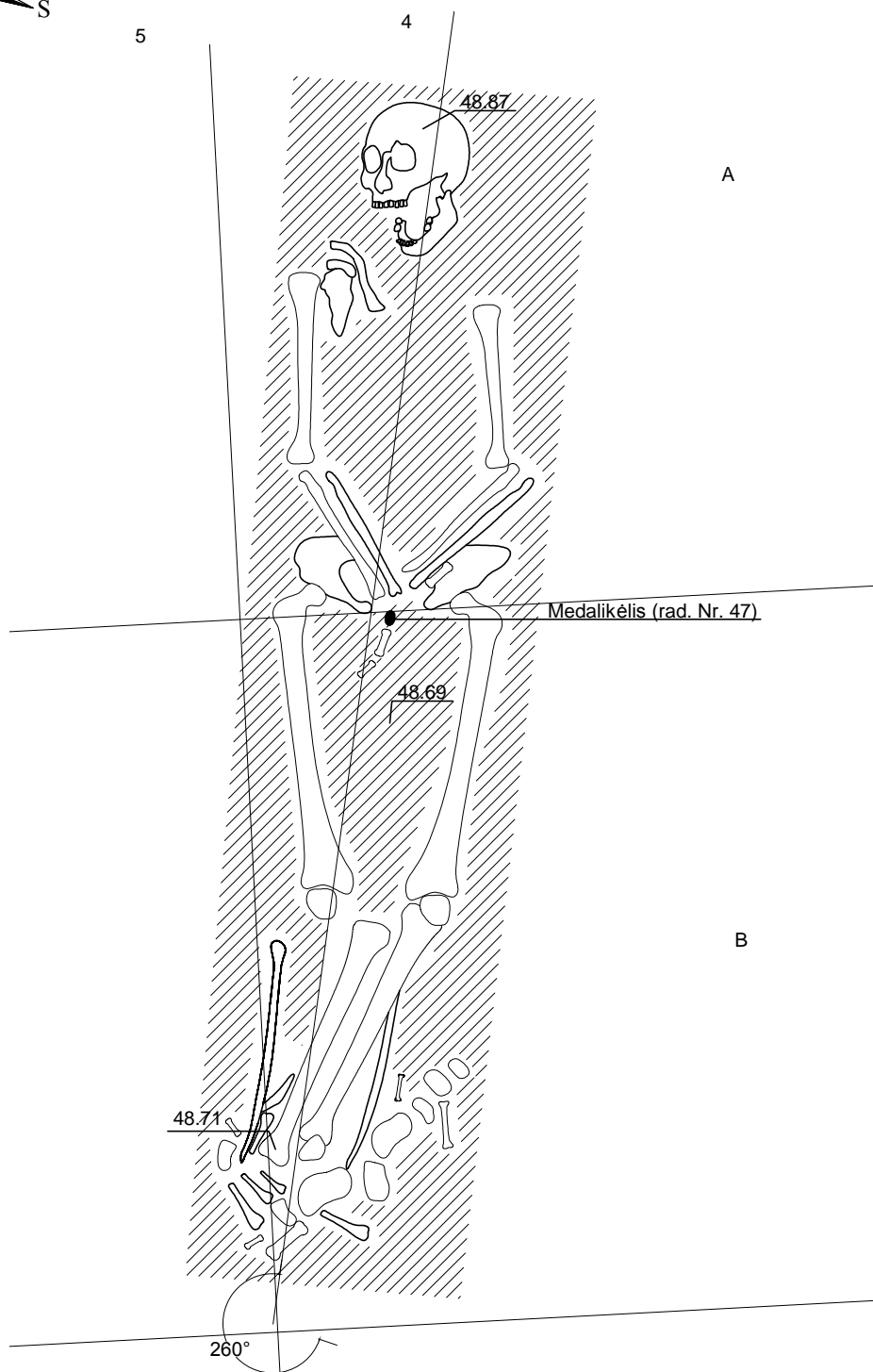
kapo Nr. 5 duobėje
 rastos karsto vinys,
 (rad. Nr. 11 - 36)

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				10	27
			PERKASA Nr. 1. KAPAI Nr. 3, Nr. 4, Nr. 5, Nr. 10. M 1:10	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.) . M 1:10
 PERKASA Nr. 1

KAPAS Nr. 7. Kv. A - B/ 4 - 5

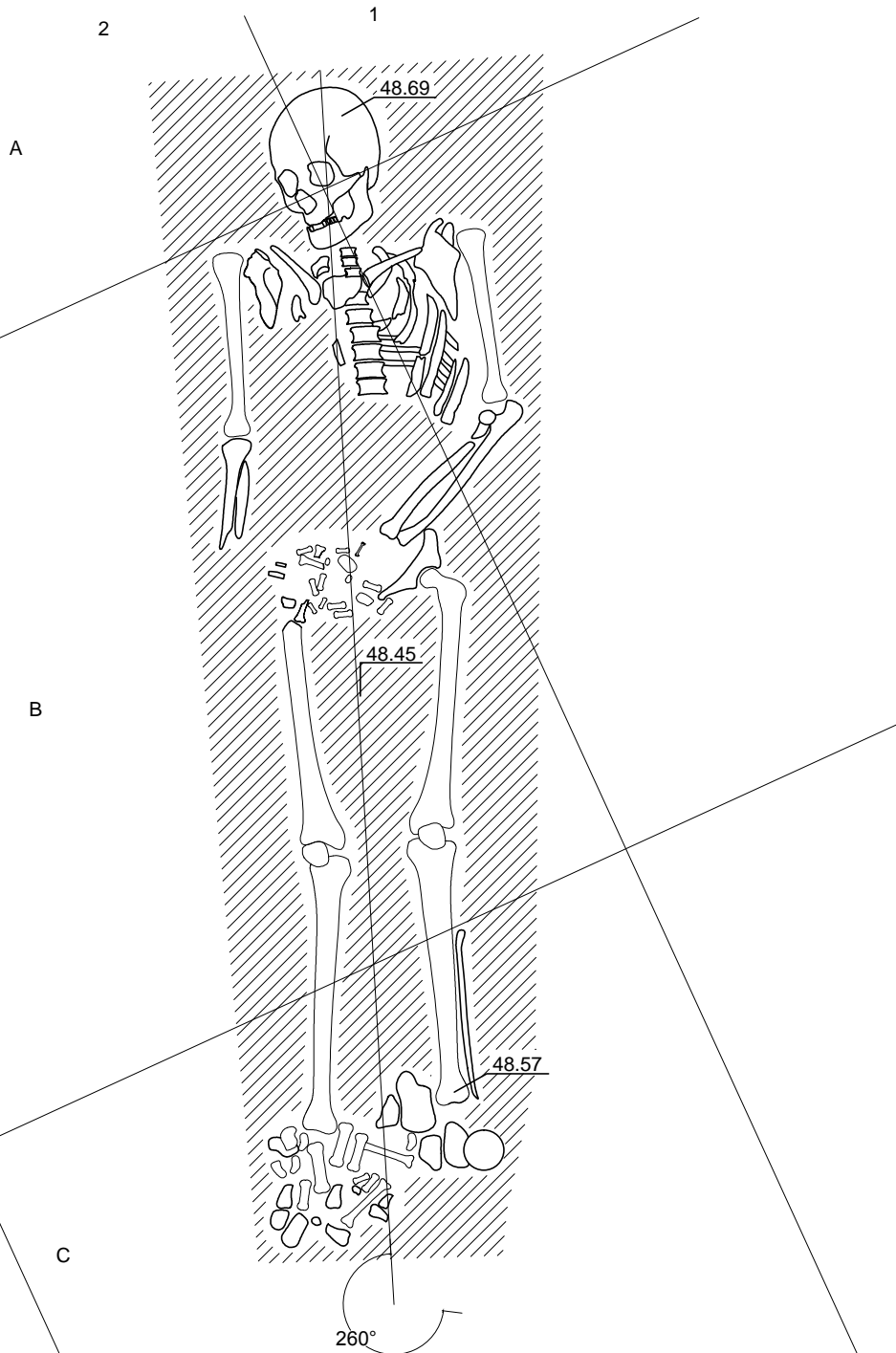
0 10 cm 100 cm

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				11	27
			PERKASA Nr. 1. KAPAS Nr. 7. M 1:10	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.) . M 1:10

PERKASA Nr. 1

KAPAS Nr. 8. Kv. A - C / 1 - 2

0 10 cm 100 cm

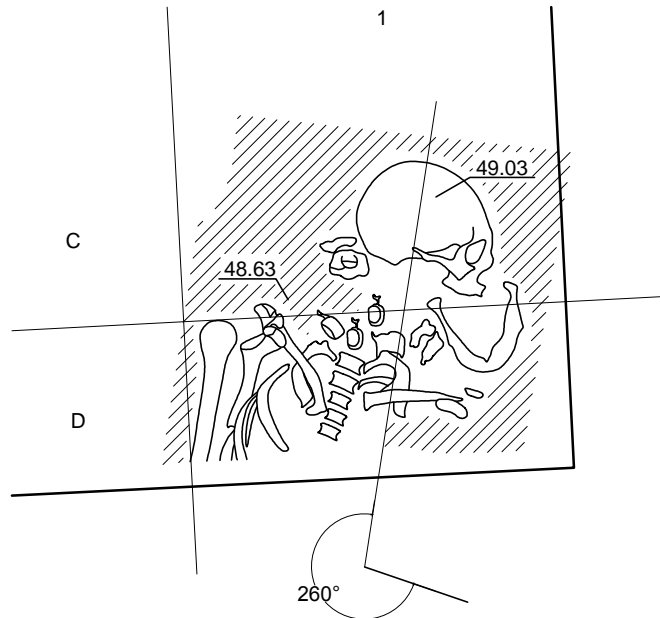
ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				12	27
			PERKASA Nr. 1. KAPAS Nr. 8. M 1:10	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.) . M 1:10

PERKASA Nr. 1

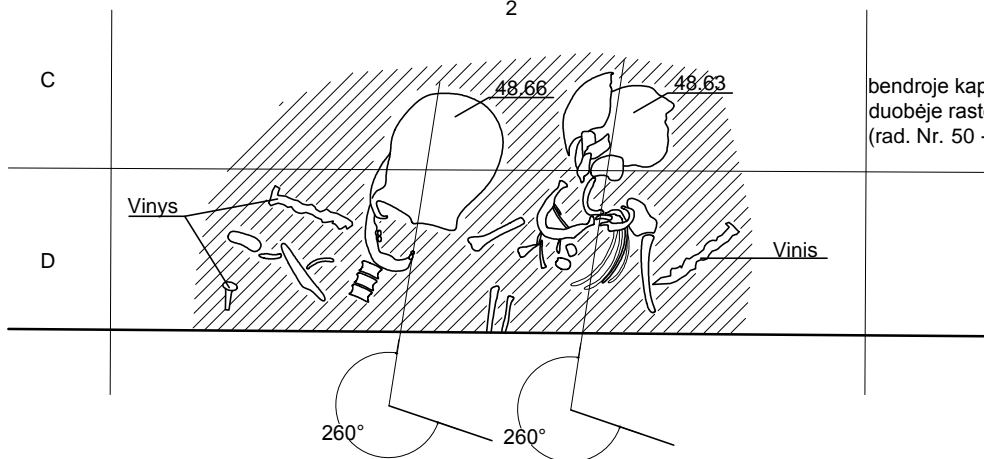
KAPAS Nr. 9. Kv. C - D/ 1

KAPAS Nr. 13. Kv. C - D/ 2

KAPAS Nr. 14. Kv. C - D/ 2

2

bendroje kapų Nr. 13 ir Nr. 14
 duobėje rastos 3 viny
 (rad. Nr. 50 - 52)

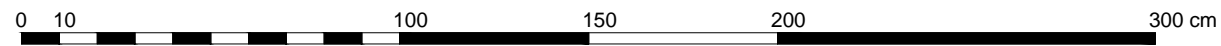
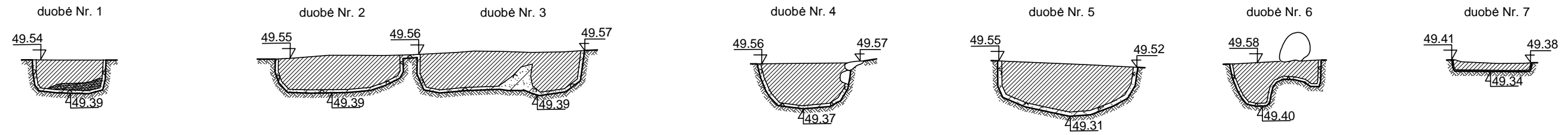
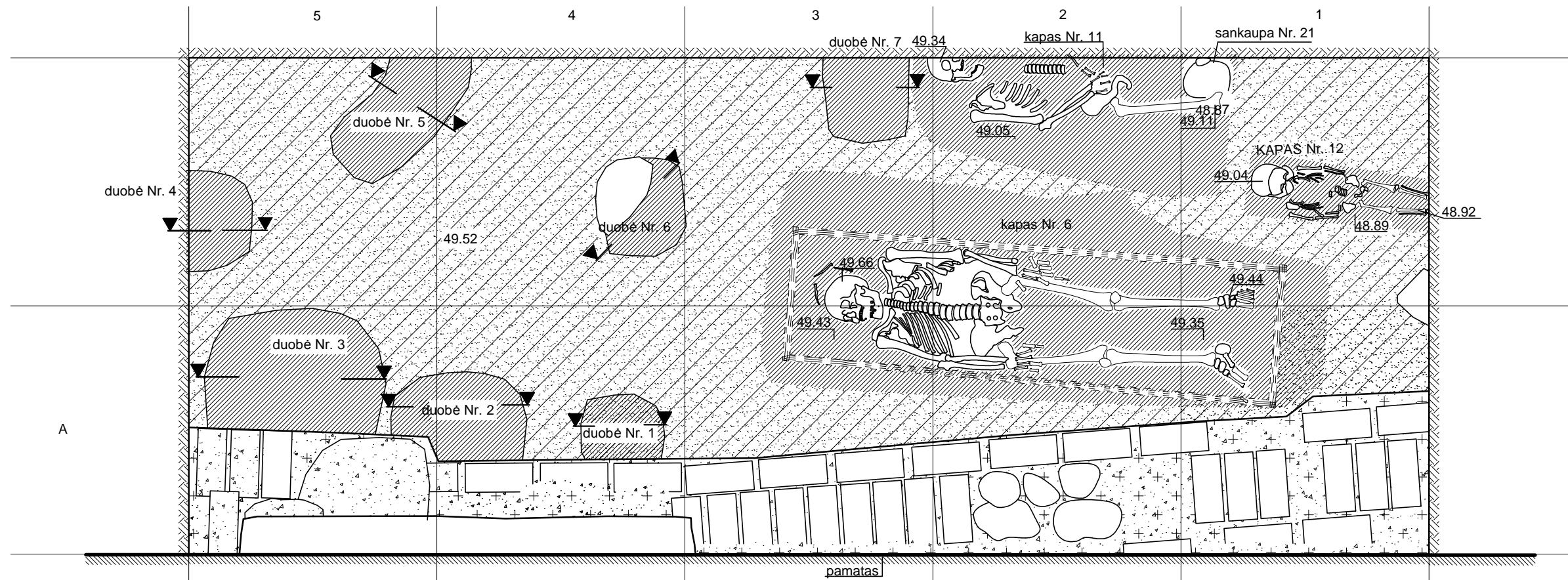
0 10 cm 100 cm

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BREŽINYS	BREŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				13	27
			PERKASA Nr. 1. KAPAI Nr. 9, Nr. 13, Nr. 14. M 1:10	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

PERKASA Nr. 2. PLANAS. DUOBIŲ 1 - 7 PJŪVIAI. M 1:20

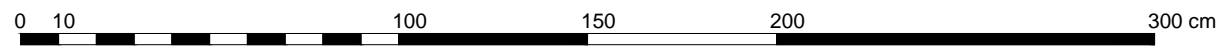
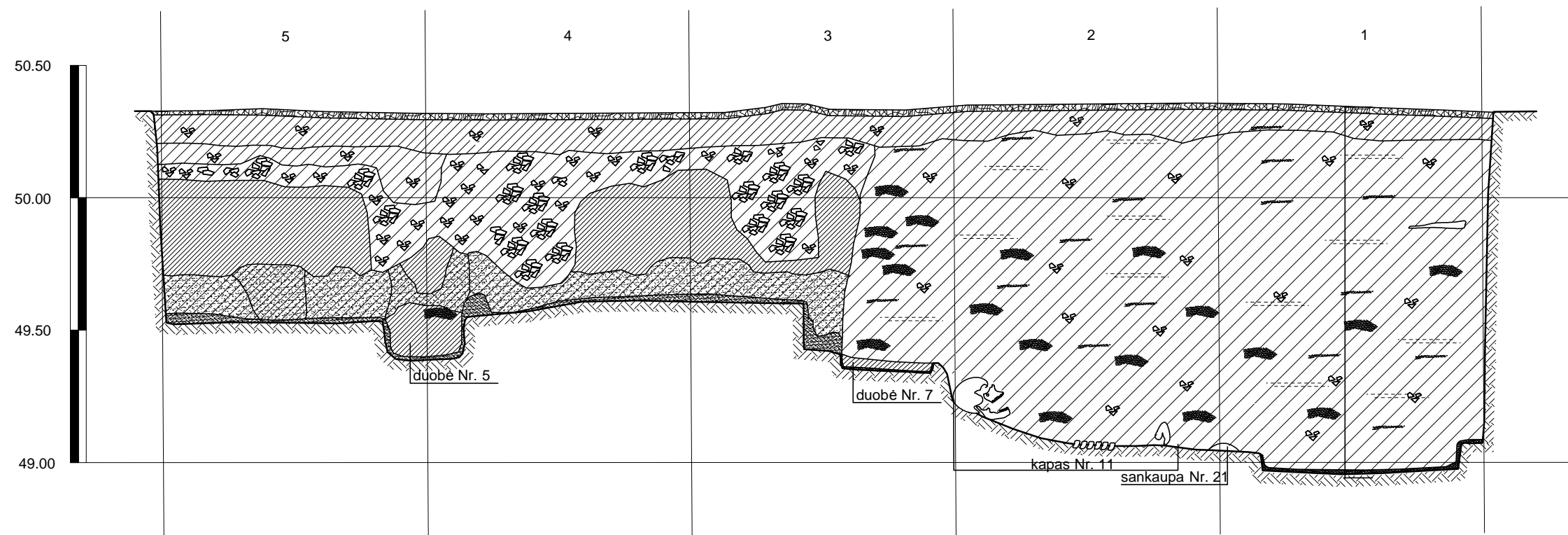

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS	2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ			14	27
PERKASA Nr. 2 PLANAS. DUOBIŲ 1 - 7 PJŪVIAI. M 1:20			ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

PERKASA Nr. 2. M 1:20

ŠIAURINĖ KRAŠTINĖ

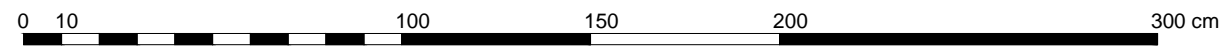
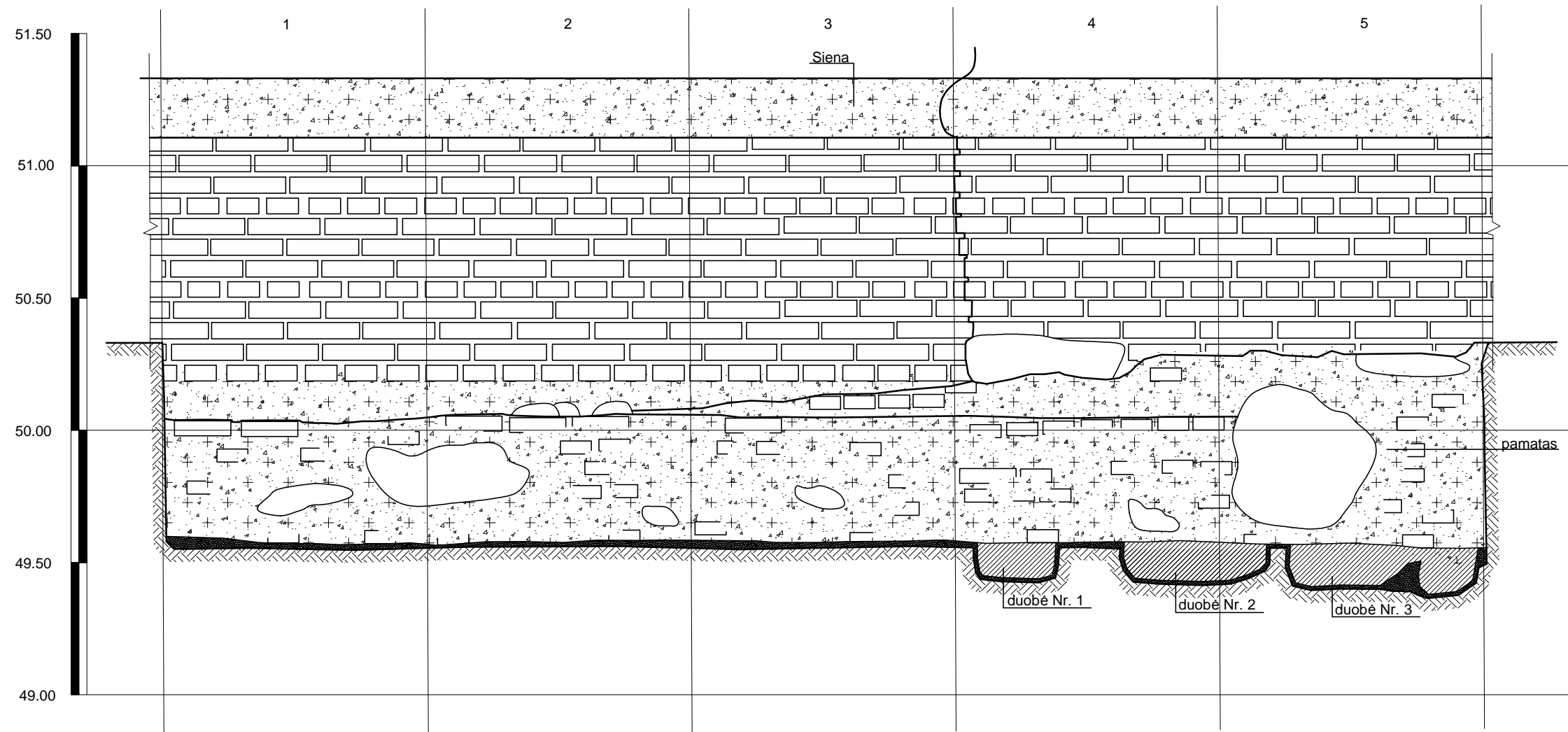

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS	2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ			15	27
		PERKASA Nr. 2. ŠIAURINĖ KRAŠTINĖ. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

PERKASA Nr. 2. M 1:20

PIETINĖ KRAŠTINĖ

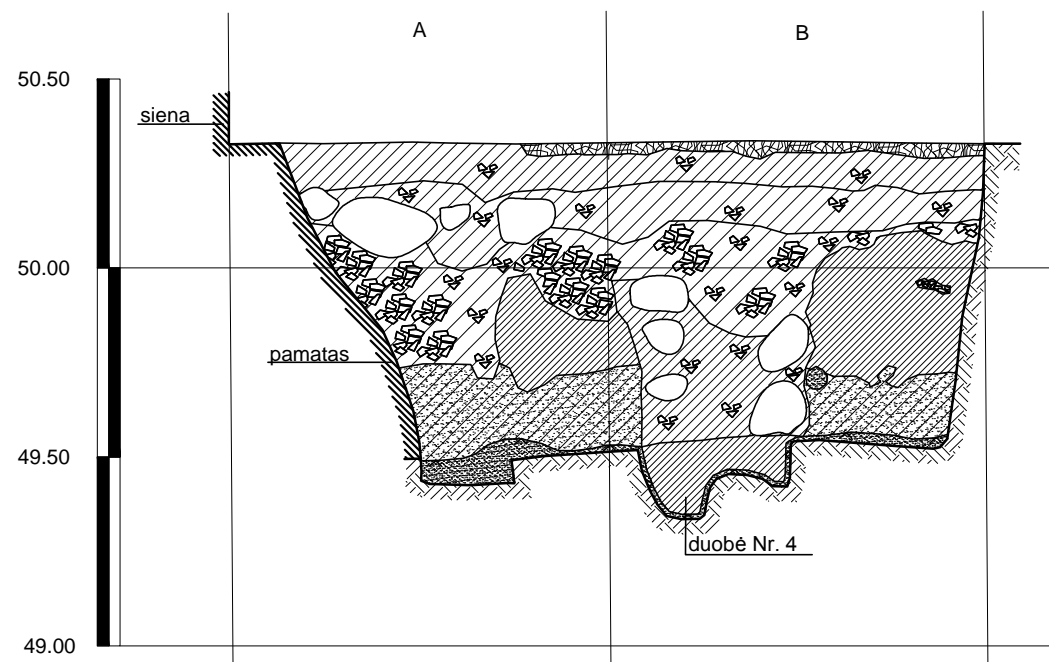

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				16	27
			PERKASA Nr. 2. PIETINĖ KRAŠTINĖ. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

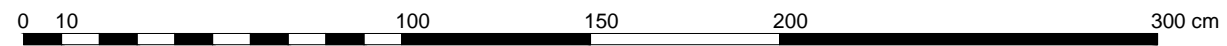
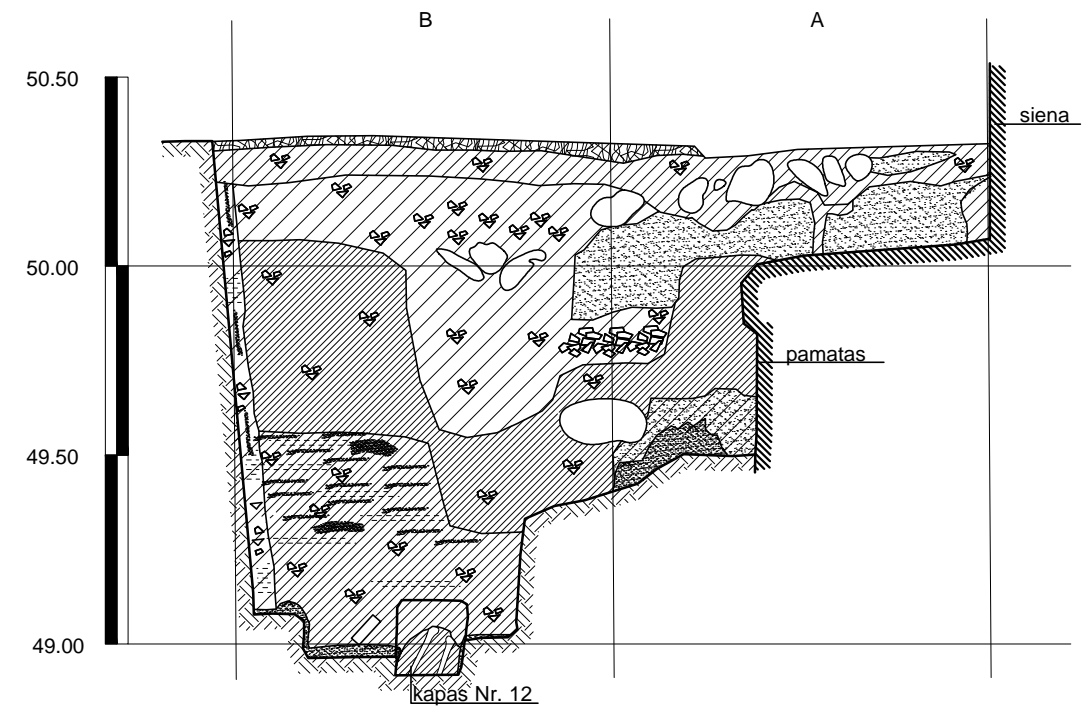
2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

PERKASA Nr. 2. M 1:20

VAKARINĖ KRAŠTINĖ

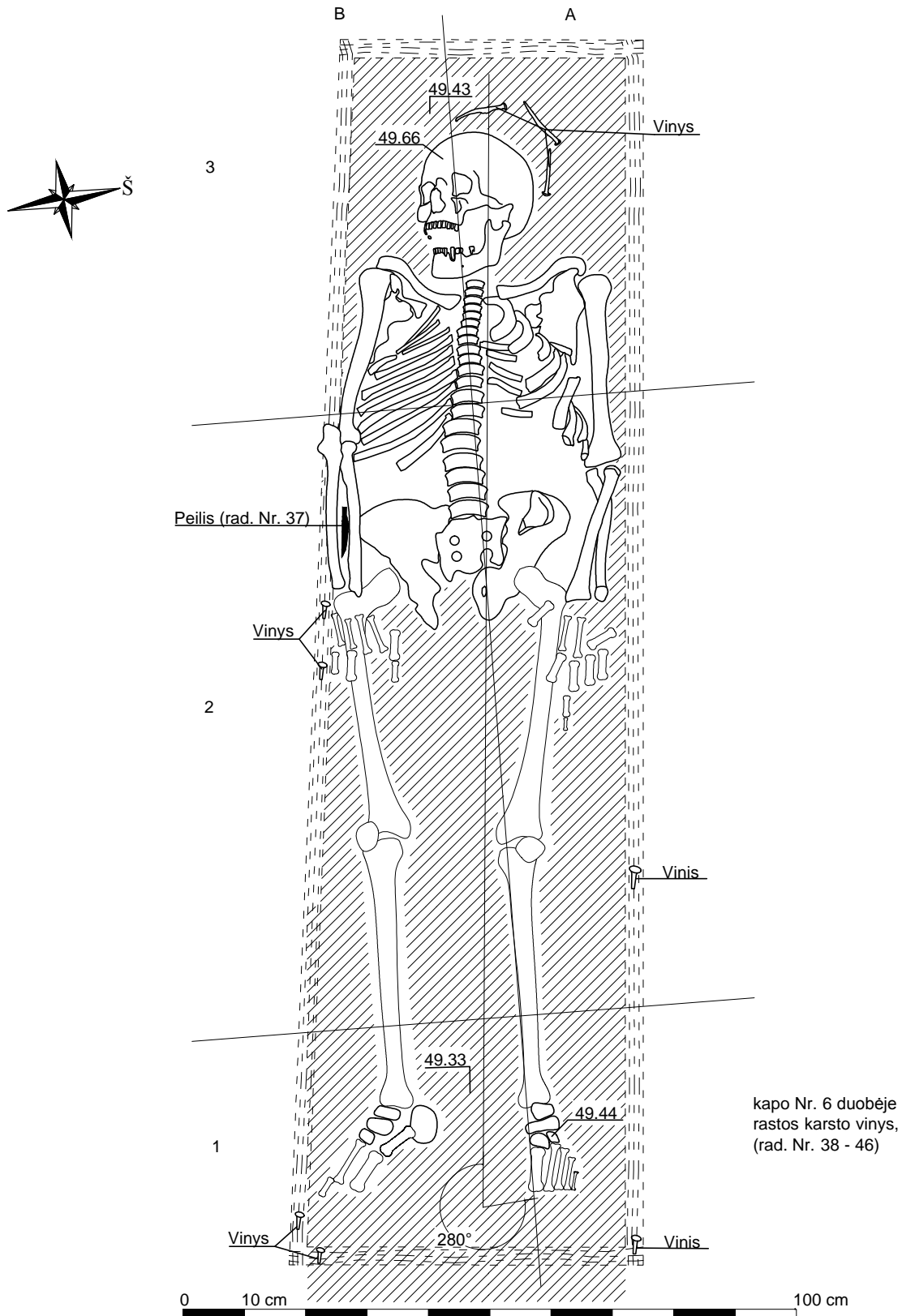
RYTINĖ KRAŠTINĖ

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS	2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ			17	27
		PERKASA Nr. 2. VAKARINĖ IR RYTINĖ KRAŠTINĖS. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

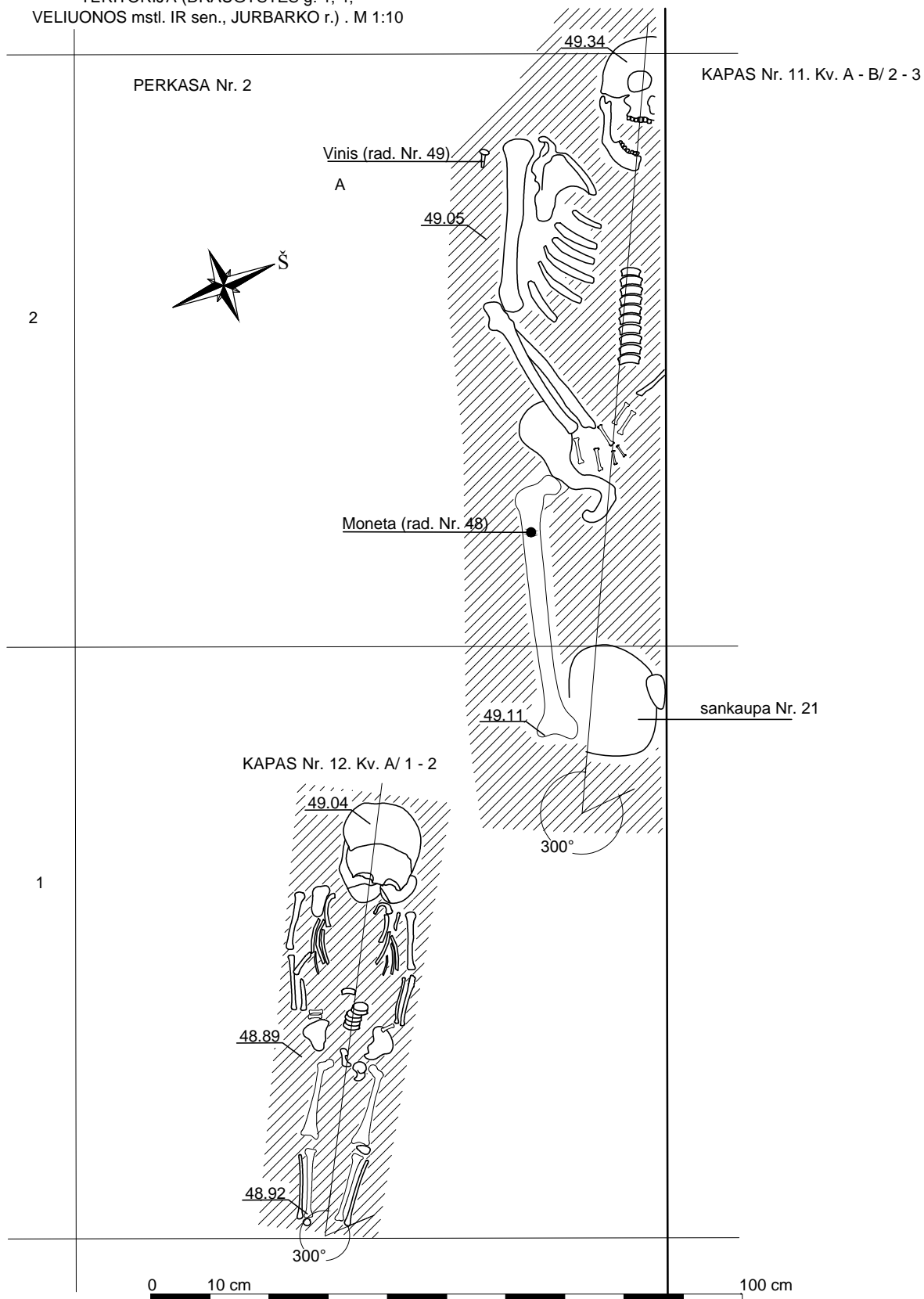
KAPAS Nr. 6. Kv. A - B/ 1 - 3

kapo Nr. 6 duobėje
 rastos karsto vinys,
 (rad. Nr. 38 - 46)

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				18	27
			PERKASA Nr. 2 KAPAS Nr. 6. M 1:10	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

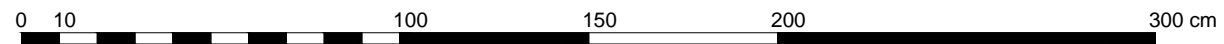
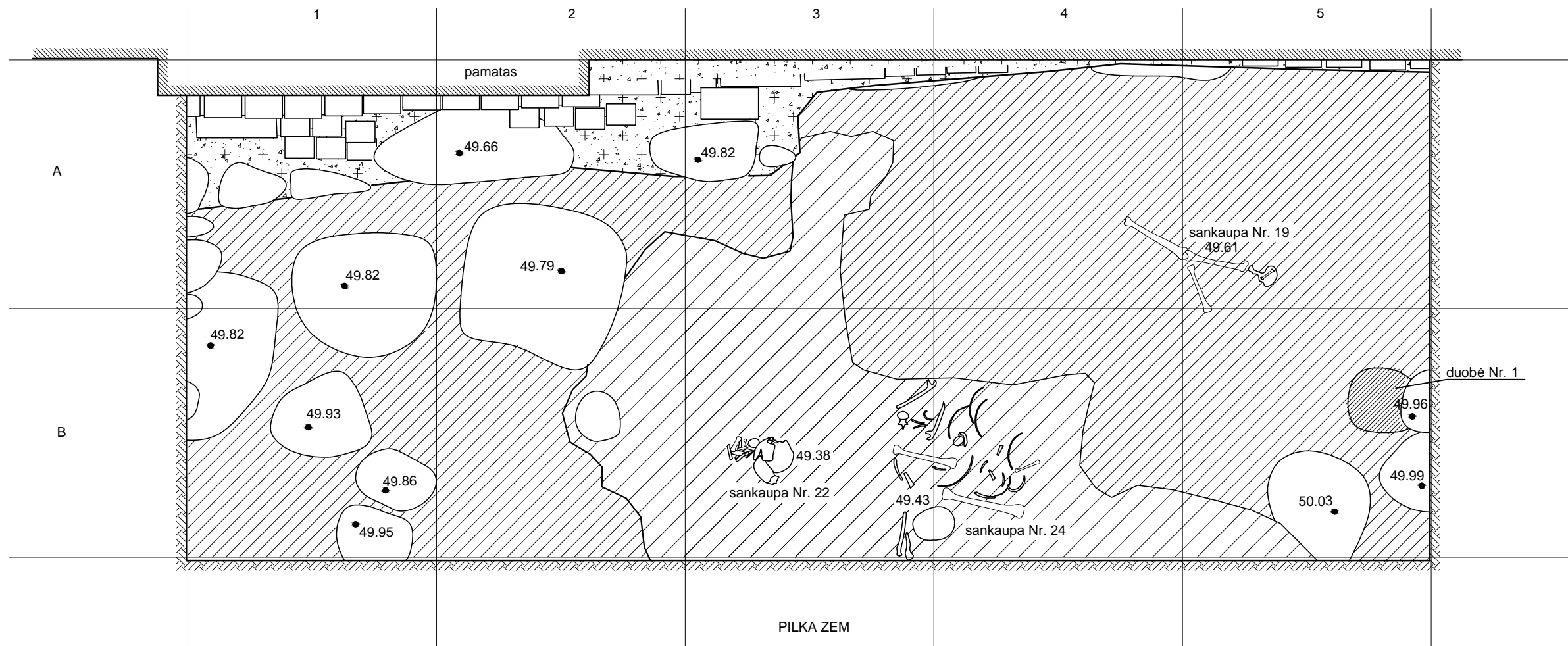
2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS
 ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOSSTATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4,
 VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.) . M 1:10

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				19	27
			PERKASA Nr. 2 KAPAI Nr. 11, Nr. 12. M 1:10	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

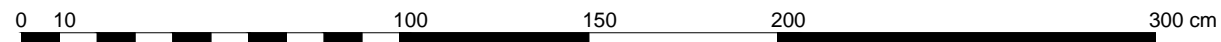
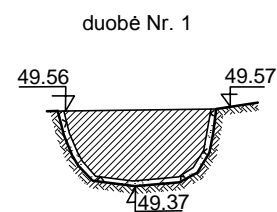
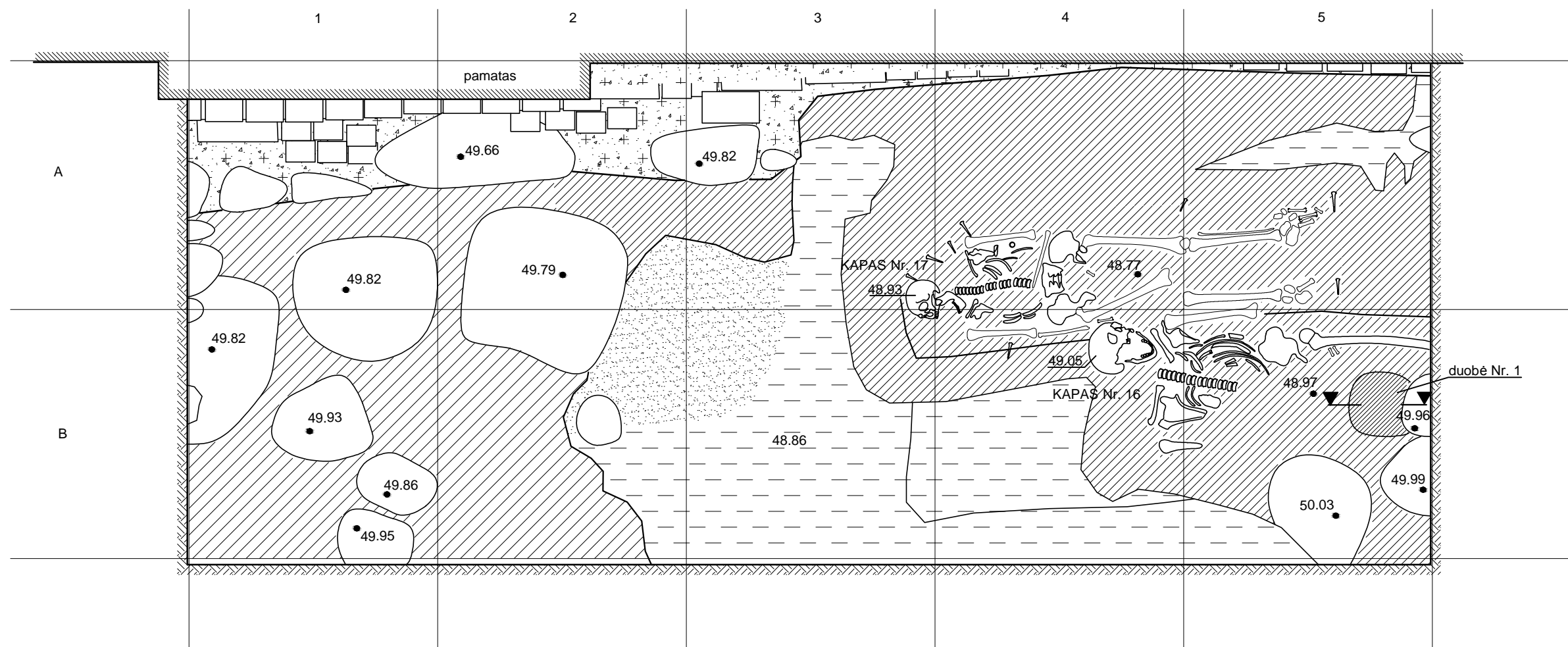
PERKASA Nr. 3. PLANAS 1 (APIE 80 cm GYLIS). M 1:20

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				20	27
			PERKASA Nr. 3. PLANAS 1. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

PERKASA Nr. 3. PLANAS 3 (APIE 120 cm GYLIS). M 1:20

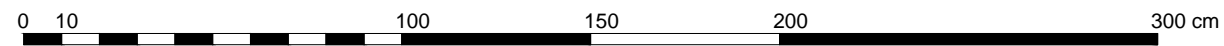
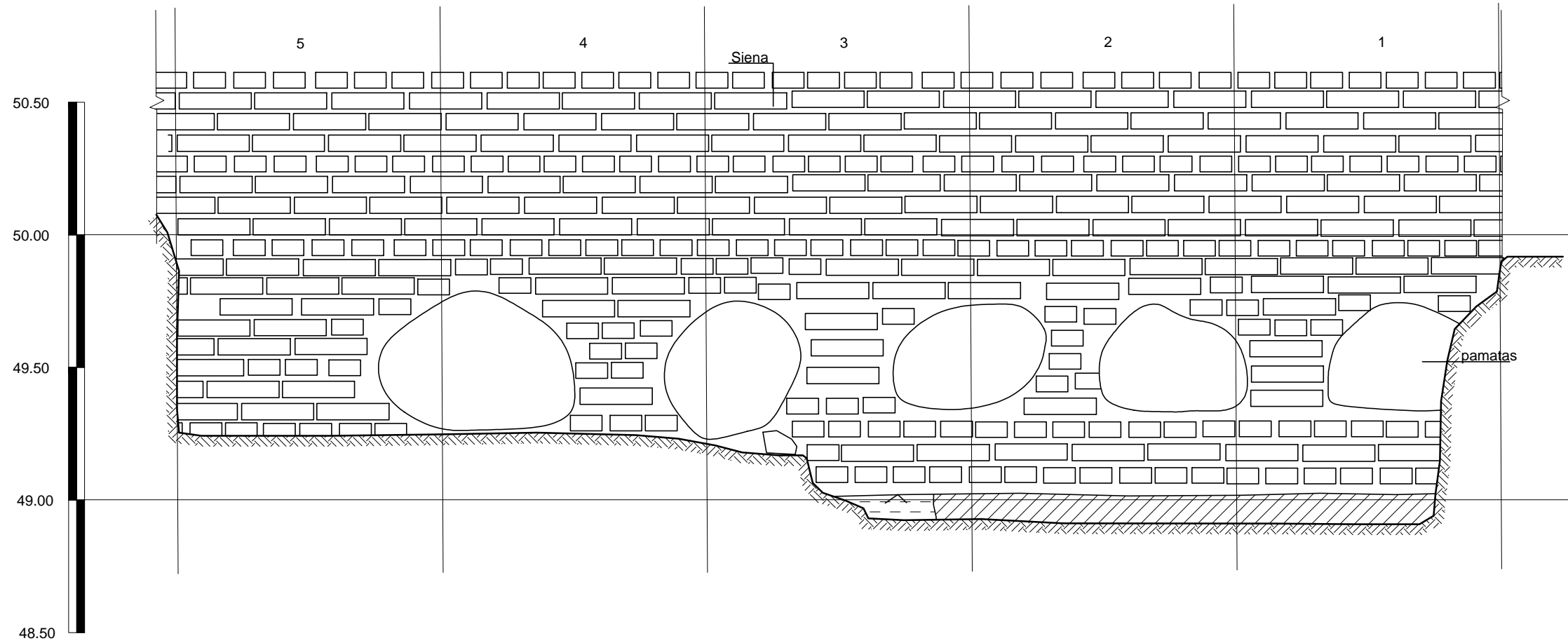

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				22	27
			PERKASA Nr. 3. PLANAS 3. M 1:20		ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI	

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

PERKASA Nr. 3. M 1:20

ŠIAURINĖ KRAŠTINĖ

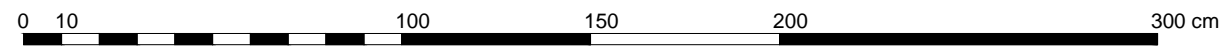
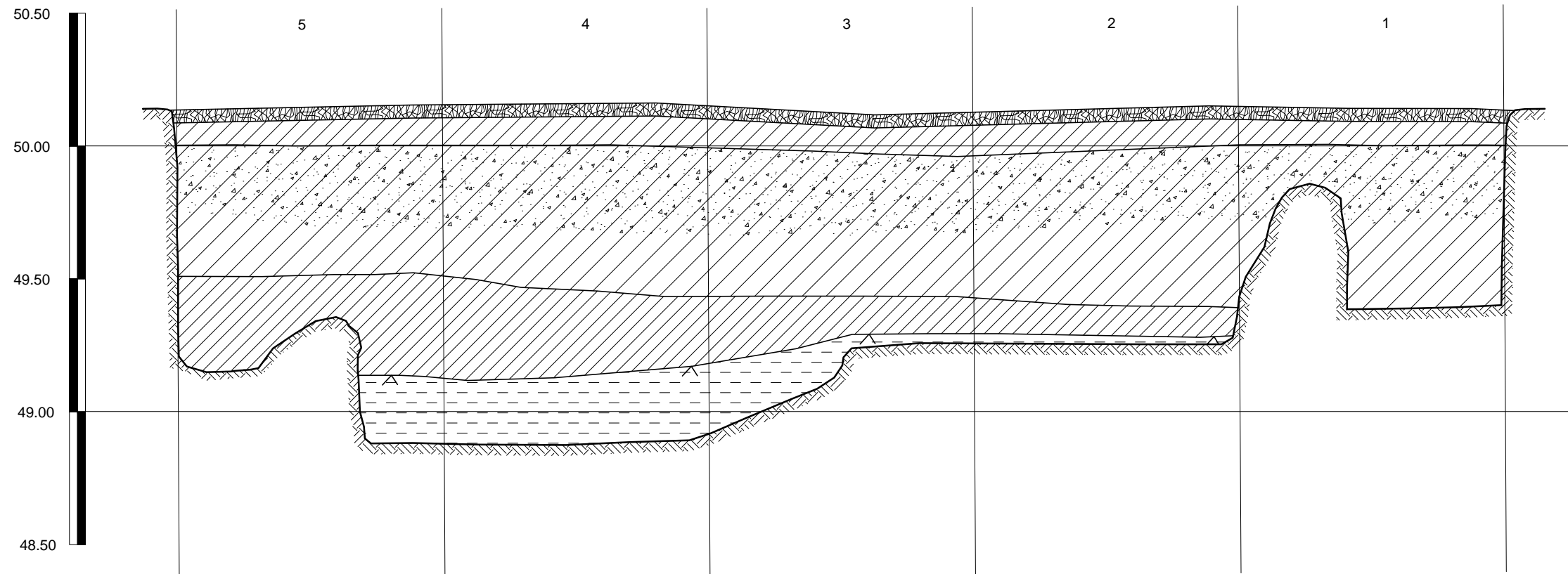

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				23	27
			PERKASA Nr. 3. ŠIAURINĖ KRAŠTINĖ. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

PERKASA Nr. 3. M 1:20

PIETINĖ KRAŠTINĖ

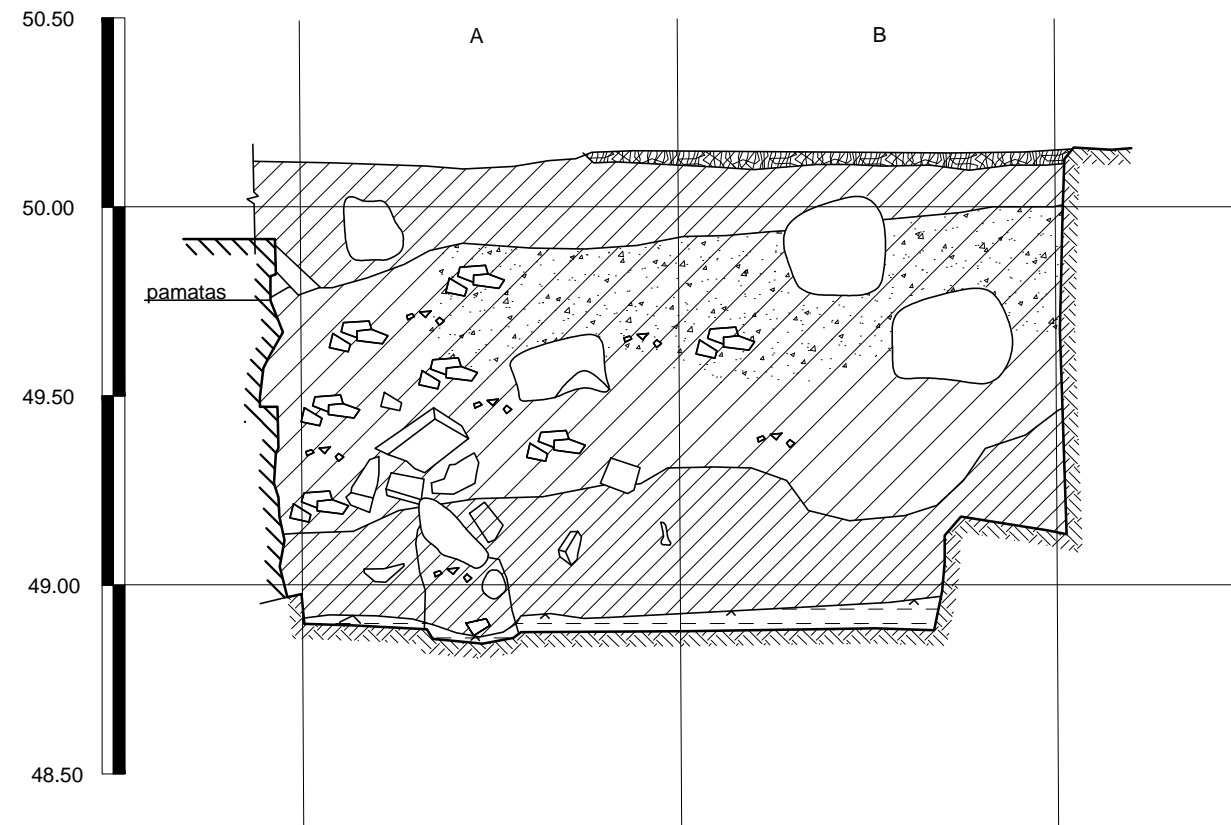

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				24	27
			PERKASA Nr. 3. PIETINĖ KRAŠTINĖ. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

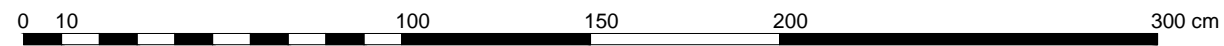
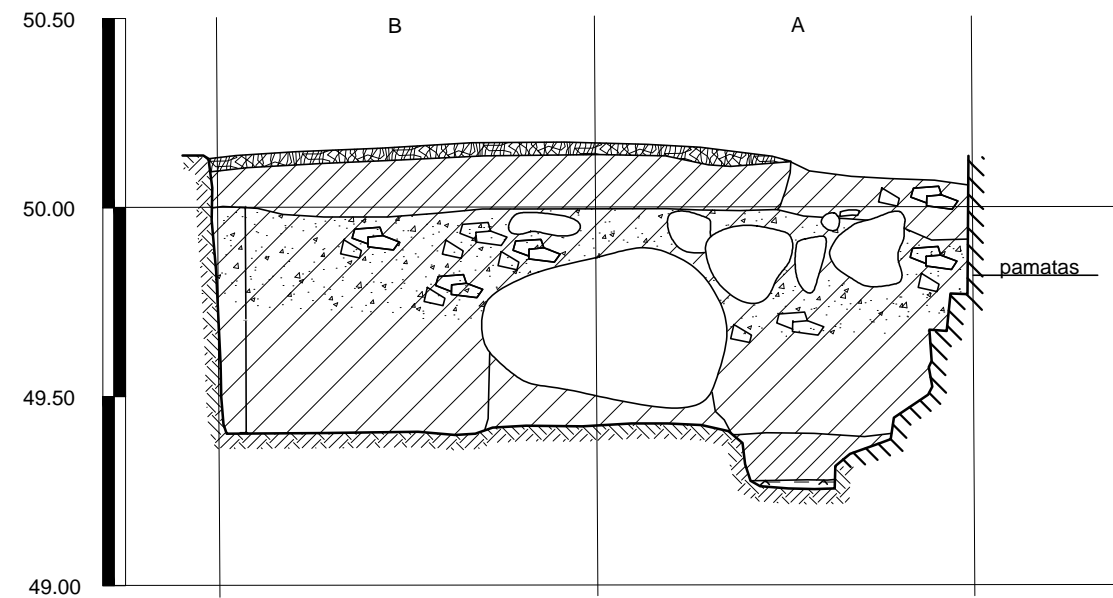
2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

PERKASA Nr. 3. M 1:20

RYTINĖ KRAŠTINĖ

VAKARINĖ KRAŠTINĖ

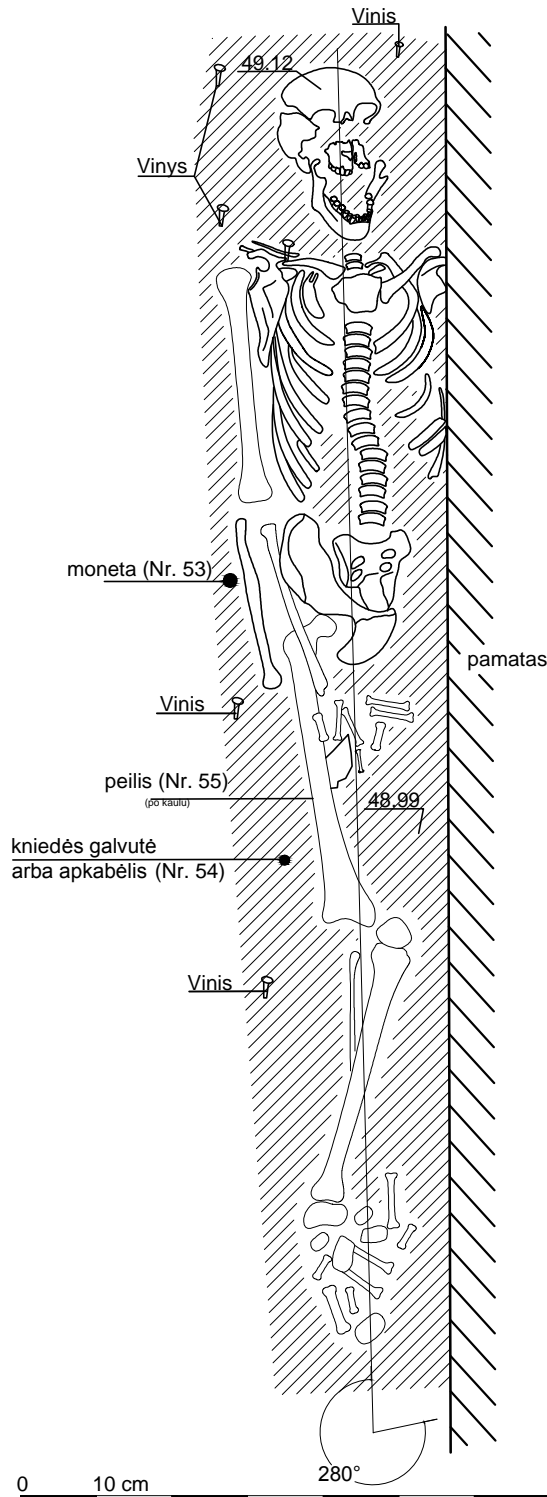

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				25	27
			PERKASA Nr. 3. VAKARINĖ IR RYTINĖ KRAŠTINĖS. M 1:20	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

PERKASA Nr. 3

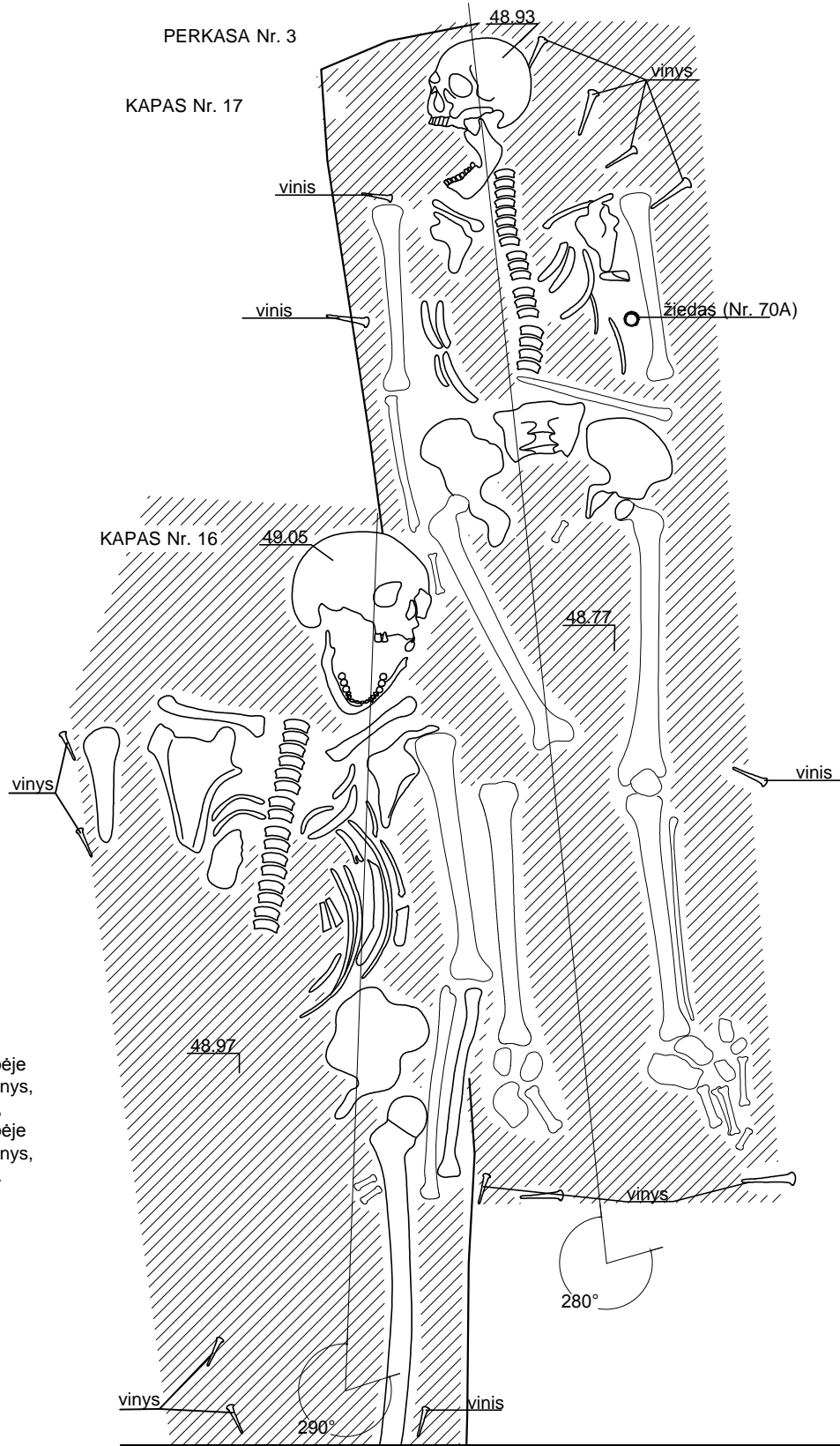
KAPAS Nr. 15

kapo Nr. 15 duobėje
 rastos 6 karsto vinys,
 (rad. Nr. 56 - 61)

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				26	27
			PERKASA Nr. 3. KAPAS Nr. 15. M 1:10	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049)
 TERITORIJA (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. IR sen., JURBARKO r.)

kapo Nr. 16 duobėje
 rastos 9 karsto vinys,
 (rad. Nr. 62 - 70),
 kapo Nr. 17 duobėje
 rastos 9 karsto vinys,
 (rad. Nr. 71 - 79).

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		2014 m. VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 1, 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO r.)	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				27	27
			PERKASA Nr. 3. KAPAI Nr. 16, Nr. 17. M 1:10	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI		

FOTONUOTRAUKOS

1 pav. Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių kompleksas. Vaizdas iš V.

2 pav. Perkaso Nr. 1 vieta, prieš pradėdant tyrimus. Vaizdas iš PR.

3 pav. Perkasa Nr. 1, pasiekus 20 – 35 cm gylį. Vaizdas iš PR.

4 pav. Perkasa Nr. 1, pasiekus 60 – 100 cm gylį. Vaizdas iš R.

5 pav. Perkasa Nr. 1, pasiekus 60 – 100 cm gylį. Vaizdas iš ŠR.

6 pav. Kaulu sandrauba Nr. 1 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.

7 pav. Kapai Nr. 1 – 5 (perkasoje Nr. 1; iki padarant išpjovą). Vaizdas iš PR.

8 pav. Kapai Nr. 1 – 5 (perkasoje Nr. 1; iki padarant išpjovą). Vaizdas iš ŠR.

9 pav. Kapai Nr. 1 ir Nr. 2 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš R.

10 pav. Kapas Nr. 3 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš R.

11 pav. Kapai Nr. 4, Nr. 5, Nr. 8 (pradedamas atidengti) ir Nr. 9 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš PR.

12 pav. Kapai Nr. 4, Nr. 5, Nr. 8 (pradedamas atidengti), Nr. 9 ir Nr. 10 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.

13 pav. Kapai Nr. 4, Nr. 5 ir Nr. 10 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.

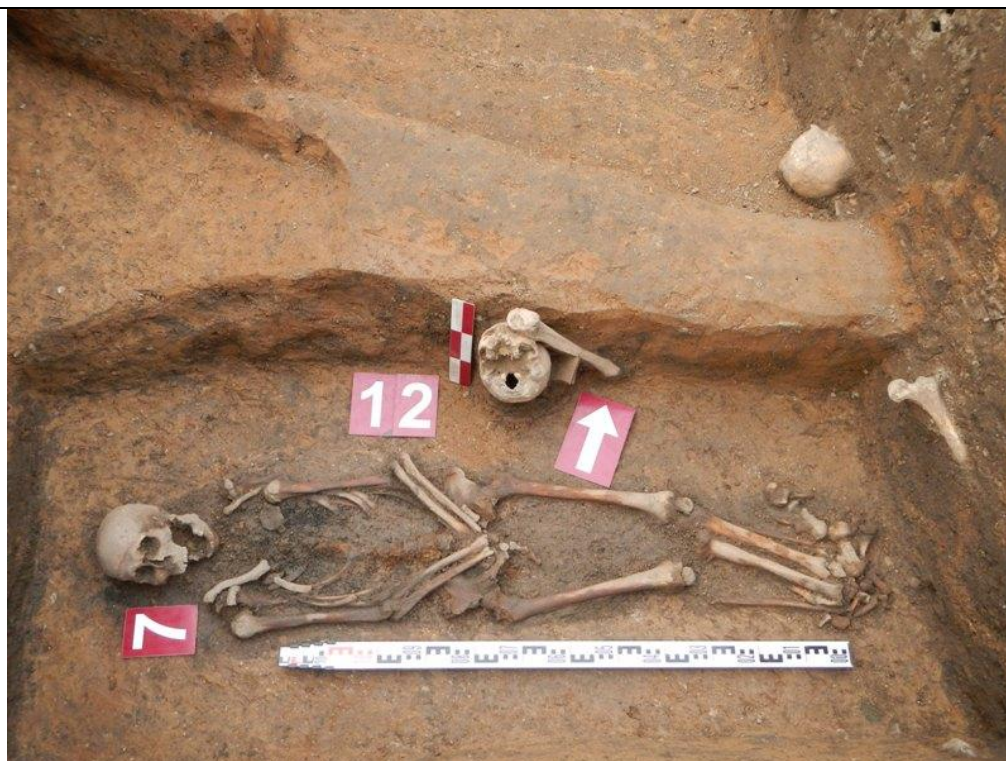
14 pav. Kapas Nr. 5 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR. Kairėje mirusiojo pusėje - kaulų sankaupa Nr. 17.

15 pav. Kapo Nr. 5 (perkasoje Nr. 1) fragmentas. Matyti karsto viny. Vaizdas iš P.

16 pav. Kaulų sandrauba Nr. 17 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.

17 pav. Kapas Nr. 7 ir kaulų sandrauba Nr. 12 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš P-PR.

18 pav. Kapas Nr. 7 ir kaulų sandrauba Nr. 12 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš R.

19 pav. Kapo Nr. 7 detalė - medalikėlis (Rad. Nr. 47) in situ.

20 pav. Kapas Nr. 8 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.

21 pav. Kapas Nr. 8 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš P.

22 pav. Kapas Nr. 8 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš R.

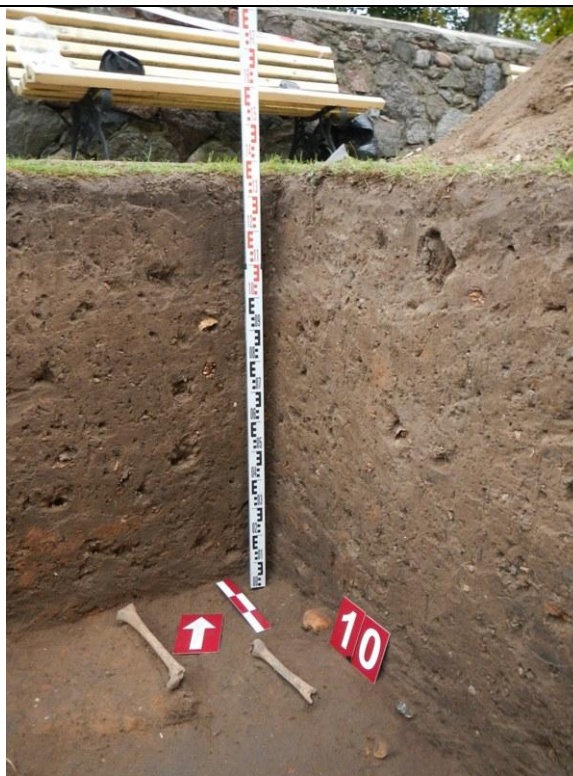
23 pav. Kapo Nr. 8 kojūgalis ir kaulų sandėka Nr. 20 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš P.

24 pav. Kapas Nr. 9 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.

25 pav. Kaulų sanaupos Nr. 2 - 9 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.

26 pav. Kaulų sanaupa Nr. 10 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš P.

27 pav. Kaulų sandaupa Nr. 11 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš PV.

28 pav. Kaulų sandaupos Nr. 14 ir Nr. 15 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš ŠR.

29 pav. Kaulų sandaupa Nr. 16 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš P.

30 pav. Kaulų sandaupa Nr. 18 (perkasoje Nr. 1). Vaizdas iš PV.

31 pav. Kapai Nr. 9, Nr. 13 ir Nr. 14 (perkasoje Nr. 1). Išryškėjusi degėsinga duobė Nr. 1. Vaizdas iš ŠR.

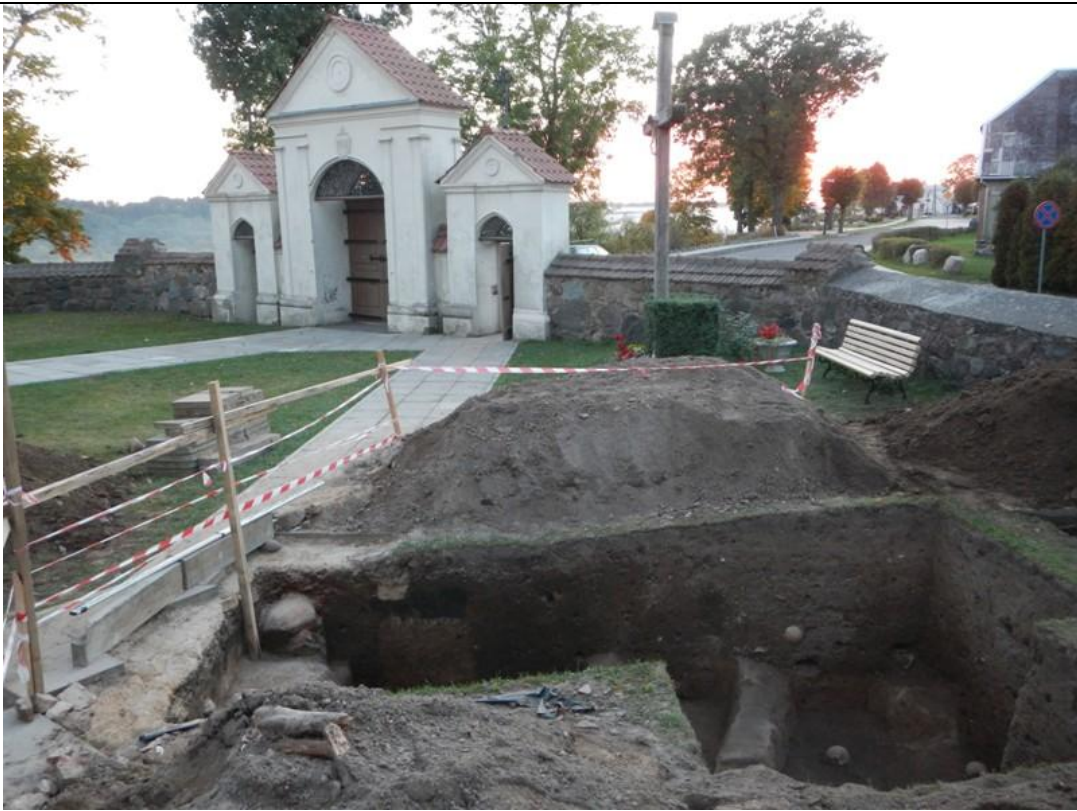
32 pav. Kapai Nr. 9, Nr. 13 ir Nr. 14 (perkasoje Nr. 1). Išryškėjusi degėsinga duobė Nr. 1. Vaizdas iš PR.

33 pav. Degėsingos duobės Nr. 1 (perkasoje Nr. 1) pjūvis. Vaizdas iš PV.

34 pav. Degėsingos duobės Nr. 1 (perkasoje Nr. 1) vieta po preparavimo. Vaizdas iš PR.

35 pav. Perkastos Nr. 1 su išpjova bendras vaizdas iš R.

36 pav. Perkastos Nr. 1 pietvakarinė sienelė. Kv. 1-2. Vaizdas iš ŠR.

37 pav. Perkasos Nr. 1 pietvakarinė sienelė. Kv. 3-4. Vaizdas iš ŠR.

38 pav. Perkasos Nr. 1 pietvakarinė sienelė. Kv. 4-5. Vaizdas iš ŠR.

39 pav. Perkastos Nr. 1 šiaurės vakarinė sienelė. Kv. A-C. Vaizdas iš PR.

40 pav. Perkastos Nr. 1 šiaurės rytinė sienelė (su išpjova). Kv. 1-2. Vaizdas iš PV.

41 pav. Perkastos Nr. 1 šiaurės rytinė sienelė (su išpjova). Kv. 1-4. Vaizdas iš PV.

42 pav. Perkastos Nr. 1 šiaurės rytinė sienelė. Kv. 4-5. Vaizdas iš PV.

43 pav. Perkasos Nr. 1 pietrytinē sienelē. Kv. A-B. Vaizds iš ŠV.

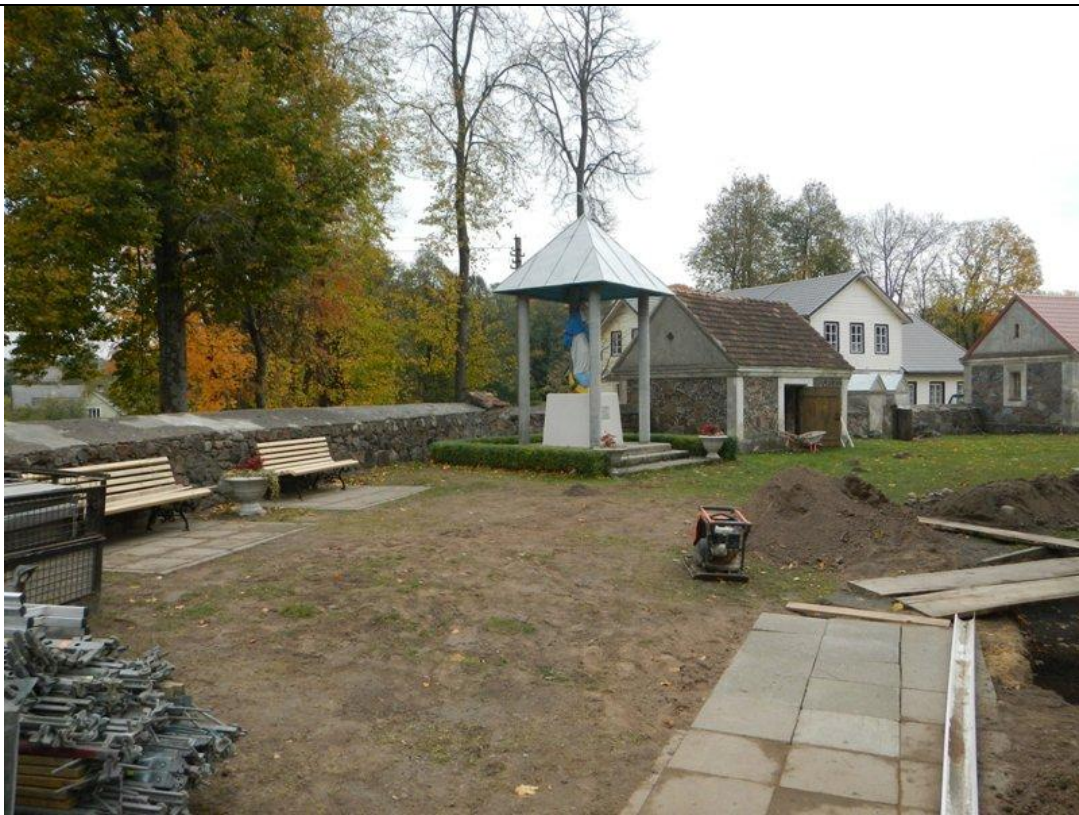
44 pav. Perkasos Nr. 1 pietinis kampas ir kapa Nr. 7 galvūgalis. Vaizds iš ŠV.

45 pav. Perkasa Nr. 1 baigus tyrimus. Vaizdas iš Š.

46 pav. Perkasa Nr. 1 baigus tyrimus. Vaizdas iš P.

47 pav. Perkastos Nr. 1 vieta, baigus tyrimus ir sutvarkius teritoriją. Vaizdas iš PV.

48 pav. Perkastos Nr. 2 vieta, prieš pradėdant tyrimus. Vaizdas iš ŠV.

49 pav. Nuogrinda perkasoje Nr. 2. Vaizdas iš R.

50 pav. Perkastos Nr. 2 bendras vaizdas, pasiekus 80 cm gylį. Vaizdas iš ŠV.

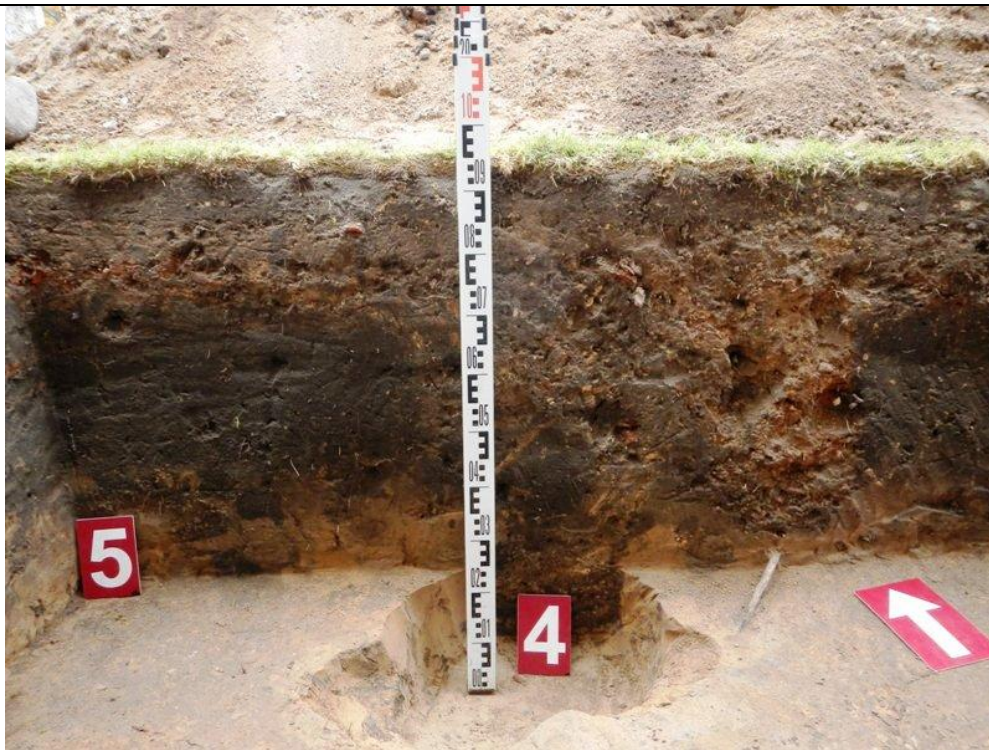
51 pav. Perkastos Nr. 2 bendras vaizdas, pasiekus iki 100 cm gylį bei atidengus kapą Nr. 6. Dešinėje – kapų Nr. 11 ir Nr. 12 bendra duobė (iki kapų preparavimo). Vaizdas iš R.

52 pav. Perkasos Nr. 2 šiaurinė sienelė. Kv. 1-2. Vaizdas iš P. Matyti kapas Nr. 11 ir kaulų sankaupa Nr. 21.

53 pav. Perkasos Nr. 2 šiaurinė sienelė. Kv. 2-3. Vaizdas iš P. Matyti kapas Nr. 11 ir duobė Nr. 7.

54 pav. Perkasos Nr. 2 šiaurinė sienelė. Kv. 4-5. Vaizdas iš P.

55 pav. Perkasos Nr. 2 rytinė sienelė. Kv. A-B. Vaizdas iš V. Matyti kapas Nr. 12.

56 pav. Perkasos Nr. 2 pietinė sienelė. Kv. 1-4. Vaizdas iš Š. Matyti kapas Nr. 6.

57 pav. Perkasos Nr. 2 pietinė sienelė. Kv. 2-5. Vaizdas iš Š. Matyti kapas Nr. 6.

58 pav. Perkasos Nr. 2 pietinė sienelė. Pagilinimas kv. 1-2. Vaizdas iš Š.

59 pav. Perkasos Nr. 2 vakarinė sienelė. Kv. A-B. Vaizdas iš R. Matyti stulpavietė (duobė Nr. 4).

60 pav. Duobės Nr. 1 - 6 perkamos Nr. 2 vakarinėje dalyje. Vaizdas iš R.

61 pav. Duobė Nr. 1 (šalia perkamos Nr. 2 pietinės sienelės).

62 pav. Duobė Nr. 2 (šalia perkastos Nr. 2 pietinės sienelės).

63 pav. Duobė Nr. 3 (šalia perkastos Nr. 2 pietinės sienelės).

64 pav. Duobė Nr. 4 (perkasos Nr. 2 vakarinėje sienelėje).

65 pav. Duobė Nr. 5 (šalia perkastos Nr. 2 šiaurinės sienelės).

66 pav. Duobė Nr. 6 (perkasoje Nr. 2).

67 pav. Duobė Nr. 7 (perkasoje Nr. 2 šiaurinėje sienelėje).

68 pav. Kapas Nr. 6 (perkasoje Nr. 2). Vaizdas iš R.

69 pav. Kapo Nr. 6 galvūgalis.

70 pav. Kapai Nr. 11 ir Nr. 12 (perkasoje Nr. 2). Vaizdas iš R.

71 pav. Kapas Nr. 11 (perkasoje Nr. 2). Matyti kaulų sanaupa Nr. 21 ir kapo Nr. 12 vieta (dešinėje).
Vaizdas iš P.

72 pav. Kaulų sanaupa Nr. 21 (perkasoje Nr. 2). Vaizdas iš P.

73 pav. Kapas Nr. 12 (perkasoje Nr. 2). Vaizdas iš R.

74 pav. Dalinai užpilta perkastos Nr. 2 vieta po tyrimų. Vaizdas iš ŠR.

75 pav. Pastoliai virš perkamos Nr. 3. Vaizdas iš PR.

76 pav. Perkamos Nr. 3 vieta, prieš pradedant tyrimus. Vaizdas iš V.

77 pav. Perkastos Nr. 3 bendras vaizdas, atidengus nuogrindą. Vaizdas iš PR.

78 pav. Nuogrinda perkastos Nr. 3 vakarinėje dalyje.

79 pav. Perkastos Nr. 3 bendras vaizdas, pasiekus 50 cm gylį.

80 pav. Perkastos Nr. 3 bendras vaizdas, pasiekus 65 cm gylį.

81 pav. Kaulų sanakaupa Nr. 19 (perkasoje Nr. 3).

82 pav. Kaulų sanakaupos Nr. 22 ir Nr. 24 (perkasoje Nr. 3).

83 pav. Perkasos Nr. 3 vakarinės dalies bendras vaizdas, pasiekus 100 cm gylį.

84 pav. Perkasos Nr. 3 rytinės dalies bendras vaizdas, pasiekus 100 cm gylį.

85 pav. Kaulų sankaupa Nr. 23 (perkasoje Nr. 3).

86 pav. Radiniai šalia kaulų sankaupos Nr. 23 (akmeninis galąstuvus, žalvarinis žvangutis, viny).

87 pav. Kapai Nr. 15 ir Nr. 16 (perkasoje Nr. 3). Matyti ir kaulų sankaupa Nr. 23.

88 pav. Kapai Nr. 16 ir Nr. 17 (perkasoje Nr. 3). Matyti duobė Nr. 1 (kapo Nr. 16 kojūgalyje).

89 pav. Duobė Nr. 1 (perkasoje Nr. 3). Vaizdas iš ŠV. Matyti kapo Nr. 16 kojūgalis.

90 pav. Duobė Nr. 1 (perkasoje Nr. 3). Vaizdas iš Š. Matyti kapo Nr. 16 kojūgalis.

91 pav. Perkastos Nr. 3 šiaurinė sienelė. Kv. 1-3.

92 pav. Perkastos Nr. 3 šiaurinė sienelė. Kv. 4-5.

93 pav. Perkasos Nr. 3 rytinė sienelė.

94 pav. Perkasos Nr. 3 pietinė sienelė. Kv. 1-2.

95 pav. Perkasos Nr. 3 pietinė sienelė. Kv. 2-3.

96 pav. Perkasos Nr. 3 pietinė sienelė. Kv. 4-5.

97 pav. Perkaso Nr. 3 vakarinė sienelė.

98 pav. Perkaso Nr. 3 bendras vaizdas iš R, prieš užkasant perkasą. Kapas Nr. 16 paliktas *in situ*.

99 pav. Palaikų perlaidojimas po antropologinių tyrimų (perkasos Nr. 3 vietoje). Vaizdas iš PV.

100 pav. Palaikų perlaidojimo vieta (vaizdas iš V). Matyti atstatytos po tyrimų ir pamatų hidroizoliacijos darbų akmenų nuogrindos palei bažnyčios sieną.

101 pav. Tranšėjos Nr. 1 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš PV.

102 pav. Tranšėjos Nr. 1 pietinė dalis (bendras vaizdas iš Š).

103 pav. Tranšėjos Nr. 1 bendras vaizdas iš P.

104 pav. Tranšėjos Nr. 1 pagilinimas būsimą lietaus nuotekų šulinėlio įrengimo vietoje. Vaizdas iš ŠV.

105 pav. Nuogrindos fragmentas tranšėjos Nr. 1 pietiniame gale, paliktas neardytas (vaizdas iš V).

106 pav. Tranšėjos Nr. 1 atsišakojimas link perkamos Nr. 1 (matoma toliau; vaizdas iš P).

107 pav. Tranšėjos Nr. 2 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš R.

108 pav. Tranšėjos Nr. 1 vakarinė dalis, nuėmus betonines tako plyteles (vaizdas iš ŠR).

109 pav. Tranšėjos Nr. 1 vakarinė dalis, baigus tyrimus (vaizdas iš ŠR).

110 pav. Tranšėjos Nr. 1 vakarinė dalis, baigus tyrimus (vaizdas iš PV).

111 pav. Tranšėjos Nr. 1 rytinė dalis, baigus tyrimus (vaizdas iš ŠV).

112 pav. Tranšėjos Nr. 3 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš R.

113 pav. Tranšėjos Nr. 3 bendras vaizdas. Tyrimus apžiūri Veliunos klebonas Šarūnas Leskauskas.

114 pav. Tranšėjos Nr. 3 vakarinis galas. Matyti akmenų išplatėjimas iš plytų. Vaizdas iš R.

115 pav. Tranšėjos Nr. 3 rytinis galas. Matyti akmenų sustiprinimas ties piliastru. Vaizdas iš V.

116 pav. Metalų ieškikliu tikrinamos iš tranšėjos Nr. 3 išmestos žemės.

117 pav. Tranšėjos Nr. 3 vieta po tyrimų, užpylus smėliu (vėliau čia atstatyta nuogrinda). Vaizdas iš ŠR.

118 pav. Tranšėjos Nr. 4 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš V.

119 pav. Masyvus akmuo, fiksuotas tranšėjos Nr. 4 vietoje ties bažnyčios prienavio pietiniu (šoniniu) fasadu. Vaizdas iš P.

120 pav. Tranšėjos Nr. 4 šiaurės vakarinė dalis. Vaizdas iš V.

121 pav. Nuogrindos fragmentas, fiksuotas tranšėjoje Nr. 4. Vaizdas iš P.

122 pav. Tranšėjos Nr. 4 vidurinė dalis. Vaizdas iš PV.

123 pav. Tranšėjos Nr. 4 pietrytinė dalis. Vaizdas iš V.

124 pav. Tranšėjos Nr. 5 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš ŠV. Dešinėje matyti tiriama perkasa Nr. 1.

125 pav. Tranšėjos Nr. 5 pietinė dalis ir kontrolinė linija tarp tranšėjos Nr. 5 ir perkastos Nr. 1. Matyti kaulų sandaupa Nr. 13. Vaizdas iš V.

126 pav. Kaulų sandaupa Nr. 13 (tranšėjoje Nr. 5). Vaizdas iš PV.

127 pav. Tranšėja Nr. 5, baigus tyrimus. Bendras vaizdas iš V. Dešinėje – perkasa Nr. 1, kairėje – bažnyčios šventoriaus tvora.

128 pav. Tranšėja Nr. 5, baigus tyrimus. Bendras vaizdas iš P. Matyti bažnyčios šventoriaus tvoros apačia.

129 pav. Tranšėjos Nr. 6 vieta pradedant tyrimus. Dešinėje – šventoriaus tvora. Vaizdas iš PV.

130 pav. Tranšėjos Nr. 6. Išvestas lietaus nuotekų vamzdis. Vaizdas iš ŠV.

131 pav. Tranšējos Nr. 6 vieta baigus tyrimus. Dešīnēje – Draugystēs gatvē. Vaizdas īs ŠRV.

132 pav. Tranšējos Nr. 7 vieta priēš tyrimus. Vaizdas īs V.

133 pav. Tranšėja Nr. 7. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš ŠR.

134 pav. Tranšėjos Nr. 7 vakarinė dalis, baigus tyrimus. Vaizdas iš Š.

135 pav. Tranšėjos Nr. 7 rytinė dalis, baigus tyrimus. Vaizdas iš ŠR.

136 pav. Tranšėjos Nr. 8 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš ŠR.

137 pav. Tranšėjos Nr. 8 vakarinė dalis. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš ŠV.

138 pav. Tranšėjos Nr. 8 pietinė dalis. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš R.

139 pav. Tranšėja Nr. 8. Bendras vaizdas, pašalinus nuogrindos akmenis. Vaizdas iš Š.

140 pav. Tranšėja Nr. 8. Pamato išplatinimas iš plytų ir akmenų. Vaizdas iš Š.

141 pav. Tranšėja Nr. 8. Pamato išplatinimas iš plytų ir akmenų. Vaizdas iš V.

142 pav. Tranšėjos Nr. 9 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš ŠV.

143 pav. Tranšėja Nr. 9. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš PV.

144 pav. Tranšėja Nr. 9. Bažnyčios kertinis akmuo ir kiti akmenys ties bažnyčios PV kampu. Vaizdas iš PV.

145 pav. Tranšėja Nr. 9. Bažnyčios kertinis akmuo. Vaizdas iš ŠV.

146 pav. Tranšėja Nr. 9. Pamato išplatinimas iš plytų ir akmenys ties piliastru. Vaizdas iš V.

147 pav. Tranšėja Nr. 9. Pamato išplatinimas iš plytų ir akmenys ties piliastru. Vaizdas iš R.

148 pav. Tranšėja Nr. 10. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš PR.

149 pav. Tranšējos Nr. 10 šiaurīnē daļī. Atīdēngta nuogrīnda. Vaīzdas īš P.

150 pav. Tranšēja Nr. 10. Atīdēngta nuogrīnda īr kertīnīs bažņņčīos akmuo. Vaīzdas īš R.

151 pav. Tranšėja Nr. 10. Bažnyčios kertinis akmuo. Vaizdas iš R.

152 pav. Tranšėja Nr. 10. Pamato išplatėjimas iš plytų. Vaizdas iš Š.

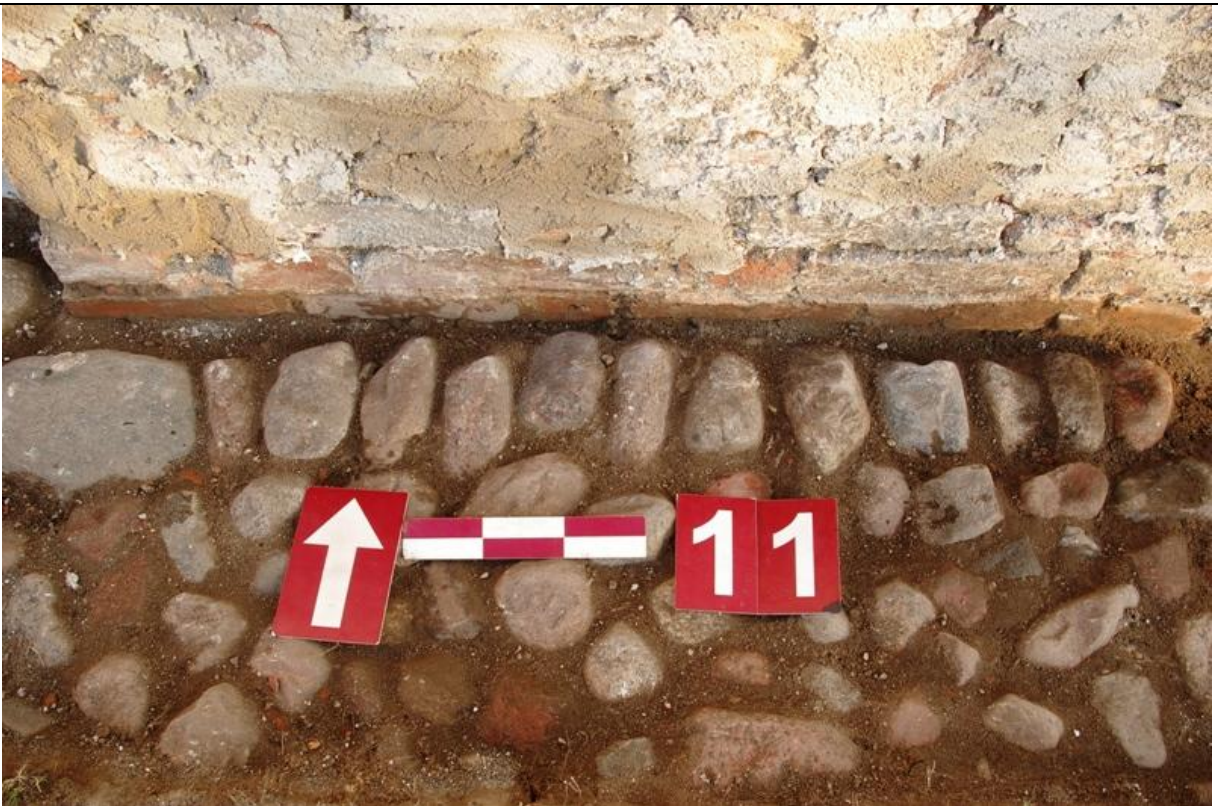
153 pav. Tranšėja Nr. 10. Akmenys, sustiprinantys bažnyčios pietrytinį kampą. Vaizdas iš V.

154 pav. Tranšėjos Nr. 11 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš PR.

155 pav. Tranšėjos Nr. 11 vidurinė dalis. Atidengta nuogrinda. Vaizdas iš ŠR.

156 pav. Nuogrindos fragmentas tranšėjoje Nr. 11. Vaizdas iš R.

157 pav. Tranšėjos Nr. 11 pietrytinė dalis, pašalinus nuogrindą. Pamato išplatinimas. Vaizdas iš V.

158 pav. Tranšėjos Nr. 11 vidurinė (rytinė) dalis, pašalinus nuogrindą. Pamato išplatinimas. Vaizdas iš P.

159 pav. Tranšėjos Nr. 11 vakarinė dalis, pašalinus nuogrindą. Pamato išplatinimas. Vaizdas iš R.

160 pav. Tranšėjos Nr. 12 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš R (nuo bažnyčios durų). Matyti šventoriaus vartai.

161 pav. Tranšėjos Nr. 12 bendras vaizdas iš R, nuėmus betonines tako plyteles.

162 pav. Grindinio likučiai, aptikti tranšėjoje Nr. 12, šalia šventoriaus vartų (vaizdas iš R).

163 pav. Tranšėjos Nr. 12 bendras vaizdas iš PV, baigus tyrimus. Dalis tranšėjos užpilama smėliu.

164 pav. Tranšėjos Nr. 13 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš ŠR. Matyti šventoriaus vartai.

165 pav. Tranšėjos Nr. 13 bendras vaizdas iš ŠR, nuėmus betonines tako plyteles.

166 pav. Tranšėjos Nr. 13 vieta užpilta atvežtiniu smėliu. Vaizdas iš V.

167 pav. Tranšėjos Nr. 14 vieta prieš tyrimus. Vaizdas iš PV.

168 pav. Nuogrindos, aptiktos bei demontuotos tranšėjoje Nr. 2, pakraščio likučiai tranšėjoje Nr. 14.

169 pav. Tranšėjos Nr. 14 bendras vaizdas iš V, baigus tyrimus.

170 pav. Tranšėjos Nr. 14 vieta (aikštelė) ir tranšėjos Nr. 13 vieta (pėsčiųjų takas) po tyrimų, įrengus betono trinkelį dangą. Vaizdas iš ŠR.

171 pav. Radiniai Nr. 1 – 4 (diržo sagtis ir vinyš iš kapo Nr. 1).

172 pav. Radiniai Nr. 5 – 10 (vinyš iš kapo Nr. 2).

173 pav. Radiniai Nr. 11 – 36 (vinys iš kapo Nr. 5).

174 pav. Radinys Nr. 37 (peilis iš kapo Nr. 6).

175 pav. Radiniai Nr. 43 - 46 (vinys iš kapo Nr. 6).

176 pav. Radiniai Nr. 47 (medalikėlis iš kapo Nr. 7) ir Nr. 48 – 49 (moneta ir vinis iš kapom Nr. 11).

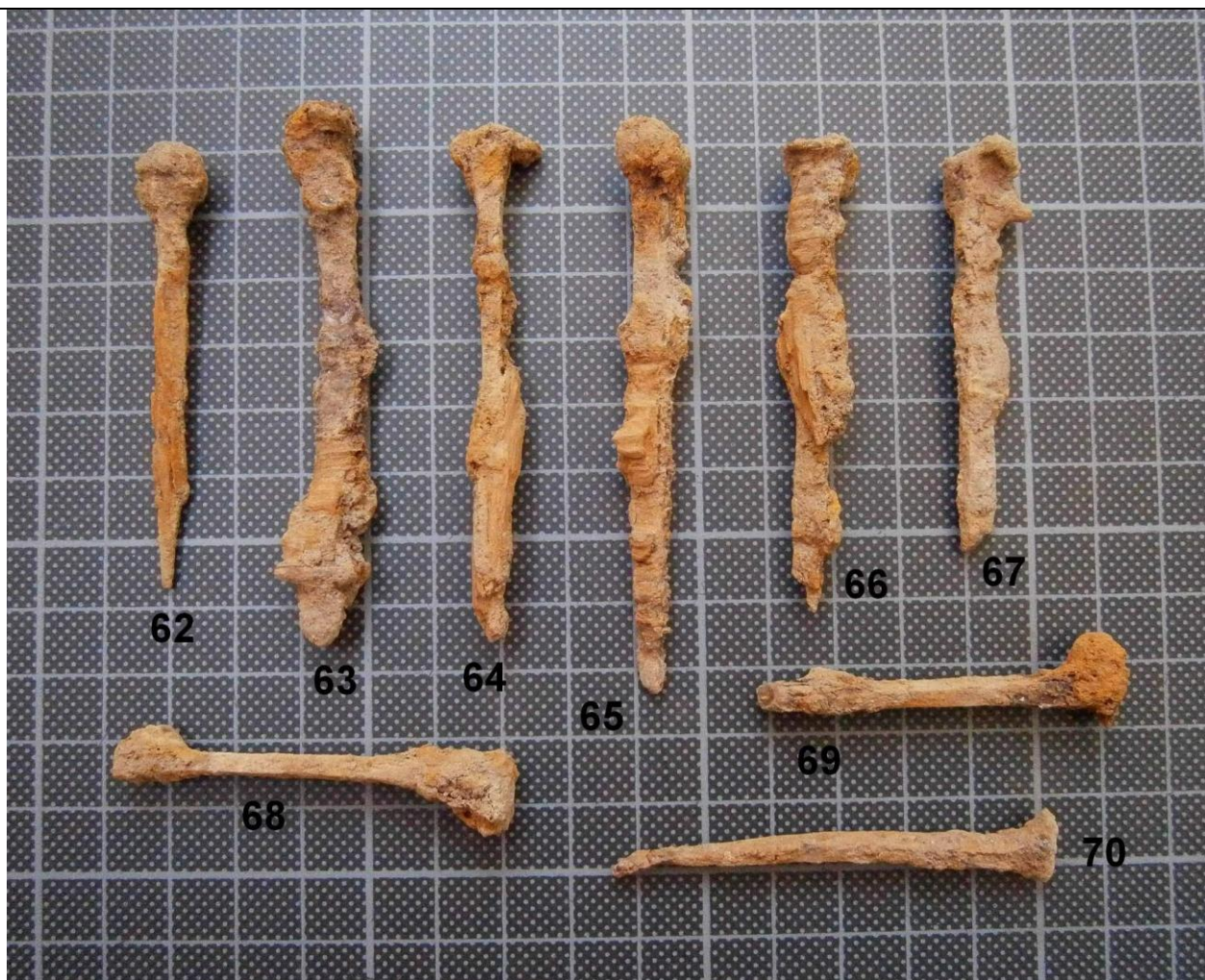
177 pav. Radiniai Nr. 50 - 52 (vinys iš kapų Nr. 13 ir Nr. 14 bendros duobės).

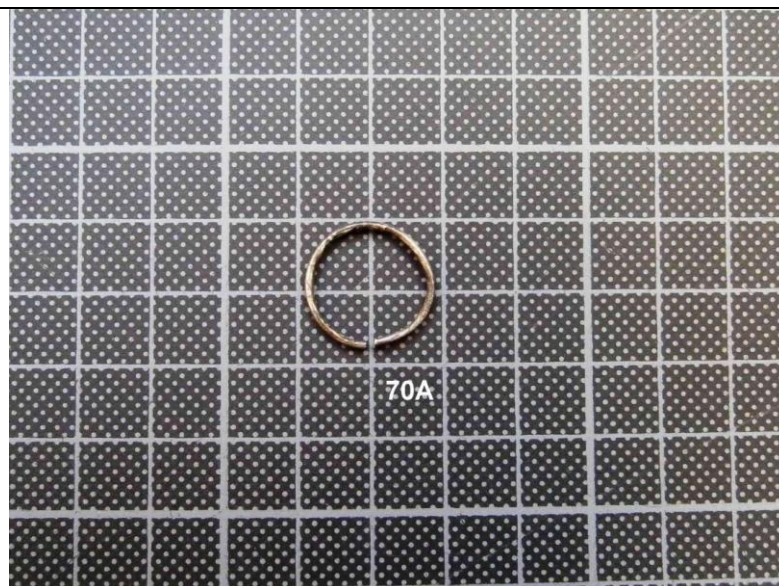
178 pav. Radiniai Nr. 53 - 55 (moneta, kniedės galvutė (arba apkalėlis) ir peilis iš kapo Nr. 15)

179 pav. Radiniai Nr. 56 – 61 (vinys iš kapo Nr. 15; vinis Nr. 61 persmigusi šonkaulį, kuris po fotografavimo buvo gražintas prie perlaidojamų palaikų).

180 pav. Radiniai Nr. 62 - 70 (vynys iš kapo Nr. 16).

181 pav. Radinys Nr. 70A (sidabrinis žiedas iš kapo Nr. 17).

182 pav. Radiniai Nr. 71 - 79 (vinys iš kapo Nr. 17).

183 pav. Radiniai Nr. 80 – 91 (monetos iš perkamos Nr. 1).

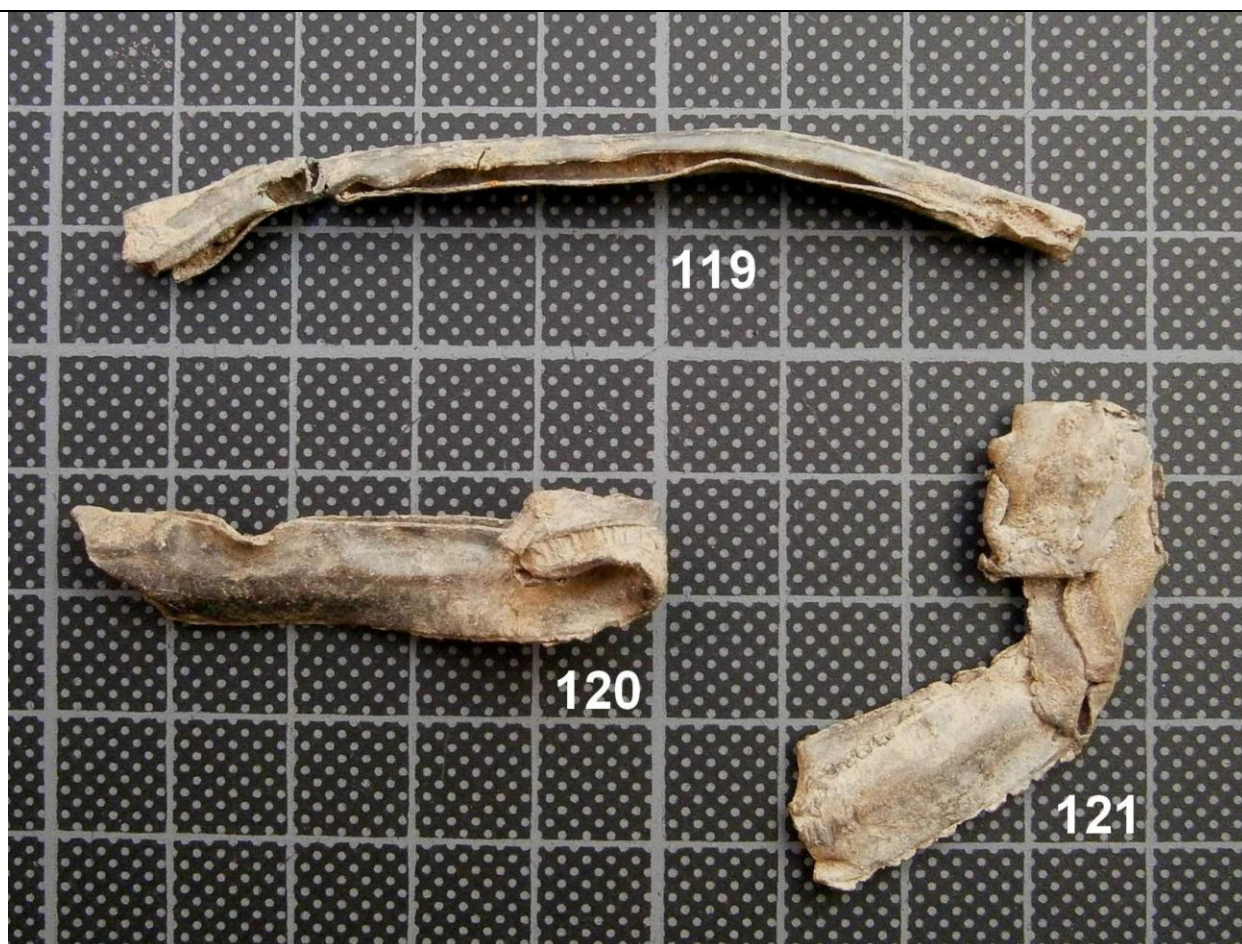
184 pav. Radiniai Nr. 92 – 102 (monetos iš perkasų Nr. 1, Nr. 2 ir Nr. 3).

185 pav. Radiniai Nr. 92 – 102 (monetos iš perkamos Nr. 3 ir žvalgytų tranšėjų).

186 pav. Radiniai Nr. 124 (pypkės galvutė) ir 118 (pypkės kotelis) iš perkasos Nr. 1.

187 pav. Radiniai Nr. 119 - 121 (švininės langų stiklo tvirtinimo juostelės) iš perkasos Nr. 1.

188 pav. Radiniai Nr. 122 - 123 (geležinės batų pasagėlės) iš perkamos Nr. 1.

189 pav. Radiniai Nr. 125 (įmovinis arba leto strėlės antgalis iš perkamos Nr. 1) ir Nr. 126 (įtveriamasis arba leto strėlės antgalis iš perkamos Nr. 2)

190 pav. Radiniai Nr. 127 (apkalėlis), Nr. 129 (žiedas), Nr. 132 (spėjama plokštinės segės dalis), Nr. 136 (auskaro dalis), Nr. 138 (apkalo fragmentas) ir Nr. 143 (plokštinės segės fragmentas) iš perkasų Nr. 2 – 3.

191 pav. Radiniai Nr. 128 (peilis), Nr. 129 (žiedas), Nr. 131 (neaiškus geležinis dirbinys) ir Nr. 139 (neaiškus geležinis dirbinys) iš perkamos Nr. 3.

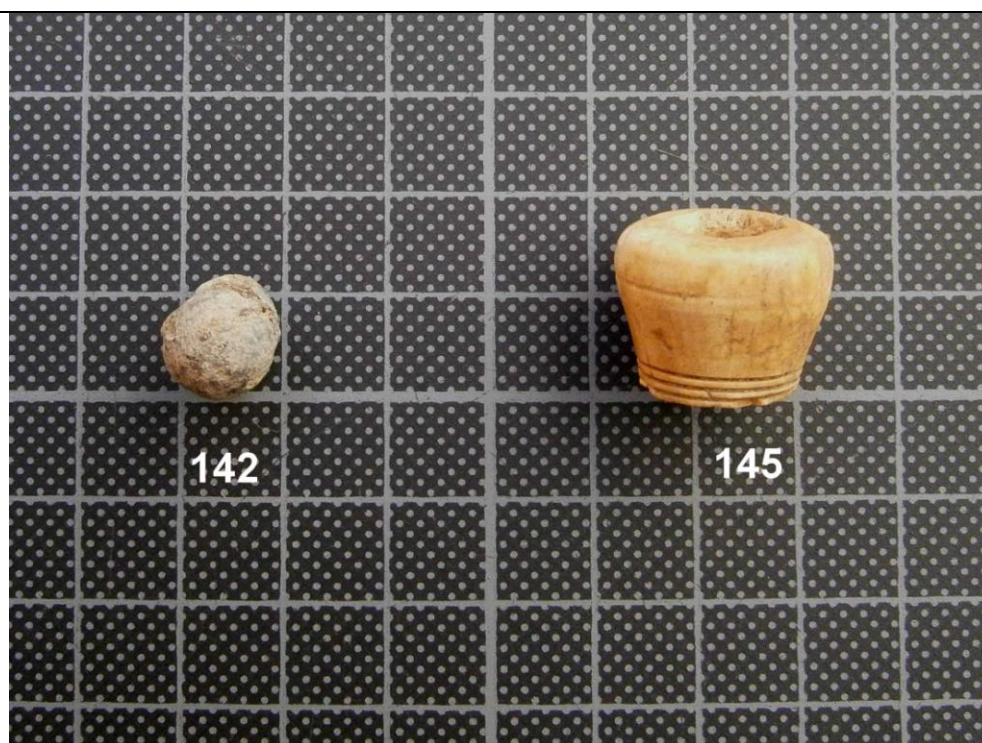
192 pav. Radiniai Nr. 130 (segės liežuvėlis), Nr. 141 (segės ar sagties liežuvėlis) ir Nr. 144 (neaiškus žalvarinis dirbinys) iš perkasos Nr. 3.

193 pav. Radiniai Nr. 133 – 135 (titnago nuoskalos iš perkasos Nr. 3).

194 pav. Radiniai Nr. 137 ir 140 (geležinės adatos iš perkastos Nr. 3).

195 pav. Radiniai Nr. 142 (švininė kulka) ir Nr. 145 (kaulinė rankenos (?) dalis) iš perkastos Nr. 3.

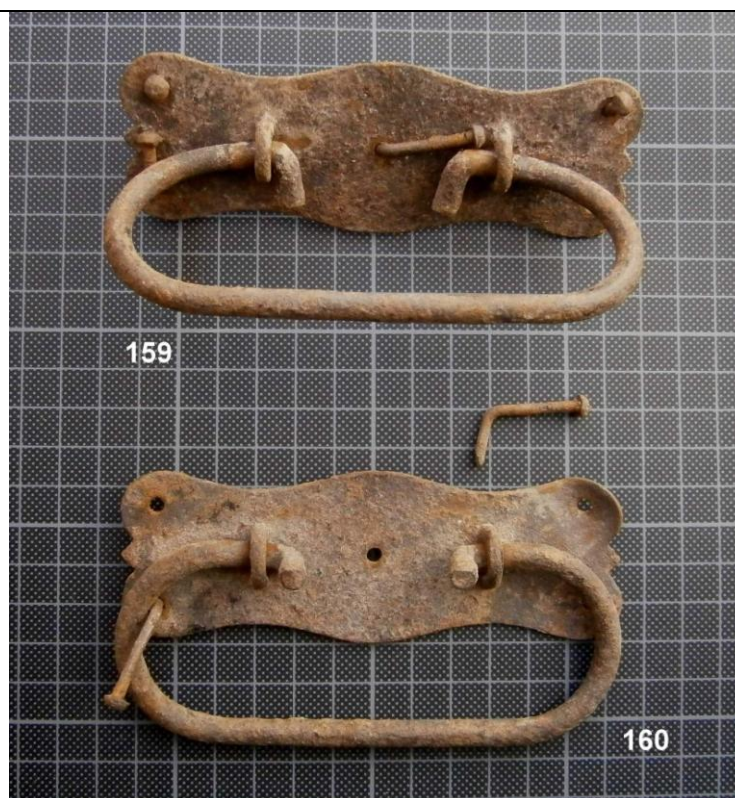
196 pav. Radiniai Nr. 146 – 150 (sagtys iš perkasos Nr. 3).

197 pav. Radiniai Nr. 151 – 154 (peiliai iš perkasos Nr. 3).

198 pav. Radiniai Nr. 155 (žvangutis), Nr. 156 (spėjama piniginės pakabinimo detalė), Nr. 157 (žvangutis) ir Nr. 158 (akmeninis galastuvas) iš perkasos Nr. 3.

199 pav. Radiniai Nr. 159 – 160 (karsto (?) rankenos iš tranšėjos Nr. 3).

200 pav. Radinys Nr. 161 (peilis - durklas iš tranšėjos Nr. 1).

201 pav. Radinys Nr. 162 (žvakių gesinimo žirklys iš tranšėjos Nr. 3).

202 pav. Radiniai Nr. 163 (kryželis iš tranšėjos Nr. 3) ir Nr. 164 (kryželis iš tranšėjos Nr. 14).

203 pav. Radiniai Nr. 165 (adata) ir Nr. 166 (grandelė) iš tranšėjos Nr. 14.

204 pav. Radiniai Nr. 167 (geležinis kaltas), Nr. 168 (žalvarinio varpo dalis) ir Nr. 169 - 171 (švininės langu stiklo tvirtinimo juostelės) iš tranšėjos Nr. 14.

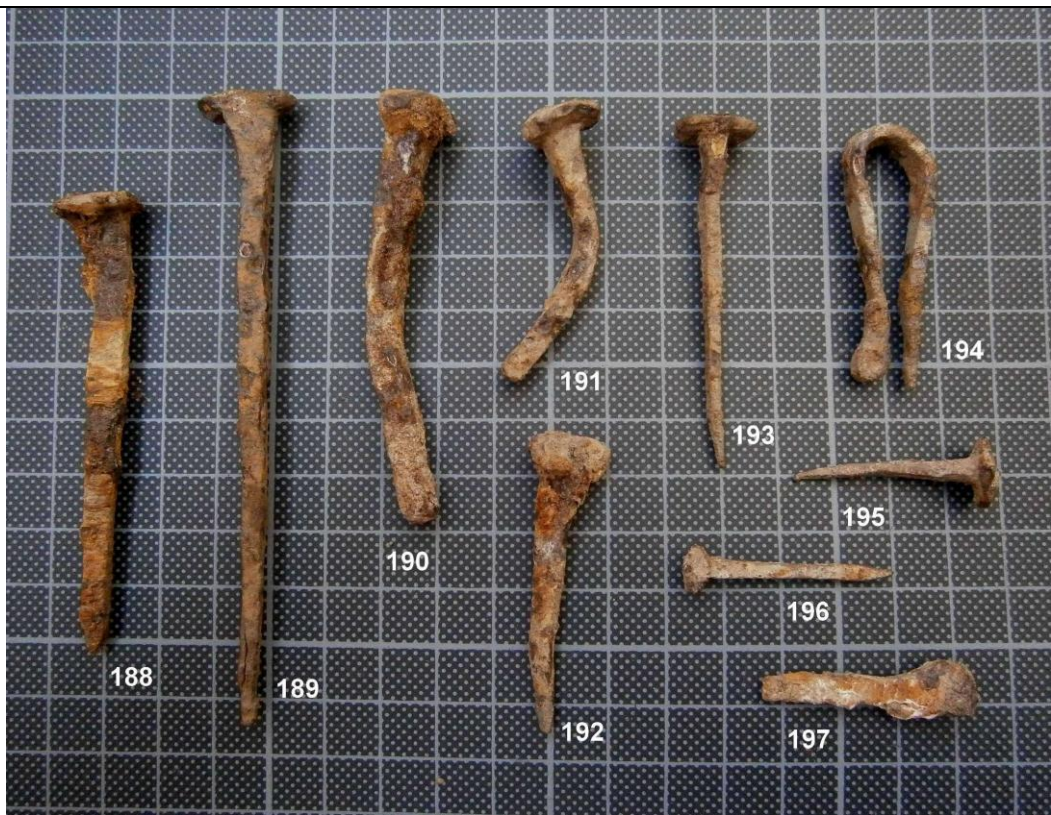
205 pav. Radiniai Nr. 1723 – 173 (titnago nuoskalos) ir Nr. 174 (spėjamo akmeninio trintuvo dalis) iš tranšėjos Nr. 14.

206 pav. Radiniai Nr. 175 – 180 (vinys ir kilpvinė) iš perkasos Nr. 1.

207 pav. Radiniai Nr. 181 – 187 (vinys ir kilpvinė) iš perkasos Nr. 1.

208 pav. Radiniai Nr. 188 – 197 (vinys ir kilpvinė) iš perkasos Nr. 2.

209 pav. Radiniai Nr. 198 – 203 (vinys, kilpvinė ir kalamas tvirtinimo elementas) iš perkasos Nr. 3.

210 pav. Radiniai Nr. 204 – 206 (vinys, rastos perkasoje Nr. 3, šalia kaulų sandraupos Nr. 21).

211 pav. Radiniai Nr. 207 – 210 (vinys, rastos žvalgytose tranšėjose).

212 pav. Radiniai Nr. 211 – 214 (lovinės (Nr. 211) bei žvyninės čerpės, rastos perkasoje Nr. 1).

213 pav. Radiniai Nr. 215 (lovinė glazūruota čerpė) ir Nr. 216 (žvyninė čerpė) iš perkasos Nr. 1.

214 pav. Radinys Nr. 217 - kraiginė (?) glazūruota čerpė iš perkaso Nr. 2.

215 pav. Radiniai Nr. 218 – 219 (žvyninės čerpės profiliuotais galais, rastos perkasoje Nr. 2).

216 pav. Radiniai Nr. 220 – 221 (žvyninės čerpės, rastos perkasoje Nr. 2).

217 pav. Radiniai Nr. 222 – 223 (plyta ir apdailos elementas (figūrinė plyta ?), rastos perkasoje Nr. 2).

218 pav. Radiniai Nr. 224 – 225 (olandiškos čerpės, rastos perkasoje Nr. 3).

219 pav. Radinys Nr. 226 (grindų plytelė, rasta tranšėjoje Nr. 2). Nufotografuota iš abiejų pusių.

220 pav. Radinys Nr. 227 (marselinė čerpė, rasta tranšėjoje Nr. 3).

221 pav. Radiniai Nr. 228 – 234 (koklių dalys, rastos perkasoje Nr. 1).

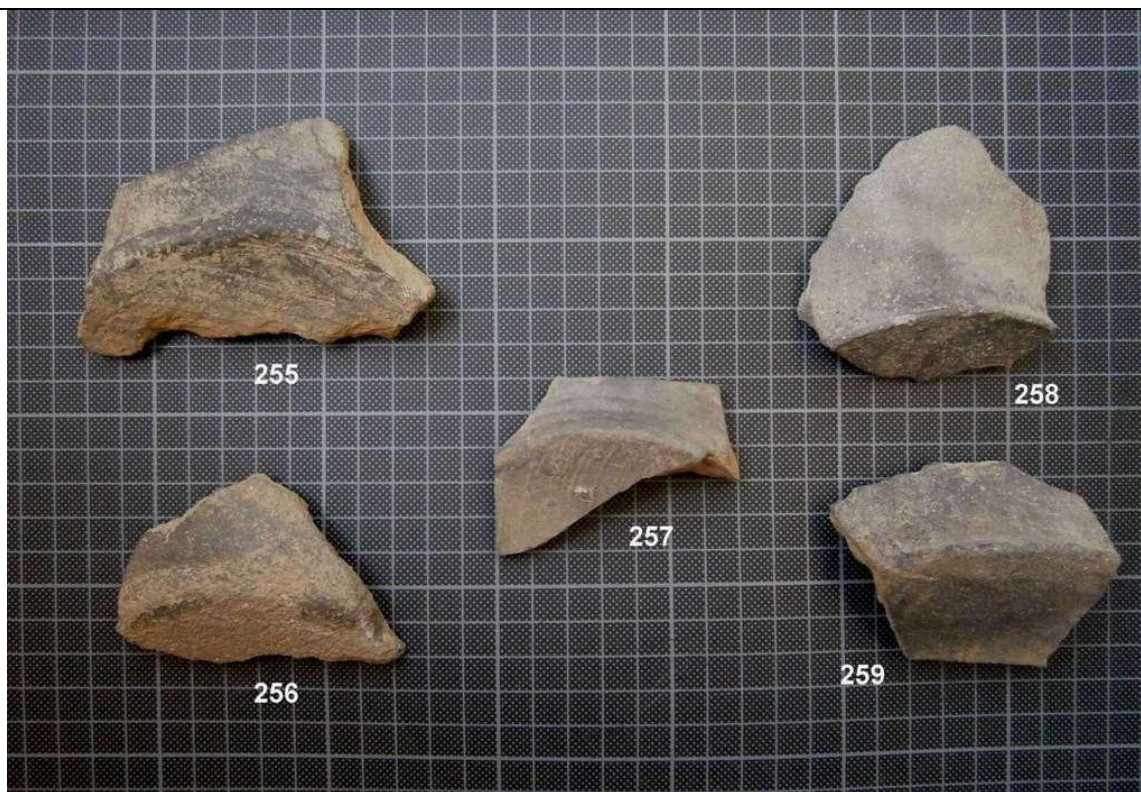
222 pav. Radiniai Nr. 236 – 238 (koklių dalys, rastos perkasoje Nr. 2).

223 pav. Radiniai Nr. 239 – 247 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 1).

224 pav. Radiniai Nr. 248 – 254 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 1).

225 pav. Radiniai Nr. 255 – 259 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 1).

226 pav. Koklio dalis (Rad. 235) ir inventorintos (Rad. 260 – 261) bei neinventorintos buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 1, duobėje Nr. 1, juodoje degėsingoje žemėje.

227 pav. Radiniai Nr. 262 – 266 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 2).

228 pav. Radiniai Nr. 267 – 274 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 2).

229 pav. Radiniai Nr. 275 – 280 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 2).

230 pav. Radiniai Nr. 281 – 284 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 2).

231 pav. Radiniai Nr. 285 – 286 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 2).

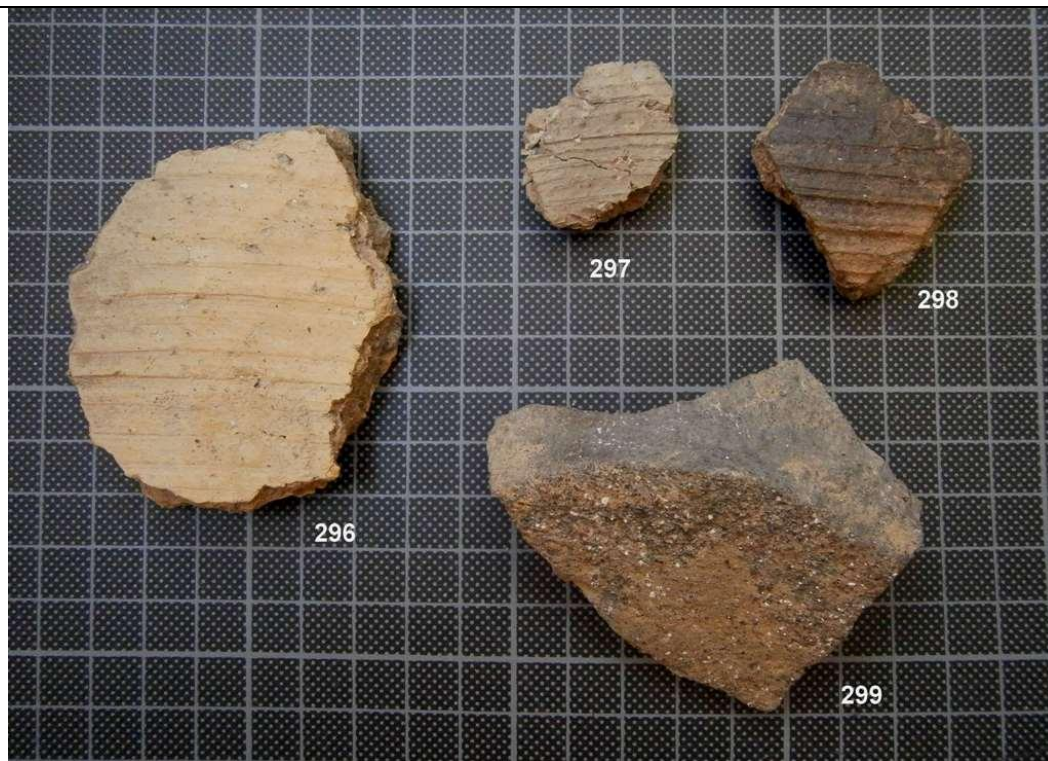
232 pav. Rad. Nr. 287 (kalkinio fajanso indo dalys, rastos perkasoje Nr. 2).

233 pav. Rad. Nr. 288 (neaiškios paskirties indo dalys, rastos perkasoje Nr. 2).

234 pav. Radiniai Nr. 289 – 295 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 3).

235 pav. Radiniai Nr. 296 – 299 (buitinės keramikos šukės, rastos perkasoje Nr. 3).

236 pav. Radiniai Nr. 300 – 304 (buitinės keramikos šukės, rastos žvalgytose tranšėjose).

237 pav. Radiniai Nr. 305 – 309 (stiklinių indų ir langų stiklo šukės, rastos perkasoje Nr. 1).

238 pav. Radiniai Nr. 310 – 315 (stiklinių indų ir langų stiklo šukės, rastos perkasose Nr. 2 ir Nr. 3).

239 pav. Radiniai Nr. 316 – 319 (stiklinių indų ir langų stiklo šukės, rastos žvalgytose tranšėjose).

240 pav. Neinventorintos vinys iš perkamos Nr. 1 (pavyzdžiai).

241 pav. Neinventorintos vinys iš perkamos Nr. 2 (pavyzdžiai).

242 pav. Neinventorintos vinys iš perkamos Nr. 3 (pavyzdžiai).

243 pav. Neinventorintų čerpių pavyzdžiai iš perkastos Nr. 1 (kairėje) ir perkastos Nr. 3 (dešinėje).

244 pav. Neinventorintų čerpių pavyzdžiai iš perkastos Nr. 2.

245 pav. Neinventorintų čerpių pavyzdžiai iš perkastos Nr. 2.

246 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 1 (pavyzdžiai).

247 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 1 (pavyzdžiai).

248 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 1 (pavyzdžiai).

249 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 2 (pavyzdžiai).

250 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 3 (pavyzdžiai).

251 pav. Neinventorintos buitinės keramikos šukės iš perkamos Nr. 3 (pavyzdžiai).

252 pav. Neinventorintos stiklo šukės iš perkamos Nr. 1 (pavyzdžiai).

253 pav. Neinventorintos stiklo šukės iš perkamos Nr. 2 (pavyzdžiai).

254 pav. Neinventorintos stiklo šukės iš perkamos Nr. 3 (pavyzdžiai).

255 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 1.

256 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 2.

257 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 3.

264 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 10.

265 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 11.

266 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 12.

267 pav. Neinventorinti radiniai iš tranšėjos Nr. 14.

268 pav. Archeologinę ekspediciją Veliuonoje lankė gausūs ekskursantų būriai.

PRIEDAI

Tvirtinu:

UAB „Telšių meistras“ direktorius

Ramūnas Gedgaudas

2014-09-17

(pareigos, vardas, pavardė, parašas, data)

**Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso
(28049), Veliuonos piliakalnio II su papiliu (23902) papilio (23903) teritorijos
(Draugystės g. 1, 4, Veliuonos mstl. ir sen., Jurbarko r.) žvalgomųjų
archeologinių tyrimų ir archeologinių žvalgymų 2014 m.**

PROJEKTAS

TYRĖJAS:

dr. Manvydas Vitkūnas

Taikos g. 113-33, LT-05203, Vilnius

Tel.: (8~685) 26294

El. paštas: manvydas.vitkunas@gmail.com

UŽSAKOVAS:

UAB „Telšių meistras“

Mažeikių g. 3, Telšiai, LT-87101

Tel / Faks.: (8~444) 52 624

El. paštas: tmeistras@andernetas.lt

Vilnius

2014 m. rugsėjo 17 d.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

UAB „Telšių meistras“ 2014 m. rugpjūčio 1 d. kreipėsi dėl žvalgomųjų archeologinių tyrimų Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049) teritorijoje (Draugystės g. 1, 4, Veliuonos mstl. ir sen., Jurbarko r.). Šis kultūros paveldo objektas iš dalies taip pat patenka į Veliuonos piliakalnio II su papilium (23902) papilio (23903) ribas. Kultūros paveldo objektų teritorijos dalinai persidengia.

UAB „Telšių meistras“ įgyvendina projektą „Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios, Jurbarko r., pamatų ir fasadų tvarkybos darbai“. Darbų metu bus atliekami bažnyčios fasadų tvarkybos, nuogrindų įrengimo beveik visu bažnyčios pastato perimetru (išskyrus paradinio įėjimo laiptus), lietaus kanalizacijos išvado nuo bažnyčios pastato per šventoriaus teritoriją link Draugystės g. ir betono trinkelio dangos prieš pagrindinį bažnyčios fasadą įrengimo darbai. Suplanuotų žemės judinimo darbų vietose būtina atlikti archeologinius tyrimus (žr. *brėžinį Nr. 1*).

Projektuojami žemės darbai

Aplink bažnyčią beveik visu perimetru numatoma įrengti apie 105 m ilgio, 70 cm pločio (75 m²) ir 70 cm gylio alsuojančią nuogrindą, o lietaus nuotekas, susirenkančias nuogrindomis, nuo bažnyčios šiaurės vakarinio kampo nuvesti iki Draugystės g. vamzdžiu, jo nutiesimui kasant 10,5 m ilgio, apie 40 cm pločio ir 70 cm gylio griovį. Vamzdžio gale, šalia gatvės bus įrengiamas 31,5 cm skersmens ir apie 1 m gylio šulinėlis. Be to, šventoriaus priekinėje, vakarinėje dalyje numatyta esamų takų, vedančių nuo šventoriaus vartų link bažnyčios durų (apie 12,5 m ilgio) ir jos šiaurės vakarinio kampo (irgi 12,5 m) bei palei bažnyčios šiaurės vakarinį kampą (11 m), senąją betoninių trinkelio (2-3 m pločio) dangą pakeisti nauja, po ja, vietoj esamo, galimai nekokybiško, suformuojant vidutiniškai apie 30 cm storio naują apsauginio grunto sluoksnį.

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės TP 2007-11-09 rašte (1.27.T)-2-84 „Dėl projektavimo sąlygų“ buvo numatyta, jog „būtina numatyti archeologinius tyrimus žemės darbų kasimo vietoje“. Tvarkybos darbų projekto Aiškinamajame rašte nurodoma, jog, siekiant „sumažinti tvarkybos darbų kainą, mažinant archeologinių tyrimų apimtį“, ankstesnis projektas (2008 m.) pakeistas vėlesniu (2014 m.). Ten pat numatyta, kad „visi darbai šventoriuje vykdomi rankiniu būdu, dalyvaujant archeologui“.

Atsižvelgiant į tai, kad bažnyčios šventoriuje iki šiol nebuvo vykdomi jokie archeologiniai tyrimai, nėra žinomas kultūrinio sluoksnio storis, intensyvumas ir datavimas, tikslinga pirmiausia dalyje suplanuotų žemės judinimo darbų teritorijos atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrimus, o vėliau, remiantis jų rezultatais, spręsti, kokio pobūdžio tolimesni archeologiniai tyrimai (detalieji archeologiniai tyrimai ar archeologiniai žvalgymai) yra tikslingi.

Veliuonos bažnyčios statinių komplekso ir piliakalnių komplekso istorinė raida

Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049) rytinė dalis yra apibrėžtos Veliuonos piliakalnio II su papilium (23902) teritorijos vakariniame pakraštyje, papilyje (23903). Pats bažnyčios statinių kompleksas (28049) yra abipus Draugystės gatvės. Į rytus nuo Draugystės gatvės, šventoriaus tvoros su vartais (28050) ribojamoje erdvėje yra (ir į papilio teritoriją patenka)

bažnyčia (1361), šarvojimo pastatas (28051), archyvo pastatas (28052). Į šiaurę nuo šventoriaus yra parapijos namų pastatas (28053).

Vakarinėje Draugystės gatvės pusėje yra klebonijos pastatas (10877), patenkantis tik į bažnyčios statinių komplekso (28049) teritoriją, tačiau nepatenkantis į papilio(23903) teritoriją.

Veliuonos II piliakalnio papilys (23903) yra į vakarus nuo Veliuonos II piliakalnio, už griovio, gretimose aukštumoje (ji 200 m ilgio vakarų – rytų kryptimi ir iki 120 m pločio šiaurės – pietų kryptimi). Veliuonos II piliakalnis, dar vadinamas Ramybės kalnu, Pilies kalnu, sudaro bendrą piliakalnių kompleksą su Veliuonos piliakalniu, vadinamu Gedimino kapo kalnu. Pastarasis piliakalnis 1912 m. tyrinėtas L.Kšyvičio ir T.Daugirdo. Iširtas apie 1000 m² plotas, rastas XI-XIV a. datuojamas archeologinis sluoksnis. Veliuonoje XIII-XIV a. stovėjo Junigedos (Veliuonos) pilis, daugelį kartų tapusi Vokiečių ordino puolimų taikiniu. Du kartus visiškai sunaikinta, paskutinį kartą Veliuonos pilis atstatyta 1411 m. Manoma, kad paskutinė Veliuonos pilis stovėjo ant vadinamojo Ramybės kalno (Veliuonos II piliakalnio). Piliakalnių komplekso pietinėje ir vakarinėje papėdėse yra fiksuotas viduramžių gyvenvietės kultūrinis sluoksnis.¹¹

Po pergalės Žalgirio mūšyje Veliuona, ilgą laiką buvusi svarbiu panemunių gynybiniu centru, ir vėliau neprarado savo reikšmės. 1421 m. įsteigta Veliuonos parapija ir pastatyta bažnyčia. 1421 m. birželio 22 d. Vytautas išplėtė fundaciją, dovanojęs bažnyčiai žemių su valstiečiais aukštutinėje ir žemutinėje Veliuonos miesto dalyse. 1636-1644 m. pastatyta dabartinė Veliuonos bažnyčia, kurios fundatoriumi buvo Olykos ir Nesvyžiaus kunigaikštis, LDK kancleris Albrechtas Stanislovas Radvila (1595–1656). XVII a. pabaigoje Veliuonos bažnyčia remontuota, kiek pakeičiant jos išorę ir vidų. 1887 m. bažnyčia kapitaliai suremontuota, vienoje bokšto pusėje pristatytas eklektinių formų prieangis. 1891 m. pristatytas mūrinis vargonų choras, o pačioje XIX a. pabaigoje iškilo šventoriaus vartai ir akmenų mūro tvora.¹² Taip pat įvairiais laikotarpiais vykdyti gausūs smulkesni bažnyčios remonto darbai.

Ankstesni archeologiniai tyrimai

Įvairiose Veliuonos miestelio vietose, kurios patenka į kelių kultūros paveldo objektų ribas, anksčiau jau yra vykdyti gausūs archeologiniai tyrimai: Veliuonos (17122), Veliuonos senojo miesto vietos (13099), magazino (16625), Veliuonos piliakalnio, vad. Gedimino kapu (2053), Veliuonos kapinyno (2057), Veliuonos dvaro sodybos (149) teritorijose. Dalis šių kultūros paveldo objektų teritorijų persidengia. Atsižvelgiant į tai, kad šiame tyrimų projekte numatyti tyrimai labai kompaktiškoje, apibrėžtoje teritorijoje (bažnyčios šventoriuje), apžvelgsime tik bažnyčios statinių komplekso teritorijoje bei artimiausioje aplinkoje anksčiau vykdytus tyrimus.

Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049) teritorijoje archeologiniai tyrimai iki šiol buvo vykdomi tik jos šiauriniame ir vakariniame pakraščiuose. Platesni archeologiniai tyrinėjimai atlikti Veliuonos piliakalnio II su papilium (23902) papilio (23903) teritorijoje (žr. *brėžinį Nr. 2*).

1999 m. ir 2003 m. archeologinius tyrimus vykdė *Algirdas Žalnierius*. 1999 m. papilio teritorijoje stovinčio buvusios mokyklos pastato aplinkoje, tarp šio pastato, į šiaurę nuo jo buvusių pastato pamatų bei

¹¹ Lietuvos piliakalniai. Atlasas. T. I. (sud. Z.Baubonis, G.Zabiela). Vilnius, 2005, p. 236.

¹² Kultūros vertybių registras. *Prieiga internete:*
<http://kvr.kpd.lt/heritage/Pages/KVRDetail.aspx?MC=1361&lang=lt> [Tikrinta 2014 m. rugsėjo 17 d.].

buv. ligoninės (dab. parapijos namų; patenka į bažnyčios statinių kompleksą teritoriją) pastato, esančio į šiaurę nuo bažnyčios šventoriaus, buvo ištirta į tris atskiras dalis (perkasa Nr. 1-3) suskirstyta bendro 132,4 m ilgio ir 1 m pločio perkasa (iš viso – 134 m² plotas) projektuojamos vandentiekio trasos vietoje. Archeologiniame sluoksnyje, datuojamame XIV - XVIII/XIX a., aptikta labai nedaug radinių. Aptiktos vos kelios šukės, datuojamos XIV-XV a. Kiek daugiau radinių (puodų šukių, koklių fragmentų), datuojamų XVI-XVIII/XIX a. A.Žalnierius, apibendrinamas tyrimų rezultatus, atkreipė dėmesį, kad tyrinėtoje teritorijoje beveik nerasta archeologinių struktūrų ar radinių, susijusių su piliakalnių komplekso klestėjimo laikotarpiu XIII-XV a., ir spėjo, kad čia galėjo būti apsauginė pilių zona, kurioje galėjo būti draudžiama statyba, arba čia buvęs gynybinio komplekso laikotarpio archeologinis sluoksnis sunaikintas šioje vietoje vėlesniais laikais dirbant žemę.¹³ 2003 m. A.Žalnierius toje pačioje teritorijoje (buvusios mokyklos pastato aplinkoje) tęsė archeologinius tyrimus. Ištirtos dvi perkastos (Nr. 4-5) ir du šurfai (Nr. 7-8), bendras tyrimų plotas - 58 m². Perkasoje Nr. 4, tirtoje prie pietinio buvusios mokyklos pastato fasado, fiksuotas iki 66 cm storio juodos žemės sluoksnis su gausiomis plytų duženomis, viena XIV-XV a. keramikos šuke, kiek gausesnėmis XVI-XVIII a. buitinės keramikos ir koklių duženomis. Perkasoje Nr. 5, kuri tirta tarp buvusios ligoninės pastato ir buvusios mokyklos teritorijos, fiksuotas 30-120 cm storio kultūrinis sluoksnis, kuriam rasta keletas XVII-XVIII a. keramikos šukių ir fiksuotas piltinis XX a. grunto sluoksnis. Šurfe Nr. 6, kuris yra arčiausiai (apie 20 m) nuo bažnyčios šventoriaus, archeologinių radinių nerasta. Šurfe Nr. 7, tirtame pietrytiniame buvusios mokyklos teritorijos kampe, fiksuotas XX a. piltinis sluoksnis. Taip pat vykdyti archeologiniai žvalgymai statomų laiptų vietoje, šiauriniame buvusios mokyklos teritorijos pakraštyje. Žvalgytas apie 13 m² plotas, rasta tik smulkių plytų duženų.¹⁴

Nijolė Vaitiekūnaitė 2008 m. atliko archeologinius žvalgymus tiesiamų elektros kabelių vietose Vytauto, P.Cvirkos, A.Juškos ir Draugystės gatvėse. Į bažnyčios pastatų kompleksą teritoriją patenkanti žvalgyta vieta buvo šiaurės vakarinėje Draugystės g. pusėje ir rytiniame Vytauto g. gale, apie 20 m į šiaurės vakarus ir vakarus nuo šventoriaus vartų. Čia fiksuotas XIX-XX a. kultūrinis sluoksnis.¹⁵

Tyrimų tikslai

1) nustatyti, ar planuojamų žemės judinimo darbų vietoje yra susidaręs archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis ir ištirti žvalgomųjų perkasų plote galimai esančius kapus; 2) nustatyti kultūrinio sluoksnio intensyvumą, datavimą, surinkti archeologinius radinius; 3) remiantis tyrimų rezultatais nustatyti, kokie tolimesni archeologiniai tyrimai (detalieji archeologiniai tyrimai ar archeologiniai žvalgymai) reikalingi suplanuotų žemės judinimo darbų vietose.

Tyrimų planas

Tyrimai planuojami buvusio piliakalnio priešpilio teritorijoje, kur tikėtina rasti archeologinį sluoksnį arba jo fragmentus, ir bažnyčios šventoriuje, kur yra didelė tikimybė rasti kapus, todėl tikslinga tirti žvalgomąsias perkastas (žr. brėžinį Nr. 1).

¹³ *Žalnierius A.* 1999 m. Veliuonos piliavietės (AR-270) archeologinių tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro (toliau – KPC) Paveldosaugos biblioteka. F. 39, ap. 1, b. 619, p. 12.

¹⁴ *Žalnierius A.* Veliuonos II piliakalnio (A691KP) papilio (A691K2P) archeologinių tyrinėjimų ataskaita 2003 m. Kultūros paveldo centro (toliau – KPC) Paveldosaugos biblioteka. F. 39, ap. 1, b. 1535, p. 3-8; *Žalnierius A.* Veliuonos II piliakalnio papilys // Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2003 metais. Vilnius, 2005, p. 72-74.

¹⁵ *Vaitiekūnaitė N.* Archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų Veliuonos senojo miesto vietos (A694P), adresu Gedimino g. 44 ir Vytauto g., A.Juškos g, P.Cvirkos ir Draugystės gatvėse ataskaita. Kultūros paveldo centro (toliau – KPC) Paveldosaugos biblioteka. F. 39, ap. 1, b. 2805, p. 8-9.

Pamatų nuogrindos ir lietaus nuotekų nuvedimo vamzdžio klojimo vietose šventoriuje ir šalia bažnyčios planuojama ištirti tris 2x5 m dydžio (10 m²) perkasa, jas išdėstant įvairiose žemės darbų vietose (PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, 19.4.2 ir 20.4 punktai). Viena perkasa (Nr. 1) projektuojama klojamo nuotekų vamzdžio vietoje, tarp šventoriaus tvoros ir bažnyčios šiaurės vakarinio kampo (3 m nuo jo). Antroji (Nr. 2) ir trečioji (Nr. 3) perkasa projektuojamos pamatų nuogrindos įrengimo vietose: perkasa Nr. 2 – šalia bažnyčios šiaurinės sienos, arčiau jos rytinio galo, 2 m į vakarus nuo jos šiaurės rytinio kampo, o perkasa Nr. 3 – šalia bažnyčios pietinės sienos, beveik ties jos viduriu, 5 m į vakarus nuo bažnyčios pietrytinio kampo. Perkasa bus tiriamos iki įžemio – nejudinto grunto. Žvalgomosiose perkasoje radus kapus, jie būtų pilnai ištiriami, išskyrus tuos atvejus, jei į perkasą pateks mažiau nei ¼ bendro griaučių ilgio, o pats kapas bus giliau, nei suplanuotas žemės judinimo darbų projektinis gylis (70 cm).

Pirmosios ir antrosios perkasų tyrimų metu aptikus kapus arba kitus kultūros paveldo elementus, kuriuos privalu ištirti pilnai, perkasų plotai bus didinami, o trečioji perkasa nebetiriama, kad bendras žvalgomųjų tyrimų plotas neviršytų 32 m² („Archeologinio paveldo tvarkyba“, 20.5 p.). Perkasoje iki 50-70 cm gylio neaptikus archeologinio sluoksnio, kapų ar archeologinių radinių sankaupų, o tik maišytą gruntą ar pavienius radinius, įrengiamos nuogrindos ir nuotekų linijos tiesimo vietose bus vykdomi archeologiniai žvalgymai. Jeigu minėti kultūrinis sluoksnis, kapai ar radinių sankaupos tiriamose perkasoje prasidės nuo 50 cm gylio, bus inicijuojamas tvarkytos darbų projekto pakeitimas nuogrindą rengti tik iki 50 cm gylio. Planuojamos perkasų vietos nurodytos pridedamame plane, kuris yra šio projekto p. 7.

Perkasoje nustačius esant archeologinį sluoksnį, kapus ar archeologinių radinių sankaupas iki 50-70 cm gylio, nuogrindos ir nuotekų linijos įrengimo vietos turės būti ištiriamos pilnai, prieš tai parengiant naują archeologinių tyrimų projektą.

Takų plytelių keitimo vietose, iki 30 cm gylio bus atliekami archeologiniai žvalgymai („Archeologinio paveldo tvarkyba“, 22.3 p.).

Visi žemės kasimo darbai bus atliekami tik rankiniu būdu.

Bendras planuojamų žvalgomųjų archeologinių tyrimų plotas: 30 kv. m. Bendras planuojamų archeologinių žvalgymų plotas – apie 160 kv. m (apie 75 kv. m nuogrindų vietoje, apie 85 kv. m takų plytelių keitimo vietose ir apie 5 kv. m lietaus nuotekų vamzdžio keitimo vietoje).

Tyrimus finansuoja užsakovas – UAB „Telšių meistras“. Informacija apie tyrimų sąmatą neskelbiama.

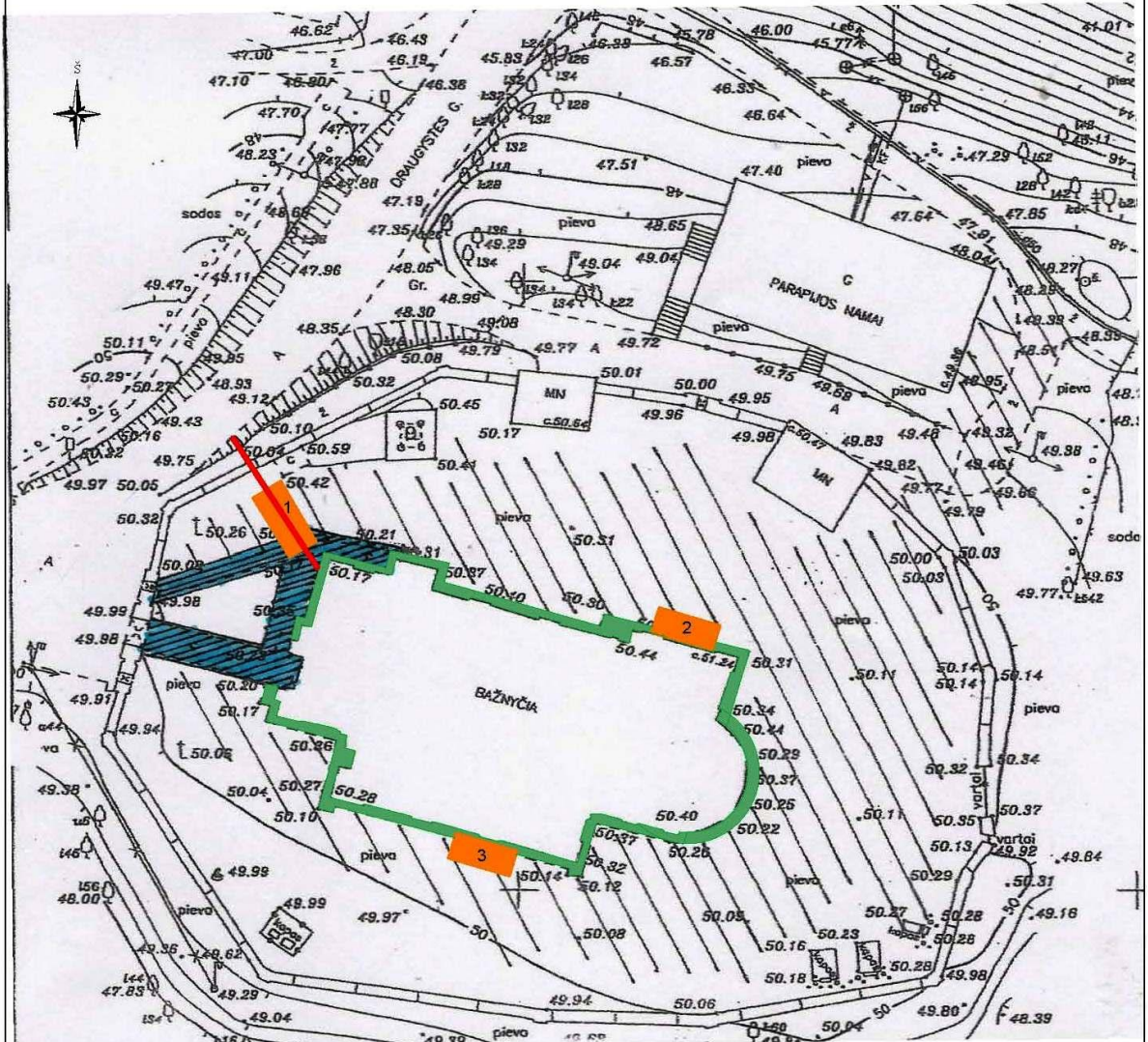
Tyrimus planuojama atlikti 2014 m. spalio - lapkričio mėnesiais.

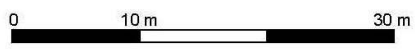
archeologas

dr. Manvydas Vitkūnas

VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049), VELIUONOS PILIAKALNIO II SU PAPILIU (23902) PAPILIO (23903) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 4, VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO R.) ŽVALGOMŲJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ 2014 m . PROJEKTAS

- planuojamos žvalgomosios perkastos Nr. 1-3
- suprojektuotos nuogrindos
- suprojektuota lietaus nuotekų išvado trasa
- suprojektuoti betoniniais trinkelėmis grindžiami takai

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		Veliuonos švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049), Veliuonos pilialkainio II su papilium (23902) papilio (23903) teritorijos (Draugystės g. 4, Veliuonos mstl. ir sen., Jurbarko r.) 2014 m.	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				1	2
			PROJEKTAS, M 1:500	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI		

VELIUONOS Švč. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO | DANGŲ BAŽNYČIOS STATINIŲ KOMPLEKSO (28049), VELIUONOS PILIAKALNIO II
 SU PAPILIU (23902) PAPILIO (23903) TERITORIJOS (DRAUGYSTĖS g. 4,
 VELIUONOS mstl. ir sen., JURBARKO R.) ŽVALGOMŲJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ 2014 m. PROJEKTAS

- - 1999 m. ir 2003 m. atliktų tyrimų (vad. A.Žalnierius) perkasų Nr. 1-5 ir šurftų Nr. 6-7 vietos bei žvalgyta laiptų įrengimo vieta.
- - 2008 m. archeologiniai žvalgymai (vad. N.Vaitiekūnaitė) elektros kabelių trasų įrengimo vietose.
- - 2014 m. planuojamų žvalgomųjų archeologinių tyrimų (perkasos Nr. 1-3) vietos
- Kulūros paveldo objekt o ribos

ARCHEOLOGAS	M. VITKŪNAS		Veliuonos švč. Mergelės Marijos ėmimo dangų bažnyčios statinių komplekso (28049), Veliuonos piliakalnio II su papilium (23902) papilio (23903) teritorijos (Draugystės g. 4, Veliuonos mstl. ir sen., Jurbarko r.) 2014 m.	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	V. NOVOLINSKIENĖ				2	2
			SITUACIJOS PLANAS, M 1:1000	ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI		

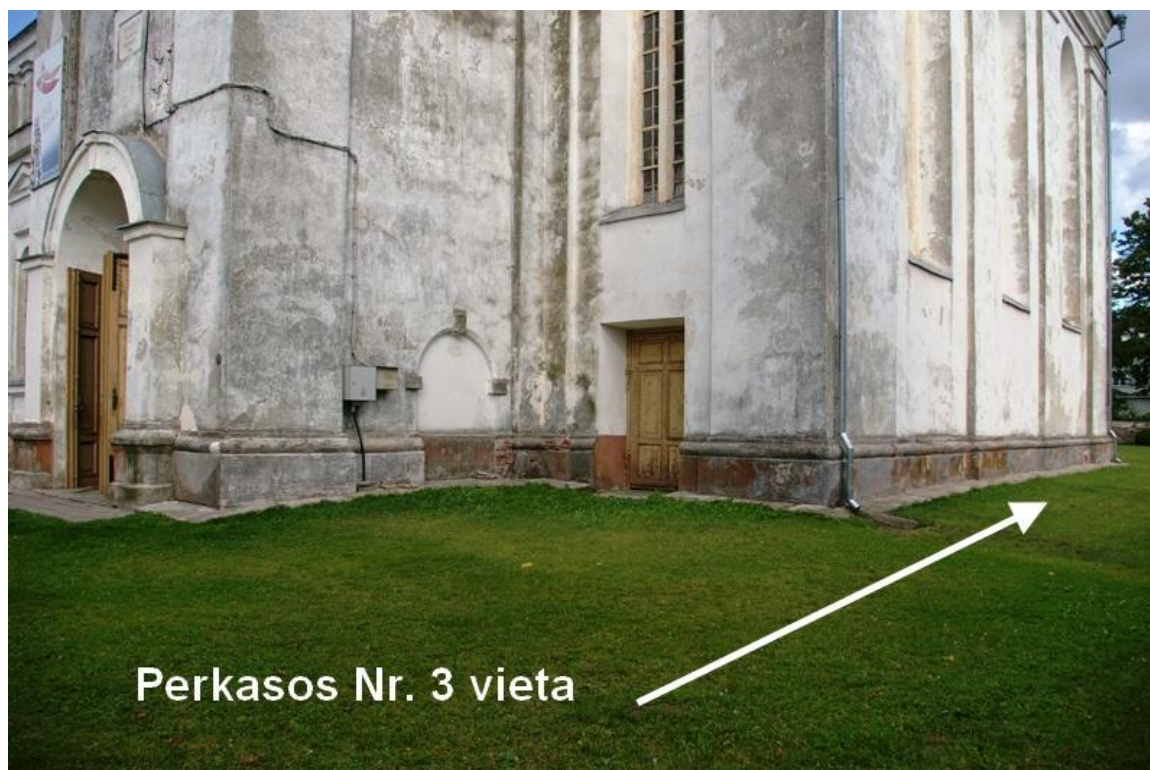
FOTONUOTRAUKOS

1 nuotr. Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia. Bendras vaizdas iš vakarų.

2 nuotr. Planuojamų perkaso Nr. 1 ir Nr. 2 vietos. Vaizdas iš vakarų.

Perkasos Nr. 3 vieta

3 nuotr. Planuojamos perkastos Nr. 3 vieta. Vaizdas iš pietvakarių.

4 nuotr. Keičiamos takų dangos prieš bažnyčios pagrindinį fasadą. Šiose vietose bus atliekami archeologiniai žvalgymai. Vaizdas iš šiaurės.

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS

LEIDIMAS ATLIKTI ARCHEOLOGINIUS TYRIMUS

2014-09-23

(data)

Nr.

Vilnius

LA-363

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571) 18 straipsnio 6 dalimi, šis leidimas išduotas

dr. Manvydui Vitkūnui,

(tyrėjo vardas, pavardė, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto atestato išdavimo data ir Nr.

arba mokslo laipsnis ir (ar) pedagoginis vardas)

atlikti:

**Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049)
teritorijos, Veliuonos piliakalnio II su papiliu (23902),**

Veliuonos (17122) teritorijos,

(numatomos tirti vietos pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre,

Jurbarko r. sav., Veliuonos mstl., Draugystės g. 4,

adresas, archeologinių tyrimų pobūdis)

žvalgomojus archeologinius tyrimus

pagal archeologinių tyrimų projektą:

Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049),

Veliuonos piliakalnio II su papiliu (23902) papilio (23903) teritorijos (Draugystės g. 1, 4,

Veliuonos mstl. ir sen., Jurbarko r.) žvalgomųjų archeologinių tyrimų ir archeologinių žvalgymų
2014 m. projektas, 2014-09-23

(projekto pavadinimas, aprobavimo data)

archeologinių tyrimų grupę sudaro šie archeologai (pildoma, jeigu grupė sudaroma):

Bronius Dakanis

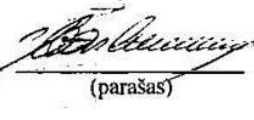
(vardai, pavardės)

(antra pusė)

Papildomi paveldosaugos reikalavimai archeologinių tyrimų metu :

Leidimas galioja iki 2014-11-30
(metai, mėnuo, diena)

Leidimo galiojimas pratęstas iki _____
(metai, mėnuo, diena)

Apskaitos, paveldotvarkos planavimo
skyriaus vyriausioji specialistė
(leidimą išdavusio tarnautojo pareigų pavadinimas) (parašas) Ieva Bartminaitė
(vardas, pavardė)

A. V.

(leidimą galiojimą pratęsusio tarnautojo pareigų pavadinimas) _____ (parašas) _____ (vardas, pavardė)

A. V.

Leidimas taip pat tyrėjui suteikia teisę naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrėjas archeologinių tyrimų metu ir juos atlikęs privalo laikytis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571), Paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. ĮV-538 (Žin., 2011, Nr. 109-5162), Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimui reikalingų tyrimų duomenų apimties aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Kultūros ministro 2005 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. ĮV-259 (Žin., 2005, Nr. 80-2927), Kultūros paveldo objektų ar vietovių apžiūros, būklės fiksavimo ir tyrimo atlikimo užtikrinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. ĮV-240 (Žin., 2005, Nr. 76-2766), Nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimų metu rastų archeologinių radinių perdavimo muziejams taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ĮV-66 (Žin., 2005, Nr. 30-960), Leidimų atlikti archeologinius tyrimus išdavimo tvarkos aprašo, kitų teisės aktų nustatytų paveldosaugos reikalavimų ir šiame leidime nustatytų papildomų paveldosaugos reikalavimų.

Paveldosauginė pažyma (titulinis lapas ir išvados, visa 33 lapų apimties pažyma įrašyta į prie ataskaitos pridedamą kompaktinį diską)

**Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios
statinių komplekso (28049) teritorijos (Draugystės g. 1, 4,
Veliuonos mstl. ir sen., Jurbarko r.) žvalgomųjų archeologinių
tyrimų ir archeologinių žvalgymų 2014 m.**

PAVELDOSAUGINĖ PAŽYMA

Tyrėjas –

archeologas

dr. Manvydas Vitkūnas

tel. 8-685-26294

el. p. *manvydas.vitkunas@gmail.com*

Vilnius
2014 m. lapkričio 28 d.

IŠVADOS

Mokslinės išvados:

12. Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių kompleksu (28049) teritorijoje, bažnyčios šventoriuje planuojamų žemės darbų (lietaus nuotekų drenažo bei naujų nuogrindų įrengimo ir lietaus nuotekų išvado vamzdžio tiesimo vietose) iširtos trys žvalgomosios perkastos (Nr. 1 – 12,4 m²; Nr. 2 - 10,0 m²; Nr. 3 - 10,0 m²). Bendras žvalgomųjų archeologinių tyrimų plotas - 32,4 m².
13. Bažnyčios šventoriuje, žemės judinimo darbų vietose (lietaus nuotekų drenažo įrengimo, naujų nuogrindų, lietaus nuotekų surinkimo šulinėlio, lietaus nuotekų išvado vamzdžio tiesimo, o taip pat betoninėmis plytelėmis klojamų takų ir aikštelės įrengimo vietose) žvalgytos rankiniu būdu kasamos tranšėjos (Nr. 1 – 14). Bendras žvalgytas tranšėjų plotas – 184,8 m².
14. Tyrimų metu aptiktas permaišytas kultūrinis sluoksnis su XIV – XX a. radiniais (arbaletu strėlių antgaliais, monetomis, buitinės keramikos, stiklo šukėmis, koklių duženomis ir kt.). Taip pat aptikti pavieniai priešistorės epochos radiniai (titnago nuoskalos). Tirtose vietose iki XV a. susidaręs kultūrinis sluoksnis yra beveik visiškai sunaikintas, vėliau šioje vietoje statant bažnyčios pastatus ir įrengus šventoriuje kapines.
15. Akivaizdu, kad didelė dalis kapų, buvusių tirtose vietose yra suardyti vėlesnių palaidojimų metu. Tyrimų metu taip pat aptikta 17 nesuardytų arba dalinai apardytų kapų. Sprendžiant pagal aptiktus radinius, perkasoje Nr. 1 aptikti kapai datuoti XVII-XVIII a., perkasoje Nr. 2 - XV/XVI – XVII a., perkasoje Nr. 2 – XV – XVII a., perkasoje Nr. 3 – XV-XVI/XVII a. Mirusieji orientuoti galvomis į vakarus, 250-300° azimutu. Daugelis mirusiųjų buvo palaidoti sukaltose iš lentų arba skobtiniuose karstuose. Įkapėmis turtingesni ankstyvesni, XV-XVI a. datuojami kapai. Taip pat aptiktos 23 kaulų sankaupos ir pavienės kaukolės iš suardytų kapų (fiksotos) ir pavieniai kaulai (nefiksuoti).
16. Dėl objektyvių priežasčių (atvykus į tyrimų vietą, jau buvo įrengti pastoliai, trukdę padaryti išpjovas ir atidengti kelis kapus (kapai Nr. 11, 16), o taip pat dėl to, kad dalis kapų dalinai atidengti preparuojant kitus kapus jau padarytoje perkastos Nr. 1 išpjovoje (kapai Nr. 9, Nr.

10, Nr. 13, Nr. 14)), minėti kapai ir kelios pavienės kaukolės buvo užfiksuotos ir paliktos neišimtos tyrimų vietose, saugiose nuo vykdomų žemės judinimo darbų.

17. Aptikti žmonių palaikai bus perduoti Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedrai, vizualios palaikų lyties, amžiaus diagnostikos atlikimui ir patologijų įvertinimui.

Paveldosauginė išvada:

2. Ateityje Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių komplekso (28049) teritorijoje planuojant atlikti žemės judinimo darbus, būtini archeologiniai tyrimai.

PRIDEDAMA:

Situacijos planas (1 lapas, psl. 16) ir tyrimų fotofiksacija bei radinių nuotraukos (17 lapų, 101 fotonuotrauka, psl. 17-33).

Archeologas

dr. Manvydas Vitkūnas

(humanitarinių mokslų daktaro diplomas, VV Nr.000256, 2006-12-22)

II „Senų senovė“ vadovas, archeologas

Bronius Dakanis

(KPD atestatas, ekspertizės specialisto, 2011-03-22, Nr. 1756)

Žmonių palaikų iš Veliuonos bažnyčios šventoriaus (2014 m. archeologiniai tyrimai) antropologinė ataskaita

Tyrimas atliktas 2015 m. kovo mėn.

Atlikta vizuali palaikų lyties ir amžiaus diagnostika pagal visuotinai priimtas metodikas. Detaliai įvertinta patologija, duomenis surašant į specialias osteologines formas. Lytis buvo nustatoma pagal kokybinius skeleto lytinio dimorfizmo rodiklius, amžius – pagal kaukolės siūlių, ilgųjų kaulų epifizų sukaulėjimą, dantų dygimą, dubenkaulio ausinio paviršiaus ir gaktikaulio pokyčius. Suardytų palaidojimų minimalus individų skaičius nustatytas pagal maksimalų identifikuojamų kaulo anatominių elementų išlikimą.

Pateikiama kiekvieno kapo charakteristika apibūdinant kaulinės medžiagos išlikimą bei ryškiausią patologiją. Prie ataskaitos pridedami ir nufotografuoti patologijų atvejai (žr. Priedai).

Minėtos osteologinės formos bei patologijų nuotraukos yra saugomos Vilniaus universiteto Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedros archyve.

Kapai

Kapas 1. Kaukolė ir postkranijinis skeletas. Vyras, 50-59 metai.

Patologijos: Dešiniojo nosikaulio sugijęs lūžis.

Susiformavęs abscesas ties I ir II viršutinio žandikaulio dešinės pusės kapliais (pav. 1).

Dešiniųjų blauzdos kaulų *periostitas* (nespecifinis antkaulio uždegimas), kairiųjų – *osteoperiostitas* (nespecifinis antkaulio ir kaulo uždegimas) (pav. 2).

IV-XII krūtinės ir I-V juosmens slankstelių *osteofitai* (kaulinės išaugos, atsirandančios žmogui senstant, dėl fizinio krūvio ir kt.). Patys masyviausi – juosmeninėje srityje.

Kapas 2. Kaukolė ir postkranijinis skeletas. Vaikas, 5m±16mėn.

Patologijos: Abiejų akiduobių *cribra orbitalia* (anemijos požymis) (pav. 3).

Kairiojo žastikaulio *osteochondroma* (nepiktybinis auglys) (pav. 4).

Kapas 3. Kaukolė ir postkranijinio skeleto fragmentai. Kūdikis, 9±3mėn.

Patologija: Nespecifinis aktyvus uždegimas kaukolės skliauto vidinėje dalyje – *meningito* požymis (meningitas pažeidžia minkštuosius smegenų dangalus ir sukelia jų uždegimą bei smegenų skysčio infekcinius ir uždegiminius pakitimus) (pav. 5).

Kapas 4. Kaukolė ir postkranijinio skeleto fragmentai. Vaikas, 5m±16mėn.

Patologijos: Abiejų akiduobių *cribra orbitalia*.

Abiejų blauzdikaulių diafizių periostitas.

Kapas 5. Kaukolė ir postkranijinis skeletas. Vyras, 40-45 metai.

Patologijos: Kairiojo žastikaulio diafizės skeveldrinis lūžis su žymia deformacija ir kaulo sutrumpėjimu (pav. 6).

Dešiniojo žastikaulio vidinio antkrumplio lūžis. Tos paties pusės alkūnkaulio dalinis lūžis stipinkaulio įlankos vietoje. Abiejų sąnarių susinėrimo vietoje artritiniai pokyčiai.

Kairiojo stipinkaulio Colle's lūžis.

Dešiniojo V-ojo delnkaulio lūžis su deformacija (pav. 7).

Abiejų blauzdikaulių diafizių periostitas.

Dešiniojo stipinkaulio periostitas.

Trijų dešinės ir keturių kairės pusės šonkaulių daugybiniai lūžiai. Devynių nenustatytos pusės šonkaulių daugybiniai lūžiai (pav. 8).

VI-VII kaklo slankstelių *osteocondrozė* (degeneracinė sąnarių liga, kuri išsivysto tuomet, kai dėl kokių nors priežasčių pažeidžiamas stuburo kremzlinis audinys – tarpslanksteliniai diskai).

I-V krūtinės slankstelių *spondylartrozė* (tarpslankstelių sąnarių pažeidimas, pasireiškiantis maudimu).

VI-VII kaklo, VI-XII krūtinės ir I-V juosmens slankstelių osteofitozė.

Kapas 6. Kaukolė ir postkranijinis skeletas. Vyras, 35-40 metų.

Patologija: VII-XII krūtinės ir I-II juosmens slankstelių *Šmorlio mazgai* (tarpslankstelių diskų išvaržos dėl didelio fizinio krūvio, staigios traumos ir pan.).

Kapas 7. Kaukolė ir postkranijinio skeleto fragmentai. Vyras, 45-50 metų.

Patologijos: Kairės pusės mentės snapinės ir petinės ataugų lūžiai.

Dešiniojo žastikaulio anatominio kaklo lūžis su potrauminiais pokyčiais (pav. 9).

Kairiojo V-ojo delnkaulio lūžis.

Kapas 8. Kaukolė ir postkranijinio skeleto fragmentai. Moteris, 30-40 metų.

Patologija: IV-IX krūtinės slankstelių *Šmorlio mazgai*.

Kapas 12. Kaukolės ir postkranijinio skeleto fragmentai. Vaikas, 2m±8mėn.

Patologija: Abiejų akiduobių *cribra orbitalia*.

Kapas 15. Kaukolės ir postkranijinio skeleto fragmentai. Vyras, 45-50 metai.

Patologijos: Kairės pusės mentės snapinės ataugos sugijęs lūžis ir tos pačios pusės raktikaulio petinio galo potrauminiai pokyčiai.

Dešinės pusės mentės duobės dalinis lūžis.

III-VII kaklo slankstelių osteochondrozė.

VII kaklo ir I krūtinės slankstelių spondiloartrozė.

V-IV krūtinės slankstelių negilūs Šmorlio mazgai.

IX, XI krūtinės ir I juosmens slankstelių kompresiniai lūžiai (pav. 10).

Kapas 17. Kaukolė ir postkranijinis skeletas. Vyras, 35-40 metų.

Patologijos: Abiejų akiduobių *cribra orbitalia*.

Kairiojo nosikaulio sugijęs lūžis (pav. 11).

Dešiniojo alkūnkaulio ylinės ataugos atitraukiamasis lūžis.

Dešiniojo stipinkaulio Colle's lūžis.

Kairės pusės III-ojo padikaulio lūžis.

Dviejų nenustatytos pusės šonkaulių lūžiai.

III-V kaklo ir IV-V juosmens slankstelių spondiloartrozė.

IX-X krūtinės slankstelių Šmorlio mazgai.

XII krūtinės ir III juosmens slankstelių kompresiniai lūžiai.

Pastaba. Maiše *Kaukolė/kaulų sanakaupa nr. 7* identifikuoti to paties individo palaikai. Jokių papildomų įsimaišiusių kaulų. Kaukolės fragmentai ir postkranijinis skeletas. Vaikas, 2m±8mėn.

Patologijos: Aktyvaus uždegimo požymiai fiksuoti abiejų momenkaulių ir smilkinkaulių vidiniuose paviršiuose – meningitas. Abiejų akiduobių *cribra orbitalia*.

Suardyti kapai

Minimalus individų skaičius iš suardytų kapų, remiantis dešiniojo šlaunikaulio diafizės išlikimu, yra 24. Lytį ir amžių pavyko nustatyti 24 individams (*Lentelė 1*).

Lentelė 1. Vyrų, moterų ir vaikų pasiskirstymas amžiaus grupėse

<i>Vyrai</i>						
18-20	20-30	30-40	40-50	50+	?	Viso
-	-	6	3	1	-	10
<i>Moterys</i>						
18-20	20-30	30-40	40-50	50+	?	Viso
-	4	1	-	1	2	8
<i>Vaikai</i>						
0-5	5-10	10-15	15-20	?	Viso	
2	2	2	-	-	6	

Patologijos:

- Vaiko kaktikaulio metopinės siūlės vietoje – nespecifinis aktyvus uždegimas;
- VII-X krūtinės slankstelių DISH (slankstelių kūnus tvirtinančių raiščių suaugimas ties dešiniąja puse);
- III ir V juosmens slankstelių pažengusi osteochondrozė ir masyvūs osteofitai;
- XI krūtinės slankstelio kompresinis lūžis;
- Nenustatytos pusės šonkaulio krūtinkaulinio galo lūžis;
- Dešiniojo blauzdikaulio diafizės lūžis su žymia deformacija ir kaulo sutrumpėjimu, taip pat pažengusiu osteoperiostitu (OP3) bei dešiniojo šėvikaulio distalinio trečdaliaus lūžis ir OP3 (pav. 12);
- Kairiojo ir dešiniojo blauzdikaulių diafizių periostitas;
- Vyro kaukolėje fiksuotas dešiniojo nosikaulio lūžis.

Tyrė:

Vilniaus universiteto medicinos fakulteto Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedros vyresnioji specialistė

Justina Kozakaitė

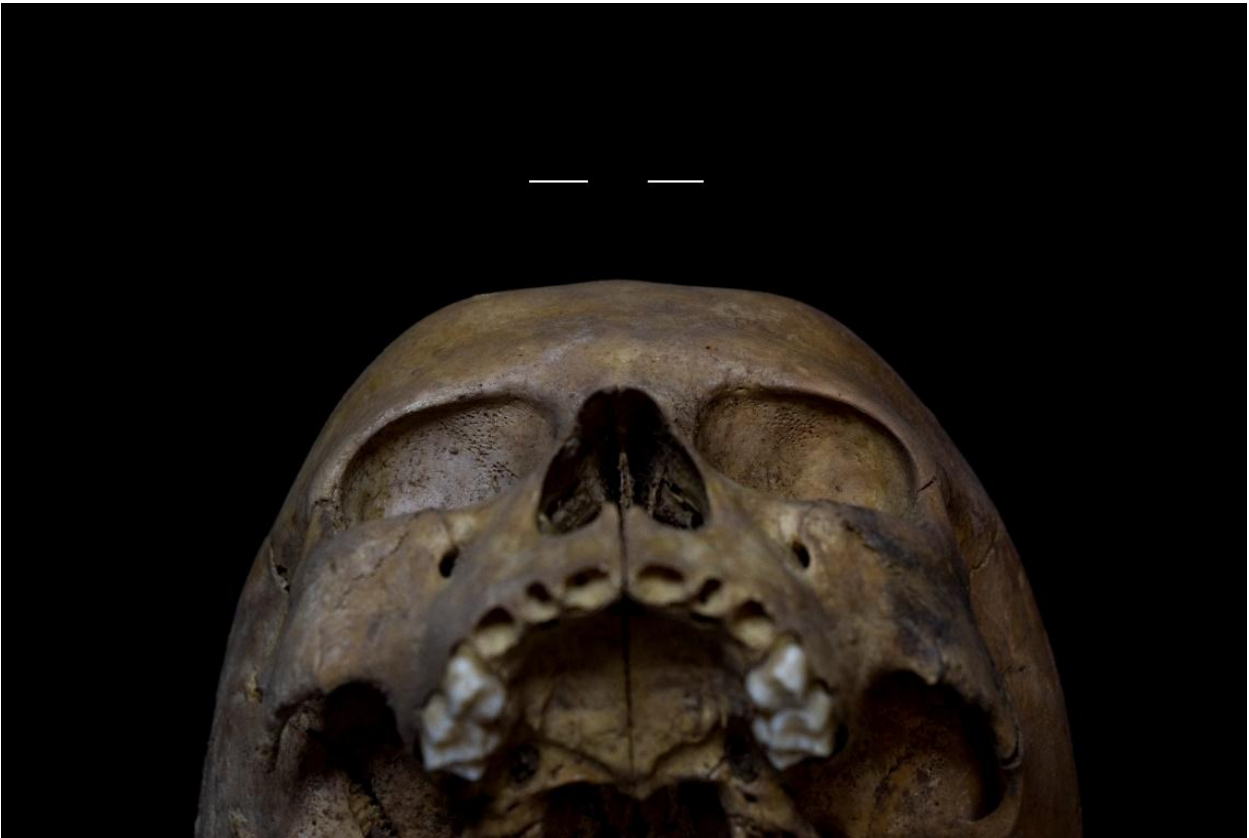
Priedai

Pav. 1 Kapas 1, vyras, 50-59 metai. Absceso susiformavimas ties viršutinio žandikaulio kapliais.

Pav. 2 Kapas 1, vyras, 50-59 metai. Blauzdikaulio diafizės osteoperiostitas.

Pav. 3 Kapas 2, vaikas, 5m±16mėn. Abiejų akiduobių padidėjęs porėtumas – anemijos požymis.

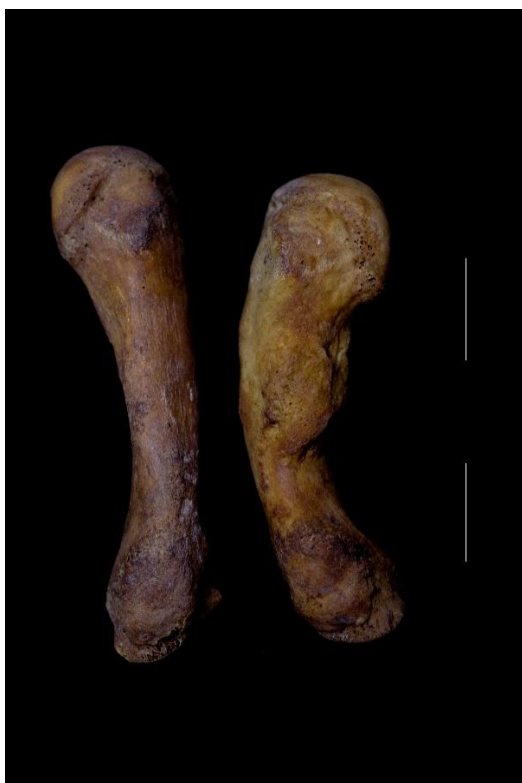
Pav. 4 Kapas 2, vaikas, 5m±16mėn. Žastikaulio osteochondroma.

Pav. 5 Kapas 3, kūdikis, 9±3mėn. Pakauškaulio vidinėje dalyje nespecifinio uždegimo židiniai – meningito požymis.

Pav. 6 Kapas 5, vyras, 40-45 metai. Kairiojo žastikaulio lūžis. Palyginimas su priešinga puse.

Pav. 7 Kapas 5, vyras, 40-45 metai. V-ojo delnakaulio lūžis. Palyginimas su priešinga puse.

Pav. 8 Kapas 5, vyras, 40-45 metai. Dviejose vietose lūžęs šonkaulis.

Pav. 9 Kapas 7, vyras, 45-50 metų. Žastikaulio anatominio kaklo lūžis su deformacija. Palyginimas su priešinga puse.

Pav. 10 Kapas 15, vyras, 45-50 metai. XI krūtinės slankstelio kompresinis lūžis.

Pav. 11 Kapas 17, vyras, 35-40 metų. Nosikaulio lūžis su deformacija.

Pav. 12 Suardyti palaidojimai. Blauzdos kaulų lūžiai su pažengusiu osteoperiostitu.

LIETUVOS NACIONALINIS MUZIEJUS
 Arsenalo g. 1, 01143 Vilnius, tel.: (8-5) 262 7774, 212 1939, faks. (8-5) 261 1023

[Signature]
 mėn. 02 d.

PRIĖMIMO AKTAS Nr. 488

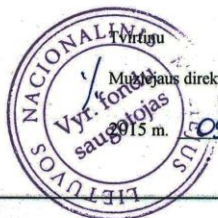
2015 m. rugsėjo mėn. 2 d. mes, muziejaus darbuotojas Viduramžių ir naujųjų laikų archeologijos
 skyriaus vedėjas Valdas Steponaitis
 ir Archeologas Manvydas Vitkūnas, gyv. Taikos g. 113-33, Vilniuje

sudarėme šio akto keturis egzempliorius apie tai, kad pirmas priima (nuolatinei, laikinai), o antrasis perduoda muziejui šiuos muziejinės reikšmės daiktus:

Eilės Nr.	Daikto pavadinimas ir jo trumpas aprašymas	Daiktų sk.	Daikto būklė	Kaina	Suma	Pastabos
1	Moneta. LDK. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1666 m. Falsifikatas (vario l.)	1	apdilusi			805 118666
2	Moneta. Lenkija. Aleksandras. Pusgrašis. (sidabras)	1	apdilusi			
3	Medaliukas (vario l.)	1	koroduoja			
4	Žiedas (sidabras)	1	koroduoja			
5	Žiedo d. (vario l.)	1	koroduoja			
6	Auskaro d. (vario l.)	1	koroduoja			
7	Segės-liežuvėlis (vario l.)	1	koroduoja			
8	Segės/sagties liežuvėlis (vario l.)	1	koroduoja			
9	Plokštinės segės? f. (sidabras)	1	koroduoja			
10	Plokštinės segės? f. (vario l.)	1	koroduoja			
11, 12	Apkalų d. ir f. (vario l.)	2	koroduoja			
13, 14	Žvangučiai (vario l.)	2	koroduoja			
15	Varpelio f. (vario l.)	1	koroduoja			
16	Kniedės galvutė (vario l.)	1	koroduoja			
17	Grandelė (vario l.)	1	koroduoja			
18	Sagties d. (vario l.)	1	koroduoja			
19-21	Sagtys ir jų d. (geležis)	3	koroduoja			
22	Sagtis su diržo fr., (geležis, oda)	1	Drėgna, koroduoja			
23	Kryželis (vario l.)	1	koroduoja			
24	Kryželis (alavas)	1	koroduoja			
25	Kulka (švinas)	1	koroduoja			
26-31	Langų stiklų tvirtinimo juostelės (švinas)	6	koroduoja			

Eilės Nr.	Daikto pavadinimas ir jo trumpas aprašymas	Daiktų sk.	Daikto būklė	Kaina	Suma	Pastabos
32, 33	Arbaletų strėlių antgaliai (geležis)	2	koroduoja			
34-36	Adatų d. (geležis)	3	koroduoja			
37	Bato pasagėlės d. (geležis)	1	koroduoja			
38	Žvakių gesinimo žirklys (geležis)	1	koroduoja			
39, 40	Karstų rankenos (geležis)	2	koroduoja			
41	Peilis - durklas (geležis)	1	koroduoja			
42-47	Peiliai ir jų d. (geležis)	6	koroduoja			
48-50	Įkalamos tvirtinimo detalės (geležis)	3	koroduoja			
51-55	Kilpvinės (geležis)	5	koroduoja			
56-155	Vinys ir jų d. (geležis)	100	koroduoja			
156	Kaltas? (geležis)	1	koroduoja			
157	Pypkės f. (fajansas)	1	gera			
158	Pypkės f. (molis)	1	gera			
159	Rankenėlės d. (kaulas)	1	gera			
160-167	Koklių dubeninių f. neglaz. (molis)	8	gera			
168	Koklio pokštinio f. neglaz. (molis)	1	gera			
169, 170	Koklių kaklelių f. neglaz. (molis)	2	gera			
171-228	Puodų f. neglaz. (molis)	58	gera			
229-231	Bokalų f. glaz. (molis)	3	gera			
232	Vazonėlio? f., glaz. (molis)	1	gera			
233	Lėkštės f. neglaz. (juod. keramika)	1	gera			
234	Dubens? f. glaz. (molis)	1	gera			
235	Indo (kepimo?) d. neglaz. (molis)	1	gera			
236, 237	Butelių f. (stiklas)	2	iriduoja			
238, 239	Taurių f. (stiklas)	2	iriduoja			
240-249	Langų stiklo f. (stiklas)	10	iriduoja			
250, 251	Čerpių lovinių f. glaz. (molis)	2	gera			
252-259	Čerpių plokštinių f. neglaz. (molis)	8	gera			
260	Čerpės plokštinės f. glaz. (molis)	1	gera			
261, 262	Čerpių banguotų f. neglaz. (molis)	2	gera			
263	Čerpės Marselio tipo f. neglaz. (molis)	1	gera			
264, 265	Plytų f. (molis)	2	gera			
266	Grindų plytelės d. (betonas)	1	gera			
	Rasti Veliuonos Švč. Mergelės					
	Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios					

LIETUVOS NACIONALINIS MUZIEJUS
01143 Vilnius, Arsenalo 1, tel.: (8-5) 2627774, 2121939, faks. (8-5) 2611023

Muziejaus direktorius

2015 m. 09 mėn. 02 d.

PRIĖMIMO AKTAS Nr. 490

2015 m. rugšėjo mėn. 2 d. mes, muziejaus darbuotojas Numizmatikos skyriaus vyresn. muziejininkas

Eduardas Remecas

ir Lietuvos edukologijos universiteto archeologas Manvydas Vitkūnas

sudarėme šio akto keturis egzempliorius apie tai, kad pirmas priima (nuolatinai, laikinai), o antrasis perduoda muziejui šiuos muziejines reikšmės daiktus:

Eilės Nr.	Daikto pavadinimas ir jo trumpas aprašymas	Daiktų sk.	Daikto būklė	Kaina	Suma	Pastabos
	Monetos rastos archeologinių tyrimų metu Veliuonoje (Jurbarko r.), Švč. Mergelės Marijos bažnyčios statinių komplekse, 2014 m.					
1.	Lenkija. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1660 m. Inv. nr. 90	1	apdilusi	nemokamai		GD 118667/1-36
2.	Lenkija. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1660 m. Inv. nr. 104	1	apdilusi	-/-		
3.	Lenkija. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1664 m. Inv. nr. 88	1	apdilusi	-/-		
4.	Lenkija. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1664 m. Inv. nr. 97	1	apdilusi	-/-		
5.	Lenkija. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1665 m. Inv. nr. 111	1	apdilusi	-/-		
6.	Lenkija. Jonas Kazimieras. Šilingas. ? m. Inv. nr. 96	1	apdilusi	-/-		
7.	Lenkija. Jonas Kazimieras. Šilingas. ? m. Inv. nr. 93	1	apdilusi	-/-		
8.	Lenkija. Jonas Kazimieras. Šilingas. ? m. Falsifikatas. Inv. nr. 85	1	apdilusi	-/-		
9.	Lenkija. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1665 m. Falsifikatas. Inv. nr. 98	1	apdilusi	-/-		
10.	LDK. Aleksandras. Denaras. A – gotikinė Inv. nr. 110	1	gera	-/-		
11-12	LDK. Aleksandras. Denaras. Inv. nr. 107a-b	2	aplūžusios	-/-		
13.	LDK. Žygimantas Augustas. Denaras. 1557 m. Inv. nr. 109	1	gera	-/-		

Eilės Nr.	Daikto pavadinimas ir jo trumpas aprašymas	Daiktų sk.	Daikto būklė	Kaina	Suma	Pastabos
14.	LDK. Žygimantas Augustas. Denaras. 155(8-9) m. Inv. nr. 108	1	apdilusi	nemokamai		
15.	LDK. Žygimantas Augustas. ½ grašio. ? m. Inv. nr. 106	1	apdilusi	-//-		
16.	LDK. Zigmantas III Vaza. 2 denarai. 1620 m. Inv. nr. 105	1	aplūžusi	-//-		
17.	LDK. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1661 m. Inv. nr. 83	1	apdilusi	-//-		
18.	LDK. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1663 m. Inv. nr. 87	1	nudilusi lankstyta	-//-		
19.	LDK. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1665 m. Kaunas. Inv. nr. 95	1	apdilusi	-//-		
20.	LDK. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1664 m. Inv. nr. 94	1	nudilusi	-//-		
21.	LDK. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1665 m. Vilnius. Inv. nr. 91	1	apdilusi	-//-		
22.	LDK. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1665 m. Vilnius. Inv. nr. 92	1	apdilusi	-//-		
23.	LDK. Jonas Kazimieras. Šilingas. 1666 m. Vilnius. Inv. nr. 84	1	apdilusi	-//-		
24.	Lietuva. 10 centų. 1925 m. Inv. nr. 100	1	apdilusi	-//-		
25.	Lietuva. 2 centai. 1991 m. Inv. nr. 116	1	apdilusi	-//-		
26.	Lietuva. 20 centų. 2008 m. Inv. nr. 117	1	apdilusi	-//-		
27.	Ryga. Kristina. Šilingas. 16(40)? m. Inv. nr. 86	1	apdilusi	-//-		
28.	Ryga. Karolis X Gustavas. Šilingas. 1658 Inv. nr. 99	1	nudilusi	-//-		
30.	Rusija. Nikolajus II. 1 kapeika. 1903 m. Inv. nr. 101	1	apdilusi	-//-		

Is viso priimta (sk. žodžiais) _____

Perdavė _____

Vyr. fondų saugotojas _____

Priėmė _____

Skyriaus vedėjas _____

2015 m. _____ mėn. _____ d.

Tvirtinu

Muziejaus direktorius _____

2015 m. _____ mėn. ____ d.

LIETUVOS NACIONALINIS MUZIEJUS
01143 Vilnius, Arsenalo 1, tel.: (8-5) 2627774, 2121939, faks. (8-5) 2611023

PRIĖMIMO AKTAS Nr. _____

2015 m. _____ mėn. ____ d. mes, muziejaus darbuotojas _____

ir _____ tęsinys 1

sudarėme šio akto keturis egzempliorius apie tai, kad pirmas priima (nuolatinei, laikinai), o antrasis perduoda muziejui šiuos muziejines reikšmės daiktus:

Eilės Nr.	Daikto pavadinimas ir jo trumpas aprašymas	Daiktų sk.	Daikto būklė	Kaina	Suma	Pastabos
31.	TSRS. 1 kapeika. 1962 m. Inv. nr. 80	1	apdilusi	nemokamai		
32.	TSRS. 1 kapeika. 1964 m. Inv. nr. 81	1	apdilusi	-/-		
33.	TSRS. 2 kapeikos. 1948 m. • Inv. nr. 114	1	apdilusi	-/-		
34.	TSRS. 2 kapeikos. 1970 m. Inv. nr. 82	1	apdilusi	-/-		
35.	TSRS. 3 kapeikos. 1954 m. Inv. nr. 115	1	gera	-/-		
36.	TSRS. 20 kapeikų. 1952 m. Inv. nr. 112	1	apdilusi	-/-		
Priimtos, bet dėl blogos būklės nepajamuotos:						
1.	Ryga-Livonija. Kristina. Šilingas. ? m. Falsifikatas. Inv. nr. 89	1	½ monetos perlenkta	-/-		
2.	Vokietija. 2 kapeikos. 1916 m. Inv. nr. 113	1	korodavusi	-/-		

